

PLA LOCAL DE SALUT
2023-2027

ABRERA

Encàrrec i direcció:

Ajuntament d'Abrera

Finançament:

Diputació de Barcelona

Redacció i treball de camp:

D-CAS. S.L. (Col·lectiu d'Analistes Socials)

Redacció: 2019. Revisió: 2022

Contingut

1. Introducció.....	4
1.1. Per què un Pla Local de Salut?.....	5
1.2. Marc legal.....	6
2. Metodologia.....	7
3. Diagnosi: Perfil de salut.....	18
3.1. Context geogràfic i demogràfic d'Abrera.....	20
3.2. Ciutat: factors estructurals de l'entorn.....	33
3.3. Comunitat: xarxes de suport i afecte entre persones.....	103
3.4. Persones: estils de vida de la població.....	113
3.5. Síntesi de la diagnosi.....	171
4. Pla d'acció.....	187
4.1. Accions de l'estratègia.....	192
4.2. Lideratge del Pla Local de Salut d'Abrera.....	205

1. Introducció

El Pla Local de Salut (PLS) és un instrument de planificació que ordena el procés de millora de l'entorn per fer del municipi un context més saludable. El PLS recull la planificació, l'ordenació i la coordinació de les actuacions que es fan en matèria de salut pública (prevenció, promoció i protecció) a nivell municipal (*Guia metodològica per a l'elaboració d'un Pla Local de Salut*, Diputació de Barcelona, 2013). Així, el Pla ha d'aconseguir crear un escenari de convergència entre els sectors i actors públic i privats que actuen al municipi d'Abrera en la prevenció, promoció i protecció de la salut. Per tant, **la finalitat del Pla de Salut Local d'Abrera és potenciar la política local de salut pública, construint i consensuant una estratègia interdepartamental i comunitària per protegir i promoure la salut de les persones que viuen al municipi.**

Per assolir aquest objectiu, el PLS d'Abrera diferencia tres grans dimensions d'anàlisi:

- Factors estructurals de l'entorn que es troben al si del municipi
- Factors comunitaris que abasta la xarxa de suport i afecte entre persones
- Factors personals que estan associats als estils de vida de la població

Aquesta estructura de treball troba la seva base en l'Estratègia de Salut en Totes les Polítiques (ESTP) aprovada en la Declaració de Roma de 18 de desembre de 2007, sobre Salut en Totes les Polítiques i posteriorment introduïda al Tractat d'Amsterdam (article 152).

L'estratègia reconeix que la salut depèn, en gran mesura, de factors econòmics, culturals, mediambientals, socials i polítics vinculats a polítiques no sanitàries. I per tant, més enllà dels factors hereditaris, de l'edat i el sexe (que són factors rellevants en la salut) hi ha altres dimensions que intervenen en la salut i benestar físic, mental i social.

Segons l'Institut d'Investigació Canadenc (2002), **les característiques biològiques tenen un impacte en la salut d'un 15%, l'ambient físic un 10%, el sistema de salut un 25% i l'ambient social i econòmic un 50%.**

El PLS d'Abrera posa el focus d'atenció en aquells factors que estan a l'abast de les competències locals com és la millora de les condicions de vida de l'entorn del municipi, desenvolupar i reforçar les xarxes socials i comunitàries i promoure els estils de vida saludables.

1.1. Per què un Pla Local de Salut?

L'adequació d'una estratègia en l'Acció Local en Salut respon a la necessitat d'actualitzar l'abast de les polítiques locals en salut, cada vegada més inclusives i aïllades de la perspectiva purament sanitària, i d'actualització de l'acció local seguint el marc normatiu establert.

Hem arribat a un punt en el qual, les expertes i experts i però també la ciutadania, entén que la salut no es mesura per la presència o absència de malaltia. Conseqüentment, el fet d'accedir a una atenció sanitària de qualitat per resoldre els problemes de salut és una petita part del que significa Salut.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS), l'any 1946 proposà el concepte de salut que avui en dia regeix en les nostres societats: "la salut és un estat de complet benestar físic, mental i social, i no tan sols l'absència d'afeccions o malalties" (Conferència Sanitària Internacional de l'OMS, 1946).

Per la seva part, l'Agència de Salut Pública de Catalunya reconeix tres àmbits imprescindibles que conformen l'abast de la salut pública:

- **Prevenció de la malaltia**, que inclou les actuacions dirigides a evitar les malalties, reduint-ne els factors de risc, aturar el seu avenç i atenuar-ne les conseqüències
- **Promoció de la salut**, que inclou les prestacions i serveis dirigits a fomentar la salut de la població, l'envelliment saludable i l'equitat treballant en l'empoderament de les persones de la població i el foment d'entorns saludables.
- **Protecció de la salut**, que inclou les actuacions destinades a preservar la salut davant d'agents presents en el medi (físics, químics i biològics). Les accions se centren en la salut alimentària, la salut ambiental i el control de pràctiques de risc sanitari.

El Pla Local de Salut d'Abrera és necessari per introduir una estratègia local que impliqui als i les diferents agents del municipi que actualment ja participen de la prevenció, promoció i/o la protecció de la salut de la població del municipi i que alhora, estableixi actuacions en l'àmbit de salut acordes amb el marc teòric que els i les expertes han treballat al llarg dels anys.

1.2. Marc legal

Si ens fixem en el marc legal, podem concretar la **responsabilitat municipal** en la **prevenció, promoció i protecció de la salut**.

Les competències pròpies a complir pels Ajuntament han anat incrementant al llarg dels anys. Des de l'aprovació de la Llei d'ordenació sanitària en l'any 1990, on s'atribuïa un paper crucial als ens locals com agents prestadors de serveis de salut pública, s'ha desplegat progressivament la legislació en matèria de salut i han augmentat les responsabilitats dels ajuntaments. En conseqüència, el llistat de serveis mínims que tenien els ajuntaments en matèria de salut pública també s'ha modificat. Actualment, la Llei 18/2009 de salut pública, al seu article 52, especifica que els ajuntaments són competents per a prestar els serveis mínims següents en matèria de salut pública:

- a) L'educació sanitària.
- b) La gestió del risc per a la salut derivat de la contaminació del medi.
- c) La gestió del risc per a la salut pel que fa a les aigües de consum públic.

d) La gestió del risc per a la salut als equipaments públics i als llocs habitats, incloses les piscines.

e) La gestió del risc per a la salut en les activitats de tatuatge, micropigmentació i pírcing.

f) La gestió del risc per a la salut derivat dels productes alimentaris en les activitats del comerç minorista, del servei i la venda directa d'aliments preparats als consumidors, de la producció d'àmbit local i del transport urbà.

g) La gestió del risc per a la salut derivat dels animals domèstics, dels animals de companyia, dels animals salvatges urbans i de les plagues.

h) La policia sanitària mortuòria

Més enllà dels serveis mínims obligatoris que ha de prestar el municipi, aquest també es competent per dur a terme altres accions que promoguin la salut com podria ser la protecció de la sanitat ambiental, polítiques d'habitatge, promoció de l'esport, alimentació saludable, etc.

2. Metodologia

El disseny del Pla Local de Salut parteix d'uns requisits previs consensuats:

- Seguir la metodologia i recomanacions proposades per la Guia metodològica per a l'elaboració d'un Pla Local de Salut, de la Diputació de Barcelona (setembre de 2013).
- Incloure la participació representativa d'agents polítics, tècnics i sector civil del municipi, tant en el disseny del Pla com en l'execució de les accions.
- Prioritzar els següents eixos de treball:
 - La salut com a incumbència transversal i coresponsabilitat de tot l'organigrama de l'Ajuntament.
 - La importància de la participació ciutadana en tot el procés.
 - L'abordatge dels diferents determinants de la salut, amb èmfasi en aquells que tenen a veure amb els condicionants de l'entorn del municipi, els factors comunitaris i els estils de vida individuals.
 - L'equitat en matèria de salut i l'èmfasi en els col·lectius més vulnerables.
 - La perspectiva de gènere.

La metodologia prevista per a la construcció del Pla Local de Salut d'Abrera queda il·lustrada en la següent pàgina, on es resumeixen els

objectius general i específics del Pla, així com les 5 fases que estructuraven la metodologia per a definir i consensuar els continguts del Pla. Aquesta metodologia i llurs objectius va ser compartida i validada en les primeres reunions que es destinaren per concretar l'abast del pla i comptà amb una composició politico-tècnica. En pàgines següents es concreta cada una de les fases.

En la primera fase, la **diagnosi o perfil de salut**, s'han fet servir la tècnica de la triangulació d'informació amb la finalitat de construir amb totes elles una interpretació conjunta de la realitat.

Les fonts d'informació emprades en la diagnosi són:

1. Recopilació de les dades ja existents sobre salut a Abrera (dades secundàries). S'ha consultat i accedit a les següents fonts d'informació:

- Programa HERMES de Diputació de Barcelona
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
- Indicadors bàsics de Salut Comunitària (AQuASC)
- Dades del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i l'Agència d'Habitatge de Catalunya
- Informe d'Indicadors de Salut Local d'Abrera, Diputació de Barcelona, 2019
- Enquesta Hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO, 2017
- ESCA, 2018
- Dades generades per l'ajuntament d'Abrera (Padró d'habitants, recull de dades sobre plagues, etc.)

2. Enquesta ciutadana sobre hàbits de salut, percepcions i propostes per a un municipi més saludable.

Les preguntes del qüestionari s'han confeccionat seguint l'esquema de temàtiques suggerit per la 'Guia metodològica per a l'elaboració

d'un Pla Local de Salut', publicada per Diputació de Barcelona l'any 2013 i ha comptat amb l'aprovació de l'equip motor del pla local de salut.

A la pàgina següent es mostra l'esquema d'indicadors que han guiat l'estructura de preguntes del qüestionari. Posteriorment es mostra el 'flyer' informatiu que ha acompanyat el protocol de consentiment informat que ha precedit la recollida de respostes. El disseny del flyer ha estat a càrrec de la unitat de comunicació de l'ajuntament d'Abrera.

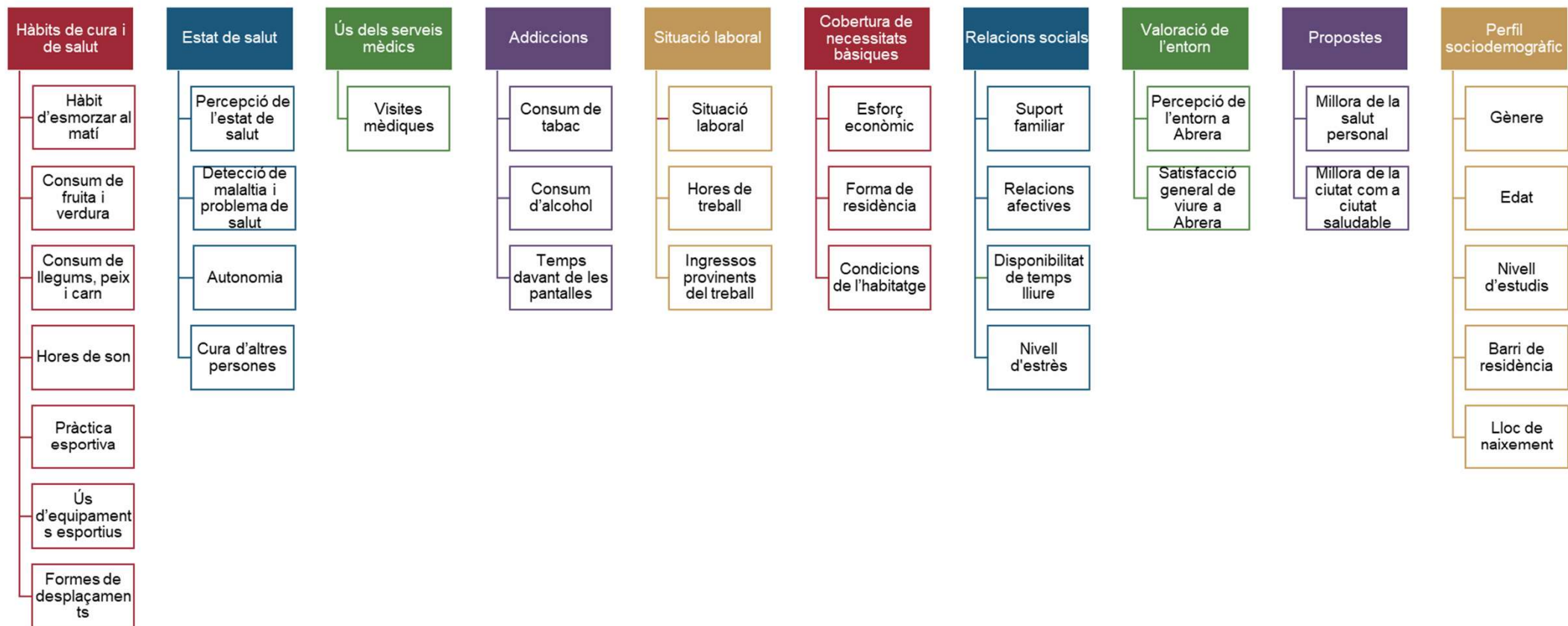
Cal dir que en aquest capítol només s'exposa l'anàlisi de la mostra realitzada de **manera presencial, per ser la que ha seguit criteris de representativitat per barri, edat, sexe i origen de les persones.**

La mostra de respostes online, contestada per 83 persones amb predomini de dones de mitjana edat i persones amb nivell d'estudis alt (majoritàriament amb estudis superiors/universitaris complets), ha estat utilitzada per al recull de propostes, definició d'accions i aprofundiment en determinats fenòmens d'interès especial. No obstant això, s'han seleccionat 17 casos de l'enquesta online per reforçar la mostra presencial en aquelles quotes que havien quedat més feblement cobertes (fonamentalment persones de les urbanitzacions).

Enquesta ciutadana per al Pla Local d'Abrera

Esquema d'indicadors recollits

Pla Local de Salut d'Abrera

Versió en català

Des de l'Ajuntament us convidem a participar en **l'enquesta sobre salut** dirigida a la població d'Abrera.

L'enquesta tracta diferents temes, com l'estat de salut, estil i ritme de vida, hàbits alimentaris, pràctica esportiva i **preocupacions entorn a la salut de la ciutadania**.

La informació que es recull permet **conèixer els punts forts i els punts a millorar** en relació a la salut de la població d'Abrera, i a partir d'aquí saber quins serveis i polítiques són més importants reforçar.

Ens interessen les opinions de tothom, ja que **volem conèixer la diversitat de situacions i realitats que hi ha a la ciutat**.

L'enquesta és completament anònima. És a dir, no es demana cap dada personal, atès que la informació només s'utilitza per fer estadístiques a nivell de ciutat.

Respondre a l'enquesta és voluntari i podeu deixar sense contestar alguna pregunta si ho creieu convenient. L'enquesta es fa presencial i amb el suport d'una persona enquestadora.

Us agraïm la vostra col·laboració: creiem que per gaudir d'una ciutat més saludable és fonamental consultar a les persones que hi viuen.

Per a qualsevol dubte o informació addicional que vulgueu sobre l'enquesta, us podeu dirigir a la Regidoria de Salut Pública i Benestar (Pça. Constitució 1, Tel. 93 770 03 25).

Versió en castellà

Desde el Ayuntamiento os invitamos a participar en la **encuesta sobre salud** dirigida a la población de Abrera.

La encuesta trata diferentes temas, como el estado de salud, estilo y ritmo de vida, hábitos alimenticios, práctica deportiva y **preocupaciones en torno a la salud de la ciudadanía**.

La información que se recoge permite **conocer los puntos fuertes y los puntos a mejorar** en relación a la salud de la población de Abrera, y a partir de ahí saber qué servicios y políticas son más importantes reforzar.

Nos interesan todas las opiniones, ya que **queremos conocer la diversidad de situaciones y realidades que hay en la ciudad**.

La encuesta es completamente anónima. Es decir, no se pide ningún dato personal, dado que la información sólo se utiliza para hacer estadísticas de ciudad.

Responder a la encuesta es voluntario y podéis dejar sin contestar alguna pregunta si lo creéis conveniente. La encuesta se realiza de forma presencial con el soporte de una persona encuestadora.

Agradecemos vuestra colaboración: creemos que para disfrutar de una ciudad más saludable es fundamental consultar a las personas que viven en ella.

Para cualquier duda o información adicional sobre la encuesta, podéis dirigirlos a la Regidoria de Salut Pública i Benestar (Pza. Constitució 1, Tel. 93 770 03 25).

Ajuntament d'Abrera
Regidoria de Salut Pública i Benestar

Segueix-nos!

@AbreraInforma
@abrerainfo
Ajuntament Abrera
abrera.cat

Ajuntament d'Abrera
Regidoria de Salut Pública i Benestar

Segueix-nos!

@AbreraInforma
@abrerainfo
Ajuntament Abrera
abrera.cat

Enquesta ciutadana per al Pla Local d'Abrera

Informació sobre la mostra

Aquesta pàgina exposa informació sobre la mostra analitzada, mida de la mostra = 221 (n=221), (204 enquestes de forma presencial i 17 enquestes afegides de l'enquesta online) i el seu grau d'ajust a la composició real de la població, segons el Padró Municipal d'Habitants a 2019.

Taula 1. Mostra de població enquestada

Població total major de 16 anys a 2019 (segons Padró Municipal d'Habitants)	10.084
Persones enquestades (enquesta presencial)	204
Nombre d'enquestes online que complementen la mostra	17
Mostra	221
Marge d'error (assumint nivell de confiança del 95%)	6.52%

Les taules i gràfiques mostren les proporcions de la mostra presencial aconseguida per barris, sexe i edat. Es pot veure com només en un cas (homes de 60 a 64 anys) la desviació entre grup de població i mostra obtinguda supera el 6%. Per tant, l'ajust és bastant elevat i dins dels paràmetres estadístics habituals. El marge d'error global de la mostra, tenint en compte el total de població major de 16 anys i la mostra enquestada, és del 6,5% . Això vol dir que els resultats cal interpretar-los sempre en un interval de $\pm 6,5$ punts percentuals respecte al valor de referència indicat en cada cas.

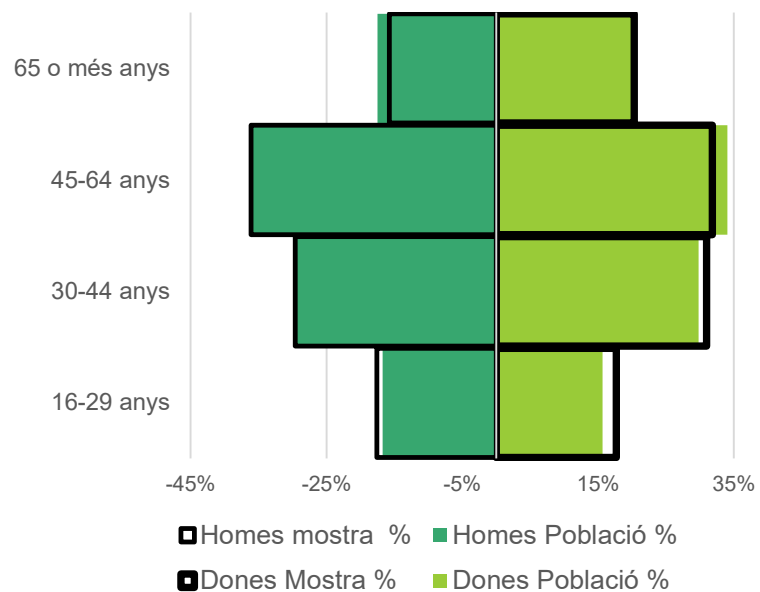
Taula 2. Ajust de la mostra enquestada

Edats	Població de dones	Mostra de dones	Desviació mostra	Població d'homes	Mostra d'homes	Desviació mostra
15-19	5%	9%	3%	5%	6%	1%
20-24	5%	5%	0%	6%	8%	3%
25-29	5%	4%	-2%	6%	3%	-3%
30-34	7%	10%	3%	6%	6%	0%
35-39	10%	10%	0%	9%	10%	1%
40-44	13%	12%	-2%	14%	13%	-1%
45-49	12%	12%	1%	13%	12%	-1%
50-54	9%	9%	0%	10%	9%	-1%
55-59	6%	5%	-1%	7%	4%	-4%
60-64	7%	5%	-1%	5%	11%	6%
65-69	6%	9%	3%	5%	5%	0%
70-74	6%	4%	-1%	5%	7%	2%
75-79	4%	5%	1%	4%	2%	-2%
80-84	2%	2%	0%	2%	2%	0%
85-89	2%	0%	-2%	1%	0%	-1%
90-94	1%	0%	-1%	0%	0%	0%
95-99	0%	0%	0%	0%	0%	0%
100 y más	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Total	100%	100%	0%	100%	100%	100%

Enquesta ciutadana per al Pla Local d'Abrera

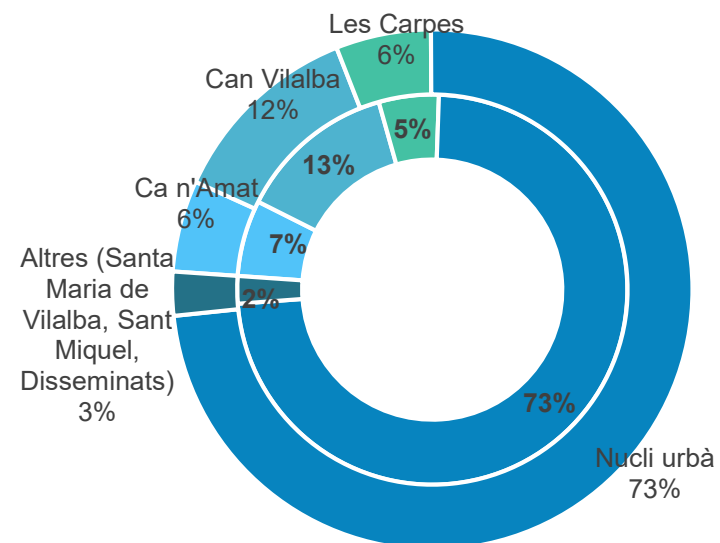
Informació sobre la mostra

Gràfic 1. Ajust de la mostra enquestada per grans grups d'edat

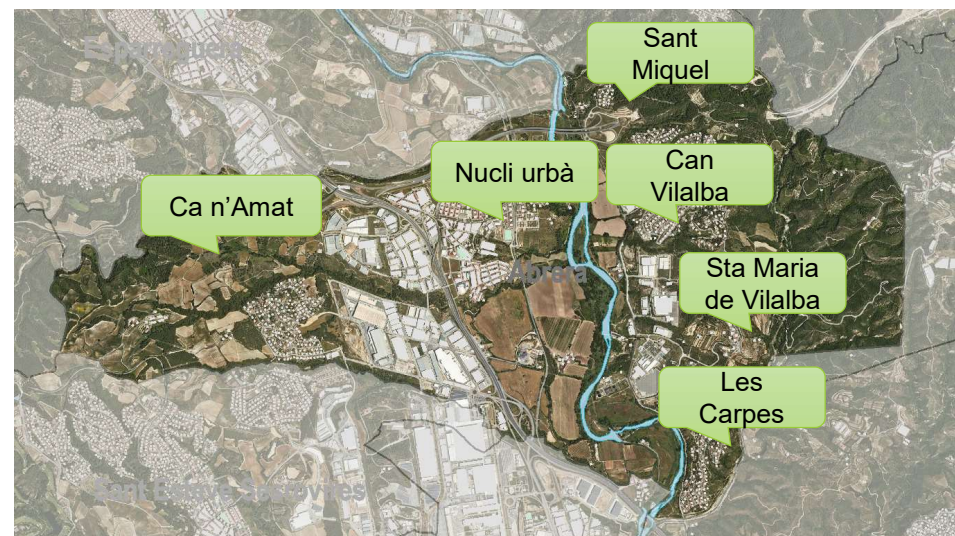
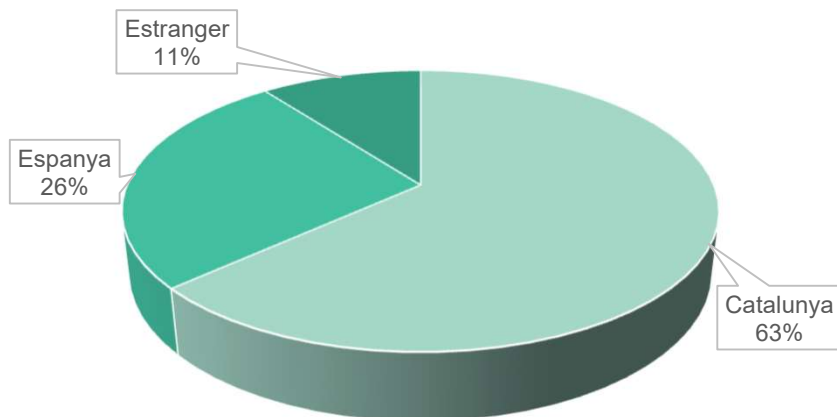

Gràfic 2. Ajust de la mostra enquestada per districtes

Contrast població total (cercle extern) i mostra aconseguida (cercle intern)

Gràfic 3. Mostra enquestada segons lloc de naixement

3. Consulta online a professionals i experts/es vinculades al municipi i a la salut. Es tracta d'un qüestionari que inclou un total de 10 preguntes i que ajuda a la professional o experta a concretar els reptes a Abrera per impulsar un entorn més sà i per promocionar hàbits saludables entre les persones.

En quin servei/departament/secció treballes?	Respostes
Òrgans supramunicipals	
Agència Salut Pública de Catalunya. Equip territorial Baix Llobregat i l'Hospitalet	2
Pla sobre drogues supramunicipal Cabalbaix	1
Ajuntament d'Abrera	
Àrea Territori i sostenibilitat	3
Serveis Socials	2
Esport	3
Secretaria	1
Educació	2
Àrea d'Acció Social	1
Joventut	1
Departament d'urbanisme, serveis tècnics	2
Mobilitat	1
Promoció econòmica	2
Polícia Local	1
Àrea de Salut Pública i Benestar	1
Serveis de Salut i Sanitat	
Psicòloga clínica. Programa de Suport a la Primària	1
EAP Abrera	4
Equipaments	
Escola de música	2
Oficina de Català d'Abrera	1
Casal d'Avis d'Abrera	1
Centres educatius	3
Biblioteca	1
No específica	2
Total respostes	38

En la segona fase, la de **consens de l'estratègia general del Pla Local de Salut**, ha comptat amb una trobada amb el grup motor del pla, compostat per professionals que incideixen en la prevenció, promoció i/o protecció de la salut, per discutir i consensuar uns objectius a nivell de salut (situació que volem). Un cop definits els objectius, s'han consensuat els objectius amb el teixit associatiu en una segona trobada.

El grup motor té una composició politico-tècnica:

Nom i cognom	Institució / àrea o servei de l'Ajuntament
Sara Roca i Ibáñez	Regidora Salut Pública i Benestar
Sara Prados Luque	Tècnica de Salut Pública i Benestar
Maria Guadalupe Marcos Giménez	Segona Tinenta d'Alcalde, Comerç i Mercats Municipals, Projectes tecnològics, Promoció Econòmica, Recursos, Seguretat Ciutadana i Protecció Civil, Turisme
Maria Teresa Novell Joya	Tercera Tinenta d'Alcalde, Atenció a la Ciutadania, Gestió de les persones, Gestió Documental, Serveis Econòmics i recursos financers, Transparència
Esther Oliva Sotoca	Tècnica de Serveis Socials de l'Àrea de Serveis a les Persones
Eduard Rusiñol Vega	Coordinador de l'Àrea de Territori i Medi ambient
Sabina Lloret / Anna Grande Sanz / Òscar Navarro	Unitat de Comunicació i Premsa
Cristina Casajuana Kögel	Referent Promoció de la Salut i Salut Comunitària del Baix Llobregat. Agència de Salut de Catalunya. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.
Isabel Vergès i Macario / Josep Alins Presas / Àngels Jiménez	Representants del EAP d'Abrera (DUI Comunitària i Infermera del CAP / Metge de família i coordinador EAP Abrera)

A la trobada amb entitats en la fase de consens de l'estratègia general del PLS (celebrada el 20 de novembre de 2019) van assistir 16 persones representants d'entitats municipals, grups polítics, farmàcies, i ciutadana no associada.

Entitats municipals

- Associació de veïns i veïnes de La Florida
- ANDA (Associació Naturalista d'Abrera)
- Associació "Pas a Pas" (Associació de ball de saló)
- AFA (Associació de familiars malalts d'Alzheimer)

Agrupacions polítiques

- Partit Socialista de Catalunya
- Esquerra Republicana de Catalunya
- Abrera En Comú

Han participat també agents clau: La representant de la Direcció del Sector Sanitari Àmbit Metropolità Sud de la Regió sanitària de Barcelona (CatSalut), l'adjunta a la Direcció de l'EAP-CAP Abrera, el Coordinador de farmàcies del Baix Llobregat i la Tècnica de Salut Pública i Benestar de l'Ajuntament. Han estat presents la regidora de Promoció econòmica i comerç, Protecció Civil, Seguretat ciutadana i Turisme, i el President de l'Àrea de Medi ambient i Salut.

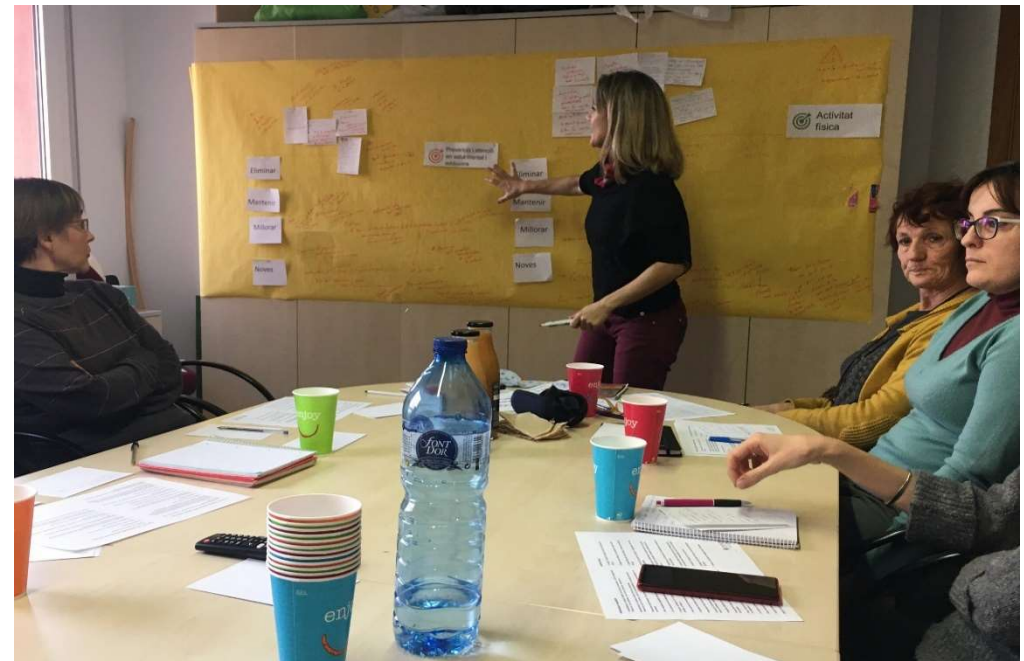
Trobada amb teixit associatiu (20/11/2019) en el marc del PLS

Trobada amb el grup motor (23/07/2019) en el marc del PLS

Trobada conjunta de les comissions (14/01/2020) en el marc del PLS

Trobada amb la comissió de salut mental i hàbits saludables (04/12/2019) en el marc del PLS

En la tercera fase, la **definició de les accions**, s'han creat tres grups de treball temàtics o comissions per dissenyar les accions que donin contingut operatiu a l'estratègia. Les 3 comissions han abastat els següents àmbits d'actuació:

- Hàbits saludables
- Salut Mental
- Entorn saludable

Cada comissió inclou un grup mixt d'agents i es reuneix en tres moments:

- 1a sessió per l'exposició de les accions que s'estan fent actualment i per proposar noves accions; "pluja d'idees".
- 2a sessió de prioritització i concreció de les accions noves.

- 3a sessió conjunta entre els grups de treball per posar en comú les accions i cercar l'ajust entre elles.

A la següent pàgina s'exposa la relació de participants (tècniques, expertes i professionals) a les comissions.

En la quarta fase, **Organització del Pla Local de Salut**, es fa un treball intern per endreçar les accions treballades a les comissions. Es redacten les fitxes de les accions, concretant el seu abast, els objectius que persegueix, els indicadors d'avaluació i els principals responsables de dur a terme l'acció.

Aquest pla es compartirà amb els grups polítics amb representació al consistori i es presentarà a aprovació en el Ple local.

Comissió d'hàbits saludables i salut mental ¹

Nom i cognom	Òrgan/àrea/entitat de representació
Maite Deamo	Associació Salut Mental Baix Llob. Nord
Marta	Associació Salut Mental Baix Llob. Nord
Eli	Assoc. de veïns/nes del barri de la Florida
Cristina Casajuana Kögel	Referent Promoció de la Salut i Salut Comunitària del Baix Llobregat. Agència de Salut de Catalunya. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.
Sara Prados	Tècnica Salut Pública i Benestar
Paco Delgado	Tècnic Esports
Pilar Cortadella	Tècnica Gent Gran
Nuria Esteban	Tècnica Promoció Econòmica
Esther Sotoca	Treballadora Serveis Socials
Marcel Gili	Farmacèutic
Beatriz Rodríguez	Farmacèutica

¹ Es van celebrar conjuntament aquestes comissions perquè les moltes de les professionals estaven implicades en ambdues comissions.

Comissió d'entorn saludable

Nom i cognom	Òrgan/àrea/entitat de representació
Martín Gutiérrez	Policia Local
Eduard Rusiñol	Coordinador Territori i Sostenibilitat
Juanjo Becerril	Tècnic Medi Ambient
Antoni Muñoz	Cap del Servei d'Urbanisme, Obres i Activitats
Pepi	Assoc. Naturalista d'Abrera
Ramon	Assoc. Esportiva de Pescadors
Jordà	Assoc. Naturalista d'Abrera
Alfonso	Assoc. Veïns i veïnes de la Florida

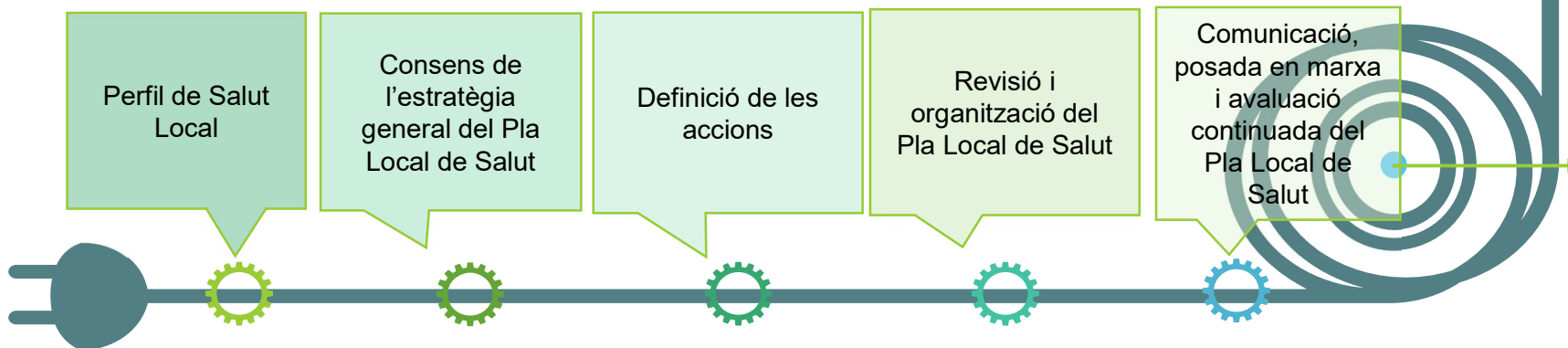
* El llistat integra als i les expertes que han participat en al menys una de les reunions.

Comissió conjunta

Nom i cognom	Òrgan/àrea/entitat de representació
Cristina Casajuana Kögel	Referent Promoció de la Salut i Salut Comunitària del Baix Llobregat. Agència de Salut de Catalunya. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.
Fernando Girón Esport	Generalitat Servei de Salut Pública al Baix Llobregat Centre-Litoral i l'Hospitalet de Llobregat i Baix Llobregat Nord
Sara Prados	Tècnica Salut Pública i Benestar
Maria Edo	Tècnica Educació
Pilar Cortadella	Tècnica Gent Gran
Nuria Esteban	Tècnica Promoció Econòmica
Esther Sotoca	Treballadora Serveis Socials
Marcel Gili	Farmacèutic
M. Àngels Jiménez	Treballadora social CAP
Maite Deamo	Associació Salut Mental Baix Llob. Nord
Marta	Associació Salut Mental Baix Llob. Nord
Alfonso	Assoc. de veïns/nes del barri de la Florida
Pepi	Assoc. Naturalista d'Abrera
Jaime Gonzalez	Assoc. Naturalista d'Abrera

Abreera, ciutat saludable

👁️ Perspectiva de gènere
i compromís amb
l'equitat social

Perfil de Salut
Local

Consens de
l'estratègia
general del Pla
Local de Salut

Definició de les
accions

Revisió i
organització del
Pla Local de Salut

Comunicació,
posada en marxa
i avaluació
continuada del
Pla Local de
Salut

El Perfil de Salut Local és la diagnosi que sustenta la reflexió i decisió posterior sobre les accions. La diagnosi superposa diferents fonts d'informació, construint amb totes elles una interpretació conjunta de la realitat. Les fonts d'informació emprades són:

- Recopilació de les dades ja existents sobre salut a Abreera
- Enquesta ciutadana sobre hàbits de salut, percepcions i propostes per a una ciutat i una vida més saludable.
- Consulta a una xarxa extensa d'agents, entitats i persones expertes vinculades a la salut al municipi.

El Perfil de Salut Local facilita una trobada amb el grup motor del pla, compostat per professionals que incideixen en la prevenció, promoció i/o protecció de la salut, per discutir i consensuar uns objectius a nivell de salut (situació que volem). Un cop definits els objectius, s'han consensuat amb el teixit associatiu per tal de validar-los i ampliar-los.

Un cop definida l'estratègia, es creen grups de treball temàtics o comissions per dissenyar les accions que donin contingut operatiu a l'estratègia. Cada comissió inclou un grup mixt d'agents i es reuneix en tres moments:

- 1a sessió propositiva.
- 2a sessió de selecció i concreció de les accions.
- 3a sessió conjunta entre els grups de treball per posar en comú les accions i cercar l'ajust entre elles.

Abans de la posada en marxa de les accions, es revisa al Pla amb l'equip de govern, es planifiquen els recursos necessaris, els agents a implicar, així com els indicadors de seguiment i avaluació. També es preveu l'organització interna de l'Ajuntament per liderar el desplegament del Pla.

Finalitzada la fase de disseny del PLS es redacta el document final i altres materials complementaris útils per a la seva divulgació i comunicació política, tècnica i ciutadana. Per garantir la continuïtat del PLS a mig i llarg termini, és fonamental arribar a un consens i compromís polític i tècnic que ha de passar per l'aprovació del Ple. Només amb una acció sostinguda i coordinada es podran assolir resultats tangibles. Durant els anys de desplegament del Pla, cal mantenir els espais de coordinació i comunicació sobre les accions i resultats del PLS.

Objectius generals:

- Fer del municipi un entorn saludable a nivell ambiental, social, cultural i urbà, impulsant un treball intersectorial conjunt amb aquest objectiu.
- Augmentar la participació ciutadana i el treball en xarxa en l'àmbit de la salut.
- Promoure entre les persones hàbits saludables i prevenir els no saludables.

3. Diagnosi: Perfil de Salut Local

Aquest apartat exposa els resultats de la diagnosi realitzada. L'exposició s'ordena seguint el model d'anàlisi que ha guiat aquesta recerca.

- A mode d'introducció, es contextualitza el **territori i població d'Abrera**.
- A continuació, s'expliquen els resultats obtinguts a **nivell de municipi**, revisant diferents factors estructurals de l'entorn que afecten a la salut dels habitants.
- En segon lloc, s'exposen alguns aspectes sobre la comunitat: el **teixit social** i les xarxes de relació, suport i afecte predominants entre les persones.
- En tercer lloc, ens enfocarem en els aspectes que tenen a veure amb els **estils de vida de les persones**.

En un apartat final, resumirem les prioritats sobre millora de la salut destacades pels agents consultats. També destacarem els elements de desigualtat en la salut més presents entre la població.

Model multinivell dels determinants de la salut

- Alimentació
- Descans
- Activitat física i esportiva
- Consums de risc: alcohol, tabac, drogues, pantalles
- Morbiditat i ús dels serveis sanitaris
- Mortalitat i les principals causes
- Salut reproductiva de la població
- Reciclatge i cura del medi ambient

Persones

Context geogràfic i demogràfic

- Territori Abrera
- Població i estructura d'edats
- Origen geogràfic de la població
- Nivell educatiu de la població

- Formes familiars i de convivència
- Xarxa familiar i social i de recolzament
- Teixit associatiu i comunitari

Comunitat

Municipi

- Mobilitat i accessibilitat urbana
- Espais verds i naturals
- Medi ambient i vigilància sanitària: sanitat ambiental, animal i alimentària
- Serveis sanitaris
- Sistema productiu
- Condicions laborals i ingressos
- Estat dels edificis i habitatges
- Equipaments i serveis socioculturals, educatius i esportius

3.1. Context geogràfic i demogràfic d'Abbrera

Aquest capítol contextualitza la població d'Abbrera abordant aspectes com:

- Territori d'Abbrera
- Població i estructura d'edats
- Origen geogràfic de la població
- Nivell educatiu de la població

Les dades d'aquest apartat provenen del Padró Municipal d'Habitants i de l'INE (Instituto Nacional de Estadística), del Programa Hermes de Diputació de Barcelona i de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

3.1.1 Territori d'Abrera

Abrera és un municipi del nord de la comarca del Baix Llobregat i està situat als voltants del riu Llobregat. Els **límits municipals** són:

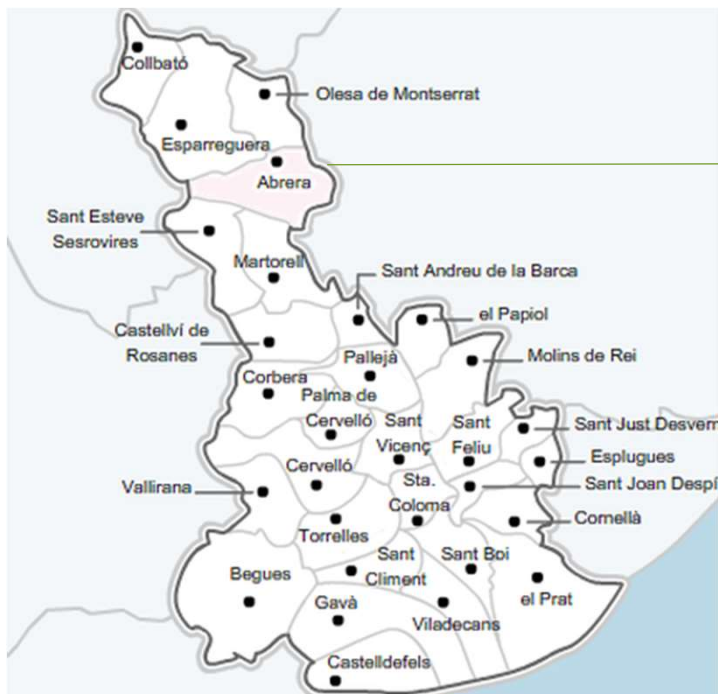
- al nord amb els municipis d'Olesa de Montserrat i Esparreguera (Baix Llobregat)
- al sud amb Martorell i Sant Esteve Sesrovires (Baix Llobregat)
- a l'est amb Castellbisbal, Ullastrell i Viladecavalls (Vallès Occidental)
- a l'oest amb Els Hostalets de Pierola (Anoia)

La **densitat població** d'Abrera és de 618,6 habitants per km², molt

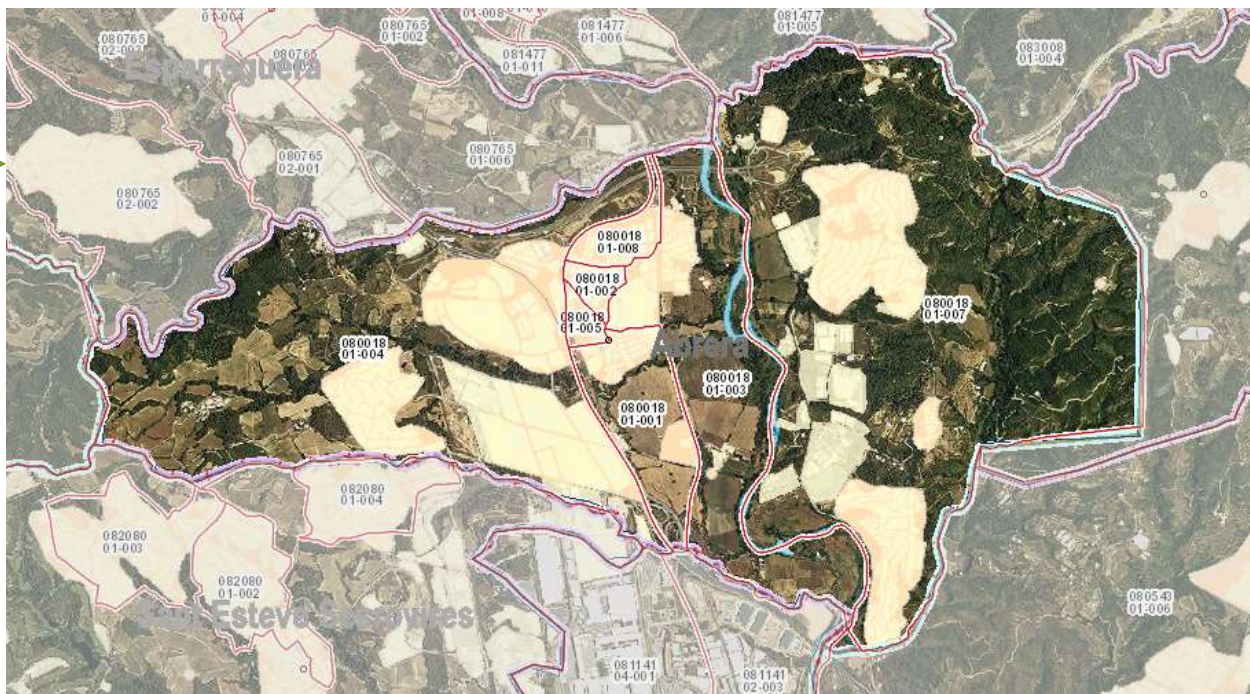
per sota a la densitat del Baix Llobregat, que és de 1.685,6 hab./km², i semblant a la província de Barcelona que és de 726 hab./km². Alhora, la densitat de població d'Abrera és baixa en relació a municipis contigus com Martorell o Olesa: 2.182,6 hab./km² i 1.429 hab./km², respectivament.

La **població d'Abrera** a 2020 és de 12.538 habitants i la **superfície i altura** és de 19,94 km² i 105,00 metres.

Mapa 1. Baix Llobregat

Mapa 2. Terme municipal d'Abrera i distinció dels nuclis poblacionals

Pla Local de Salut d'Abrera

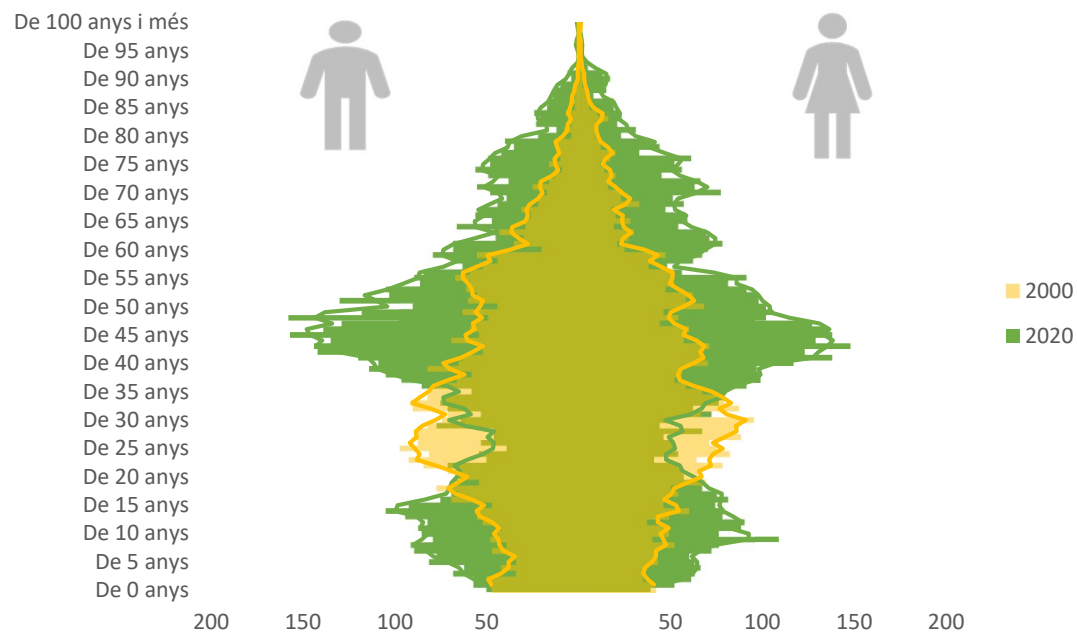
3.1.2. Població d'Abrera

Seguint el padró municipal d'habitants, a 2020 la població d'Abrera és de 12.538 habitants dels quals, 6.325 (50,3%) són homes i 6.213 són dones (49,7%).

Amb dades del 2020, l'edat mitjana de la població és de 40,7 anys. Aquesta edat està a prop de l'assolida a l'àmbit de la comarca (42,3 anys) i una mica més allunyada de la l'assolida a l'àmbit provincial: 42,9 anys. És a dir, la població d'Abrera és més jove que la mitjana dels municipis de la província. Aquest indicador es deixa veure en diversos indicadors vinculats a l'estructura d'edat de la població.

El percentatge de joves a Abrera és lleugerament superior a la mitjana comarcal i provincial(dades de 2018): 19,8%, 17,7% i 16,3%, respectivament. De fet, Abrera té més població en el grup de joves que en el grup de grans a diferència d'altres àmbits territorials com la província de Barcelona que està més envellida. Com podem veure en la taula mostrada tot seguit, per cada 100 joves de 0 a 15 anys hi ha 75 persones grans de 65 anys i més. A l'àmbit comarcal gairebé s'equiparen els dos grups poblacionals amb 98 persones grans per cada 100 joves.

Gràfic 4. Piràmide d'edats de la població d'Abrera. Comparativa 2000 i 2020

Font: Idescat

Aquesta dada explica en gran mesura l'índex de recanvi de la població en edats actives, on es mostra que per cada 88 persones entre 60 a 64 anys surten del mercat laboral per motius de jubilació hi entren 100 persones de 15 a 19 anys.

Novament, aquesta dada difereix de les assolides a l'àmbit comarcal i provincial.

Malgrat això, Abrera presenta un índex de potencialitat més baix que l'assolit a l'àmbit comarcal i provincial, traduint-se en un menor

volum de dones entre 20 a 34 anys i conseqüentment, suposa un descens de la capacitat reproductora de la població.

La taxa bruta de natalitat [(naixement / habitants)*1000] d'Abrera és propera a la comarcal i provincial: al 2017, per cada 1000 persones van néixer gairebé 9 nadons. La taxa bruta de mortalitat és menys acusada en el cas d'Abrera, havent-se registrat gairebé 6 morts per cada 1000 habitants al 2017. Aquestes dues taxes apunten que a l'any 2017 va haver-hi un creixement natural de la població.

Taula 3. Indicadors d'estructura d'edat (2018 i 2017). Comparació comarcal i provincial

Indicadors d'estructura d'edats	1. Edat mitjana de la població 2018	2. % Població jove 2018	3. % Persones grans 2018	4. Taxa bruta de natalitat Any 2017	5. Taxa bruta de mortalitat Any 2017	6. Índex de potencialitat 2018	7. Índex de tendència 2018	8. Índex d'envelliment 2018	9. Índex de sobreenvelliment 2018	10. Índex de recanvi de la població en edats actives 2018
Abrera	40	19,83%	14,89%	8,97	5,98	51,69	76,69	75,06	9,69	88,57
Baix Llobregat	41,8	17,73%	17,37%	8,58	7,15	59,58	82,41	97,99	13,6	103,49
Província de Barcelona	42,7	16,31%	18,80%	8,79	8,68	68,56	86,23	115,24	16,4	114,99

Font: Programa HERMES de la Diputació de Barcelona

1. Edat Mitjana de la població: Mitjana aritmètica de les edats dels individus que componen una població
2. % Població jove: població de persones de 0 a 15 respecte el total de la població. Població jove entesa com a població que encara no te l'edat legal per treballar.
3. % Persones grans: percentatge de gent de 65 o més anys respecte el total de la població.
4. Taxa bruta de natalitat: Relació entre el nombre de nascuts vius registrats durant un any sobre la població mitjana en un determinat territori. S'expressa en tant per mil.
5. Taxa bruta de mortalitat: Relació entre el nombre de defuncions registrades durant un any sobre la població total en un determinat territori. S'expressa en tant per mil.
6. Índex de potencialitat: Indica la relació de dones entre 20 i 34 anys respecte les dones de 35 a 49 anys. La disminució d'aquest índex suposa un descens de la capacitat reproductora de la població.

7. Índex de tendència: Quocient entre la població de 0-4 anys i la població de 5-9 anys. A mida que presenti valors inferiors a 100, mostrarà el descens de la natalitat, menor creixement demogràfic i envelliment.
8. Índex d'envelliment: Quocient entre la població de 65 anys i més i la població de 0 a 15 anys. Valors inferiors a 100 indiquen que hi ha més població jove que gran.
9. Índex de sobreenvelliment: Quocient entre la població de 85 anys i més amb la població de 65 i més.
10. Índex de recanvi de la població activa: Quocient entre el nombre de persones de 60 a 64 anys i el nombre de persones de 15 a 19 anys. Valors inferiors a 100 indiquen que entren més persones al mercat laboral de les persones que surten del mercat laboral per jubilació.

Els dos grans nuclis poblacionals a Abrera són el Centre i Can Vilalba.

En el 2019, el 74% de la població d'Abrera viu al Centre com a resultat d'un progressiu increment de la població en aquest nucli poblacional. La població de Can Vilalba augmenta lleugerament i representa en el 2019 el 12% de la població total. El 14% restant de la població d'Abrera està repartida entre les barris de muntanya: als barris de les Carpes i Ca n'Amat (6%), i a Santa Maria de Vilalba i Can Torres (2%). A Sant Miquel i altres zones d'Abrera, amb 44 i 56 persones respectivament, es troba el 0,4% de la població.

Mapa 3. Distribució de la població al territori d'Abrera, 2019 (01/07)

Taula 4. Habitant segons el nucli poblacional i any

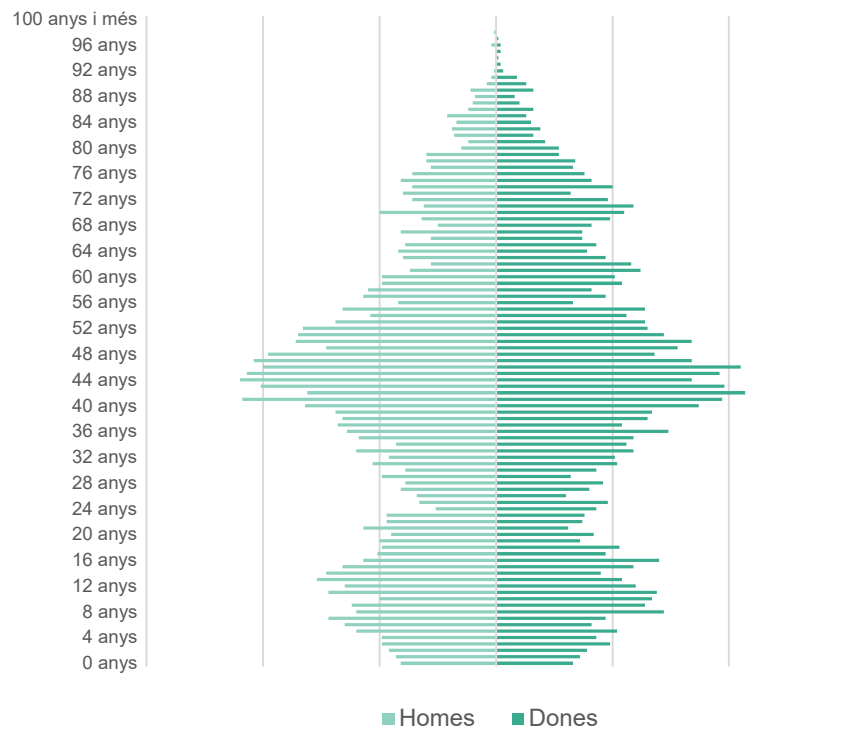
Nucli poblacional	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2019 (01/jul.)	Evolució
Abrera centre	8.547	8.786	8.962	8.970	8.970	9.069	9.190	9.199	
Can Vilalba	1.442	1.453	1.469	1.501	1.514	1.493	1.520	1.559	
Les Carpes	694	700	704	706	693	717	694	746	
Ca n'Amat	639	639	649	626	626	658	668	687	
Santa Maria de Vilalba i Can Torres	178	177	171	185	186	193	205	239	
Sant Miquel	42	44	38	40	39	39	39	44	
Altres zones d'Abrera (disseminats, polígons, etc.)	0	0	0	0	0	0	0	56	

Observació (1): La font d'informació de la dada de 2019 prové del Padró Municipal mentre que la resta de dades provenen de l'IDESCAT.

Observació (2): Les dades publicades a l'IDESCAT corresponen al 01/01 de cada any.

Observació (3): La dada de 2018 no està publicada a l'IDESCAT

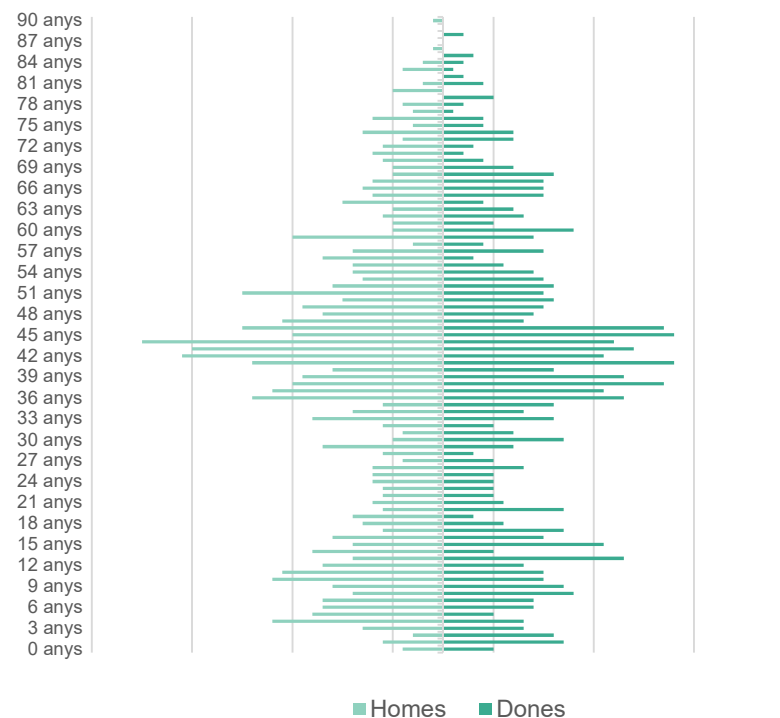
Gràfic 5. Piràmide d'edats zona d'Abrera centre, 2019

Abrera Centre Municipi d'Abrera

Població total	9189	12530	73,3%
% homes	50,3%	50,6%	-0,3%
% dones	49,7%	49,4%	0,3%
% de persones grans	16,3%	15,3%	1,01%
% de població jove	19,4%	19,5%	-0,09%
Índex d'envelliment	84,0	78,5	5,56
Índex sobreenvelliment	11,4	10,5	0,85

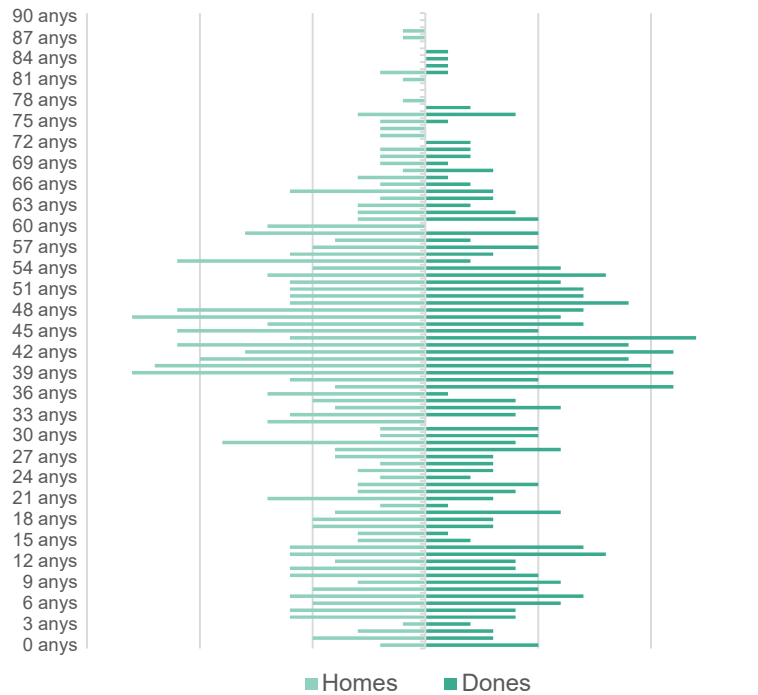
Gràfic 6. Piràmide d'edats zona de Can Vilalba, 2019

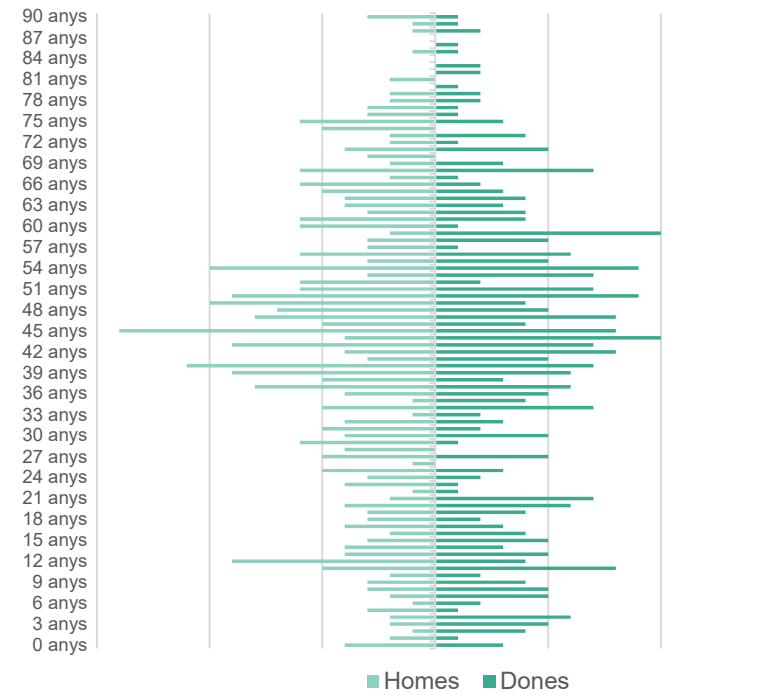
Can Vilalba Municipi d'Abrera

Població total	1559	12530	12,4%
% homes	51,3%	50,6%	0,7%
% dones	48,6%	49,4%	-0,8%
% de persones grans	12,5%	15,3%	-2,77%
% de població jove	21,1%	19,5%	1,64%
Índex d'envelliment	59,3	78,5	-19,19
Índex sobreenvelliment	3,5	10,5	-7,01

Gràfic 7. Piràmide d'edats zona de Les Carpes, 2019

Gràfic 8. Piràmide d'edats zona de Ca n'Amat, 2019

	Les Carpes	Municipi d'Abrera	
Població total	746	12530	6,0%
% homes	52,9%	50,6%	2,3%
% dones	47,0%	49,4%	-2,4%
% de persones grans	8,0%	15,3%	-7,27%
% de població jove	19,8%	19,5%	0,34%
Index d'envelliment	40,5	78,5	-37,99
Index sobreenvelliment	5,0	10,5	-5,51

	Ca n'Amat	Municipi d'Abrera	
Població total	687	12530	5,5%
% homes	51,3%	50,6%	0,7%
% dones	48,6%	49,4%	-0,8%
% de persones grans	15,5%	15,3%	0,23%
% de població jove	16,4%	19,5%	-3,06%
Index d'envelliment	94,6	78,5	16,11
Index sobreenvelliment	11,2	10,5	0,69

Tenint com a referència la població general d'Abrera, el nucli de Can Vilalba i el nucli de Les Carpes presenten una població més jove que la d'Abrera centre i Ca n'Amat. De fet, en Ca n'Amat hi ha gairebé la mateixa proporció de població jove que població gran, i la població jove s'allunya 3 punts de la mitjana assolida al municipi. En conseqüència, l'índex d'envelliment de Ca n'Amat és superior a l'assolit al conjunt del municipi, havent-hi 94,6 persones de 65 i més anys per cada 100 joves de 0 a 15 anys.

Les persones de 85 i més anys tenen un major pes als nuclis de Ca n'Amat i a Abrera centre. Aquest fet és rellevant per planificar serveis destinats a la població que té risc de veure's en situació de dependència.

Pel que fa al gènere, les diferències més acusades respecte de la mitjana del municipi d'Abrera les presenta el nucli de Les Carpes.

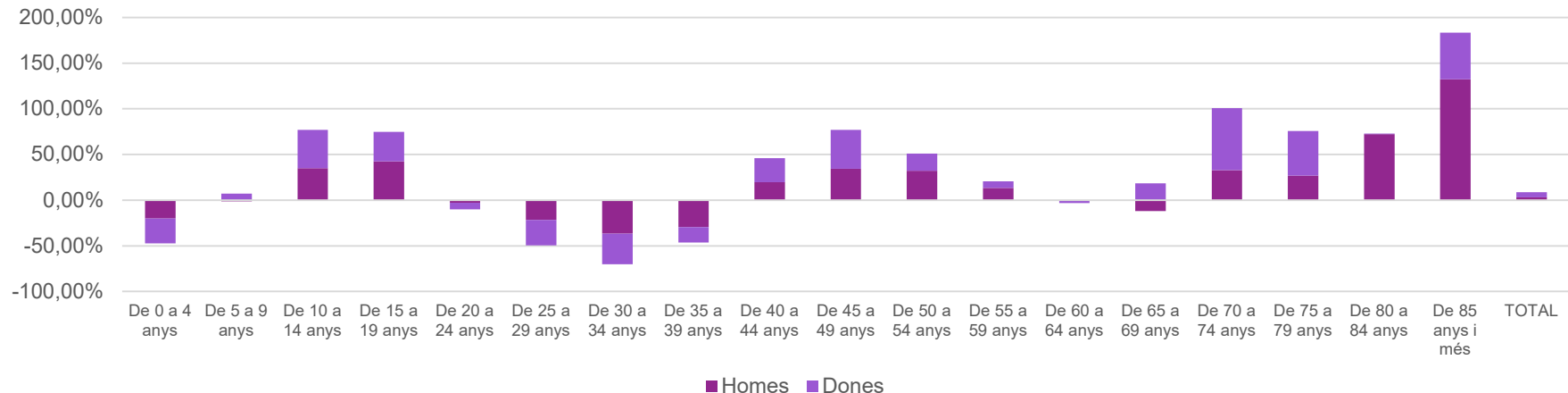

Masia de Can Vilalba

Si ens remetem a dades que mesuren el canvi de la composició de la població, concretament, remetent-nos a la variació percentual de l'estructura de la població d'Abrera entre 2011 i 2018, podem veure

com la població de 0 a 4 anys ha decrescut en un 23,6% mentre que la població de 85 anys i més ha augmentat en un 75%, assolint que cada cop més homes arribin a edats avançades.

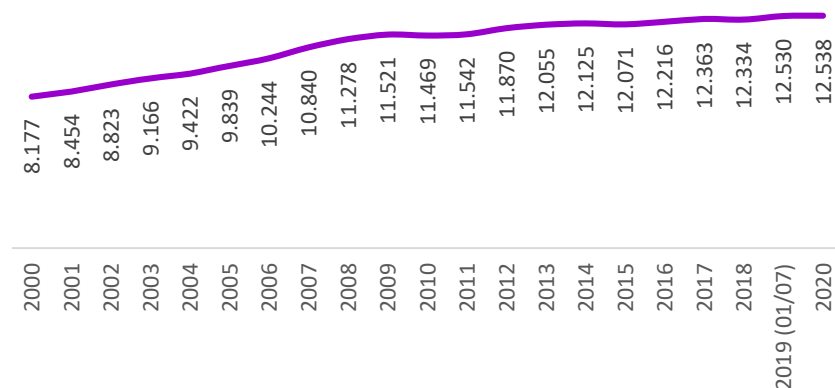
Gràfic 9. Variació percentual de l'estructura d'Abrera 2011-2018

Font: Programa HERMES de la Diputació de Barcelona

Gràfic 10. Evolució de la població d'Abrera 2000-2020

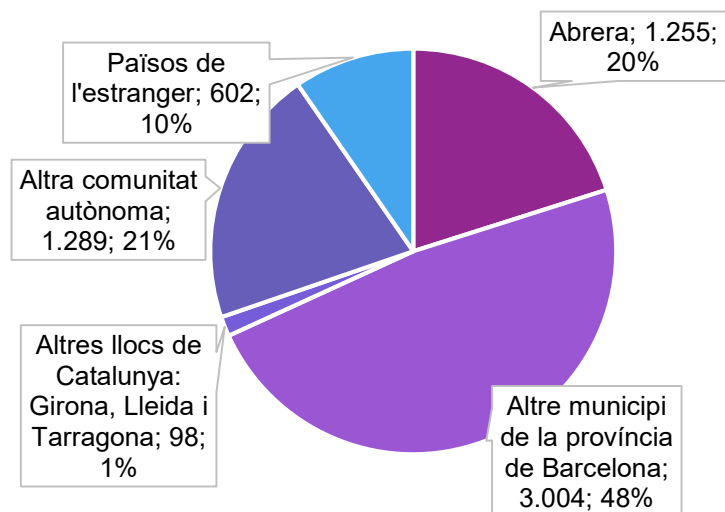
En general, la població d'Abrera ha augmentat al llarg dels anys, passant de 8.177 habitants en l'any 2000 a 12.538 habitants en el 1/1/2020. Ara bé, el creixement de la població d'ençà el 2011 ha estat més prudent que en els anys anteriors: entre els anys 2004 al 2011 la població va créixer en un 23% mentre que entre el 2011 a 2018 el creixement ha sigut del 6,3%.

Font: Idescat i Padró Municipal d'Habitants d'Abrera

3.1.3. Origen de la població d'Abrera

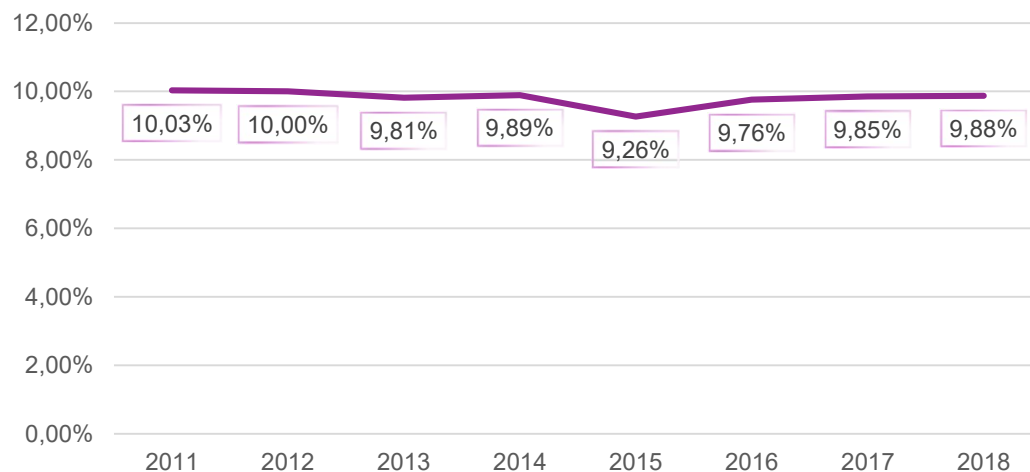
Gràfic 11. Lloc de naixement de la població d'Abrera. Any 2018

Al Gràfic 11 podem observar que la població d'Abrera ha nascut majoritàriament en un municipi de la província de Barcelona (48%) o ha nascut al mateix municipi d'Abrera (20%). Un 21% han nascut en altra part d'Espanya i un 10% ha nascut en un país estranger. El percentatge de població estrangera s'ha mantingut a llarg dels anys (Gràfic 12).

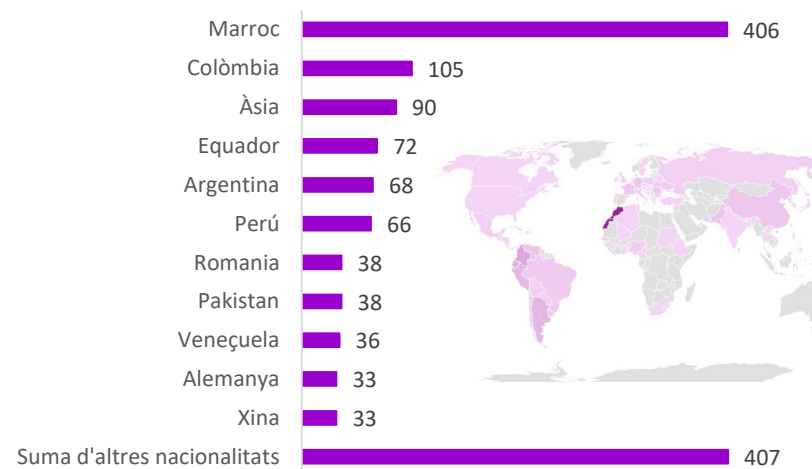
La nacionalitat que més destaca a Abrera, per tant, és l'espanyola i li segueix la marroquina amb un total de 330 habitants amb aquesta nacionalitat (431 persones nascudes en aquest país). En segon lloc, destaca la nacionalitat romanesa amb 56 habitants. Cal recordar que les persones d'origen marroquí estan sotmeses a un procés de naturalització més dilatat (10 anys ininterromputs i legals). La resta de nacionalitats estan per sota dels 50 efectius.

Gràfic 12. Evolució de població nascuda a l'estranger resident a Abrera

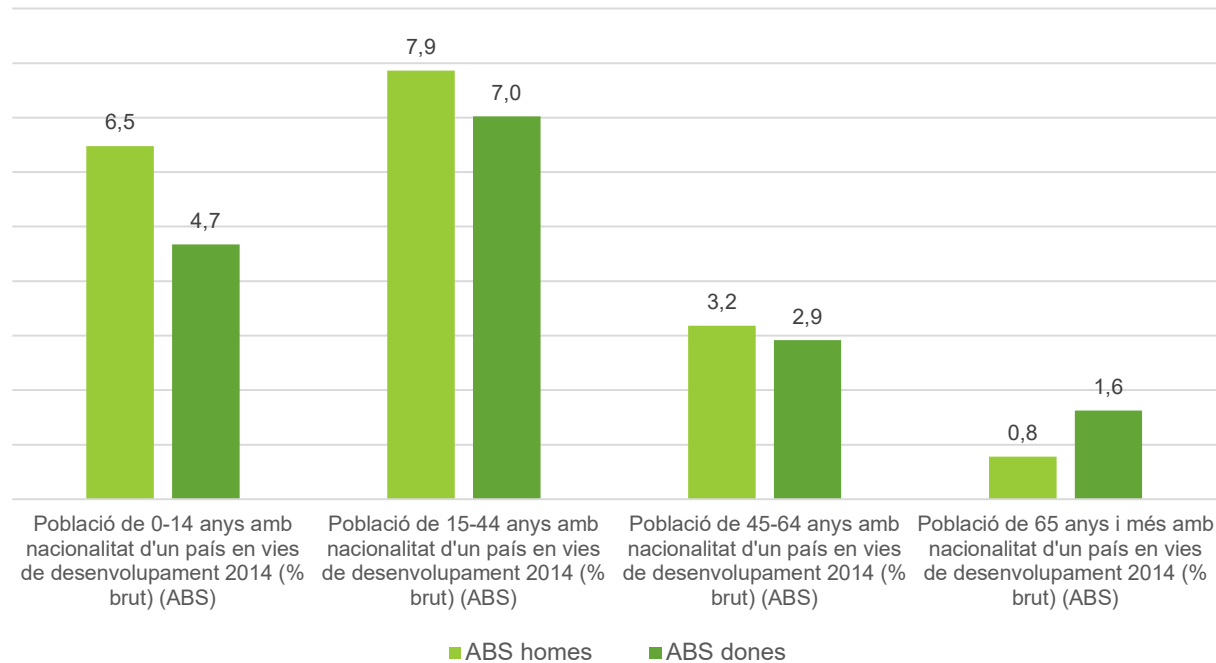

Font: Programa HERMES de la Diputació de Barcelona

Mapa 4. Nacionalitats estrangeres residents a Abrera, 2018

Gràfic 13. Indicadors bàsics de salut ABS Abrera. Indicadors demogràfics. 2014

Observació: %brut = el percentatge brut és el valor real del territori
 Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

L'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuASC) presenta l'última dada sobre la taxa de població segons grups d'edats que tenen la nacionalitat d'un país en vies de desenvolupament. L'última data publicada és del 2014. En general, la població que ha immigrat d'aquests països es concentra entre els grups d'edat més joves: de 0 a 14 anys i de 15 a 44 anys. Preval la taxa dels homes de forma marcada en aquestes dues franges d'edats mentre que en les altres dues franges d'edat: 45 a 64 anys i majors de 65 anys, gairebé s'igualen o les dones tenen una major representació.

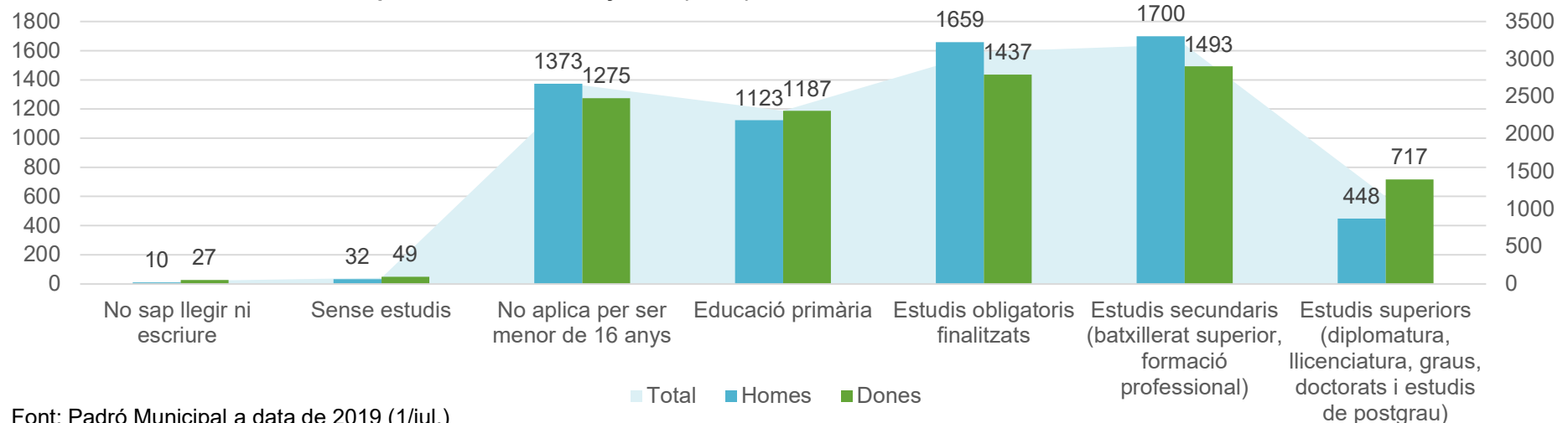
Els països considerats països en vies de desenvolupament són els països que estableix l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat).

3.1.4. Nivell educatiu per la població d'Abrera

La meitat de la població d'Abrera (50,1%) ha finalitzat els estudis de primària (24,7%) o els estudis de secundària (25,4%). Si tenim en compte que els menors de 16 anys no estan classificats (21,1%), el tercer gran gruix de població d'Abrera (18,4%) no ha finalitzat els estudis de primària. Aquest segment de la població tendeix a estar representat en gran mesura per les persones més grans de la nostra societat. En quart terme, el 9,3% de la població d'Abrera ha accedit a la universitat, el 12% si ens fixem només entre la població de 16 i més anys. El pes de la població universitària a Abrera en 2018 té el mateix pes que en el cens de població realitzat en el 2011. De fet, si comparem la dada de l'any

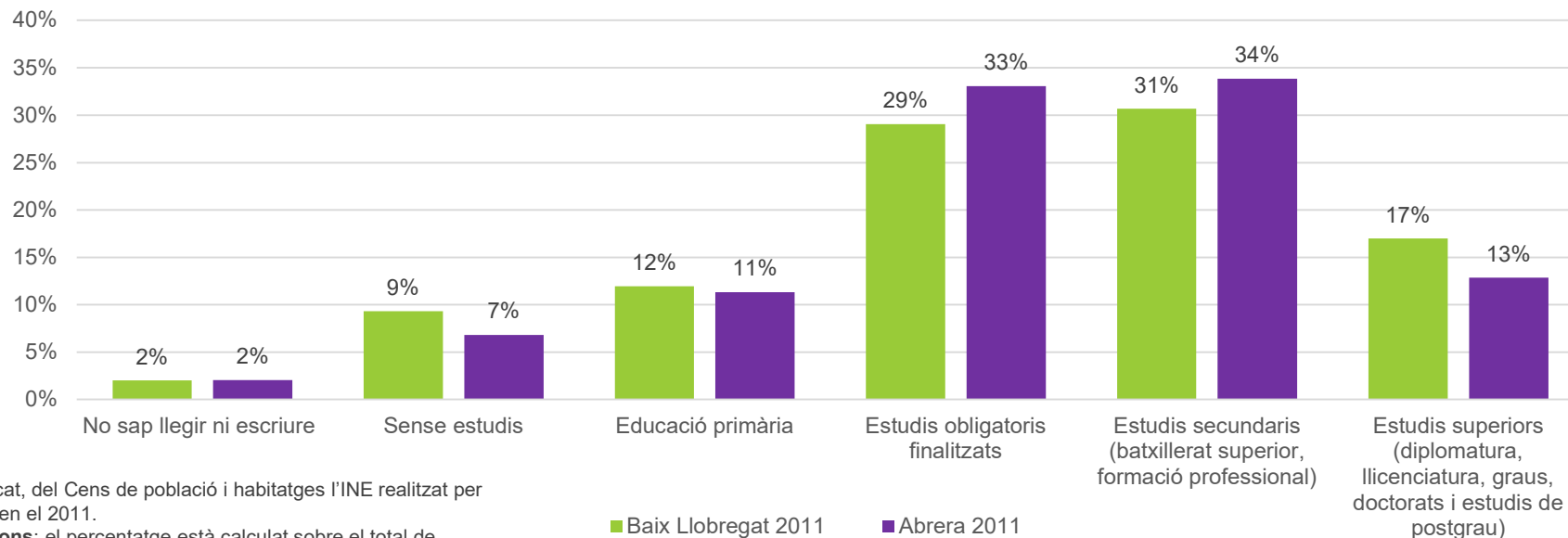
2011 entre Abrera i la seva comarca, el Baix Llobregat, podem observar com el pes de la població universitària (entre la població de 16 i més anys) a Abrera és inferior al de la comarca (gràfic 15). Per contra, hi ha un major percentatge de població a Abrera, en comparació amb la comarca, amb estudis obligatoris finalitzats i secundaris. Seguint amb la població universitària a data de 2018, cal destacar que en aquesta franja hi ha una major representació de les dones: el 61% de les persones amb estudis superiors són de gènere femení. Finalment, un 1% de la població d'Abrera no sap llegir ni escriure o no té cap mena d'estudi. En aquest cas, les dones tenen un major pes (64% dels casos).

Gràfic 14. Nivell de titulació de la població d'Abrera. Any 2019 (01/07)

Font: Padró Municipal a data de 2019 (1/jul.)

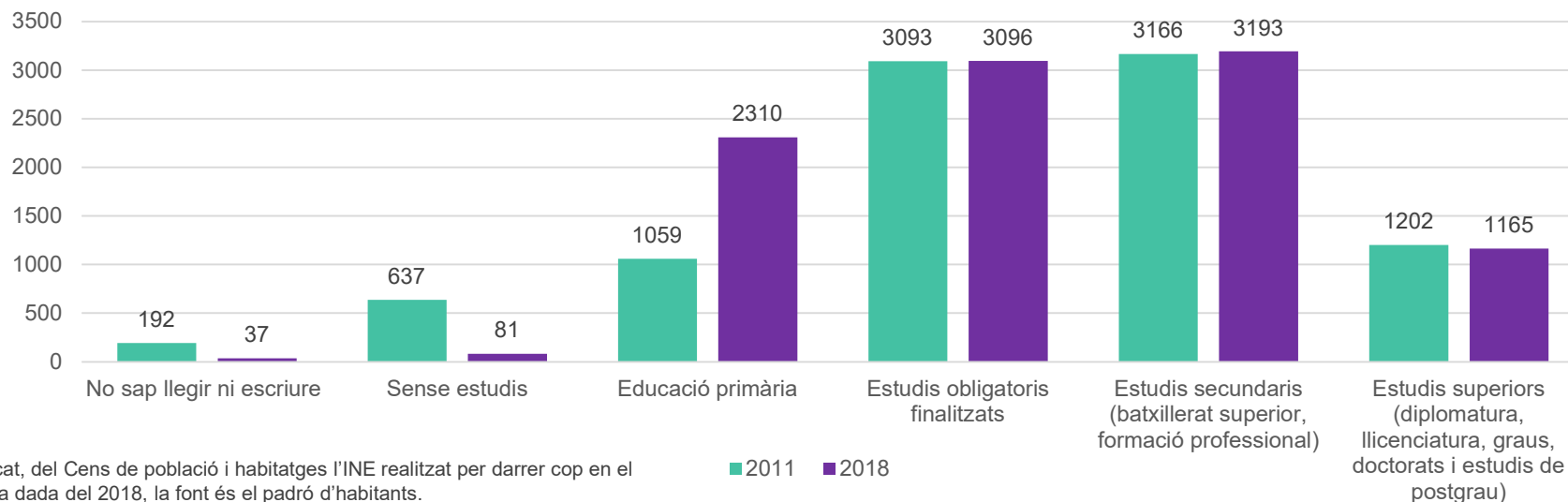
Gràfic 15. Comparativa nivell d'instrucció Abrera i Baix Llobregat (última dada disponible: 2011)

Font: Idescat, del Cens de població i habitatges l'INE realitzat per darrer cop en el 2011.

Observacions: el percentatge està calculat sobre el total de població de 16 i més anys

Gràfic 16. Comparativa nivell d'instrucció a Abrera en 2011 i 2018

Font: Idescat, del Cens de població i habitatges l'INE realitzat per darrer cop en el 2011. Per la dada del 2018, la font és el padró d'habitants.

Observacions: les dades que es presenten provenen de fonts diferents. A més, la dada de 2018 està actualitzada en el mes de juliol i la dada de 2011 a l'inici d'any. Per tant, podrien haver-hi lleugeres variacions.

3.2. Municipi: factors estructurals de l'entorn

Abrera constitueix el principal espai de vida de la seva població. Aquest àmbit té un impacte en la salut de les persones, ja que aspectes tan rellevants com la qualitat de l'aire, de l'aigua, les facilitats per relacionar-se, fer activitat física, estar en contacte amb la natura, accedir a aliments saludables, a serveis de salut, etc. depèn en bona mesura de l'estat i gestió que es fa del municipi. En aquest apartat es revisa i es fa una anàlisi d'aquells components d'Abrera que tenen un impacte en la nostra salut. Aquesta informació és fonamental per decidir quins condicionats del municipi, com a entorn de vida de la població, són prioritaris a millorar.

A continuació es tractaran el següents àmbits:

1. Mobilitat i accessibilitat urbana
2. Espais verds i naturals
3. Medi ambient i vigilància sanitària: sanitat ambiental, animal i alimentària
4. Sistema productiu
5. Condicions laborals i ingressos
6. Estat dels edificis i habitatges
7. Equipaments i serveis socioculturals, educatius i esportius

3.2.1. **Mobilitat i accessibilitat urbana**

La Llei 9/2003 de la Mobilitat defineix la mobilitat com “el conjunt de desplaçaments que les persones i els béns han de fer per motiu laboral, formatiu, sanitari, social, cultural o de lleure, o per qualsevol altre” (art. 4.e).

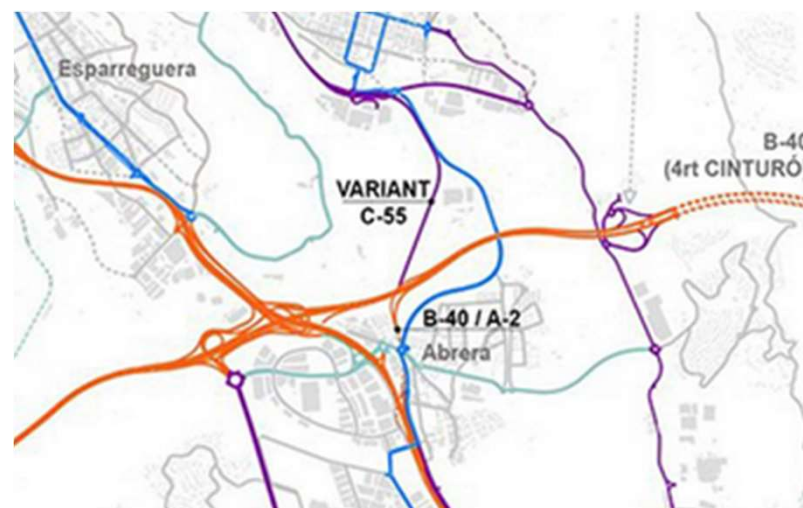
La llei estableix diferències entre la *mobilitat* i la *mobilitat sostenible*; aquesta és “la mobilitat satisfeta en un temps i amb un cost raonables i que minimitza els efectes negatius sobre l'entorn i la qualitat de vida de les persones” (art.4.d).

Aquesta perspectiva reconeix que la mobilitat té conseqüències ambientals, per una banda locals com ara la contaminació de l'aire, soroll, ocupació del sòl, fragmentació del territori i per altra, a escala global com és l'afectació en el canvi climàtic, esgotament de recursos, etc. Per això, cada cop s'aposta per potenciar mitjans i tècniques que ocasionen un menor impacte en la població i el territori. No obstant això, cal que aquestes línies no perdin de vista el principi d'accessibilitat de totes les persones i per tant, la mobilitat sostenible no pot ser incompatible amb la dimensió social.

En aquest capítol es recull les formes de mobilitat de la població d'Abrera i les condicions existents per potenciar la mobilitat sostenible.

Els accessos a Abrera són a través de:

- Autovia A2, de Madrid a Barcelona i França.
- L'Autovia B-40 o Quart cinturó d'Abrera que s'hi inicia i s'acaba amb l'Autovia A2 fins a la carretera BV-1201 d'Olesa de Montserrat – Martorell.
- La carretera BV-1202 a Ullastrell.
- Carretera C-55 d'Abrera a Manresa, que s'hi inicia i s'acaba en l'Autovia A2.
- Ferrocarril de la Generalitat. Línia Llobregat-Anoia: S4, R5 i R50.

<https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/306626/pla-director-infraestructures-rotula-martorell-abrera-sotmes-informacio-publica>

El nombre de turismes, motocicletes i autobusos augmenta progressivament a Abrera arribant al seu valor més elevat en el 2018. De fet, a data de 2017, l'índex de motorització, és a dir, el nombre de vehicles per cada 1.000 habitants, en relació als turismes és fortament més elevat a Abrera que al Baix Llobregat i província de Barcelona: 565,48 Abrera, 456,77 al Baix Llobregat i 439,24 a la Província de Barcelona.

Com mostren les següents gràfiques publicades a l'Informe d'Indicadors de Salut Local -actualitzat al novembre de 2019-, en el període 2016-2018 el 3,9% de les víctimes per accident de trànsit es va produir a la zona urbana del municipi, mentre que el

96,1% va ser en la zona interurbana. Es van produir al terme municipal 139 accidents de trànsit amb víctimes, que representa una variació del 59,8% respecte al període 2013-2015. Aquests accidents van ocasionar 228 víctimes (variació del 74,0% respecte al 2013-2015) amb 8 morts i ferits greus (variació del 33,3% respecte al bienni 2013-2015). El nombre de víctimes respon a accidents ocorreguts en el terme municipal i no a la població empadronada.

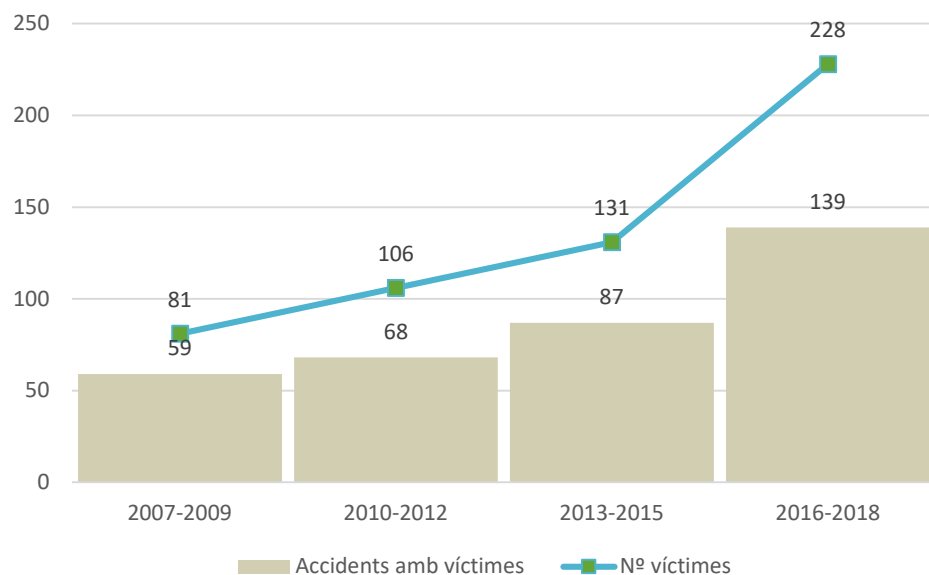
Els accidents ocorren majoritàriament quan el vehicle està en marxa a causa de col·lisions entre vehicles en marxa (gràfic 20).

Taula 5. Evolució del nombre de vehicles a Abrera

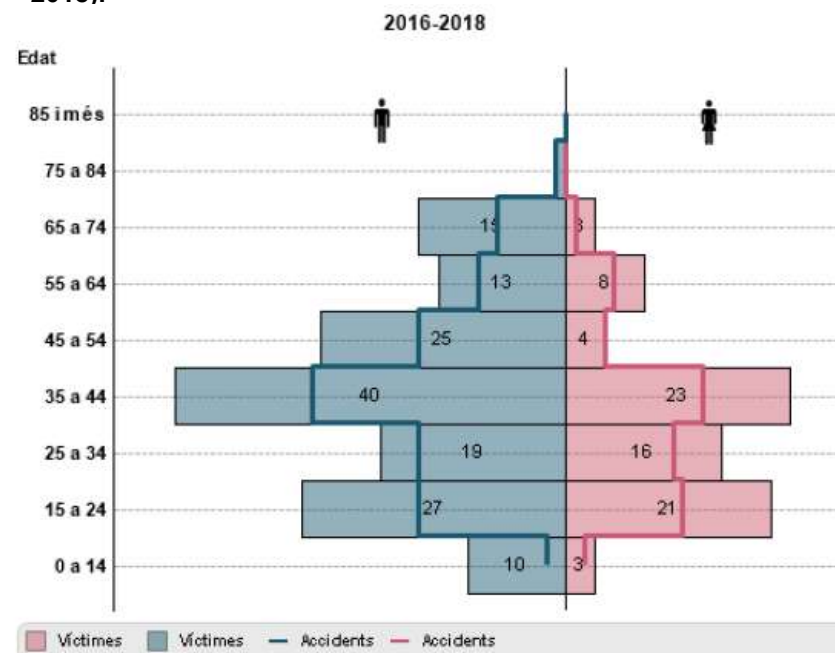
Anys	Turismes	Motocicletes	Camions i furgonetes	Tractors industrials	Autobusos i altres	Total
2018	7.053	1.184	1.233	78	766	10.314
2017	6.991	1.165	1.209	84	614	10.063
2016	6.813	1.125	1.194	85	483	9.700
2015	6.655	1.061	1.189	87	449	9.441
2014	6.610	1.024	1.192	69	443	9.338
2013	6.606	1.003	1.187	68	420	9.284
2012	6.618	980	1.196	72	407	9.273
2011	6.607	956	1.200	79	419	9.261
2010	6.558	920	1.223	95	421	9.217
2009	6.525	863	1.251	96	424	9.159
2008	6.559	844	1.258	107	445	9.213
Evolució						

Font: IDESCAT

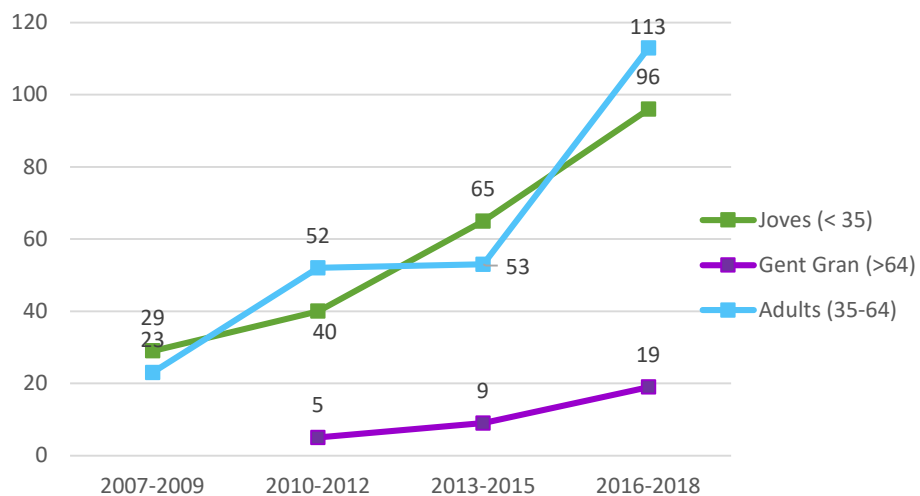
Gràfic 17. Evolució dels accidents amb víctimes i del número de víctimes ocorreguts al terme municipal. (zona urbana i interurbana)

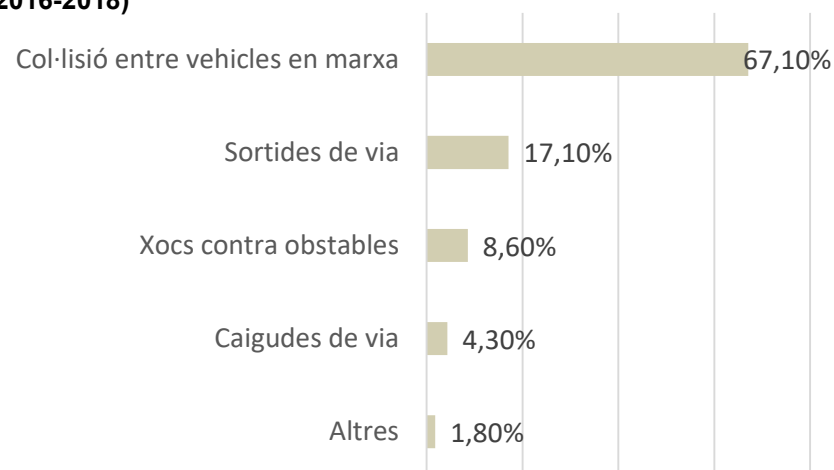
Gràfic 18. Piràmides d'accidentabilitat i víctimes, segons edat i sexe (2016-2018).

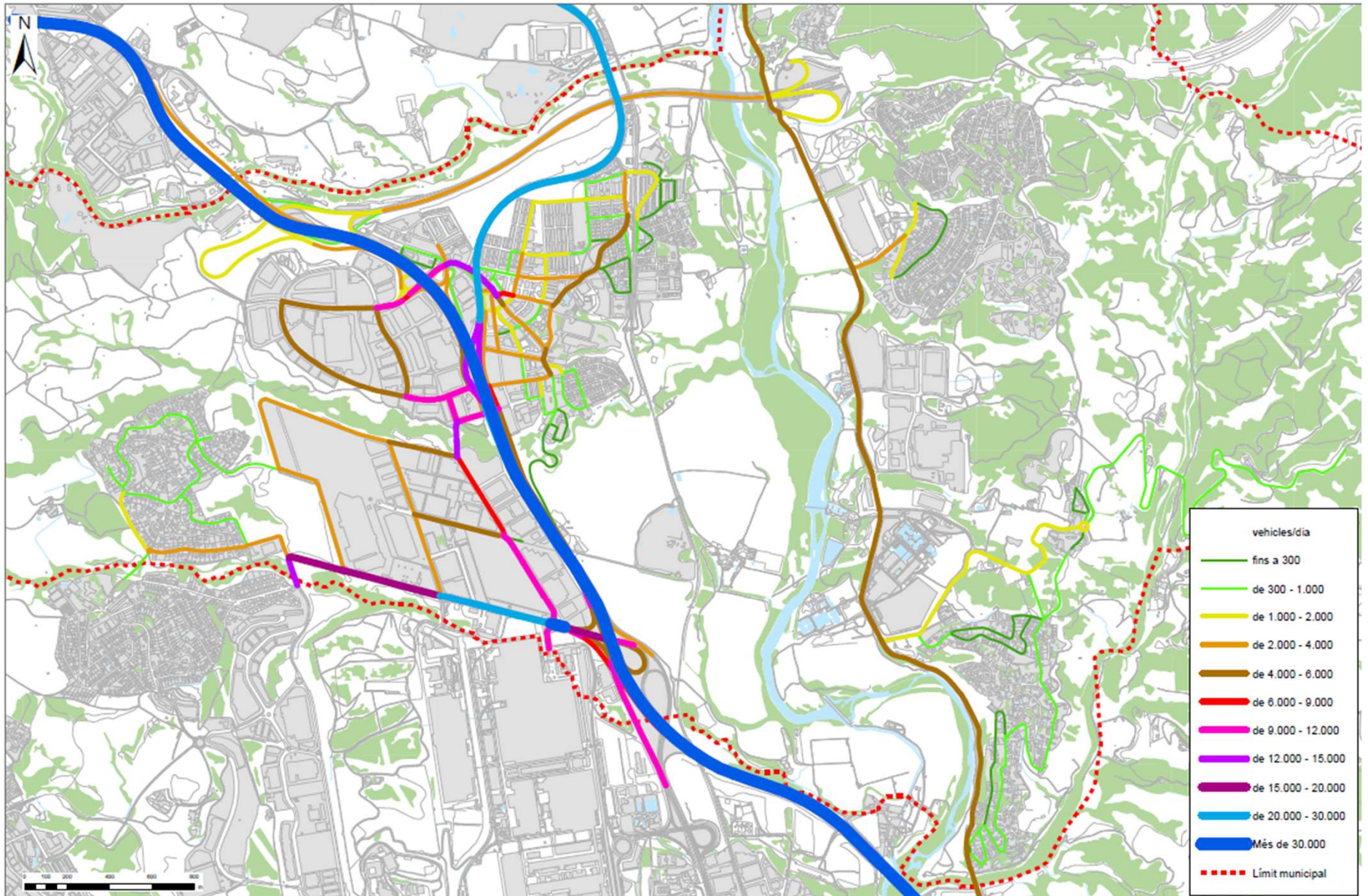
Gràfic 19. Evolució de les víctimes per accident de trànsit, ocorreguts al terme municipal (zona urbana i interurbana), segons grups d'edat

Gràfic 20. Distribució de les víctimes per accidents de trànsit, ocorreguts al terme municipal (zona urbana i interurbana), segons tipus d'accident (2016-2018)

Font: Informe d'Indicadors de Salut Local (Diputació de Barcelona), 2019.

Informe mitjanes diàries trànsit

Font: Estudi de Mobilitat Urbana Sostenible d'Abrera (Febrer 2020)

L'enquesta ciutadana realitzada en el marc del Pla Local de Salut, posa de manifest el predomini de l'ús del vehicle privat en els desplaçaments laborals i en els desplaçaments fora d'Abrera quan no responen a motius laborals o formatius.

Un 10% de la població enquestada fa servir el transport públic per desplaçar-se per treballar o estudiar, mentre que només un 2% el fa servir per desplaçar-se dins d'Abrera quan no és per motius laborals. Aquest volum de persones s'incrementa quan es tracta de desplaçaments a fora d'Abrera: 21% fa servir el servei de ferrocarrils i/o autobusos per desplaçar-se a altres municipis.

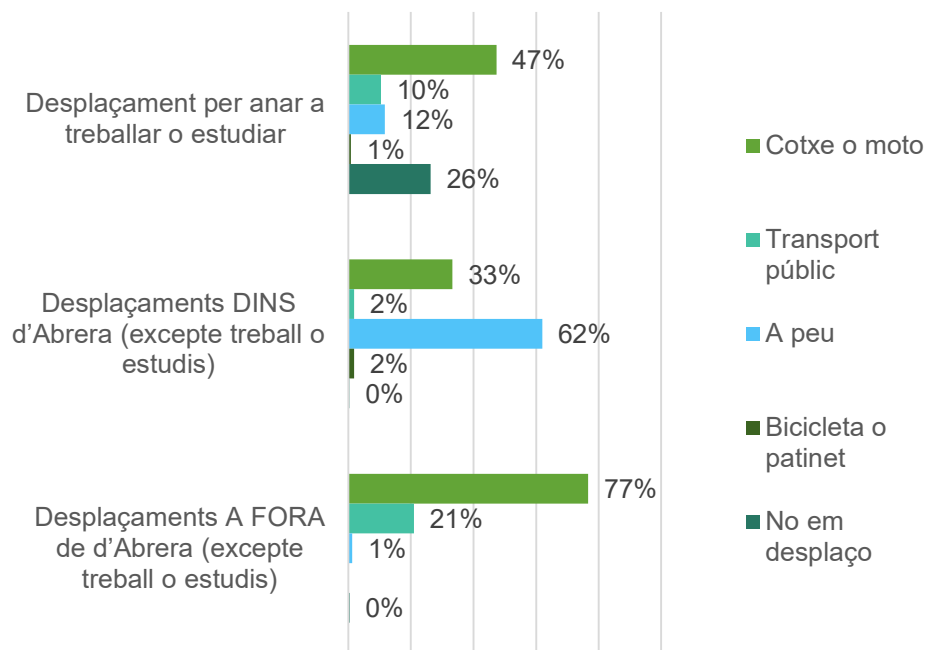
Un percentatge de persones molt reduït, entre el 1% i el 2% dependent del desplaçament, fa servir la bicicleta per desplaçar-se.

La residència afecta de forma significativa l'ús dels diferents mitjans de transport: aquelles persones que viuen als barris de Vilalba i Ca n'Amat fan servir el cotxe o moto per desplaçar-se dins d'Abrera (80%) mentre que les persones que viuen al nucli urbà, acostumen a desplaçar-se a peu (85%). Un 3% de les persones que viuen als barris de Vilalba i Ca n'Amat fa servir el transport públic per accedir a altres nuclis d'Abrera.

De fet, en el marc de l'enquesta ciutadana, s'han fet diverses propostes destinades a aconseguir un municipi més saludable entre les que destaquen les de mobilitat i transport amb aportacions concretes com:

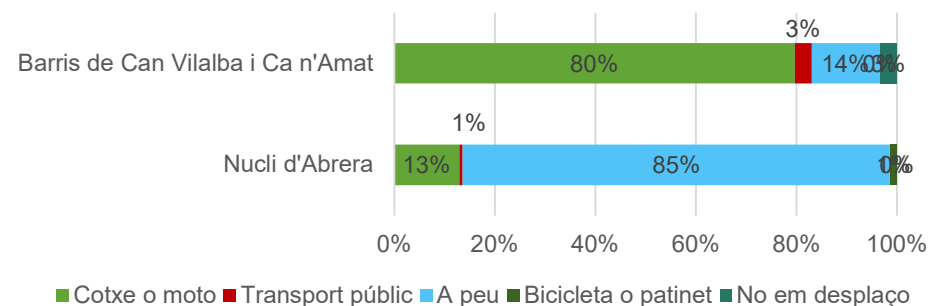
- Millorar les connexions entre Abrera nucli i els barris de Vilalba i Ca n'Amat amb:

Gràfic 21. Mitjà de transport utilitzat pels desplaçaments. Enquesta ciutadana

Gràfic 22. Mitjà de transport utilitzat pels desplaçaments segons residència. Enquesta ciutadana

Quin mitjà de transport utilitzes habitualment en els teus desplaçaments? (Desplaçaments DINS d'Abrera (excepte treball o estudis))

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

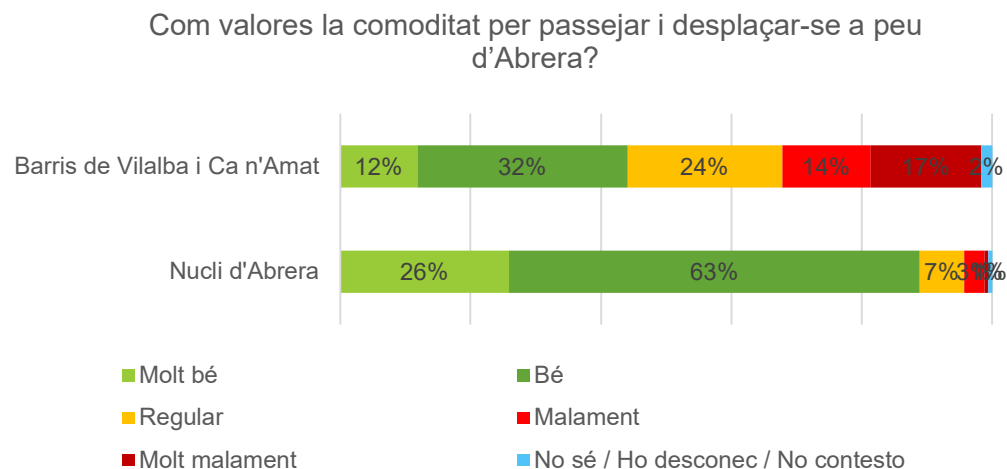
- Una xarxa de transport públic més àmplia i per tant amb diversitat d'horaris*
- Passarel·la per travessar a peu i/o en bici.
- Adequar i fer més segur l'accès al pas de vianants que connecta el nucli urbà amb el barri del Rebató

A més, les valoracions vers la comoditat per passejar i desplaçar-se a peu per Abrera són significativament diferenciades per raó de residència: 31% dels i de les veïnes dels barris de Vilalba i Ca n'Amat valoren que aquesta és dolenta o molt dolenta i un 24% indica que és regular. No obstant això, a l'interior del nucli d'Abrera es localitzen zones amb major necessitat com és el cas de la Florida o el Rebató; algunes queixes ciutadanes indiquen la necessitat de fer accessibles les voreres per persones amb mobilitat reduïda o que fan ús d'una cadira de rodes.

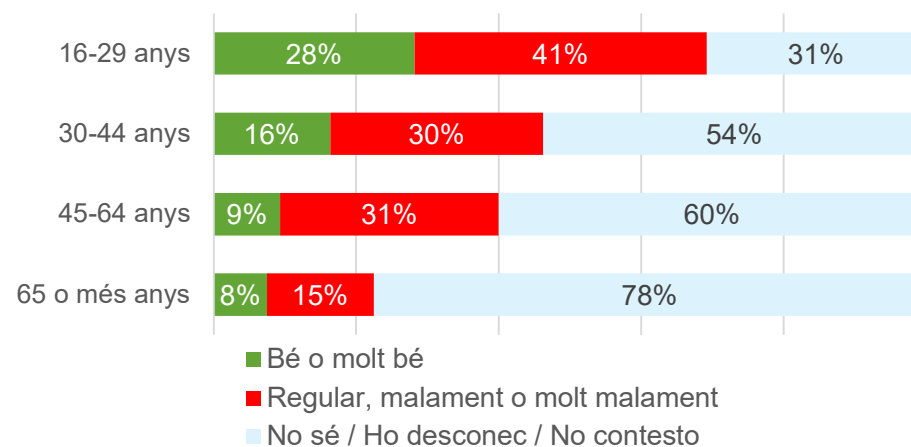
La valoració vers els carrils bici acostuma a ser regular, dolenta o molt dolenta en el cas que es coneguin o es tingui una opinió. En el conjunt de la població enquestada, el 56% desconeix els carrils bici, un 14,5% indica que estan bé o molt bé conforme estan actualment, apuntant que no caldria ampliar la xarxa de carrils, i un 29,5% indica que estan regular, malament o molt malament i que podrien millorar-se i ampliar-se. Com podem veure, els i les joves coneixen en major mesura els carrils bicis existents (a la zona del polígon) però tenen una valoració més negativa vers els mateixos. Algunes aportacions qualitatives indiquen la necessitat d'ampliar la xarxa de carrils bici per tal que travessen el nucli i arribar també als barris de Vilalba i Ca n'Amat.

Nota: *A 2021 s'ha ampliat la xarxa amb un nou bus.

Gràfic 23. Valoració de la comoditat per passejar i desplaçar-se a peu segons residència. Enquesta ciutadana

Gràfic 24. Valoració dels carrils bici d'Abrera segons l'edat. Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Situat al nucli urbà, la Florida és un dels barris més antics del nostre municipi. Al llarg de la seva història, ha patit diferents intervencions de millora i reparació de caràcter puntual. El pla de xoc que s'ha iniciat al 2022 inclou diverses obres de millora, sobretot pel que fa a la pavimentació de carrers i voreres. Les solucions treballades milloren l'impacte ambiental i integren espècies d'arbres autòctons, que milloren l'espai públic sense danyar-lo:

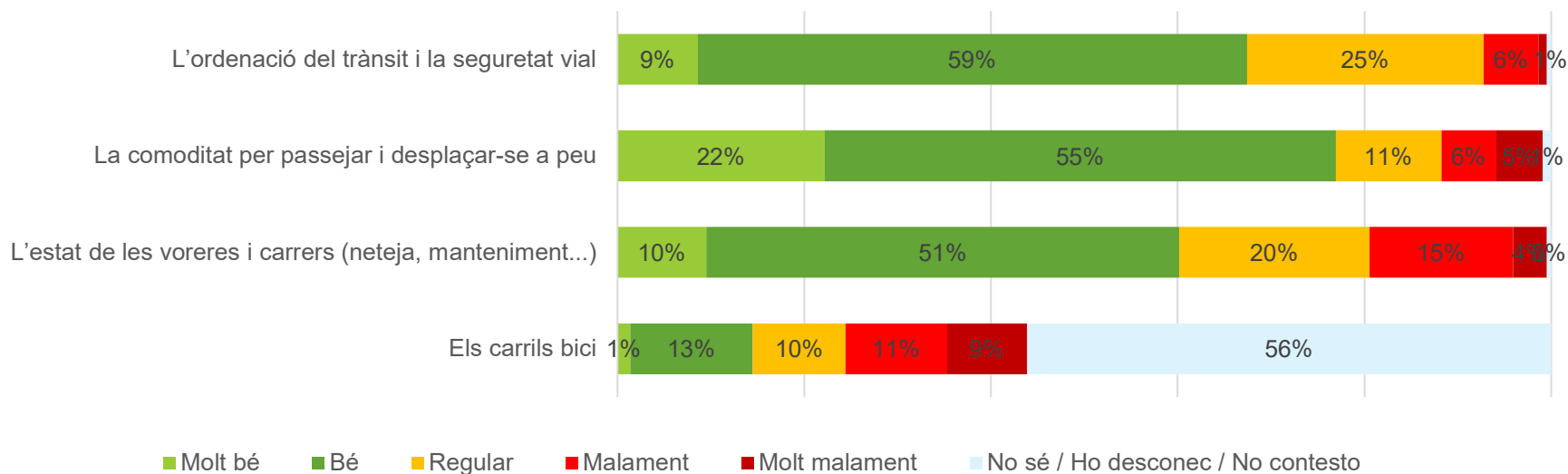
- Asfaltatge de paviment.
- Reparació de voreres. Creació de passos de vianants a tots els carrers, millorant notablement les condicions de mobilitat actuals del barri.
- Formació de guals.
- Nova senyalització horitzontal de tot el barri (passos de vianants i marcat de places d'estacionament de vehicles i motos).
- Nova senyalització vertical en zones d'aparcament altern.
- Redistribució dels contenidors i millora de l'espai on estan ubicats amb panells d'ocultació per millorar l'impacte visual.
- Millora de parterres, escocells i jardineria. Es mantenen els escocells que estan en bon estat i es reparen els malmesos. Es planten nous arbres i es trasplanten a zones verdes del nostre municipi els arbres que han provocat desperfectes als carrers o voreres.

A l'enquesta ciutadana, un gruix important de persones indiquen que cal promocionar l'ús del transport sostenible en detriment de l'ús del cotxe o moto, especialment dins d'Abrera. Els motius principals són degut a la contaminació acústica i ambiental que generen aquests vehicles privats.

Algunes propostes de la ciutadania però també dels i de les professionals, com ara veurem, són les de reduir o limitar la circulació dels cotxes en les zones del nucli del municipi. Tanmateix alguns ciutadans proposen crear una zona únicament de vianants on el desplaçament sigui exclusivament a peu.

Gràfic 25. Com valoren els següents aspectes d'Abrera?. Enquesta ciutadana

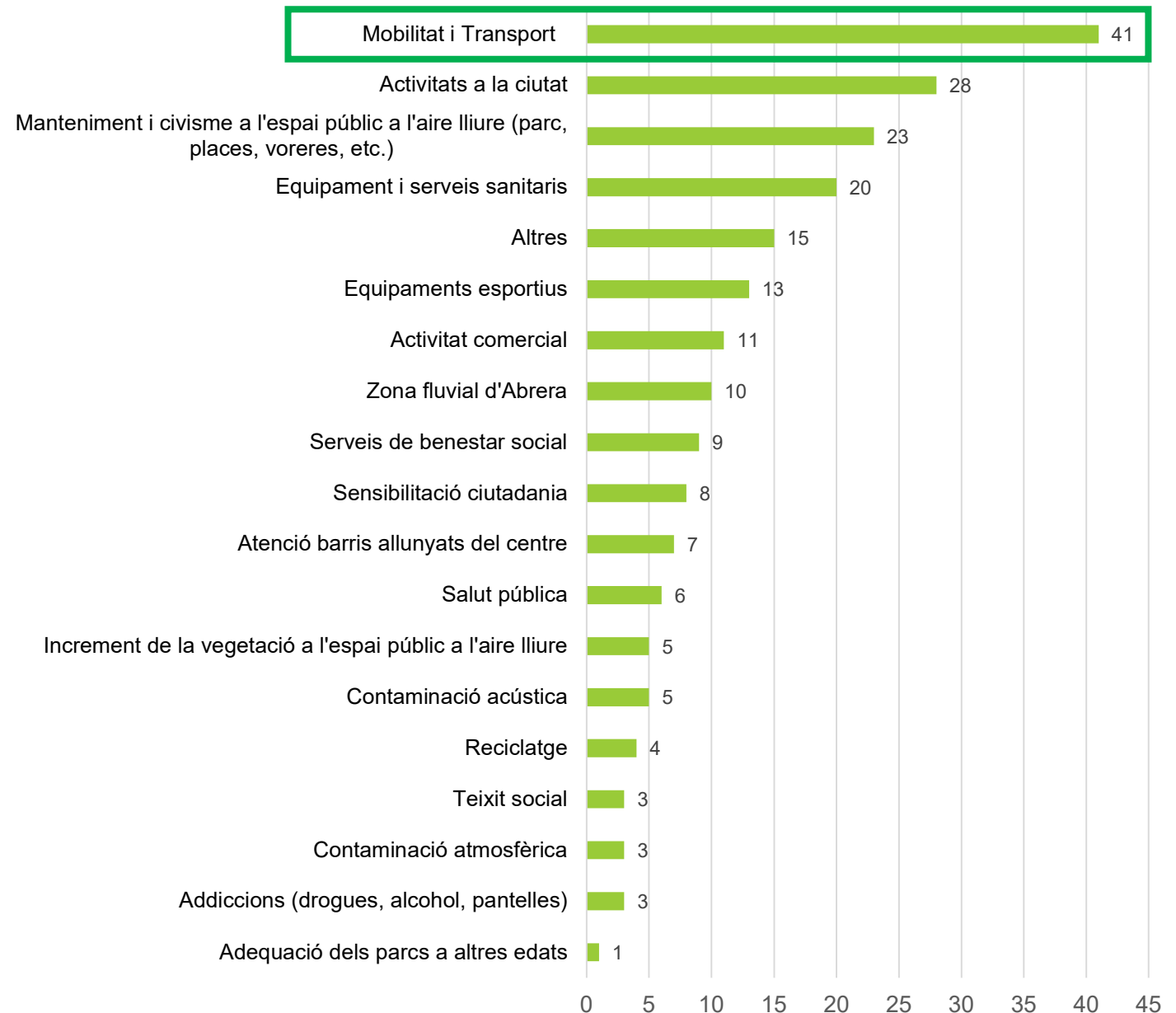

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2017

L'enquesta ciutadana pregunta expressament quines millores caldria fer per fer d'Abrera un municipi més saludable.

La majoria de les aportacions van en la direcció de millorar la **mobilitat i el transport**. Aquesta categoria inclou: (A) reducció de la circulació de cotxes per Abrera; (B) crear un carril bici que passi pel centre d'Abrera i, en alguns casos es demana que arribi a altres nuclis com Can Vilalba; (C) ampliar l'horari de l'autobús urbà, que faci més parades durant el dia (***durant el 2020 s'han incorporat el bus a demanda**); (D) ampliar la flota del transport urbà i que aquest esdevingui una alternativa per a les persones que viuen als barris de Vilalba i Ca n'Amat; (E) promoure que les persones d'Abrera es moguin a peu, per exemple per anar a portar els nens a les escoles.

Gràfic 26. Pensant en el conjunt del municipi, que creus que cal fer per fer d'Abrera una ciutat més saludable?
Enquesta ciutadana

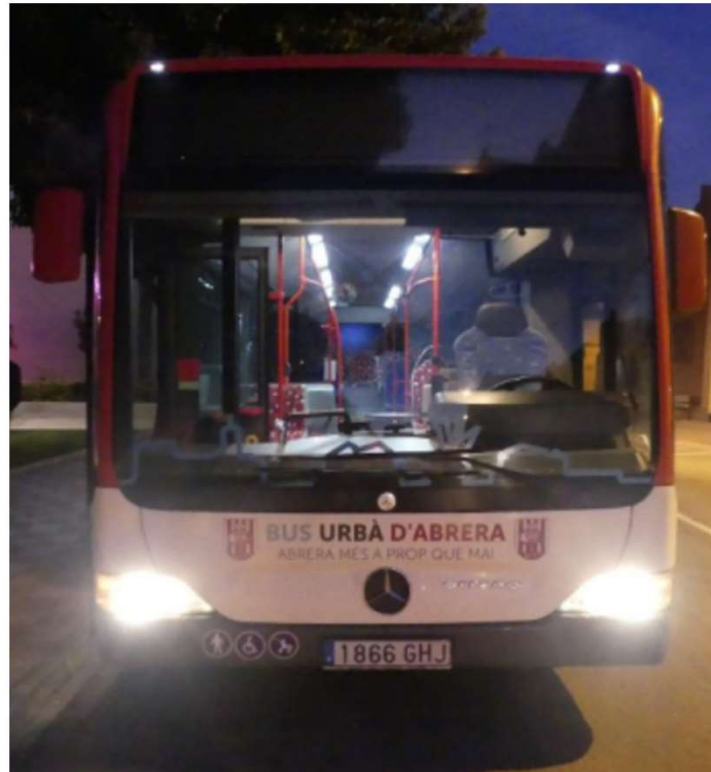
Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Observació: el valor donat correspon a les vegades que s'ha expressa una millora en aquest sentit.

Des del passat mes de gener de 2021, Abrera està integrada dins el sistema tarifari de l'ATM de Barcelona.

La integració tarifària permet als ciutadans d'Abrera de desplaçar-se allà on desitgin, pagant una única vegada i validant un sol cop el títol de transport, encara que canviïn de mode.

Això beneficia a totes i tots els i les usuàries dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) així com de l'autobús urbà i interurbà de tot l'àmbit de l'Autoritat metropolitana de Barcelona, ja que es poden desplaçar amb un cost molt més reduït.

GRATUÏTA APP

DESCARREGA'T LA NOSTRA APP!

TADCAT D'ABRERA

Consulta'ns

Telèfon **900 69 65 66**

Email d'incidències **busurba@abrera.cat**

GET IT ON **Google Play** | Download on the **App Store**

ATM Àrea de Barcelona
Autoritat del Transport Metropolità

el teu municipi **amtu**

ASSOCIACIÓ DE MUNICIPIS DE L'ÀMBIT DEL TRANSPORT METROPOLITÀ

MONBUS

Ajuntament d'Abrera
Regidoria de Mobilitat

Pla Local de Salut d'Abrera

Non servei

BUS URBÀ D'ABRERA
ABRERA MÉS A PROP QUE MAI

Estació FGC
HORARIS
PARADA 1

Dies laborables

Inici de la ruta	N. Parada	Horaris											Interval de FGC	Interval de FGC	Interval de FGC
		6:30	8:00	10:00	12:00	15:00	17:00	18:30	19:00	20:00					
1	Nucli urbà - Estació FGC	6:33	8:03	10:03	12:03	15:03	17:03	18:33	19:03	20:03					
2	Nucli urbà - Av. de la Generalitat	6:35	8:05	10:05	12:05	15:05	17:05	18:35	19:05	20:05					
3	Nucli urbà - Pl. del Ribano	6:38	8:08	10:08	12:08	15:08	17:08	18:38	19:08	20:08					
12	Sant Miquel	6:41	8:11	10:11	12:11	15:11	17:11	18:41	19:11	20:11					
13	Can Vilalba - Av. de Circumvalació	6:43	8:13	10:13	12:13	15:13	17:13	18:43	19:13	20:13					
14	Can Vilalba - Av. de Vinet Amat / C. de Sant Joaquim	6:46	8:16	10:16	12:16	15:16	17:16	18:46	19:16	20:16					
15	Can Vilalba - Pl. de Vinet Amat	6:48	8:18	10:18	12:18	15:18	17:18	18:48	19:18	20:18					
16	Can Vilalba - Camí del Castell de Vobers / C. de Casaldubia	6:49	8:19	10:19	12:19	15:19	17:19	18:49	19:19	20:19					
17	Santa Maria de Vilalba	6:54	8:24	10:24	12:24	15:24	17:24	18:54	19:24	20:24					
18	Santa Maria de Vilalba - Camí del Suro	6:56	8:26	10:26	12:26	15:26	17:26	18:56	19:26	20:26					
18.1	Can Tomes - C. de Pintor Ribera	6:56	8:26	10:26	12:26	15:26	17:26	18:56	19:26	20:26					
18.2	Can Tomes - C. de Pintor Ribera (P. 20)	6:56	8:26	10:26	12:26	15:26	17:26	18:56	19:26	20:26					
19	Les Carpes - C. del Pi	6:59	8:29	10:29	12:29	15:29	17:29	18:59	19:29	20:29					
20	Les Carpes - C. de Temporals (Casal Social)	7:02	8:32	10:32	12:32	15:32	17:32	19:02	19:32	20:32					
21	Les Carpes - C. de Gardènia / C. de Camèlia	7:04	8:34	10:34	12:34	15:34	17:34	19:04	19:34	20:34					
22	Les Carpes - C. de Goya	7:07	8:37	10:37	12:37	15:37	17:37	19:07	19:37	20:37					
4	Abrera Centre Comercial	7:10	8:40	10:40	12:40	15:40	17:40	19:10	19:40	20:40					
3	Nucli urbà - Pl. del Ribano	7:13	8:43	10:43	12:43	15:43	17:43	19:13	19:43	20:43					
10	Nucli urbà - Mercat Municipal	7:16	8:46	10:46	12:46	15:46	17:46	19:16	19:46	20:46					
11	Nucli urbà - Zona Esportiva	7:19	8:49	10:49	12:49	15:49	17:49	19:19	19:49	20:49					
1	Nucli urbà - Estació FGC	7:20	8:50	10:50	12:50	15:50	17:50	19:20	19:50	20:50					
2	Nucli urbà - Av. de la Generalitat	7:22	8:52	10:52	12:52	15:52	17:52	19:22	19:52	20:52					
3	Nucli urbà - Pl. del Ribano	7:25	8:55	10:55	12:55	15:55	17:55	19:25	19:55	20:55					
4	Abrera Centre Comercial	7:29	8:59	10:59	12:59	15:59	17:59	19:29	19:59	20:59					
5	Centre logístic Mercadona	7:31	9:01	11:01	13:01	16:01	18:01	19:31	20:01	21:01					
6	Ca n'Amat - Rda. de Sant Jordi	7:34	9:04	11:04	13:04	16:04	18:04	19:34	20:04	21:04					
7	Ca n'Amat - C. d'Aneoo	7:37	9:07	11:07	13:07	16:07	18:07	19:37	20:07	21:07					
8	Ca n'Amat - C. d'Abrera	7:38	9:08	11:08	13:08	16:08	18:08	19:38	20:08	21:08					
9	Ca n'Amat - Av. de Ca n'Amat / Seat	7:41	9:11	11:11	13:11	16:11	18:11	19:41	20:11	21:11					
3	Nucli urbà - Pl. del Ribano	7:45	9:15	11:15	13:15	16:15	18:15	19:45	20:15	21:15					
10	Nucli urbà - Mercat Municipal	7:47	9:17	11:17	13:17	16:17	18:17	19:47	20:17	21:17					
11	Nucli urbà - Zona esportiva	7:50	9:20	11:20	13:20	16:20	18:20	19:50	20:20	21:20					
1	Nucli urbà - Estació FGC	7:52	9:22	11:22	13:22	16:22	18:22	19:52	20:22	21:22					

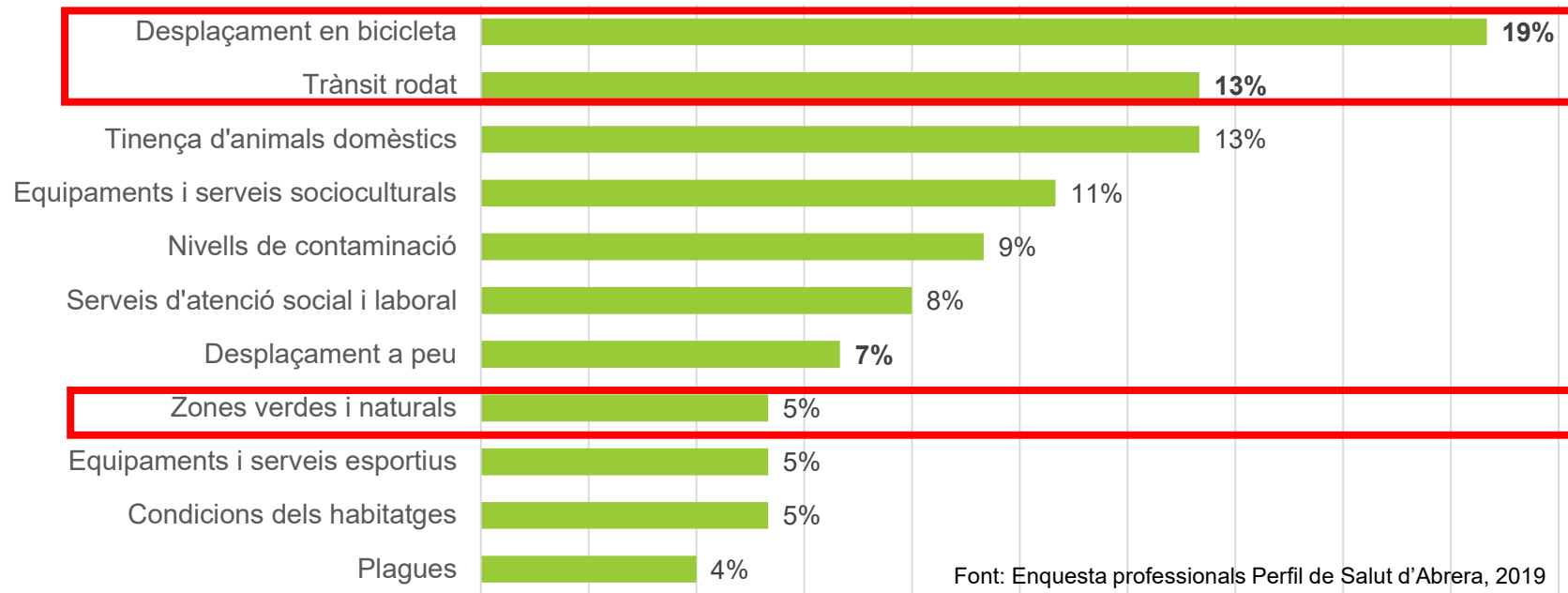
Dissabtes, Diumenges i Festius

Inici de la ruta	N. Parada	Dissabtes			Diumenges i Festius			
		9:32	13:00	17:00	20:47	9:32	13:00	17:00
1	Nucli urbà - Estació FGC	9:35	13:03	17:03	20:50	9:35	13:03	17:03
2	Nucli urbà - Av. de la Generalitat	9:37	13:05	17:05	20:52	9:37	13:05	17:05
3	Nucli urbà - Pl. del Ribano	9:40	13:08	17:08	20:55	9:40	13:08	17:08
12	Sant Miquel	9:43	13:11	17:11	20:58	9:43	13:11	17:11
13	Can Vilalba - Av. de Circumvalació	9:45	13:13	17:13	21:00	9:45	13:13	17:13
14	Can Vilalba - Av. de Vinet Amat / C. de Sant Joaquim	9:48	13:16	17:16	21:03	9:48	13:16	17:16
15	Can Vilalba - Pl. de Vinet Amat	9:48	13:16	17:16	21:03	9:48	13:16	17:16
16	Can Vilalba - Camí del Castell de Vobers / C. de Casaldubia	9:48	13:16	17:16	21:03	9:48	13:16	17:16
17	Santa Maria de Vilalba	9:53	13:21	17:21	21:06	9:53	13:21	17:21
18	Santa Maria de Vilalba - Camí del Suro	9:56	13:24	17:24	21:11	9:56	13:24	17:24
18.1	Can Tomes - C. de Pintor Ribera	9:58	13:26	17:26	21:13	9:58	13:26	17:26
18.2	Can Tomes - C. de Pintor Ribera (P. 20)	9:58	13:26	17:26	21:13	9:58	13:26	17:26
19	Les Carpes - C. del Pi	10:01	13:29	17:29	21:16	10:01	13:29	17:29
20	Les Carpes - C. de Temporals (Casal Social)	10:04	13:32	17:32	21:19	10:04	13:32	17:32
21	Les Carpes - C. de Gardènia / C. de Camèlia	10:06	13:34	17:34	21:21	10:06	13:34	17:34
22	Les Carpes - C. de Goya	10:09	13:37	17:37	21:24	10:09	13:37	17:37
4	Abrera Centre Comercial	10:12	13:40	17:40	21:27	10:12	13:40	17:40
3	Nucli urbà - Pl. del Ribano	10:15	13:43	17:43	21:30	10:15	13:43	17:43
10	Nucli urbà - Mercat Municipal	10:18	13:46	17:46	21:33	10:18	13:46	17:46
11	Nucli urbà - Zona Esportiva	10:21	13:49	17:49	21:36	10:21	13:49	17:49
1	Nucli urbà - Estació FGC	10:22	13:50	17:50	21:37	10:22	13:50	17:50
2	Nucli urbà - Av. de la Generalitat	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
3	Nucli urbà - Pl. del Ribano	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
4	Abrera Centre Comercial	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
5	Centre logístic Mercadona	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
6	Ca n'Amat - Rda. de Sant Jordi	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
7	Ca n'Amat - C. d'Aneoo	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
8	Ca n'Amat - C. d'Abrera	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
9	Ca n'Amat - Av. de Ca n'Amat / Seat	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
3	Nucli urbà - Pl. del Ribano	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
10	Nucli urbà - Mercat Municipal	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
11	Nucli urbà - Zona esportiva	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50
1	Nucli urbà - Estació FGC	10:23	13:50	17:50	21:38	10:23	13:50	17:50

abrera.cat/busurba

Connexió amb FGC
 Connexió amb Bus Interurbà
 Trajectes sota demanda

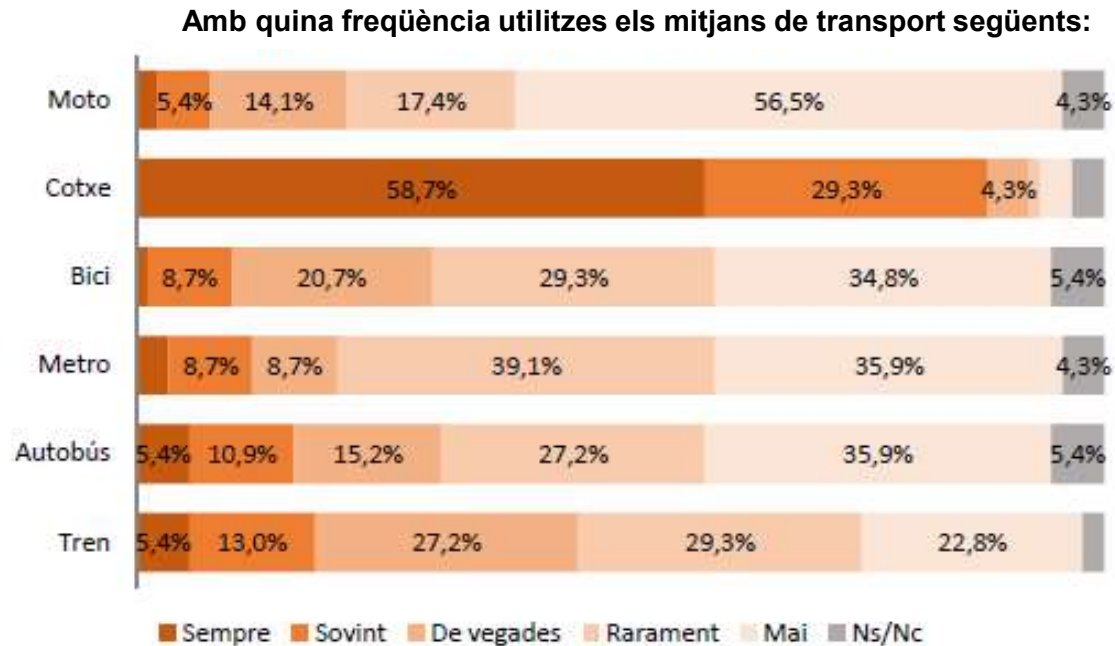
Gràfic 27. Detectes a Abrera algun aspecte important a millorar en algun d'aquests àmbits, DE GESTIÓ MUNICIPAL, pel seu impacte a la salut? (Enquesta a professionals).

En el marc de l'enquesta a professionals hi ha un posicionament clar vers la millora del desplaçament en bicicleta i el trànsit rodat. Els elements concrets a millorar en els diferents modes de desplaçar-se són:

- **Desplaçament en cotxe o moto:** la circulació dins del nucli urbà és disruptiva, essent necessari intervenir en la velocitat dels vehicles per mitjà de més semàfors. A més, es valora que caldria reduir la circulació de cotxes pel centre urbà i limitar la circulació dels vehicles més contaminats.
- **Desplaçament en bici:** cal ampliar la xarxa de carrils bici amb la creació de noves rutes i amb la seva connectivitat amb els carrils que ja existeixen. Aquesta creació ha de permetre primer la separació del carril de la carretera per on circulen els cotxes i ha de poder arribar i connectar el nucli d'Abrera amb la resta de barris.
- **Desplaçament a peu:** existeixen deficiències amb el desplaçament a peu i la connectivitat amb altres nuclis i barris d'Abrera (Rebató, Can Vilalba, etc.). Cal superar diverses barreres arquitectòniques.

Gràfic 28. Ús de vehicles i formes de mobilitat, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017.

Els i les joves de 14 i 17 anys també es mouen majoritàriament amb cotxe: el 58,7% ho fa sempre i un 29,3% de vegades. L'altre mitjà de transport més utilitzat és el tren (18,4% l'utilitza sempre o sovint i un 27,2% de vegades) i en tercer lloc l'autobús (un 16,3% l'utilitza sempre o sovint) i un 15,2% de vegades) i la bici (un 9,8% sempre o sovint utilitza la bici i un 20,7% de vegades).

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de n= 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Volterra.

Observació (2): La dada s'obté al preguntar «(Q15.) En els últims 12 mesos, quants accidents has tingut que hagin comportat assistència mèdica? »

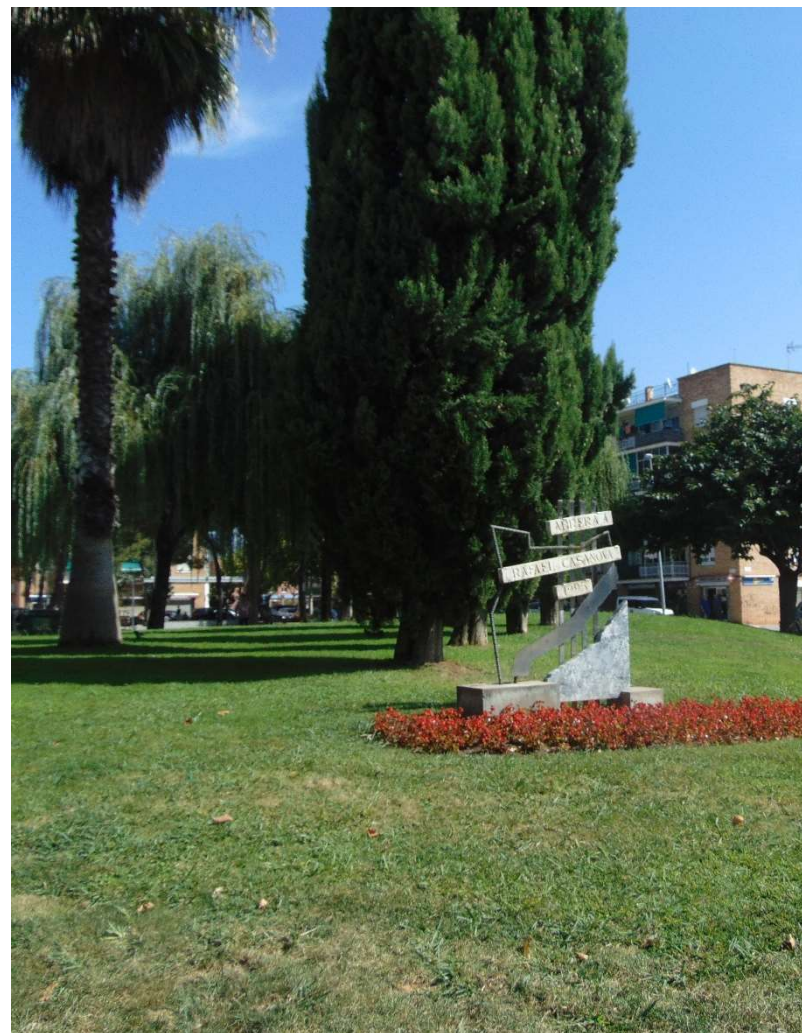
Observació (3): La dada s'obté al preguntar«(Q16.) Amb quina freqüència utilitzes els mitjans de transport següents?»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

3.2.2. Espais verds i naturals

Els beneficis cap a la salut d'un entorn amb presència d'espais verds i naturals són cada cop més anomenats i tractats al camp de la investigació. De fet, els espais verds tenen efectes positius en el procés de l'envelliment actiu i saludable recomanat per l'OMS. A més, cal recordar que l'envelliment és un procés que no només afecta a la població gran sinó que tota la població està cridada a envellir de forma saludable i en èxit. En aquest sentit, els espais verds i naturals conformen un entorn favorable que beneficien en la reducció d'estrès, menys risc de patir malalties cardiovascular, declivi cognitiu lent, descens més lent en la capacitat de caminar i millor salut en general (Carmen de Keijzer, *Espais verds i envelliment saludable*. Institut de la Salut Global de Barcelona – ISGlobal. Publicat a “El Servei de Salut Pública” de la Diputació de Barcelona, març 2019).

Abrera ocupa part de les terres planes de la Depressió Prelitoral Catalana, i es caracteritza per tenir una zona central d'orografia suau, modelada pel riu Llobregat, a banda i banda del qual en canvi, trobem dues zones muntanyoses que limiten a l'oest amb l'Anoia (Ca n'Amat, Plana de Can Garrigosa i Sant Ermengol), i a l'est amb el Vallès Occidental (Serra d'en Ribes i Serra de l'Ametller). La proximitat al riu Llobregat amb la biodiversitat que el riu aporta així com la proximitat a les serres, dona com a resultat que Abrera tingui disponibilitat d'espais verds i naturals de qualitat.

La Diputació de Barcelona amb el Projecte PAFES (Pla d'Activitat Física, Esport i Salut), l'Ajuntament d'Abrera, el Centre Excursionista d'Abrera i l'entitat ANDA promocionen el gaudi i el coneixement dels espais naturals i verds per part de la població amb la definició de rutes i camins saludables.

En molts dels casos, la ruta i/o el camí, connecta Abrera amb l'entorn natural.

Ara bé, a les trobades amb el teixit associatiu i tècnic es va afirmar que les rutes han de tornar a senyalitzar-se i augmentar el seu manteniment. Actualment, gran part de la població no les coneix i no les fa servir.

A continuació es presenten els dos mapes que exposen aquestes rutes i camins.

Camins d'Abbrera

Des de l'Ajuntament s'ha sol·licitat suport a la Diputació de Barcelona per a la redacció d'un projecte de camins per a vianants i per a ús ciclista que uneixin els barris de Vilalba del nostre municipi, per tal que els nostres veïns i veïnes puguin gaudir de la natura d'una forma segura (fotografia de l'esquerra). A inicis del 2022 s'ha traslladat al president de l'Àrea d'Infraestructures i espai naturals de la Diputació de Barcelona, Pere Pons, la necessitat d'abordar un tema que considerem estratègic per al nostre municipi el qual requereix una intervenció immediata.

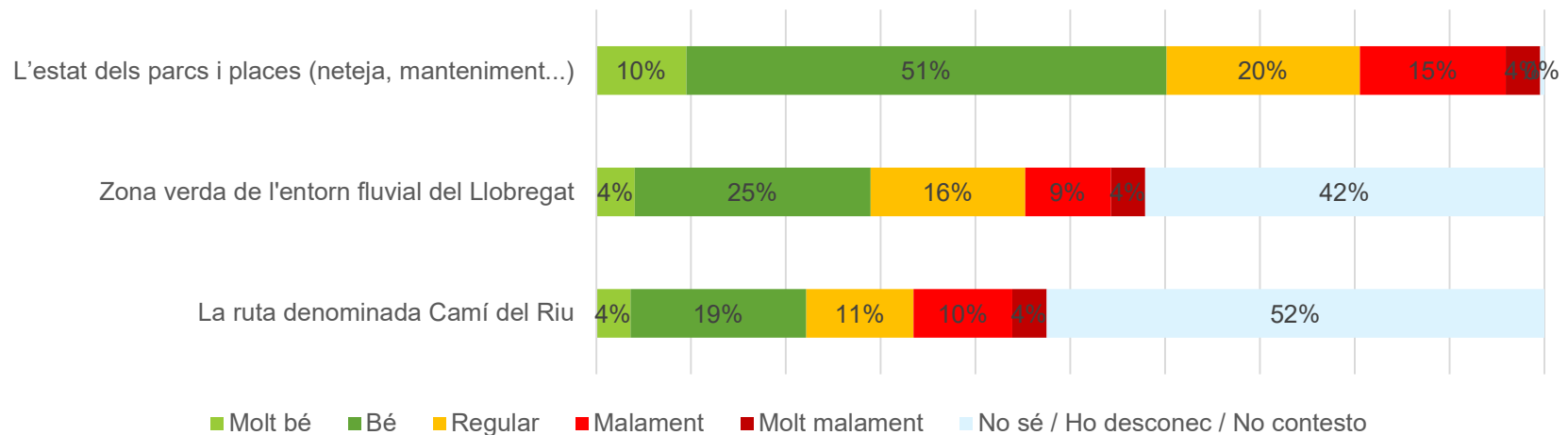
En el marc de l'enquesta ciutadana, un 29% de les persones enquestades valora regular, malament o molt malament l'estat de la zona verda de l'entorn fluvial del Llobregat, concretant que no es dona el manteniment adequat (molta brutícia que genera aparició de plagues de mosquits, canyes en mig del camí, etc.). En la mateixa línia, un 25% de les persones enquestades valora regular, malament o molt malament la ruta denominada Camí del Riu, a més s'indica que sovint la comencen a partir de Martorell atès que des d'aquest punt el camí està millor cuidat. Tot i així, sorprèn els valors tan elevats de desconeixement d'ambdós aspectes: 42% no coneix o no pot valorar perquè no hi ha anat a la zona verda de l'entorn fluvial i un 52% desconeix el camí del riu o mai l'ha fet.

Entre les propostes ciutadanes per fer d'Abrera un lloc més saludable es demana que:

- s'incrementin les activitats saludables i de promoció de l'activitat física per mitjà d'organitzar passejades i rutes per entorns saludables.
- es faci una zona de pícnic per aprofitar l'entorn natural que té Abrera i alhora fer activitats relacionals. Aquesta zona caldrà fer-la en un espai adequat, evitant les zones inundables i de protecció d'aus.

L'opinió dels i de les professionals coincideix amb l'opinió ciutadana, indicant que les zones verdes i naturals existents estan mal cuidades i que cap d'elles aprofita l'espai per impulsar activitats d'oci i/o relacionals.

Gràfic 30. Com valora els següents aspectes d'Abrera?. Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

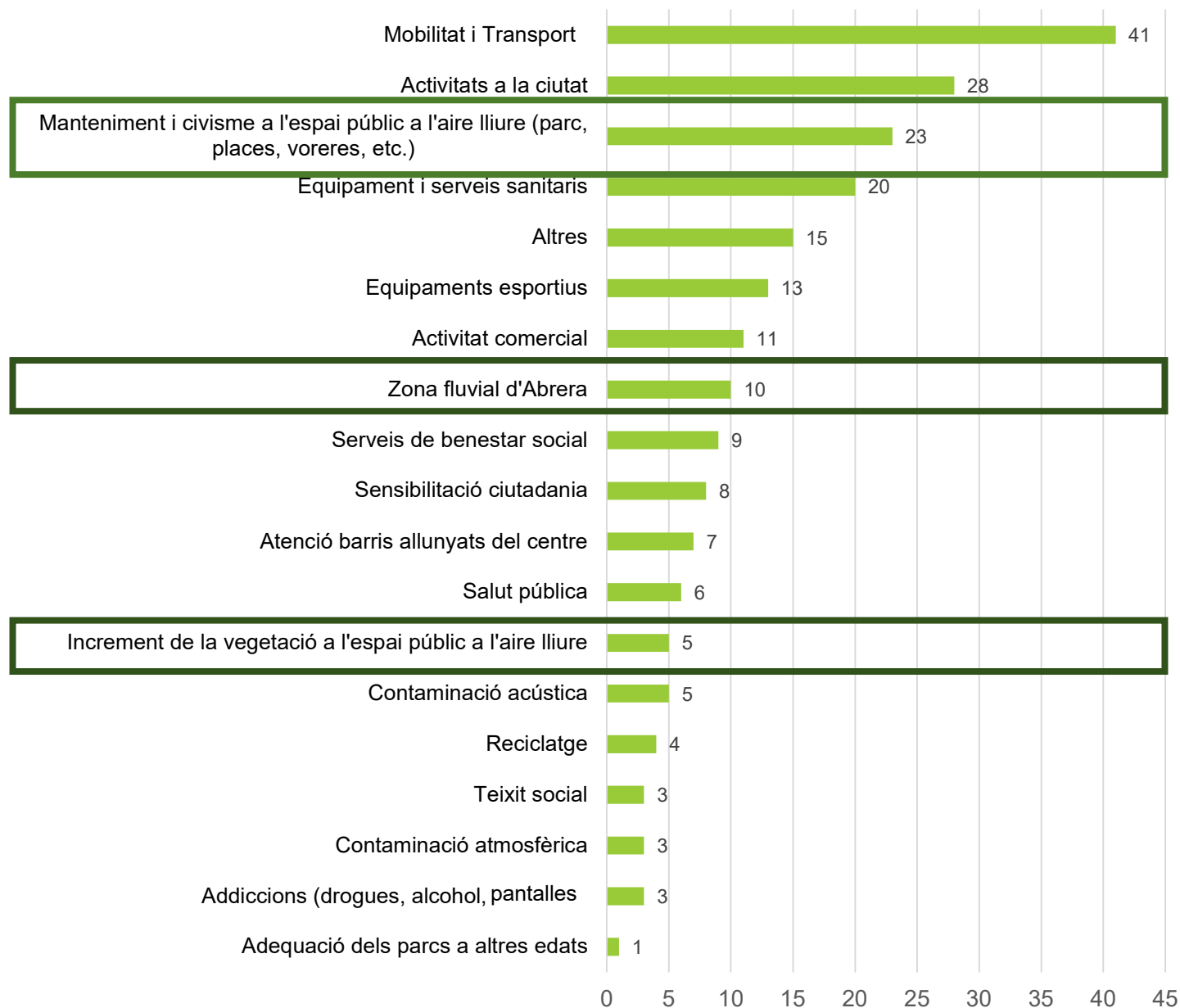
L'enquesta ciutadana pregunta expressament quines millores caldria fer per fer d'Abrera un lloc més saludable.

El **manteniment de parcs** i places per part de l'Ajuntament però també el **civisme** per part de la població per mantenir net el municipi ha estat una de les aportacions més mencionades per la ciutadania. Algunes de les millores que caldria fer són vers: (A) sotracs a la via pública (especialment en els barris de Vilalba i Ca n'Amat); (B) estat de les voreres; (C) neteja dels parcs, places i vegetació; (D) recollida de les defecacions dels gossos.

Una segona demanada en aquest àmbit de treball és la millora de la **zona fluvial d'Abrera** amb demandes de que estigui més ben cuidada i que s'extregui més partit a la zona.

Puntualment es reclama un **increment de la vegetació a l'espai públic**.

Gràfic 31. Pensant en el conjunt del municipi, que creus que cal fer per fer d'Abrera una ciutat més saludable?
Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Observació: el valor donat correspon a les vegades que s'ha expressa una millora en aquest sentit.

Taula 6. Llistat de parcs, places i jardins a Abrera

Parcs i Jardins	
1. Parc Camí del Riu	20. Parc del Carrer de la Font
2. Parc de Can Morral	21. Parc de Ca n'Amat (Ca n'Amat)
3. Parc de l'Estació	22. Parc de la Masia (Can Vilalba)
4. Parc de Sant Hilari	23. Parc de Virrei Amat (Can Vilalba)
5. Plaça Europa	24. Parc de la Tortuga (Les Carpes)
6. Plaça Anselm Clavé	25. Parc del Carrer de La Rosa (Les Carpes)
7. Parc de la Vinya	26. Parc del Carrer Penedès (Les Carpes)
8. Parc Walt Disney	27. Parc de Can Torres (Can Torres)
9. Plaça Pau Casals	28. Parc de Santa Maria (Santa Maria)
10. Parc Carrer del Nord	29. Parc de Sant Miquel (Sant Miquel)
11. Parc Sant Jaume	30. Parc Carrer Mogent (Ca n'Amat)
12. Parc Carrer Sant Ermengol	31. Parc Passeig de l'Església
13. Plaça del Rebato	32. Parc Carrer Florida cantonada l'Era
14. Parc Zona Pic-Nic Sant Ermengol	33. Plaça de la Constitució
15. Parc de les Moreres	34. Plaça Doctor Trueta
16. Parc Carrer Miraflores	35. Plaça Rafael Casanova
17. Parc Av. de la Generalitat / Pg. Estació	36. Plaça de les Escoles i Pista Rosa
18. Parc Centre Polivalent	37. Parc Carrer del Treball
19. Parc Carrer Florida	38. Plaça de l'Església

Apart de comptar amb un entorn natural privilegiat, Abrera disposa també d'un tram de parcs, places i jardins que fan que la taca verda sobre el mapa sigui notable. Aquests espais formen part del paisatge urbà d'Abrera i compten amb vegetació, mobiliari urbà i jocs infantils que conviden al passeig i el descans (Ajuntament d'Abrera). En total es compten 38 parcs, places i jardins.

Mapa 6. Parcs, places i jardins d'Abrera

Font: Ajuntament d'Abrera

En el marc de l'enquesta ciutadana, un 80% de les persones valoren com a bona o molt bona la quantitat de parcs i places mentre que el 20% restant la valora com a regular, malament o molt malament. En general, aquests parcs i places estan nets i mantinguts segons el veïnat enquestat, tot i que un 39% creu que aquest manteniment hauria de millorar un poc o molt. Les principals crítiques vers a les places i parcs són:

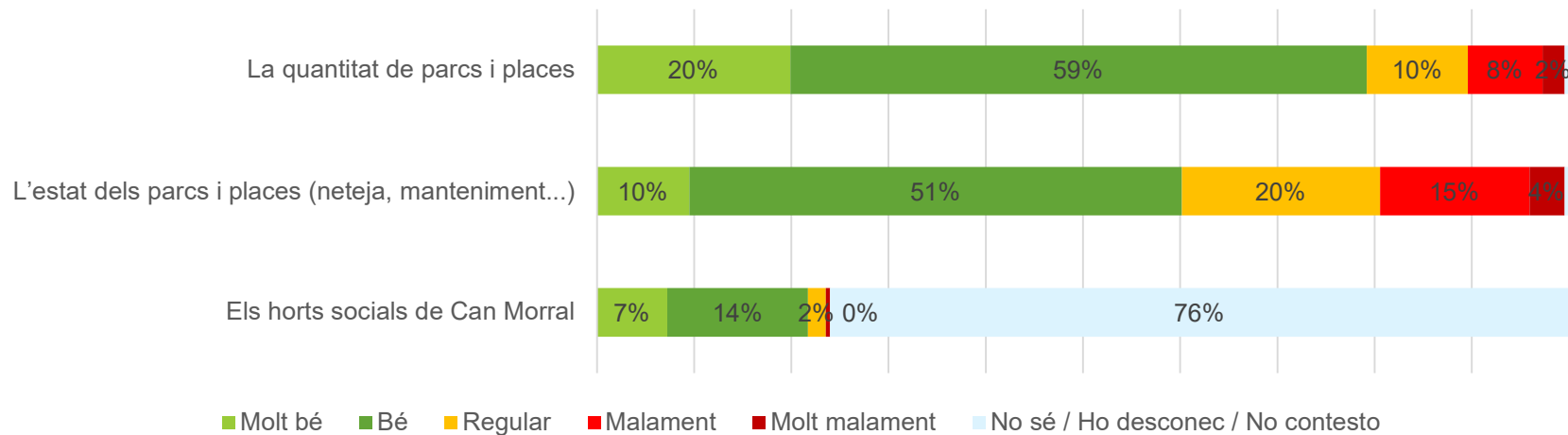
- Brutícia generada per la manca de civisme de la ciutadania (excrements de gossos que els i les propietàries no recullen).
- Poc manteniment dels jardins i vegetació dels parcs.
- Existència de plagues de mosquits que limiten el gaudi del parc.
- Manca de vegetació i arbres en les places i parcs.

Les valoracions regulars, negatives i dolentes expressades per les persones enquestades de Vilalba i Ca n'Amat apunten a un manteniment deficient dels parcs, uns jocs infantils als parcs insuficients i poc adequats a la diversitat d'edats dels infants i es fa una demanda puntual d'incrementar el nombre de parcs.

A continuació, gràfic 33 i 34, podem apreciar les diferències d'opinions per raó de residència.

Entre els professionals no és prioritza la millora de les zones verdes i naturals, només un 5% de les prioritzacions es dirigeixen a aquest àmbit.

Gràfic 32. Com valoren els següents aspectes d'Abrera? Enquesta ciutadana

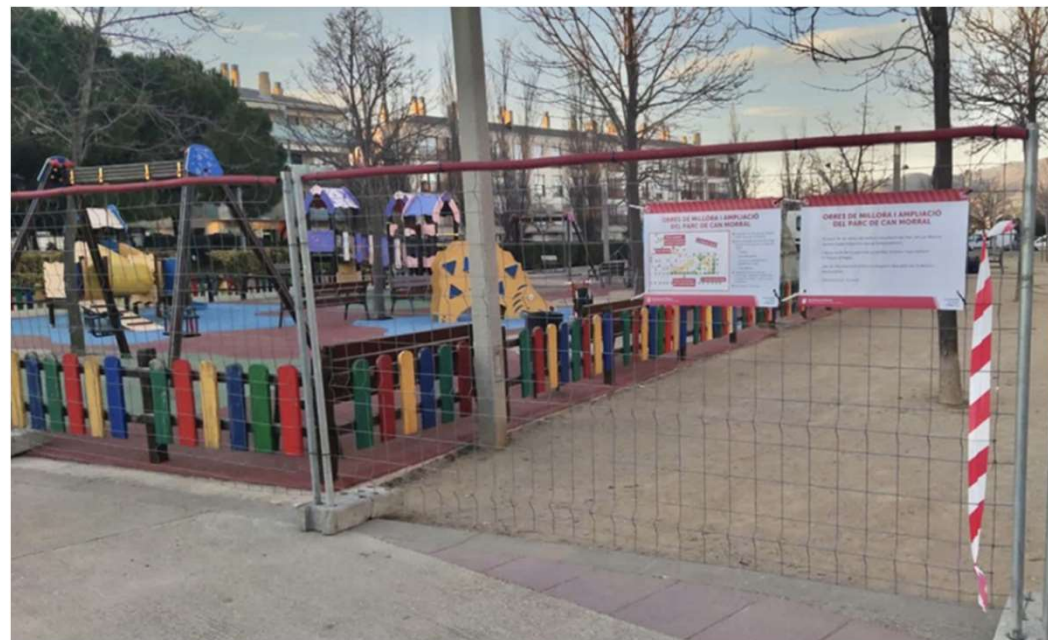
Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

En el decurs d'aquest Pla, s'ha procedit a fer un contracte per al manteniment i conservació dels parcs, jardins i espais verds municipals, incloent el control de plagues de l'arbrat i la poda.

Font Ajuntament d'Abrera.
Treballs de millora al parc de la tortuga (Les Carpes)

Font Ajuntament d'Abrera.
Treballs de millora al parc de Can Morral. Inici 2022

OBRES DE MILLORA I AMPLIACIÓ DEL PARC DE CAN MORRAL

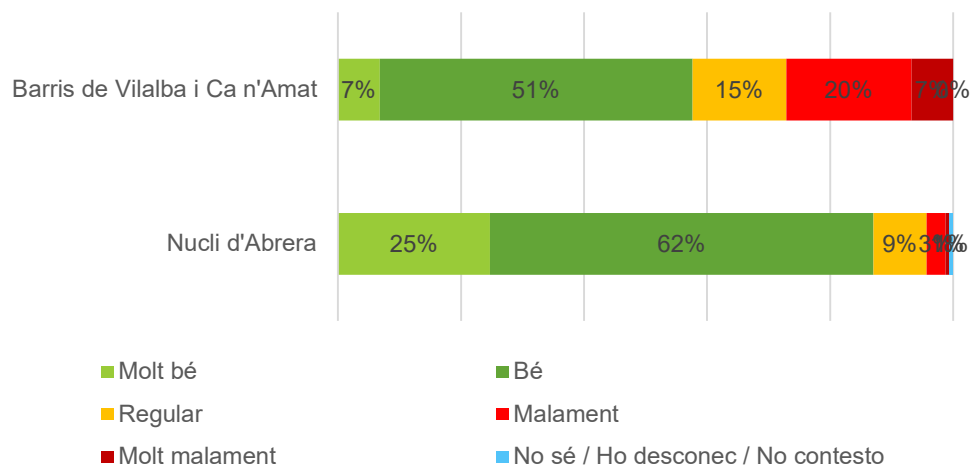
- Ampliem la zona de joc infantil amb nous jocs inclusius
- Nova zona de jocs fora de l'àrea infantil amb jocs per a totes les edats:
 - Tirolina,
 - Jocs d'escalada
 - Zona per a adolescents (barana de fusta)
 - Llits elàstics.
- Adaptació de camins de recorregut del parc esdevenint un parc accessible i inclusiu per a tothom
- Reubicació d'arbres

Ajuntament d'Abrera
Regidoria d'Urbanisme, Ombres i Serveis

Construim el futur d'Abrera

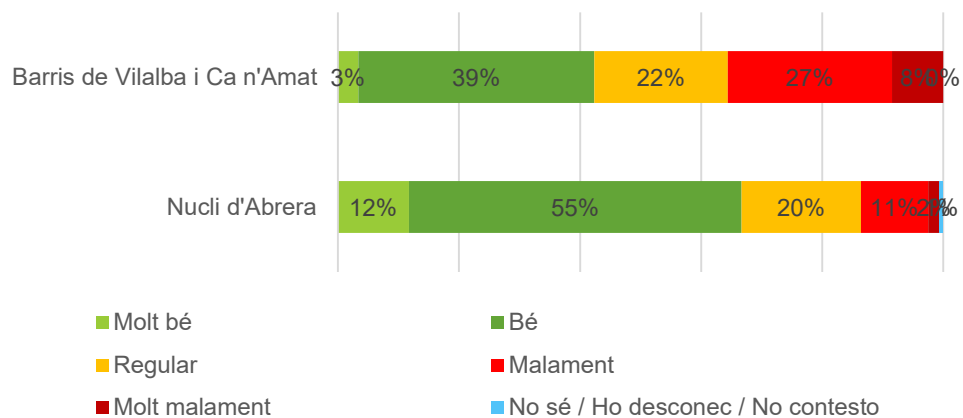
Amb l'objectiu que els nostres infants i famílies puguin jugar de forma segura en uns equipaments òptims i gaudir dels espais públics del nostre municipi, des de l'Ajuntament d'Abrera treballem contínuament en diverses actuacions de millora.

Gràfic 33. Com valora la quantitat dels parcs i places d'Abrera, segons residència. Enquesta ciutadana

Parc de Can Vilalba

Gràfic 34. Com valora la qualitat dels parcs i places d'Abrera, segons residència. Enquesta ciutadana

Parc de Santa Maria de Vilalba

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

3.2.3. Medi ambient i vigilància sanitària: sanitat ambiental, animal i alimentària

Presentem en aquest primer apartat algunes dades sobre la **contaminació ambiental, contaminació acústica, consum d'aigua, generació de residus i reciclatge** així com informació sobre la vigilància i protecció de la salut (sobre la **incidència de plagues, epidèmies, incidències amb animals domèstics i inspecció d'establiments alimentaris**).

Control ambiental

Anualment queda instal·lada al nostre municipi una unitat mòbil pel mesurament de la contaminació atmosfèrica que ha estat cedida a l'Ajuntament d'Abrera pel Servei de Vigilància i Control de l'Aire de la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic de la Generalitat de Catalunya.

L'objectiu és conèixer l'impacte que el trànsit té en la qualitat de l'aire que es respira a Abrera, i per això la unitat de mesura l'hem instal·lat en un dels punts més propers a les dues grans vies de comunicació que passen per Abrera com són la C-55 i l'autovia A2. Concretament, l'hem ubicat a la plaça del Rebato, davant de l'edifici del Centre Polivalent.

General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic mesura els següents paràmetres: bencé, partícules en suspensió menors de 10 micres, òxids de nitrogen, òxid de sofre, sulfur d'hidrogen, monòxid de carboni i ozó.

Les dades són consultables a l'Idescat:
<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=236&lang=es&t=2017>

L'Índex de Qualitat de l'Aire tradueix a una mateixa escala (escala dels efectes sobre la salut de les persones o escala de l'ICQA), les concentracions de cada un dels contaminants mesurats. La classificació de la qualitat de l'aire segons l'ICQA és la que s'expressa en la següent taula 7:

Qualitat de l'aire	Bona	Regular	Pobre
ICQA	≥ 50	0 a 49	Inferior a 0

Així, un ICQA negatiu significa que, com a mínim, un dels contaminants mesurats ha ultrapassat el nivell límit d'immissió fixat per la normativa vigent actualitzada, i per tant, la qualitat de l'aire en aquell punt de mesurament serà pobre. Si pel contrari l'ICQA és positiu, significa que els 5 contaminants que determinen l'ICQA estan presents en l'aire en concentracions inferiors als valors límits en el moment de mesurament.

Si ens fixem en el gràfic de la següent pàgina podem observar que l'ICQA de Martorell (població d'emplaçament des d'on es fa la recollida de dades), la qualitat de l'aire de Martorell i voltants a 2017 es considera bona d'acord amb el valor mitjà anual de l'ICQA que és de 61*.

Les dades disponibles dels contaminants concrets recollits per la xarxa de vigilància automàtica en la població d'emplaçament de Martorell corresponen a dos contaminants: H₂S -Sulfur d'hidrogen- i NO₂ -Diòxid de nitrogen.

- El sulfur d'hidrogen (H₂S) “és un compost reduït de sofre que es troba sovint en efluents gasosos industrials i fàcil de reconèixer pel seu desagradable olor a ous podrits” (UAB Divulga). Seguint les dades recollides pel Departament de Territori i Sostenibilitat, **no s'ha superat la mitjana diària durant els últims anys a Martorell i voltants.**
- Pel que fa al NO₂ –les partícules de NO₂ són emeses principalment per motors de combustió fòssil–, **s'ha superat dos cops en els últims sis anys la mitjana anual**, que té un límit de 40 µg/m³ (concretament al 2015 i 2013). **No obstant això, en els últims anys aquest contaminant no s'ha registrat per sobre de la mitjana.**

Taula 8. Índex de qualitat de l'aire

Xarxa de vigilància poblacions d'emplaçament	Valor màxim	Valor mínim	Valor mitjà
Martorell	85	24	61

Font: Departament de Territori i Sostenibilitat

Les dades són consultables a l'Idescat:

<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=236&lang=es&t=2017>

Taula 9. Contaminació atmosfèrica. Contaminants principals

Any	Xarxa de vigilància automàtica Poblacions d'emplaçament	H ₂ S Sulfur d'hidrògen	NO ₂ Diòxid de nitrogen	
			mitjana	màxim
2017	Martorell	● 10,1	● 37	● 149
2016	Martorell	● 14,6	● 35	● 122
2015	Martorell	● 14,8	● 41	● 153
2014	Martorell	● 7,7	● 36	● 146
2013	Martorell	● 11,8	● 41	● 139
2012	Martorell	● 10,1	● 39	● 166

Nota (a): Màxim de les mitjanes diàries. Valor límit: 40 µg/m³

Nota (b): Mitjana anual. Valor límit: 40 µg/m³.

Nota (c): Màxim de les mitjanes horàries. Valor límit: 200 µg/m³.

Font: Departament de Territori i Sostenibilitat

Les dades són consultables a l'Idescat:

<https://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=237&lang=es&t=2017>

Pel que fa al **consum de l'aigua**, val dir que **la gestió de l'aigua és municipal** i per tant, de gestió directa. Abrera és un dels pocs municipis que no externalitza aquesta gestió. El preu total del m³ en 2018 és de 1,39 euros, un total que és posiciona com a valor mig entre dos municipis contigus: Martorell (1,18 €) i Olesa de Montserrat (1,42 €). Dada publicada per l'ACA, a l'Observatori del preu de l'aigua. (*Les dades es calculen en base a un consum de 12m³ per habitatge).

Taula 10. Preu de l'aigua per municipi

Preu de l'aigua per municipi 2018							
Municipi	Comarca	Subministrament €/m ³	Cànon de l'aigua €/m ³	Clavegueram €/m ³	TOTAL €/m ³	Operador principal Subministrament	Gestió Subministrament
Abrera	Baix Llobregat	0,742	0,654	0,000	1,396	AJ UNTAMENT D'ABRE RA	directa
Olesa de Montserrat	Baix Llobregat	0,773	0,654	0,000	1,427	COMUNITAT MINERA OLESANA, SCCL	indirecta
Martorell	Baix Llobregat	0,531	0,654	0,000	1,185	SOREA,SDAD REG ABAS TECIMIENTO AGUAS, SAU	indirecta

Nota: Consum ús domèstic: 12 m³/mes

*Martorell i Abrera apliquen trams tarifaris diferents. Entre 1 i 45 m³ el preu entre Martorell i Abrera és el mateix.

Font: Agència Catalana de l'Aigua (ACA).

Pel que fa a la **contaminació acústica**, en el 2013 es va aprovar definitivament per ple municipal el Mapa de Capacitat Acústica d'Abrera per l'acord núm. 5/127 del Ple Municipal (01.08.2013). El Mapa constitueix un instrument per a la gestió ambiental del soroll, que té com a finalitat evitar, prevenir o reduir la contaminació acústica a la que està exposada la població i la preservació i/o millora de la qualitat acústica del territori.

El mapa diferencia tres nivells segons la sensibilitat acústica (aquesta pot ser alta, moderada o baixa). A les zones de sensibilitat acústica s'apliquen els valors límit d'immissió L_d , L_e i L_n per a la planificació del territori i la preservació i/o millora de la qualitat acústica. D'aquesta manera, hi ha zones al territori d'Abrera que limiten de forma més estricta el nivell de sonoritat (zona de sensibilitat acústica alta), per exemple: espais d'interès natural i altres, predomini del sòl d'ús sanitari, docent i cultural, habitatges situats al medi rural i predomini del sòl d'ús residencial.

Com a resultat, per a qualsevol actuació urbanística dins la zona de soroll, cal un estudi de la delimitació detallada d'aquesta zona a fi de definir la distància i els requeriments tècnics que permetin assolir la compatibilitat de la capacitat acústica del territori d'acord amb l'ús del sòl, les construccions o les edificacions que es vulguin implantar dins la zona de soroll amb el funcionament de la

infraestructura. Així, queden protegides, especialment, les zones de sensibilitat acústica alta que és on resideix i fa vida, principalment, la població d'Abrera.

Zonificació acústica del territori	Valors límit d'immissió en dB(A)		
	L_d (7 h - 21 h)	L_e (21 h - 23 h)	L_n (23 h - 7 h)
Zona de sensibilitat acústica alta (A)	60	60	50
Zona de sensibilitat acústica moderada (B)	65	65	55
Zona de sensibilitat acústica baixa (C)	70	70	60

L_d , L_e i L_n = índexs d'immissió de soroll per al període de dia, vespre i nit, respectivament.

Font: Mapa de capacitat acústica d'Abrera

Ens remetem al mapa de capacitat acústica del municipi d'Abrera publicat a l'agost del 2013 per a més informació (<http://www.ajuntamentabrera.cat/files/doc1146/mca-del-municipi-d-abrera.pdf>).

Pel que fa a la **gestió de residus**, veiem com la recollida selectiva bruta de residus l'any 2019 representa el 26% dels residus recollits, que com indica el Pla Local de prevenció de residus municipals d'Abrera 2020-2025, és un valor que s'ha mantingut bastant estable (amb una millora el darrer any) des de l'any 2006, any en que es va implantar per complet la recollida de la FORM -Fracció Orgànica dels Residus Municipals. Aquest percentatge està per sota de l'obtingut pel conjunt de Catalunya, que va ser del 41,8% l'any 2018. Amb tot, un 74% de residus generats a Abrera no es reciclen. Del total de la recollida no selectiva (no reciclatge), el 100% és sotmès a tractament mecànic biològic (TMB), segons dades de 2019. La finalitat del TMB és poder eliminar els contaminants que afecten a l'atmosfera (biogàs) i al subsol (lixiviats) i per tant, reduir l'impacte ambiental i recuperar els materials que es puguin reciclar.

De fet, si ens fixem la classificació de l'índex d'especialització per activitats econòmiques (CNAE) que es presenta més endavant en el document, el municipi d'Abrera comparat amb la província de Barcelona està més especialitzat en el subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació.

Si ens fixem en els residus de recollida selectiva, el material més recollit és la matèria orgànica (29%), seguit del vidre (21%), del paper i cartó (19%) i dels envasos lleugers (18%).

El Baix Llobregat genera més de 400.000 tones l'any de residus industrials, essent una de les comarques de Catalunya que més en genera. La generació de residus de recollida selectiva per habitant i dia en Abrera està una mica per sobre de la mitjana comarcal: 1,36 kg /hab./dia. Aquest valor ha anat reduint-se al llarg dels anys fins a 2016, any en que sembla augmentar de nou.

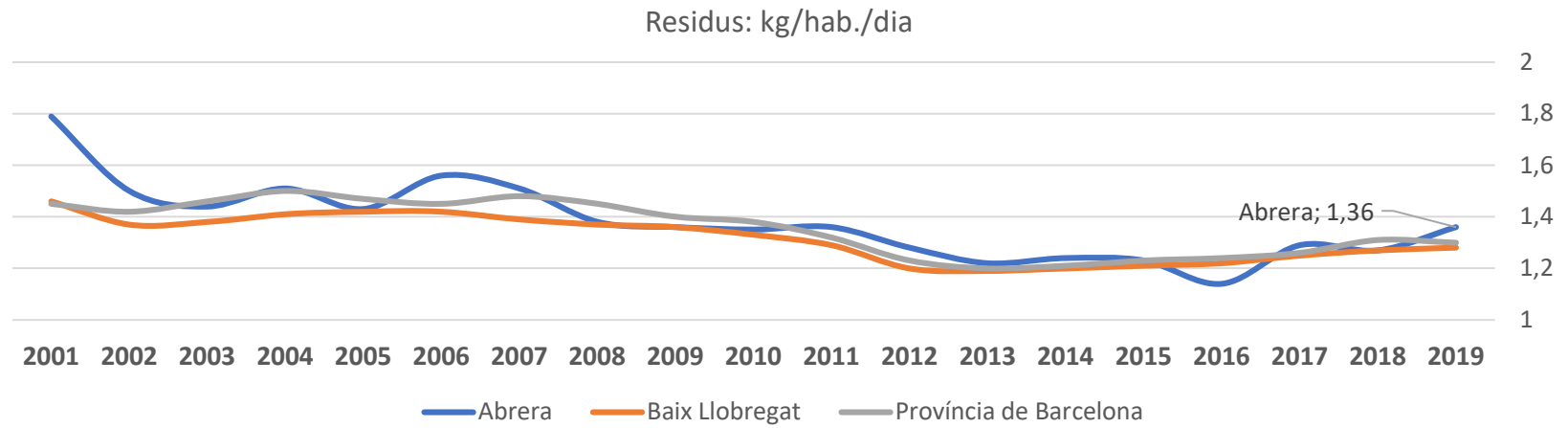
Taula 11. Generació de residus industrials (Baix Llobregat)

	Establiments industrials i EDAR urbanes declarants	Residus		
		especials	no especials	total
Baix Llobregat, 2017	1.667	36.590	422.873	459.464
Baix Llobregat, 2016	1.527	34.741	410.823	445.563
Baix Llobregat, 2015	1.504	33.393	371.241	404.635
Baix Llobregat, 2014	1.548	31.593	375.740	407.333

Font: Idescat

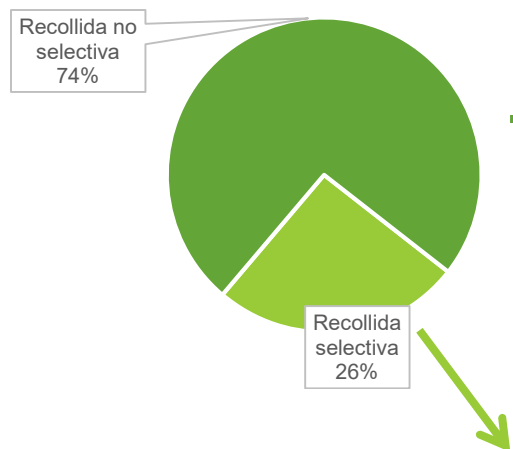
Taula 12. Residus generats per habitants

Font: Idescat

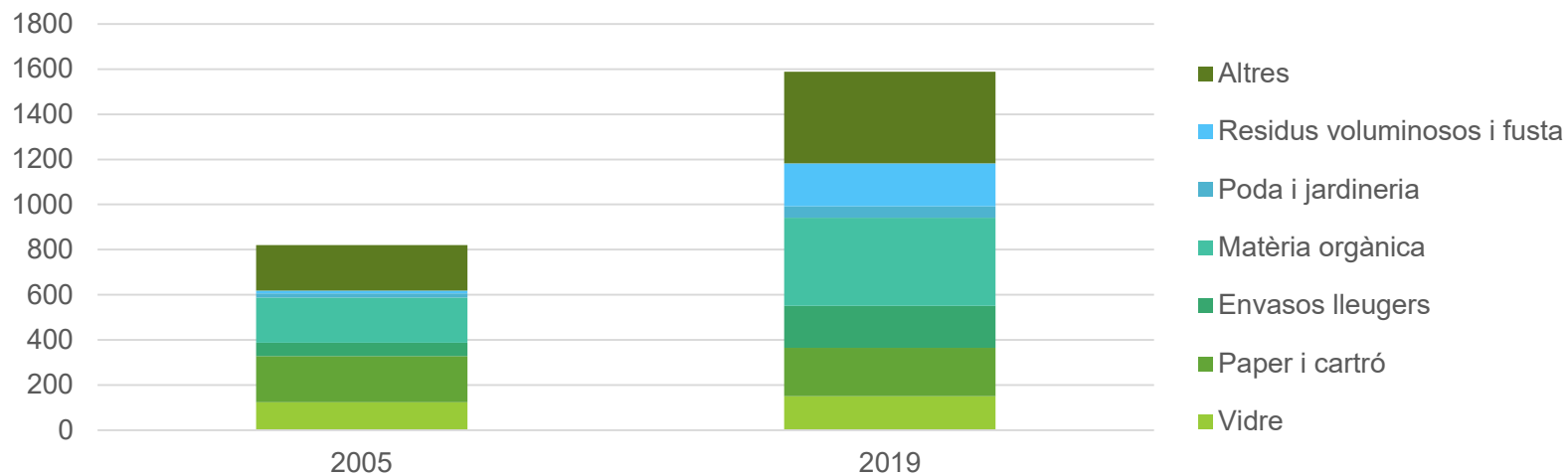
Gràfics 35. Residus municipals segons tractament i selecció

Residus municipals tipus de recollida. Abrera 2019

Segons dades de l'Idescat, a 2019 el 100% de residus no selectius han rebut tractament mecànic biològic.

Generació de residus: recollida selectiva registrada. Abrera. Comparativa 2005 i 2019

Font: Idescat

Des de l'Ajuntament d'Abdera treballem constantment per millorar en la recollida dels residus del municipi. El servei de recollida de restes orgàniques ja s'oferia al nucli urbà del nostre municipi i a partir de l'1 d'octubre del 2021, també es realitza als barris de Sant Miquel, Can Vilalba, Santa Maria de Vilalba, Can Torres, Les Carpes, Ca n'Amat i disseminats.

Durant els mesos de setembre i octubre del 2021 es van habilitar diversos punts d'informació amb un equip d'informadors i informadores ambientals per resoldre qualsevol dubte del nou servei de recollida de la fracció orgànica als barris d'Abdera.

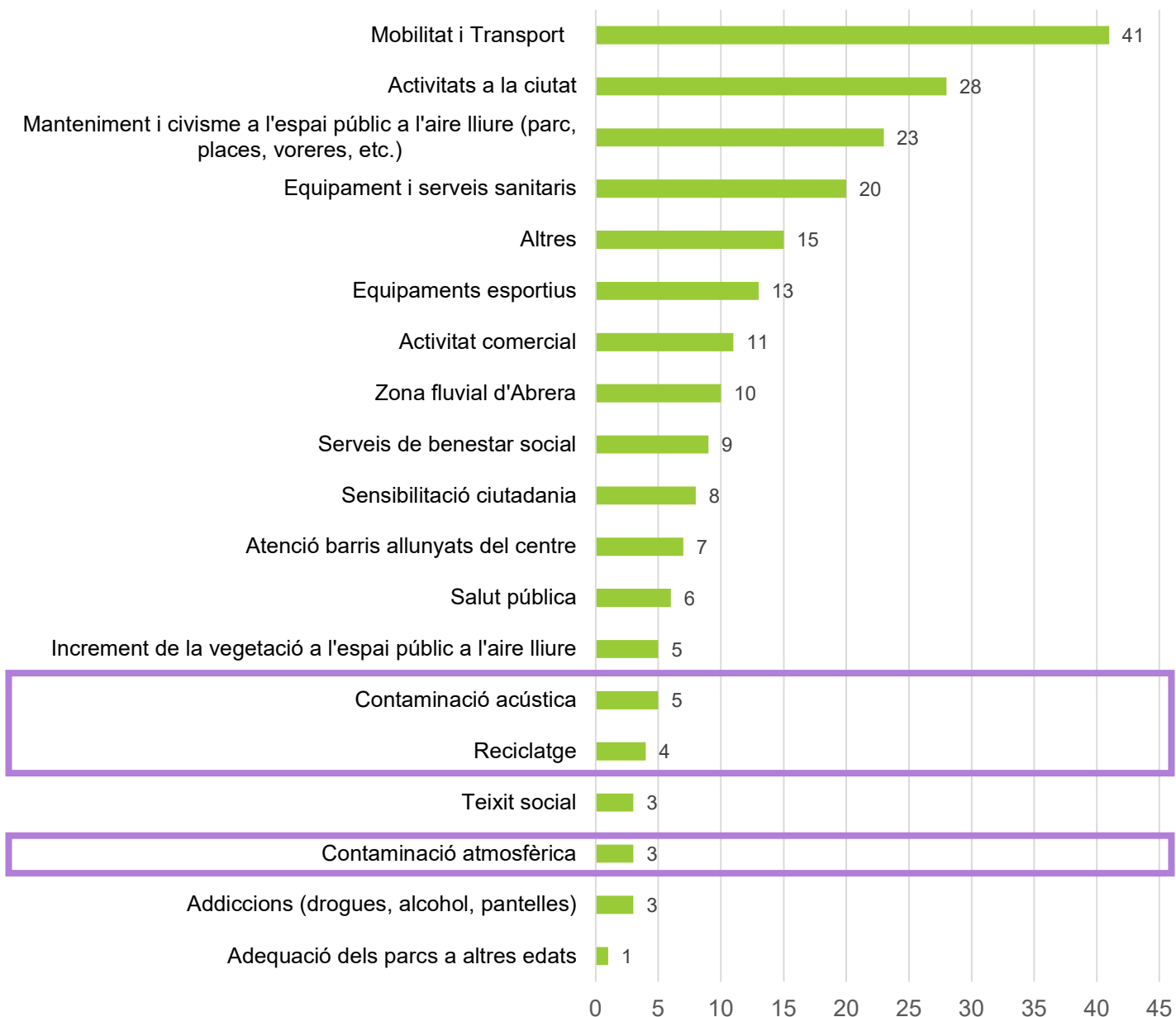
L'enquesta ciutadana pregunta expressament quines millores caldria fer per fer d'Abrera una ciutat més saludable.

Alguns ciutadans i ciutadanes valoren que l'Ajuntament d'Abrera hauria de focalitzar-se en reduir els nivells de **soroll** al municipi, reconeixent que el fet que Abrera es trobi tant propera a l'A2 (via estatal) ocasiona que els i les habitants hagin d'escoltar sorolls de cotxes diàriament.

Altres aportacions són:

- Facilitar l'oportunitat per **reciclar**
- Reduir el nivell de **contaminació** atmosfèrica. Cal recordar que, amb dades objectives de l'ICQA, no hi ha nivells de contaminació atmosfèrica a Abrera. No obstant, la població té la percepció que existeix, principalment per la seva proximitat al polígon industrial.

Gràfic 36. Pensant en el conjunt del municipi, que creus que cal fer per fer d'Abrera una ciutat més saludable?
Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

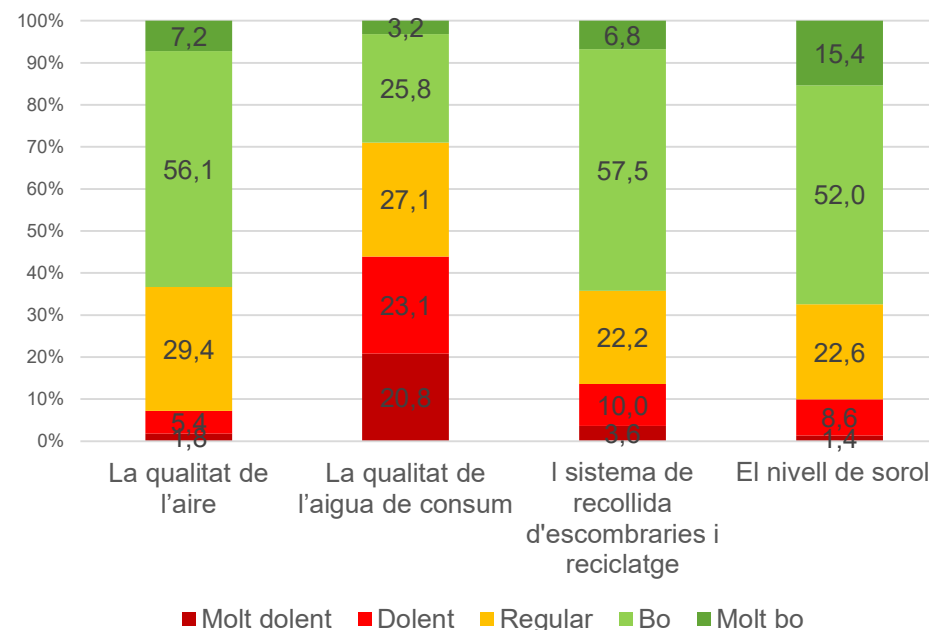
Observació: el valor donat correspon a les vegades que s'ha expressa una millora en aquest sentit.

En el marc de l'enquesta ciutadana, s'assoleixen valors positius per la valoració de l'aire, el nivell de soroll i el sistema de recollida d'escombraries i reciclatge però s'obté una valoració més aviat negativa en relació a la qualitat de l'aigua de consum. Un 43,9% de les persones enquestades valora que la qualitat de l'aigua de consum és dolenta o molt dolenta, mentre que un 27,1% considera que és regular. De fet, els i les ciutadanes enquestades indiquen que fan servir pitxers amb filtratge de l'aigua, ja que l'aigua és massa "dura" per veure o cuinar. Pel que fa als nivells de soroll, alguns veïns i veïnes de zones com el Rebató, posen de relleu que la circulació de camions, la proximitat de la zona al polígon industrial i la proximitat de la zona a les vies de conducció generen alts nivells de soroll.

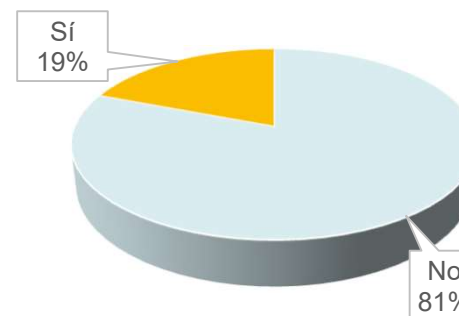
Des de l'Ajuntament s'està en continua comunicació amb els titulars de les vies (*Red de Carreteras del Estado*, Diputació de Barcelona, etc) requerit mesures per tal de disminuir les molèsties a la població.

En relació a les al·lèrgies provocades per l'entorn, un 19% de la població enquestada afirma haver-ne patit alguna. La causa concreta és diversa: pol·len, pols que desprèn el plataner i l'eucaliptus o àcars.

Gràfic 37. Com valoren els següents aspectes d'Abrera. Enquesta ciutadana

Gràfic 38. T'has vist d'alguna manera afectat/da Abrera alguna vegada per: (al·lèrgies provocades per l'entorn (pol·len, insectes etc.) ? Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Plagues

L'Ajuntament, en la seva funció de protecció de la Salut Pública, també lidera actuacions d'avaluació de riscos, d'intervenció i control de plagues

Durant el 2021 es van atendre un total de 111 avisos en l'espai públic per dur a terme accions de desratització i desinsectació, 12 casos van ser per presència de blàtids (*Periplaneta americana* i *Blatta orientalis*), 60 van ser per rosegadors, principalment per rates (*Ratus norvegicus*) però també alguns per ratolins (*Mus musculus*) sobretot a barris de muntanya. La resta van ser casos d'avisos per formigues, vespes i també un per puces a un domicili particular atès per Serveis Socials.

Paral·lelament a les actuacions per atendre urgències, periòdicament es fan aplicacions i controls a claveguerams, jardins, desguassos i altres punts concrets.

Seguint en la funció de control de plagues, l'Ajuntament, continua treballant conjuntament amb el Consell Comarcal del Baix Llobregat per tal de controlar les poblacions de mosquits en els seus termes municipals. Així, es manté el conveni amb el Servei de Control de Mosquits del Baix Llobregat que també liderarà part de la gestió de la campanya del mosquit tigre.

Mapa 7. Zones d'especial vigilància a clavegueram

Foto control possibles focus de cria de larves de mosquit tigre

“El control que el SCM realitza es basa en mètodes de lluita integrada que, tot i assolint la màxima eficàcia, tenen un efecte mínim sobre el medi ambient. Tots els plaguicides utilitzats són bioracionals excepte de les aplicacions adulticides contra mosquit tigre que són de vegades necessàries en zona urbana. El Servei manté una línia constant de recerca aplicada i de col·laboració amb la indústria i els col·lectius científics internacionals” (Consell Comarcal del Baix Llobregat).

Juntament amb les actuacions descrites, es complementa l'acció de control dels animals amb la revisió de les 8 caixes niu per a ratpenats instal·lades a diferents punts del municipi.

Caixes niu per a ratpenats. Font: Ajuntament d'Abrera

Durant el 2021 es va intensificar el control de la nova espècie invasora de vespa, la Vespa asiàtica (*Vespa velutina*) mitjançant el contracte de l'estudi per trampeig i sessions informatives a la població.

Trampa per a *Vespa velutina*.
Font: Velutina Solutions

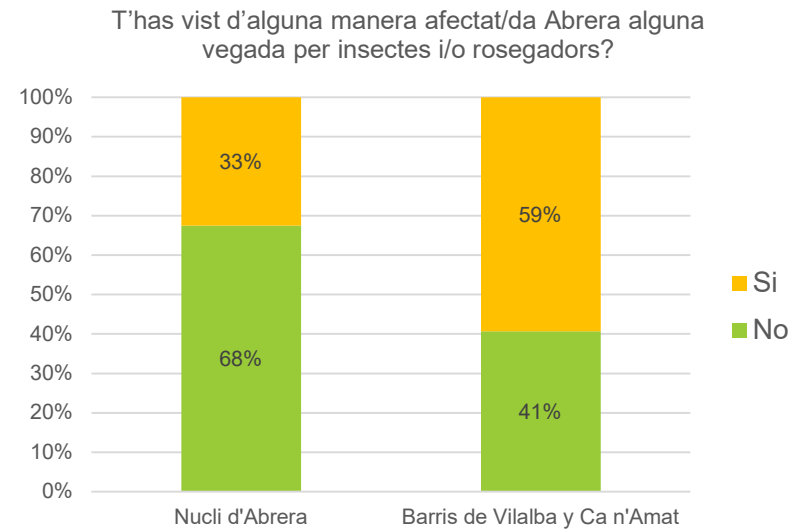

Sessió informativa sobre V. asiàtica als Horts de Can Morral.
Font: Ajuntament d'Abrera

En el marc de l'enquesta ciutadana, a Abrera, un 63% de la població no s'ha vist afectat/da per plagues. Un 37% sí que ha estat afectada o afectat alguna vegada per alguna plaga, concretament per: mosquits, rates, paneroles i formigues.

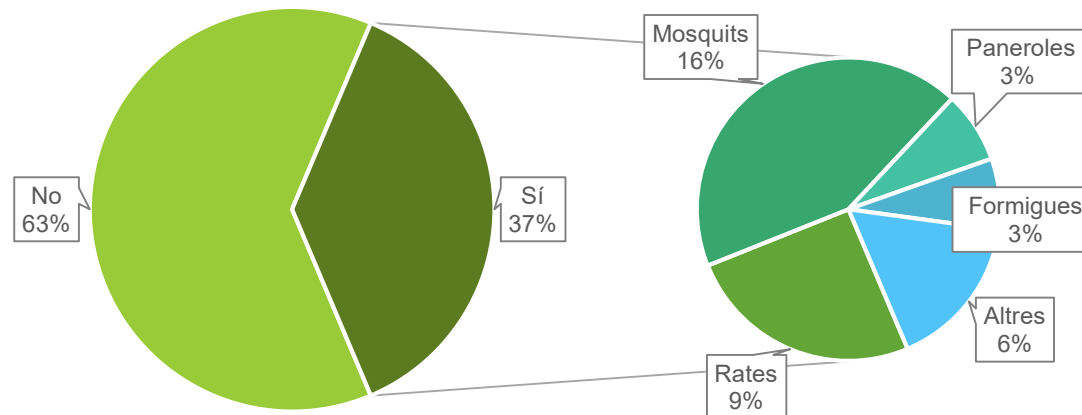
Les persones que viuen als barris de Vilalba y Ca n'Amat, més exposades a l'espai rural, s'han vist en major mesura afectades per alguna plaga: 59% així ho indica.

Gràfic 39. Afectació per plagues urbanes a Abrera. Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 40. Afectació per plagues d'animals. Enquesta ciutadana

Tinença responsable

Des de l'Ajuntament d'Abrera es duen a terme accions per potenciar la tinença responsable dels animals. El 24 de febrer del 2019 es va inaugurar la nova zona d'esbarjo per a gossos situada al Carrer del Treball. A més, durant l'any es duen a terme campanyes informatives, xerrades i actes destinats a promocionar el civisme i la convivència.

A banda l'Ajuntament és responsable del control de les colònies de gats ferals realitzant el CER (Captura, Esterilització i Retorn) i dignificant les colònies.

Fotografia Zona d'esbarjo per a gossos Carrer del Treball
Font: Ajuntament d'Abrera. Secció de notícies del web.

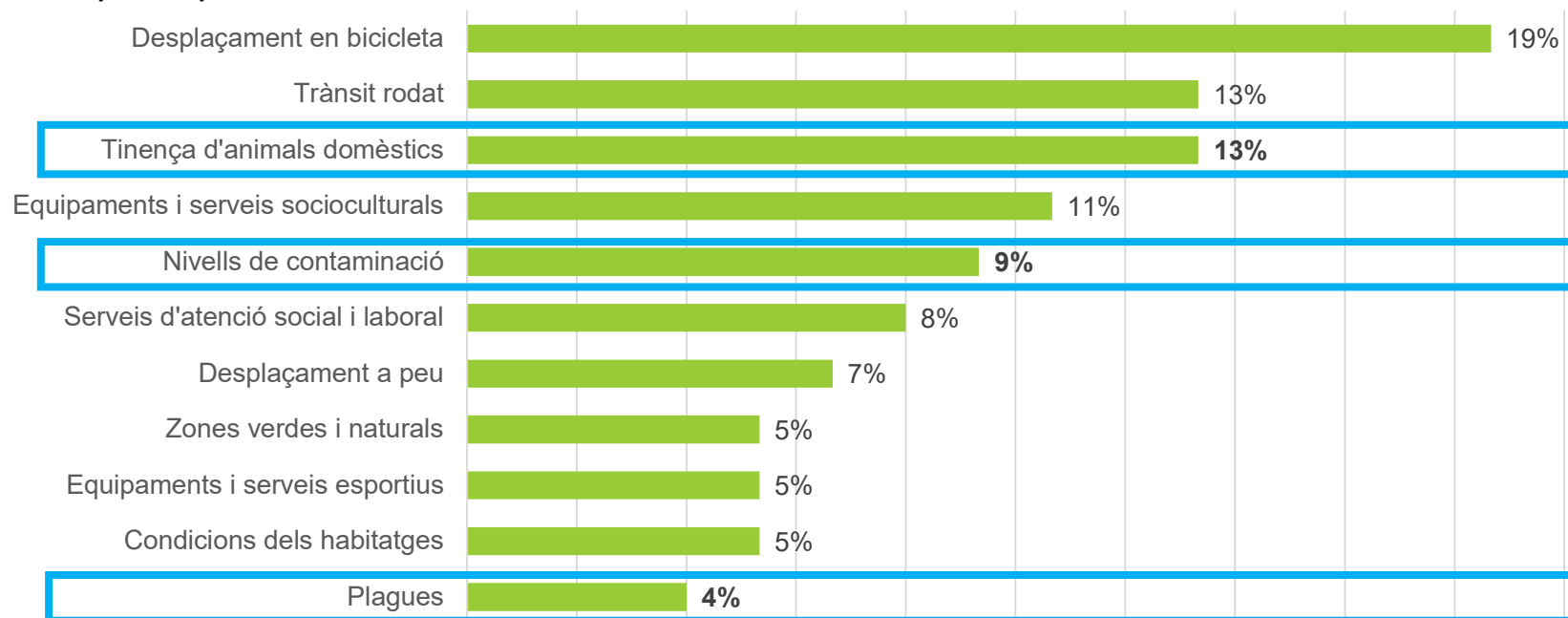

Fotografia Sessió informativa a voluntaris/àries alimentadores de les colònies de gats ferals dels barris de muntanya
Font: Ajuntament d'Abrera.

Fotografia "CatHotel". Colònia gats ferals Av. Circumval·lació Can Vilalba
Font: Ajuntament d'Abrera..

Gràfic 41. Detectes a Abrera algun aspecte important a millorar en algun d'aquests àmbits, DE GESTIÓ MUNICIPAL, pel seu impacte a la salut? Enquesta a professionals

Font: Consulta a professionals Perfil de Salut d'Abrera, 2019

En el marc de la consulta a professionals es prioritza l'abast de la tinença d'animals domèstics, seguit de la reducció dels nivells de contaminació i, amb un caràcter menys prioritari, el control de les plagues, com accions a l'abast de la gestió municipal per millorar la salut de la població d'Abrera:

- **Tinença d'animals domèstics:** actualment la vigilància als amos d'animals domèstics com els gossos és insuficient. Així, cal una major fermesa contra la brutícia generada pels excrements i els orins dels gossos. La aposta dels i de les professionals s'encamina a aplicar les penalitzacions existents

als amos que tinguin una conducta incívica en aquest sentit.

- **Nivells de contaminació:** els professionals apunten que els nivells de contaminació haurien de reduir-se intervenint en:
 - Els abocaments de residus i aigües
 - Reduint l'ús del vehicle privat en distàncies curtes
- A més, el fet que hi hagi polígons i indústries a prop d'Abrera ocasiona que hi hagi un mig-alt volum de camins circulant prop del municipi.
- **Plagues:** algunes plagues d'insectes i animals es localitzen a les zones industrials i al clavegueram.

Seguretat alimentària

La llei de Salut Pública, 18/2009, del 22 d'octubre, defineix la Protecció de la Salut com el conjunt d'actuacions, prestacions i serveis destinats a garantir la innocuïtat i la salubritat dels productes alimentaris i a preservar la salut de la població davant els agents físics, químics i biològics presents al medi. La salubritat dels productes alimentaris pot abordar-se a través **d'intervencions de vigilància i control sanitari dels establiments i mercat i de formació i educació sanitària.**

L'Ajuntament d'Abrera té previst durant el 2022 el **Pla de verificacions d'activitats**, que defineix els objectius i prioritats de les actuacions municipals de verificació i estableix la metodologia de les actuacions de comprovació del compliment de la normativa aplicable en les activitats i els establiments subjectes als règims de llicència ambiental, comunicació prèvia i declaració responsable.

El pla que s'ha proposat té una vigència de 4 anys.

S'implementarà mitjançant quatre programes de verificació de caràcter anual, i al final de cada any s'elaborarà una memòria que permetrà avaluar el nivell d'execució del pla i els seus resultats.

L'objectiu final d'aquest pla és garantir que les activitats subjectes als règims de comunicació, declaració responsable i les que no estan sotmeses a cap règim d'intervenció municipal, llevat dels relacionats amb les obres, compleixin els requisits de seguretat,

protecció del medi ambient, salubritat i tranquil·litat que els siguin exigibles per així millorar la qualitat de vida dels ciutadans alhora que es facilita l'activitat econòmica.

A més a més, l'Ajuntament ofereix un **assessorament individual i personalitzat** per ajudar a desenvolupar els plans d'autocontrol, els plans d'anàlisi de perills i punts crítics de control (APPCC) o qualsevol altra qüestió relacionada amb la millora de la seguretat alimentària dels establiments d'Abrera.

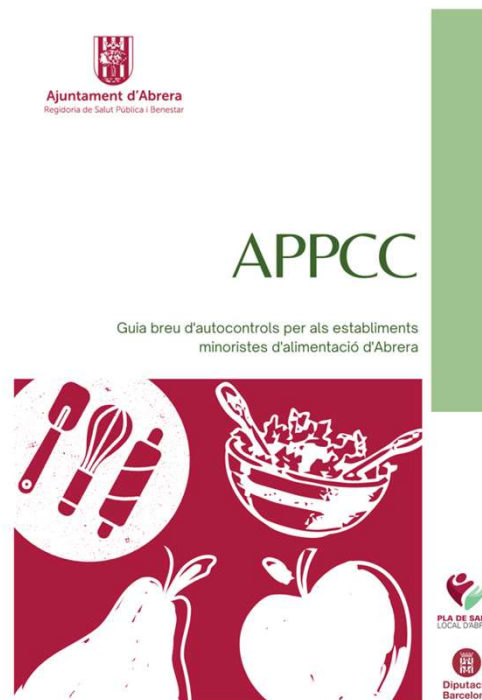

Foto. Caràtula de la Guia breu d'Autocontrols per a establiments minoristes d'alimentació d'Abrera

Font Ajuntament d'Abrera

Promoció de la salut

La promoció de la salut és un altre actuació a l'abast de l'Administració local per garantir i protegir la salut de la població. Així, cada any, es realitzen tallers d'educació per a la salut als centres educatius, a través de la Diputació de Barcelona, activitats d'alimentació saludable, sexualitat, autoestima i autoprotecció i suport vital bàsic.

Mensualment es fa difusió a les xarxes socials i mitjançant entrevista per Ràdio Abrera, de l'Espai Salut de nova creació al 2021, a on cada mes es destina a un tema relacionat amb la salut, la nutrició i el consum responsable

Foto Campanya de promoció de la salut bucodental
Font Ajuntament d'Abrera

Foto presentació de l'Espai Salut a xarxes
Font Ajuntament d'Abrera

Foto Diferents cartells promocionant sessions informatives o campanyes
Font Ajuntament d'Abrera

Índex d'accions de vigilància i protecció de la salut

Des de l'Àrea de Salut Pública d'Abrera es desenvolupen les següents actuacions en matèria de vigilància i protecció de la salut:

Vigilància de la salut pública

- Vigilància i control de malalties de declaració obligatòria
- Protecció de la salut: salut alimentària
- Vigilància i control oficial dels establiments alimentaris i mercat municipal sedentari
- Vigilància i control sanitari dels mercats ambulants i fires
- Vigilància i control sanitari i nutricional dels menjadors col·lectius socials
- Vigilància i control sanitari d'equipaments municipals
- Lideratge del Pla de verificacions d'activitats
- Formació en seguretat alimentària per la manipulació d'aliments.
- Tallers d'activitats d'alimentació als centres educatius
- Assessorament sobre establiments alimentaris

Protecció de la salut: sanitat ambiental

- Control integrat de plagues
- Prevenció de la legionel·losi en instal·lacions municipals

- Vigilància sanitària de les aigües de consum
- Vigilància sanitària de piscines públiques
- Control de la salubritat en poliesportius
- Control de la salubritat en àrees de jocs infantils
- Control d'animals peridomèstics
- Control d'establiments no alimentaris

Com a competència de l'Àrea de Medi Ambient, però gestionat des de l'Àrea de Salut Pública es desenvolupen les actuacions relacionades a la convivència, protecció i control dels animals domèstics:

Des de l'Àrea de Medi Ambient es duen a terme les activitats relacionades amb la **tinència responsable**.

- Cens municipal d'animals domèstics de companyia
- Control sanitari de la tinència d'animals
- Vigilància de nuclis zoològics
- Recollida d'animals a la via pública
- Suport a l'adopció d'animals abandonats
- Divulgació de conductes responsables en la tinència d'animals domèstics
- Control sanitari dels gats en àmbits urbans

3.2.4. Serveis Sanitaris

Els equips d'atenció primària (EAP) són el conjunt de professionals que atenen la població d'una determinada àrea bàsica de salut (ABS) en els centres d'atenció primària (CAP) i els consultoris locals.

A Abrera hi ha 3 centres d'atenció primària que són competència de la Generalitat de Catalunya.

El CAP del centre urbà ubicat al carrer Manresa, té un horari d'obertura de dilluns a divendres 8:00 h del matí a 20:00 del vespre.

El consultori de Santa Maria de Vilalba té un horari especial, obre

dimarts de 8.00 a 13.00 hores i dijous de 15.00 a 20.00 hores.

El consultori de Can Vilalba té un horari especial, obre dilluns, dimecres i divendres de 8.00 a 13.00 hores. I també s'atenen urgències i/o emergències vitals en les primeres i últimes hores del torn.

El 10 de maig del 2021 el Servei de Pediatria va començar a la planta 3ª de l'Edifici del Polivalent, espai cedit per l'Ajuntament a CatSalut per fer més segura l'atenció als infants.

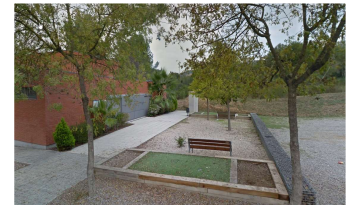
Servei de Pediatria
3ª pl. Edifici Polivalent
Pl. del Rebato, 1

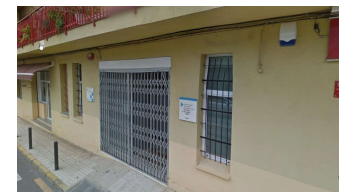
CAP del centre urbà
C. Manresa, 9-15
baixos

Consultori a Can Vilalba
Av. Circumval·lació, 5

Ambulatori a S. M. de Vilalba
C. Castell Voltrera, 5

Mapa 8. Equipaments sanitaris a Abrera, 2022

Font: Ajuntament d'Abrera

També es dona servei d'atenció domiciliària que caldrà sol·licitar-se contactant amb el centre sanitari de referència.

Al CAP es troba el Servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva, (ASSIR).

A Abrera hi ha cinc **farmàcies** repartides al centre urbà i una farmaciola a Santa Maria de Vilalba. Es poden **consultar els horaris de les farmàcies guàrdia al web de l'ajuntament**.

En **horari ordinari** obertes els matins: de dilluns a dissabtes de 9 h. a 13.30 h i per les tardes de dilluns a divendres de 16.30 h a 20 h.

Els **horaris de servei d'urgències** de dilluns a divendres laborables de 20h a 22h i els caps de setmana:

Dissabte matí de 9h a 13.30 h, tarda de 17h a 20 h

Diumenges i festius matí de 10.30 a 13.30 h.

De 8 a 22h fora dels horaris citats per urgències s'ha de contactar amb la policia local al telèfon 937 700 981

Taula 13. Equipaments sanitaris i farmàcies d'Abrera

Equipaments sanitaris	
EAP a Can Vilalba	Av. Circumval·lació, 5
Consultori a S. M. de Vilalba	c. del Castell Voltrera, 5
EAP del centre urbà	c. de Manresa, 9 -15 baixos
Servei de Pediatria	3 ^a pl. Centre Polivalent (pl. del Rebato, 1)
Farmàcia El Passeig	c. de Llobregat, 7
Farmàcia Eva M. Molina	c. de Martorell, 2
Farmaciola S. M. de Vilalba	c. Castell de Voltrera, 1-9
Farmàcia Gaudí	c. d'Antoni Gaudí, 61
Farmàcia Rocamora	Passeig de l'Església, 4

L'**Hospital** més proper és el de l'Hospital de Sant Joan de Déu de Martorell que tot i trobar-se a uns 8 km aproximadament, si no es disposa de vehicle particular implica, en horari diürn no festiu, es pot trigar entre 40 i 50 minuts en arribar.

La fibril·lació ventricular és la causa més freqüent de mort sobtada als països industrialitzats i solament es pot revertir aquesta urgència amb un desfibril·lador.

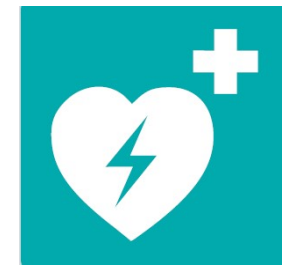
A Abrera hi ha 12 punts on la ciutadania pot trobar aparells de fibril·lació ventricular.

8 dels 12 punts estan vinculats a un equipament municipal del nucli del centre:

- Ajuntament
- Vehicles de Policia Local (mòbil)
- Vehicles de Protecció Civil (mòbil)
- A la façana del Casal d'Avis
- Mercat Municipal
- Centre Aquàtic Municipal (CAM)
- Edifici de Policia Local
- Casa de Cultura
- Centre Polivalent

4 dels 12 estan repartits pels barris de Vilalba i Ca n'Amat:

- A la façana del Casal de Santa Maria de Vilalba
- A la façana de la Masia de Can Vilalba
- A la façana del Casal social de Les Carpes
- A un tòtem a carrer a Barri de Ca n'Amat

Aplicació per a mòbils que interaccua entre les persones que es troben davant d'una possible víctima d'una aturada cardíaca que necessita assistència mèdica i persones formades en SVB i DEA que puguin ajudar la víctima fins que arribin els serveis mèdics (SEM).

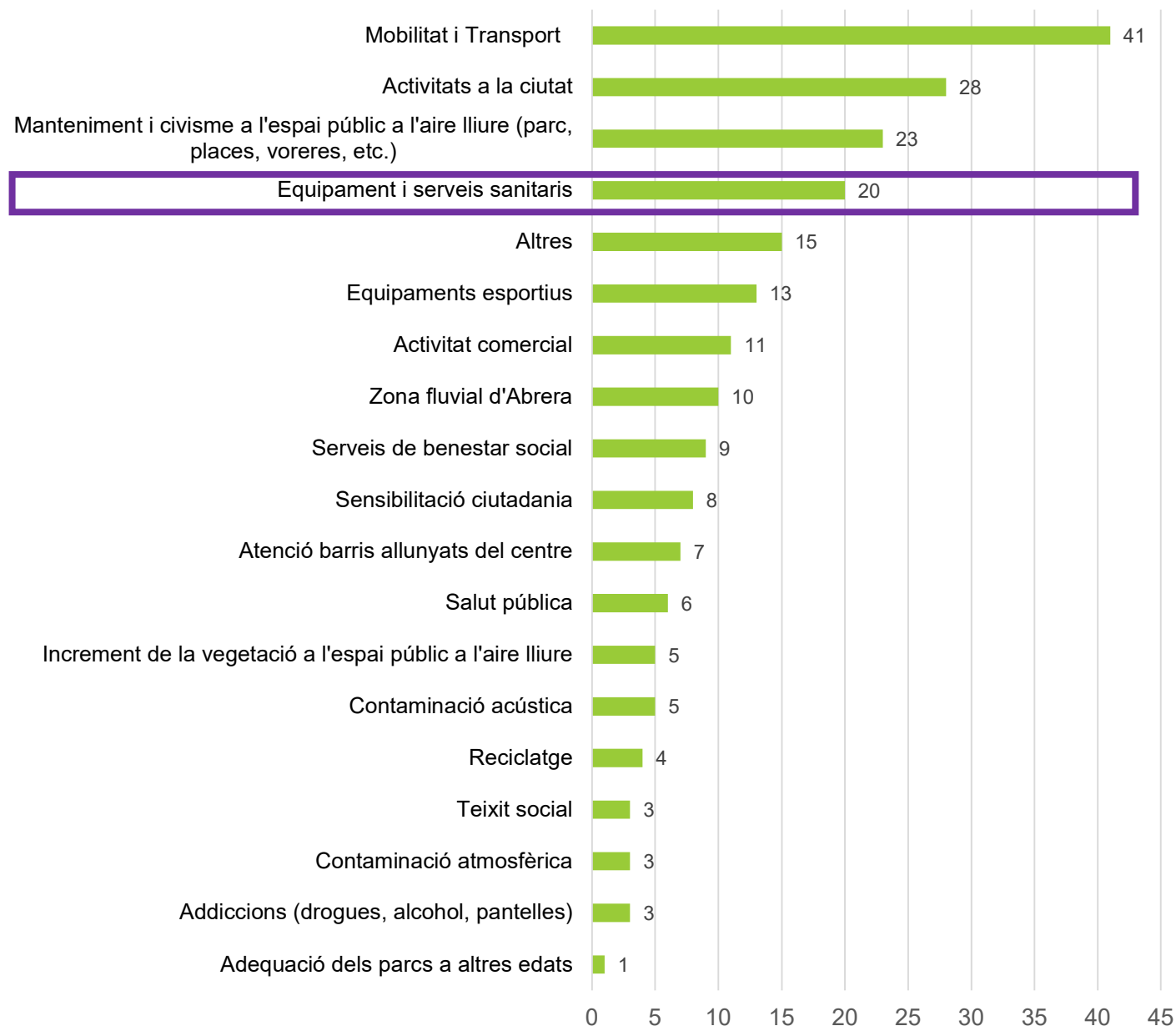
L'enquesta ciutadana pregunta expressament quines millores caldria fer per fer d'Abrera una ciutat més saludable.

La ciutadania reclama que hi hagi un **equipament de salut** (Centre d'Atenció Primària al centre d'Abrera) més gran per poder donar cabuda a la població atesa. Tanmateix, s'expressen queixes en relació a:

- Llargues llistes d'espera
- Horaris d'atenció reduïts, sol·licitant que s'ampliïn.
- Rotació dels i de les professionals
- Manca de professionals de pediatria i ginecologia.

Val dir, que l'enquesta es va fer durant una època en la que durant els mesos anteriors, l'equip d'atenció primària havia patit algunes baixes de maternitat que van estar cobertes de forma tardana i temporalment per diferents professionals. Aquest fet pot ser una raó explicativa de la rotació de professionals i llargues llistes d'espera.

Gràfic 42. Pensant en el conjunt del municipi, que creus que cal fer per fer d'Abrera una ciutat més saludable?
Enquesta ciutadana

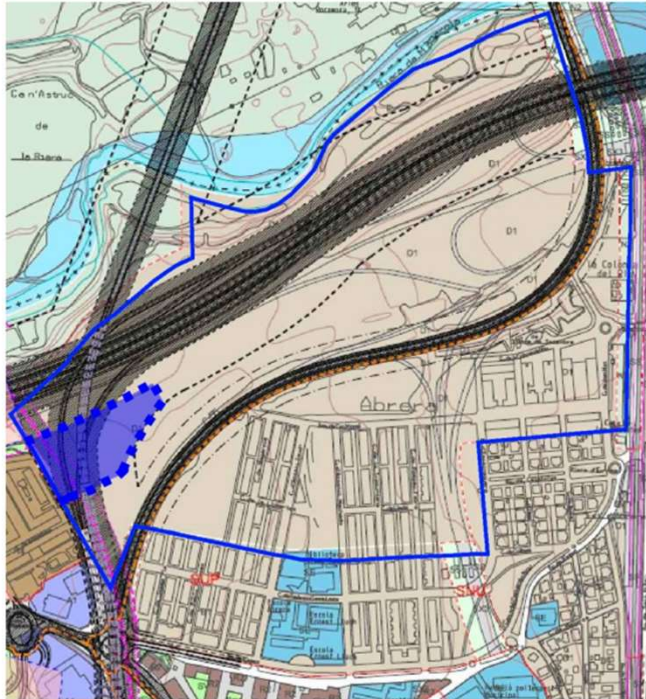
Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Observació: el valor donat correspon a les vegades que s'ha expressa una millora en aquest sentit.

Mapa 9. Proposta ubicació nou CAP

Pla Director Urbanístic d'Infraestructures de Martorell-Abrera

Actualment el municipi d'Abrera no disposa d'un Centre d'Assistència Primària que doni servei a les necessitats de la seva població. El model assistencial que deriva de la LOSC, ha fet que s'ampliï la xarxa de centres d'assistència primària existent a Catalunya, estenent-se pel territori en àmbits de població més petits, la qual cosa ha comportat la construcció d'una àmplia xarxa de Centres d'Assistència Primària (CAP i CUAP) i consultoris, amb una superfície útil d'entre 500 m² i 2.000 m², en relació a les necessitats municipals.

D'acord amb les dades de l'IDESCAT, la població del municipi des del 2002 ha augmentat en 3.797 persones i a aquest increment cal afegir l'envelliment de la població atès a l'increment de l'esperança de vida. Per donar resposta a aquesta demanda, s'han mantingut reunions amb el Servei Català de la Salut des del 2017, essent la Regió Sanitària de Barcelona de CATSALUT qui ha elaborat un Pla funcional per a la construcció d'un nou CAP a Abrera, i la Direcció General de Planificació en Salut, en data 19 de març de 2019, considera que l'actuació recollida al Pla funcional per a la construcció d'un nou CAP és adequada.

El planejament vigent d'Abrera, en l'actualitat, no disposa de sòl qualificat d'equipament sanitari-assistencial per poder implantar el nou CAP, atès que l'únic sòl qualificat com a equipament d'ús general, que admet l'ús sanitari-assistencial en el nucli urbà i no està edificat, de 14.739 m² de superfície, on es podria implantar el CAP prèvia ocupació directa anticipada, es troba afectat pel Pla Director Urbanístic d'Infraestructures de Martorell - Abrera, que el converteix en no edificable atès a les servituds generades per la nova proposta d'infraestructures, tal i com mostra la imatge adjunta.

És per tot l'exposat que l'Ajuntament d'Abrera està treballant conjuntament amb l'INCASÒL per a poder obtenir un solar apte per a la implantació del nou CAP. Atès a la urgència de la implantació i a l'alta consolidació del nucli urbà d'Abrera, s'està treballant la modificació puntual del Pla Parcial de Can Morral, reordenant els seus equipaments, per a la qualificació i obtenció de sòl qualificat com a equipament sanitari assistencial.

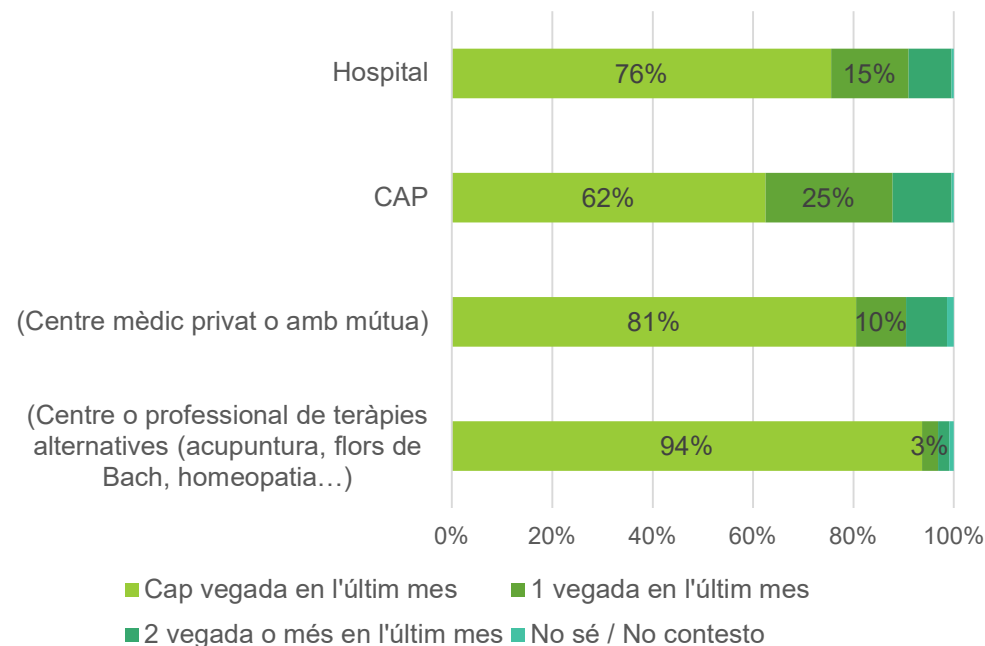
Durant el mes de setembre del 2019, un 38% de la població enquestada havia anat almenys un cop al Centre d'Atenció Primària o al consultori, un 24% almenys un cop a l'Hospital, un 19% a un centre mèdic privat i un 6% almenys un cop a teràpies alternatives.

Un 48% de les persones enquestades considera que els serveis sanitaris públics estan bé. La valoració negativa dels equipaments respon en major mesura a factors econòmics o estructurals del mateix sistema sanitari català. Així, gran part de les aportacions qualitatives per fer d'Abrera un entorn més saludable apunten a millorar els serveis sanitaris del municipi.

a) La principal feblesa expressada per la ciutadania és el nombre insuficient de professionals tant pel que fa a especialistes com metges de capçalera i pediatria. La manca de recursos de personal sanitari repercuteix amb llargues llistes d'espera per l'usuari/a.

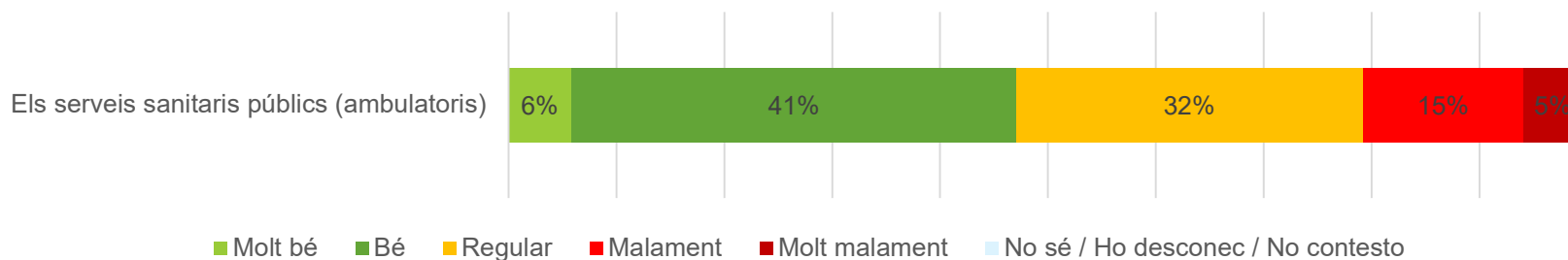
Gràfic 43. Ús dels equipaments sanitaris en el darrer mes

En el darrer MES, quantes vegades has anat a algun d'aquests serveis per un problema de salut propi?

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 44. Com valoren els serveis sanitaris públics d'Abrera?. Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Així, s'expressa que en determinades situacions s'ha optat per anar al servei d'urgència (malgrat no ser una urgència) desvirtuant d'aquesta manera el servei.

b) Una segona debilitat expressada és el canvi constant de metges i metgesses com a professional referent de l'usuari/a. Des de la visió del ciutadà, el canvi de metgessa o metge afecta en les relacions de fidelitat i confiança cap al sistema de salut i cap als i les professionals.

c) Altres aportacions estan dirigides a la millora de les infraestructures i l'ampliació de l'horari dels ambulatoris. Per una banda, es demana ampliar l'horari de visites i ampliar a 24 hores el servei d'urgències. A més, des dels barris es reconeix d'una banda horaris d'atenció insuficients i d'altra banda que les infraestructures no són suficients per a la població que en fa ús i que cal millorar-les.

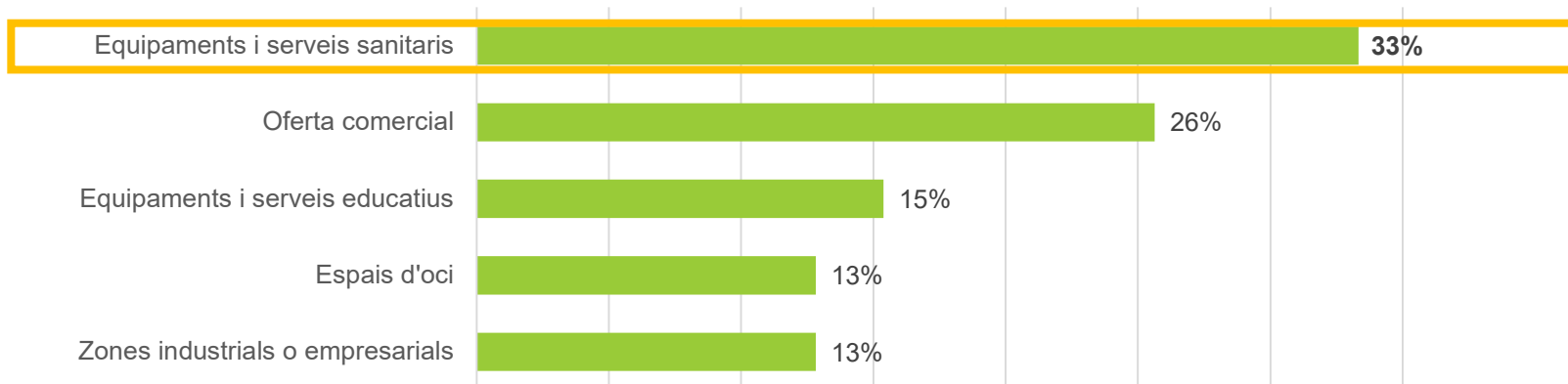
Si ens fixem en la consulta a professionals, (gràfics 45 i 46), la millora dels equipaments i serveis sanitaris són el principal

aspecte a millorar a Abrera entre les competències que no són de gestió municipal. Les concrecions que fan els i les professionals segueixen les demandes ciutadanes:

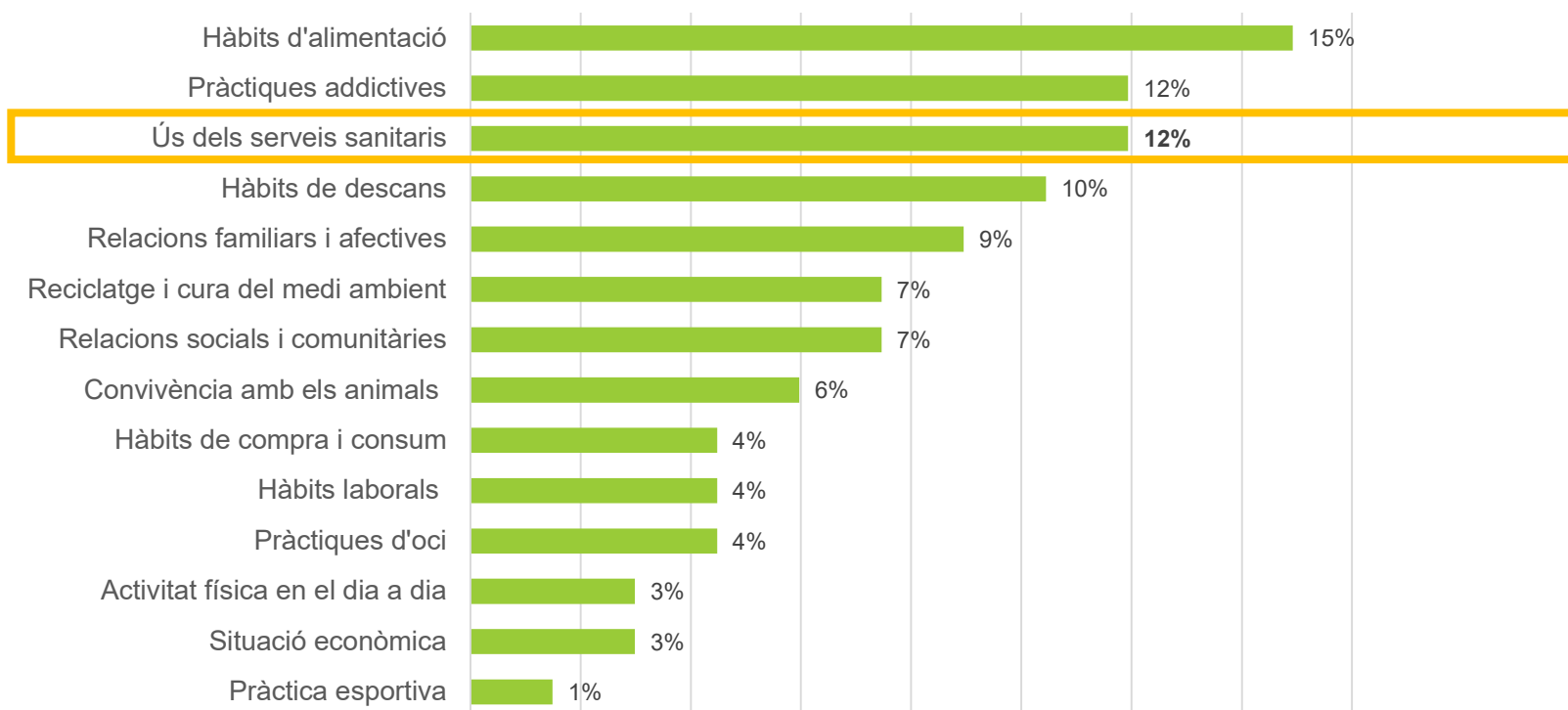
- El nombre d'habitants que assumeix l'ABS d'Abrera requeriria d'un servei fix d'assistència de 24 hores. Ampliar l'horari d'atenció del CAP durant els caps de setmana
- Infraestructures insuficients, es necessita d'un centre de salut més gran.
- Mancança de professionals.
- Debilitats en la coordinació amb altres departaments o serveis: per exemple, amb educació. Així, des de l'EAP es duen a terme poques accions de caire comunitari i preventiu.

Per altra banda, a la consulta de professionals també es pregunta en relació als hàbits de la població. En aquest sentit, diverses aportacions apunten cap a una sobre-utilització i ús inadequat dels equipaments sanitaris. Així, a banda de l'escassetat de recursos humans als centres sanitaris, la sobre-utilització per part del ciutadà ocasiona una saturació del recurs.

Gràfic 45. Detectes a Abrera algun aspecte important a millorar en algun d'aquests àmbits, que NO SÓN DE GESTIÓ DIRECTA MUNICIPAL, pel seu impacte a la salut? Consulta a professionals

Gràfic 46. Detectes entre la població d'Abrera algun aspecte important a millorar en algun d'aquests hàbits, comportaments o situacions, pel seu impacte a la salut? Consulta a professionals

3.2.5. Sistema productiu

En aquest apartat es presenten algunes dades sobre la composició del teixit empresarial d'Abrera i s'incorporen algunes dades de l'enquesta ciutadania i consulta professionals que aporten valoracions qualitatives sobre el mateix.

El teixit empresarial d'Abrera es caracteritza pel pes del sector industrial en comparació amb el Baix Llobregat i la província de Barcelona. Així, la indústria és el segon gran sector productiu d'Abrera, després del sector serveis al qual es dediquen el 71% de les empreses a Abrera. En sentit contrari, trobem que el sector de la construcció i l'agricultura són sectors minoritaris en Abrera, però també a nivell comarcal i provincial.

L'evolució recent del nombre d'empreses a Abrera està en nivells positius i incrementant-se, especialment el sector serveis.

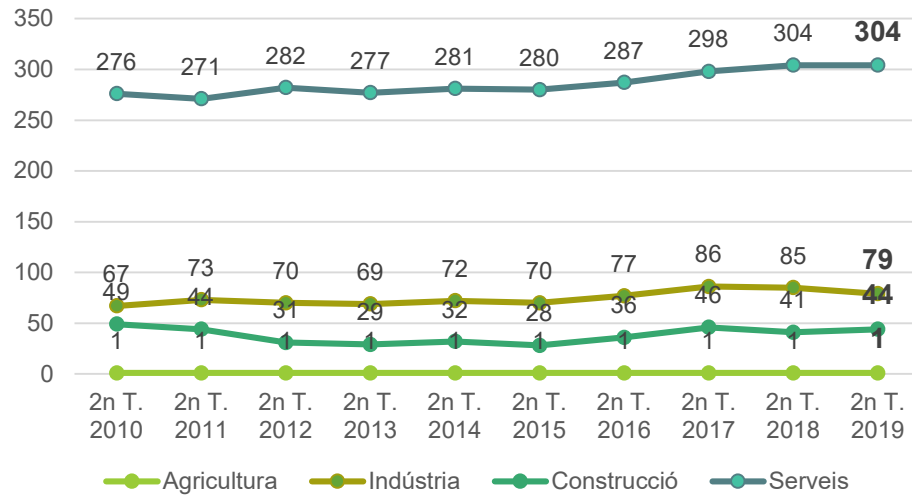
L'índex d'especialització de l'activitat econòmica d'Abrera, comparat amb la província de Barcelona, indica que Abrera està especialitzada -comparant amb la resta de municipis de la

província- en el subministrament d'aigua, activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació (veure gràfic 48).

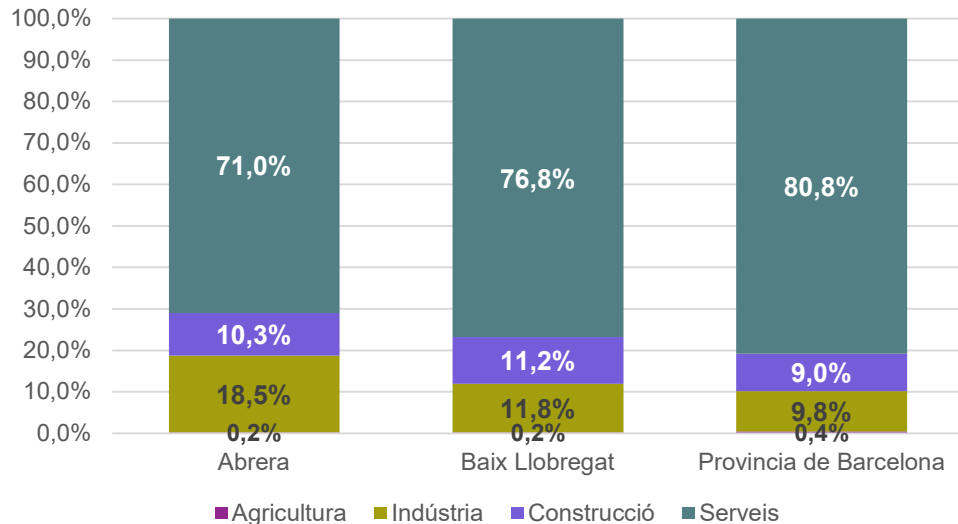
Per contra, amb valors inferiors al 100, Abrera està poc especialitzada en comparació amb la seva província amb subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat, activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic o que produeixen béns i serveis per a ús propis, informació i comunicacions o activitats immobiliàries.

A l'enquesta ciutadana i a la consulta de professionals, es reclama un major nombre d'empreses destinades a l'oci i activitat comercial. Així, es considera que calen més botigues on comprar roba i accessoris i també d'aliments frescos i de proximitat.

Gràfic 47. Evolució d'empreses segons grans sectors productius a Abrera

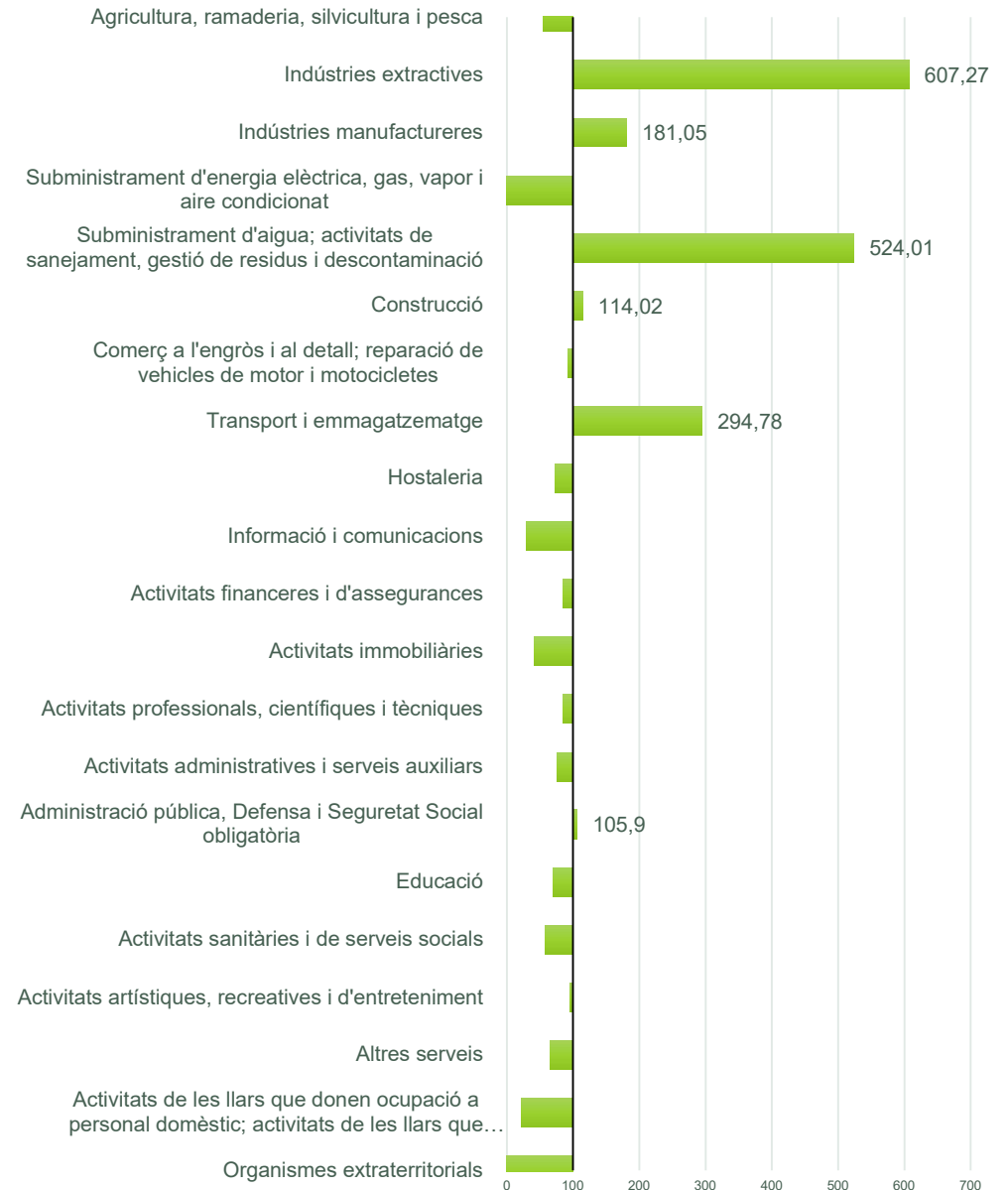

Gràfic 49. Comparativa territorial d'empreses segons grans sectors productius, 2019 (2nT.)

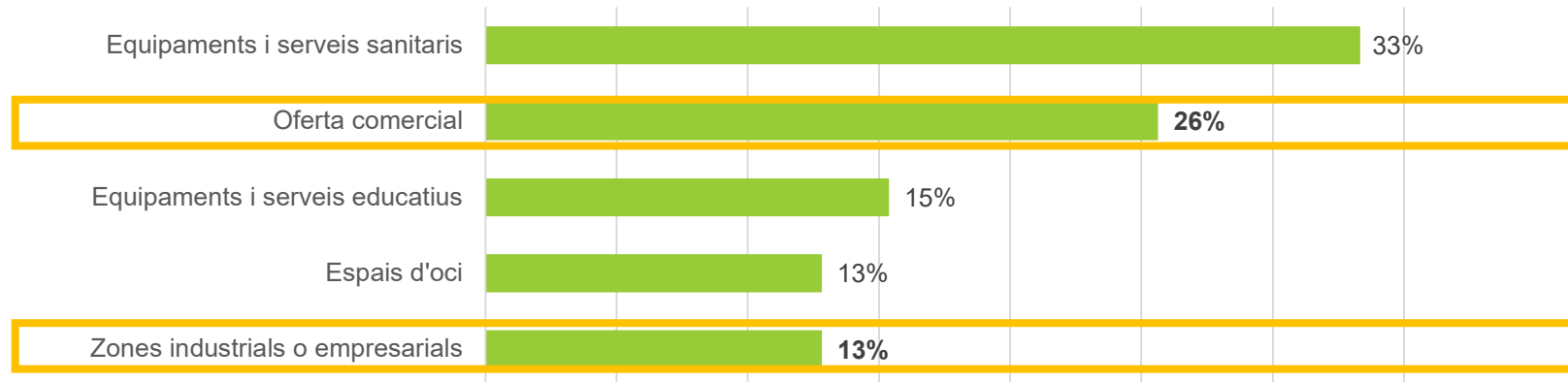
Font: Programa HERMES de la Diputació de Barcelona

Gràfic 48. Índex d'especialització per activitats segons CNAE. Abrera, 2019 (2nT.)

Índex d'especialització: Valors majors a 100 indiquen major especialització que a la resta de la província. Valors menors a 100 indiquen menor especialització que a la resta de la província

Gràfic 50. Detectes a Abrera algun aspecte important a millorar en algun d'aquests àmbits, que NO SÓN DE GESTIÓ DIRECTA MUNICIPAL, pel seu impacte a la salut? Consulta a professionals

A la consulta de professionals es posa de manifest que cal millorar l'oferta comercial i les zones industrials o empresarials.

- a) Pel que fa a l'**oferta comercial**, els i les professionals valoren que hi ha poc comerç i que el comerç destinat a l'alimentació existent hauria de garantir que el producte fos fresc i de proximitat.
- b) Pel que fa a les millores de les **zones industrials o empresarials**, les aportacions van més aviat destinades a l'organització dels recursos existents: més vigilància, més implicació dels agents industrials en el medi ambient, quantificació de l'impacte que genera la circulació de vehicles industrials pel nucli d'Abrera en la salut de les

persones, i la promoció de l'associacionisme empresarial als polígons.

La ciutadania, a l'enquesta a peu de carrer, també reclama més oferta comercial i d'oci amb botigues de roba i d'altra tipologia. També es reclama empreses que fomentin l'oci pels joves.

Pel que respecta a les aportacions del veïns i veïnes que viuen a als barris de Vilalba i Ca n'Amat, es posa de relleu la manca de comerços als barris de Vilalba i Ca n'Amat i el factor de risc que això suposa per a persones grans que no poden desplaçar-se en vehicle propi.

Suport al món empresarial:

Des de l'Ajuntament és treballa en la promoció tant de la indústria com de la Petita i Mitjana Empresa.

Abrera forma part dels vuit ajuntaments de la zona nord del Baix Llobregat que conformen el programa "Fem Xarxa, Fem Empresa". Des l'Àrea de Promoció Econòmica es duen a terme activitats per consolidar diferents sinèrgies empresarials, com la sessió de Networking realitzada al 2020.

Foto de la Sessió de networking "Vols potenciar el teu negoci?" realitzada al febrer del 2020
Font Ajuntament d'Abrera

Foto de la visita del secretari general d'indústria i de la PIME del Govern Espanyol 10/12/21
Font Ajuntament d'Abrera

Dinamització del comer local:

Amb la voluntat d'apropar, entre d'altres productes i serveis; el producte fresc, de proximitat i de qualitat que sens dubte té un impacte a la salut. I amb l'objectiu de promocionar i dinamitzar el nostre comerç i reactivar l'economia local, des de l'Ajuntament vam posar en marxa la campanya "Compren a Abrera, i tu?" Que consistia en acumular tiquets de compra de qualsevol comerç o establiment de Serveis d'Abrera, que posteriorment es van poder bescanviar per cupons descompte per valor de 5 € en la primera campanya i per targetes moneder en la segona campanya. Aquets vals i targetes s'han pogut utilitzar en els comerços adherits.

Les dues línies d'ajuts a comerços minoristes, treballadors autònoms i microempreses han estat les següents:

CAMPANYES DE REACTIVACIÓ SOCIOECONÒMICA DEL COMERÇ D'ABRERA							
Establiments Adherits 1 ^a CAMPANYA	Persones Beneficiaries	CUPONS	Num. Cupons Establiments comercials alimentaris		Num. Cupons Establiments comercials no alimentaris		Total € destinats en 1a campanya
68	1.409	Entregats	2.707 cupons	13.535,00 € en cupons	5.430 cupons	27.150,00 € en cupons	40.685 €
Establiments Adherits 2 ^a CAMPANYA	Persones Beneficiaries	TARJETES	Tarjetes Establiments comercials alimentaris		Tarjetes establiments comercials no alimentaris		Total € destinats en 2a campanya
82	1.666	Entregats	1.666 targetes	16.660,00 € en targetes	1.666 targetes	33.320,00 € en targetes	49.980 €

AJUTS A COMERÇOS MINORISTES, TREBALLADORS AUTÒNOMS I MICROEMPRESES		
Persones beneficiaries subvenció 2020	Import atorgat	Total € destinats a la 1 ^a campanya
50	300 €	15.000 €
Persones beneficiaries subvenció 2021	Import atorgat	Total € destinats a la 2 ^a campanya
41	700 €	28.700 €
68	1.000 €	68.000 €

Foto de la Campanya de reactivació econòmica
Font Ajuntament d'Abrera

3.2.6. Condicions laborals i ingressos

En el present apartat s'explora un altre factor troncal de les condicions de vida de les persones que són les condicions laborals i els ingressos.

Si ens fixem en el mercat laboral, d'ençà el març de 2014 l'atur a Abrera ha decrescut, adoptant variacions interanuals positives. A data de 2019 (juny), la taxa d'atur al municipi era de 8,6%, inferior a l'assolida a la comarca i a la província. Les dones estan especialment afectades per l'atur al municipi: en un total de 487 persones aturades en el juliol de 2019, 312 eren dones (64%). Les dones entre 40 a 54 anys són el grup d'edat que més pateixen l'atur, representant el 40% de l'atur entre les dones. La taxa d'atur de les persones amb nacionalitat estrangera és del 10%. Aquesta dada s'ha mantingut al llarg de l'any 2018-2019 (entre el 13% i el 10%).

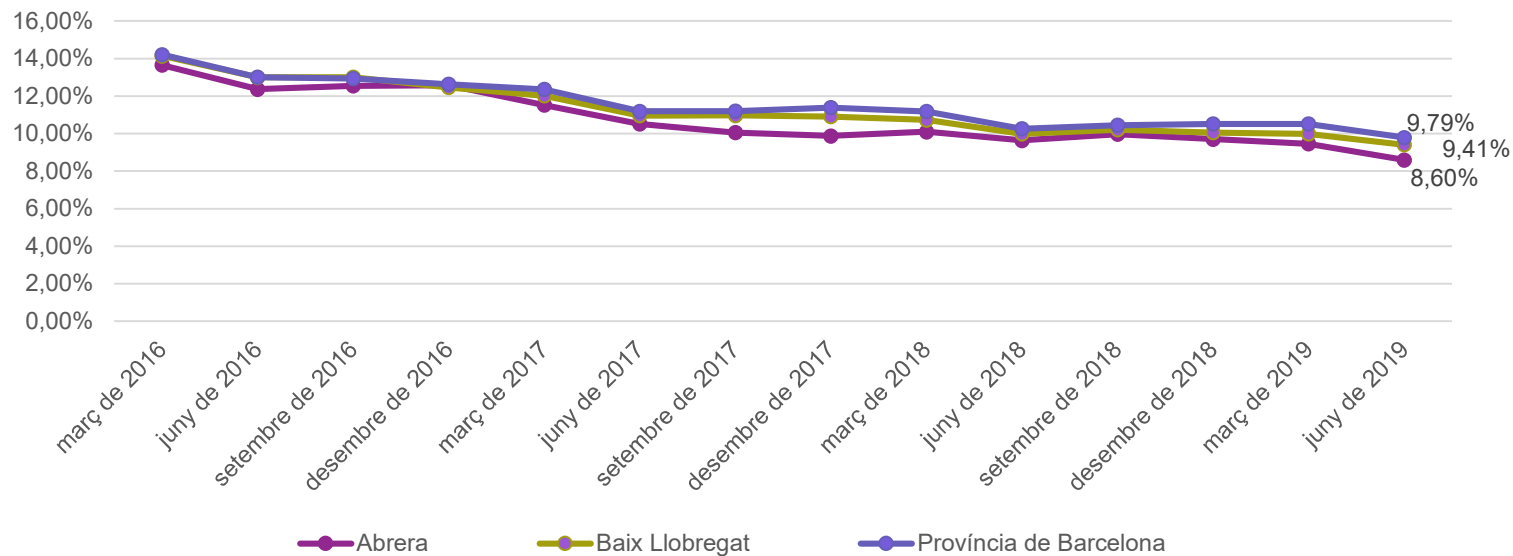
En l'enquesta ciutadana, el percentatge de persones aturades és del 6%. Un 40% de les persones enquestades treballen a temps complet, un 27% estan jubilats/des o són pensionistes, un 12% a temps parcial, un 8% són estudiants, un 4% són autònoms/es i un 3% no treballen per decisió pròpia. Seguint l'enquesta ciutadana, els homes tendeixen a destinar més hores al dia al treball remunerat que les dones: un 75% dels homes destina entre 8 a 9 hores (mitjana al municipi) mentre que en el cas de les dones aquest percentatge es redueix a un 43%.

A nivell d'ingressos, trobem que un 14,4% de les llars d'Abrera aconseguen reunir menys de 1.000 € mensuals -tenint en compte totes les fonts d'ingressos que entre a la llar mensualment-. Un 32% reuneix entre 1.001 € a 2.000 € i un 28% reuneix entre 2.001 € i 3.000 € mensuals. Finalment, un 15,4% de les llars ingressa més de 3.001 €.

Les persones que viuen en llars on no se superen els 1.000 € mensuals tendeixen a tenir una percepció de la salut més negativa: nota mitja de 66,9 en una escala de 100. Comparativament, les persones que cobren entre 1.001 € a 2.000 € tenen una percepció de la seva salut més positiva (superant la mitja d'Abrera), 70,8 sobre 100.

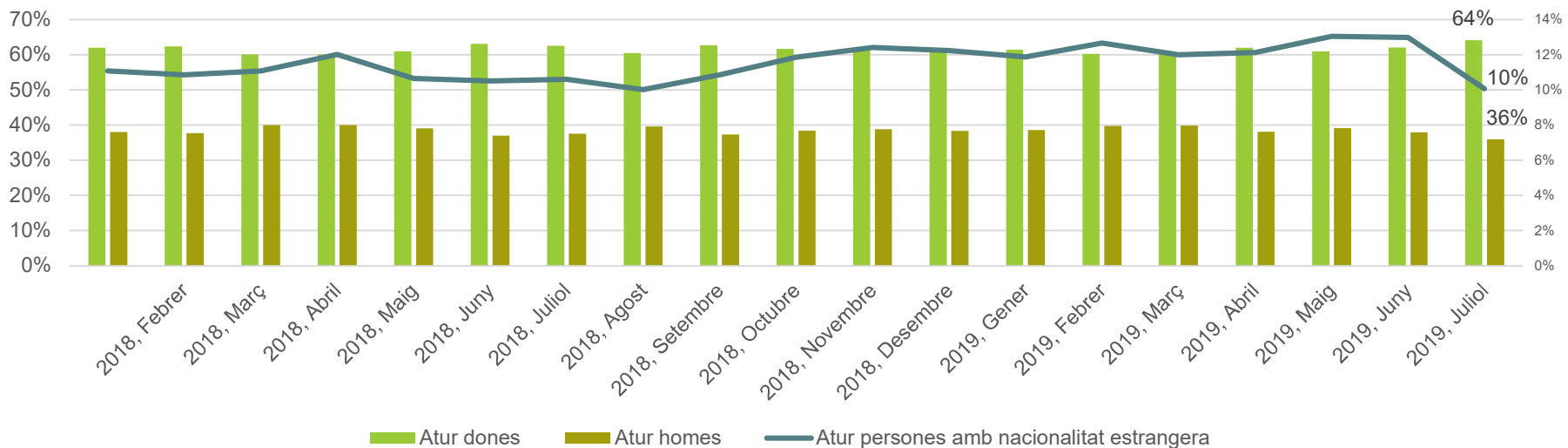
En comparació amb el context de Catalunya, podem afirmar que la situació econòmica de la població d'Abrera és relativament més precària: mentre que el 47% de la població d'Abrera afirma en l'enquesta que arriba a final de mes amb certa, bastant o molta dificultat, aquesta xifra disminueix fins al 38% en el conjunt de Catalunya (seguint l'Enquesta de Salut de Catalunya de 2018, ESCA)

Gràfic 51. Evolució de la taxa d'atur registral 2016-2019

Font: Observatori del Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.

Gràfic 52. Taxa d'atur registrat per gènere i taxa d'atur registrat nacionalitat estrangera. Abdera, Febrer 2018 – Juliol 2019

Font: Programa HERMES de la Diputació de Barcelona

Des de l'Àrea de Promoció Econòmica, al Servei d'Ocupació Local, l'Ajuntament posa a les mans de les persones diferents recursos que permeten fer una recerca autònoma o amb assistència d'un professional. L'objectiu el tenim clar: ajudar a trobar el millor treball, que s'ajusti a les expectatives i habilitats de cada individu.

- Club de la feina, és un espai on trobar les últimes notícies respecte a les ofertes de treball i formació, també disposa de ordinadors amb connexió a Internet per fer les recerques de feina.
- Assessorament individual.
- Sessions informatives de campanyes, cursos, plans ocupació ect.
- Gestió d'ofertes de feina.
- Tallers grupals que poden ser formatius o bé de pràctica sobre com afrontar una entrevista de treball o un procés selectiu.

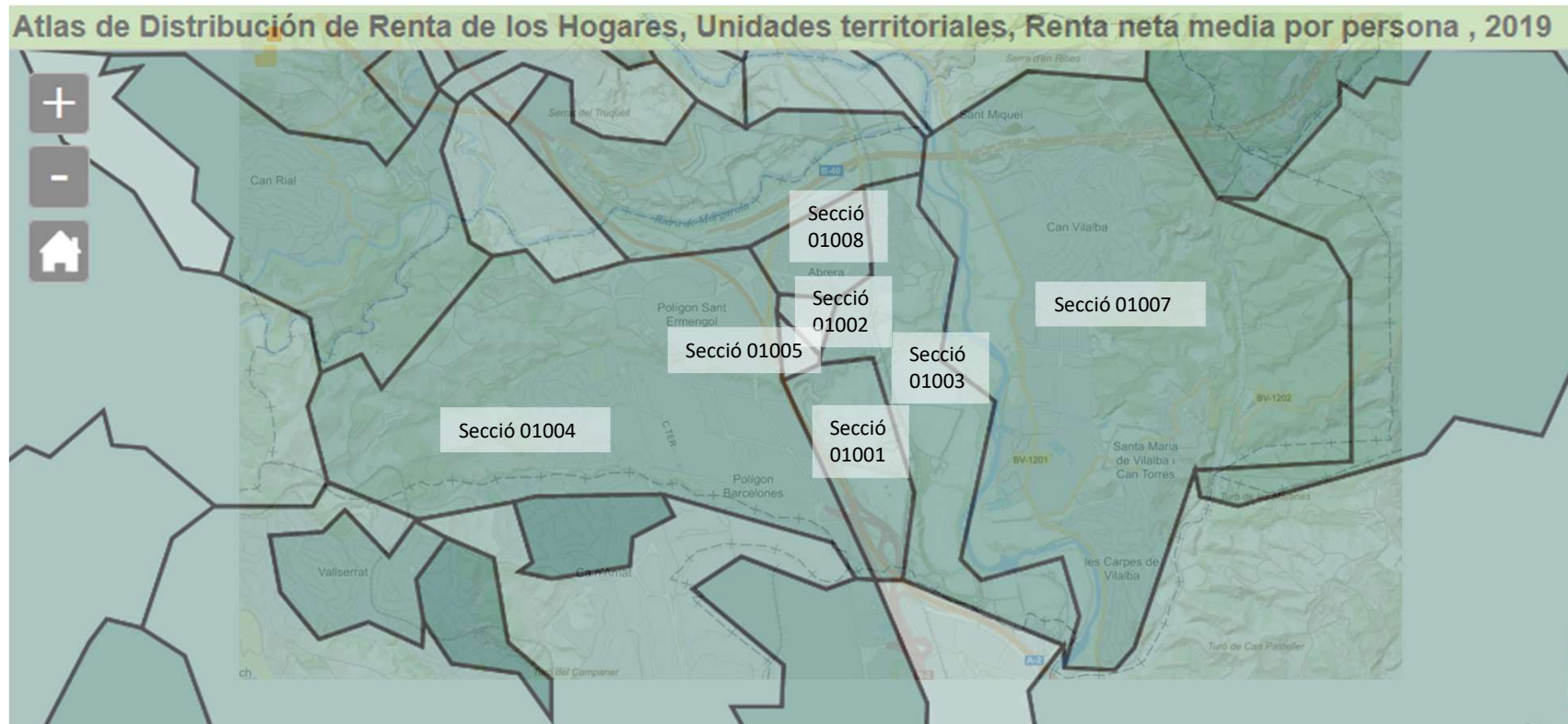
Fotografia dels diferents cursos de formació
Font Ajuntament d'Abbrera

Taula 14. Renda mitjana per persona i llar (2019)

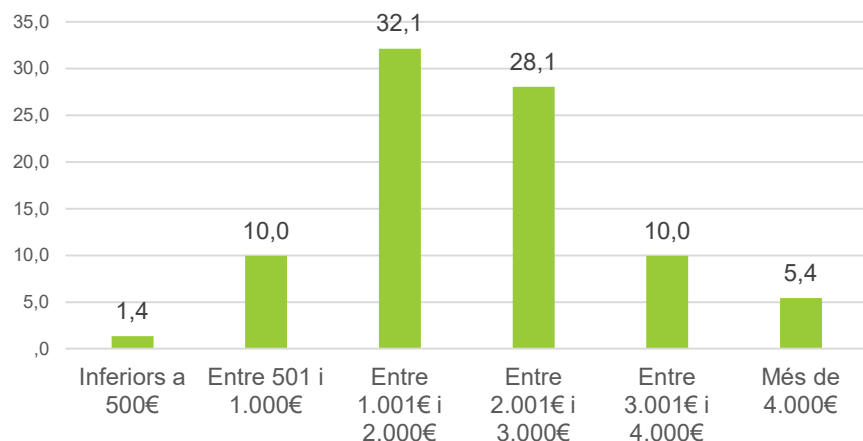
Secció censal d'Abrera	Renda mitjana per persona (2019)	Renda mitjana per llar (2019)
Secció 01001	14.226	37.164
Secció 01002	12.919	35.485
Secció 01003	16.488	50.264
Secció 01004	15.404	42.164
Secció 01005	13.484	36.200
Secció 01007	14.176	39.418
Secció 01008	14.896	41.377

Les seccions 01003, 01004 i 01008 (és a dir, on es troben els barris de Sant Hilari, Ca n'Amat i Can Morral), tenen una renda més elevada que el centre d'Abrera (seccions 01002 i 01005) i Barris de Vilalba (secció 01007)

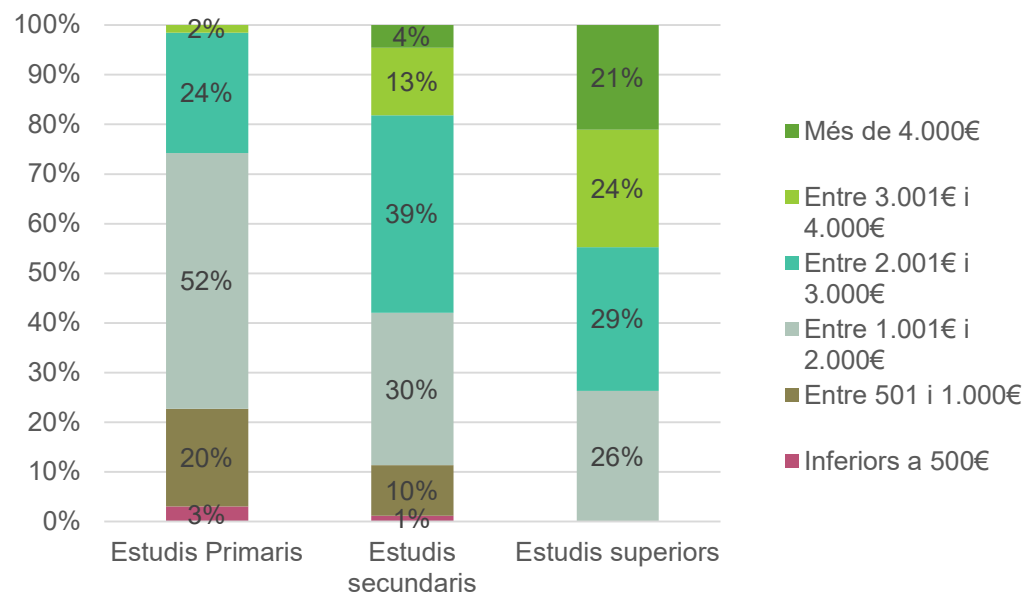
Font: INE ([Atlas de distribución de la renta de los hogares](#))

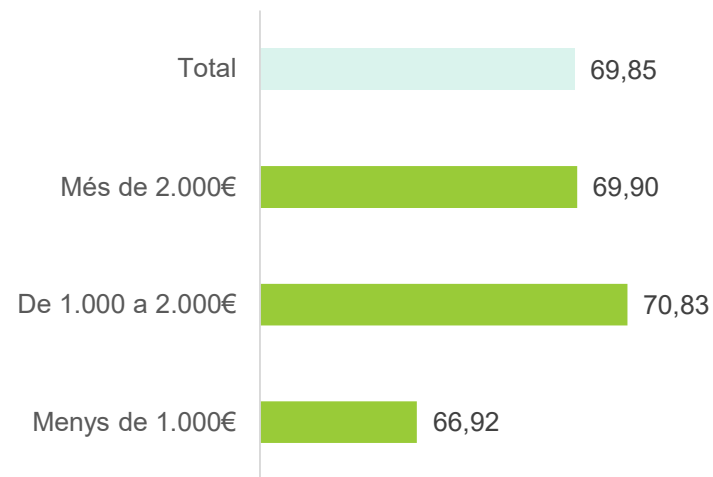
Gràfic 53. Aproximadament, quins són els ingressos familiars nets que entren cada mes a casa seva?

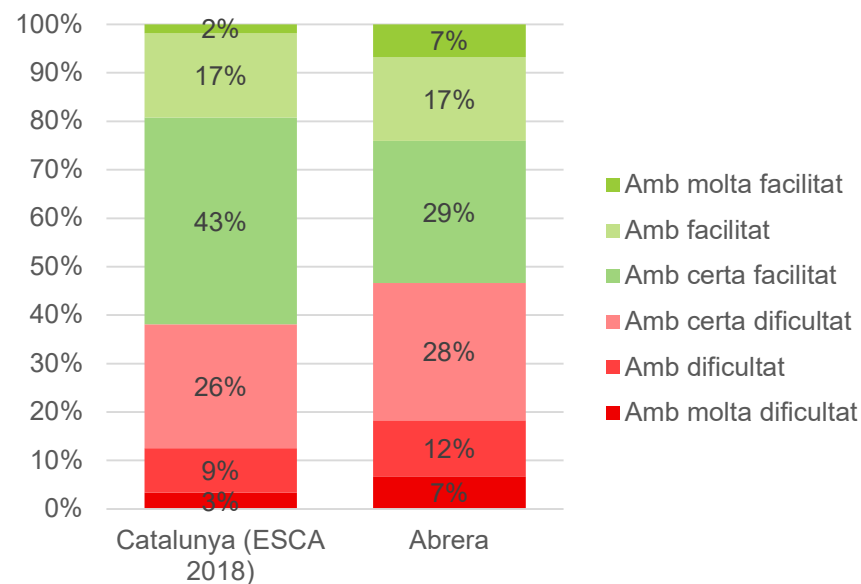
Gràfic 55. Aproximadament, quins són els ingressos familiars nets que entren cada mes a casa seva?

Gràfic 54. Valoració mitjana 'com se sent a nivell de salut (màxim = 100 i mínim = 0)' segons nivell d'ingressos mensual de la llar

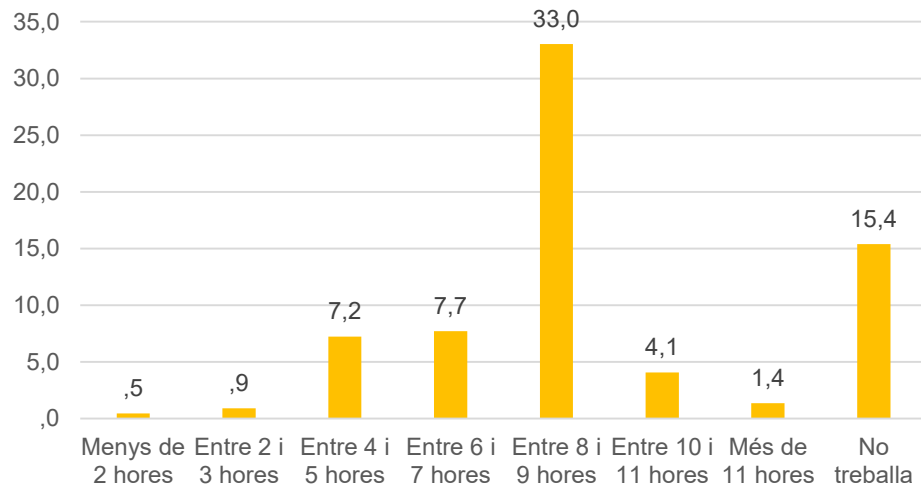

Gràfic 56. Tenint en compte el total d'ingressos que entren a la teva llar (sigui en forma de sous, ajuts o pensions), com acostumes a arribar a final de mes?

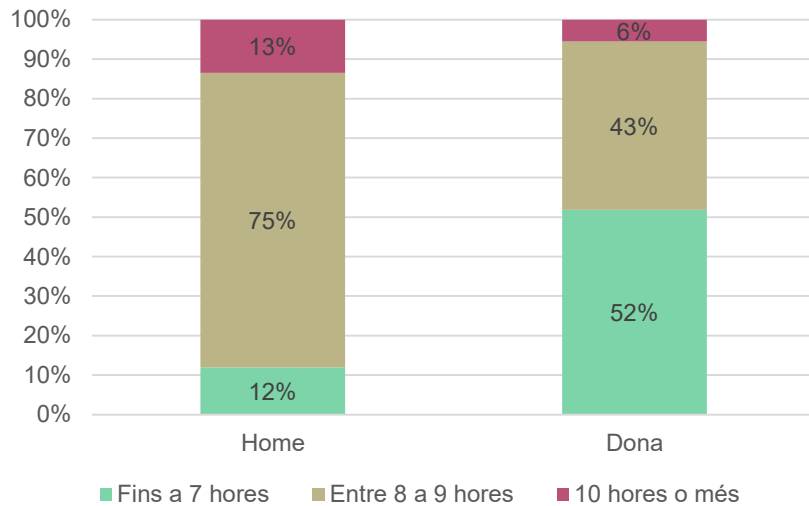

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

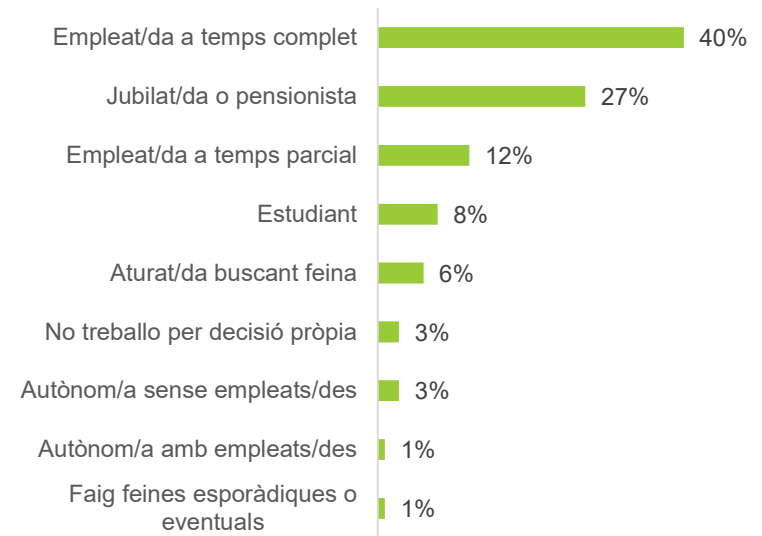
Gràfic 57. Quantes hores has treballat al dia de mitjana durant la DARRERA setmana?

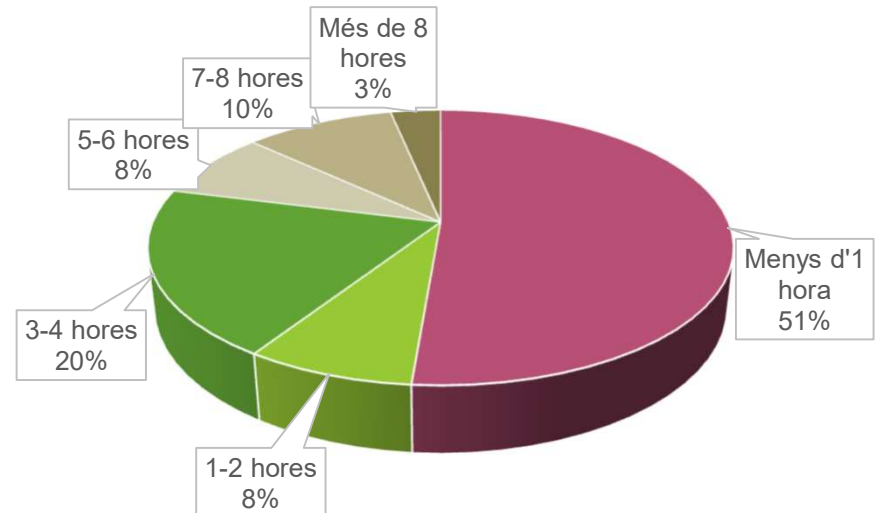
Gràfic 59. Quantes hores has treballat al dia de mitjana durant la DARRERA setmana?

Gràfic 58. A nivell laboral, en quina de les següents situacions laborals et trobes actualment?

Gràfic 60. En un dia normal entre setmana, quantes hores diries que ets passes mirant una pantalla (ordinador, tablet, mòbil, TV) (a la feina):

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

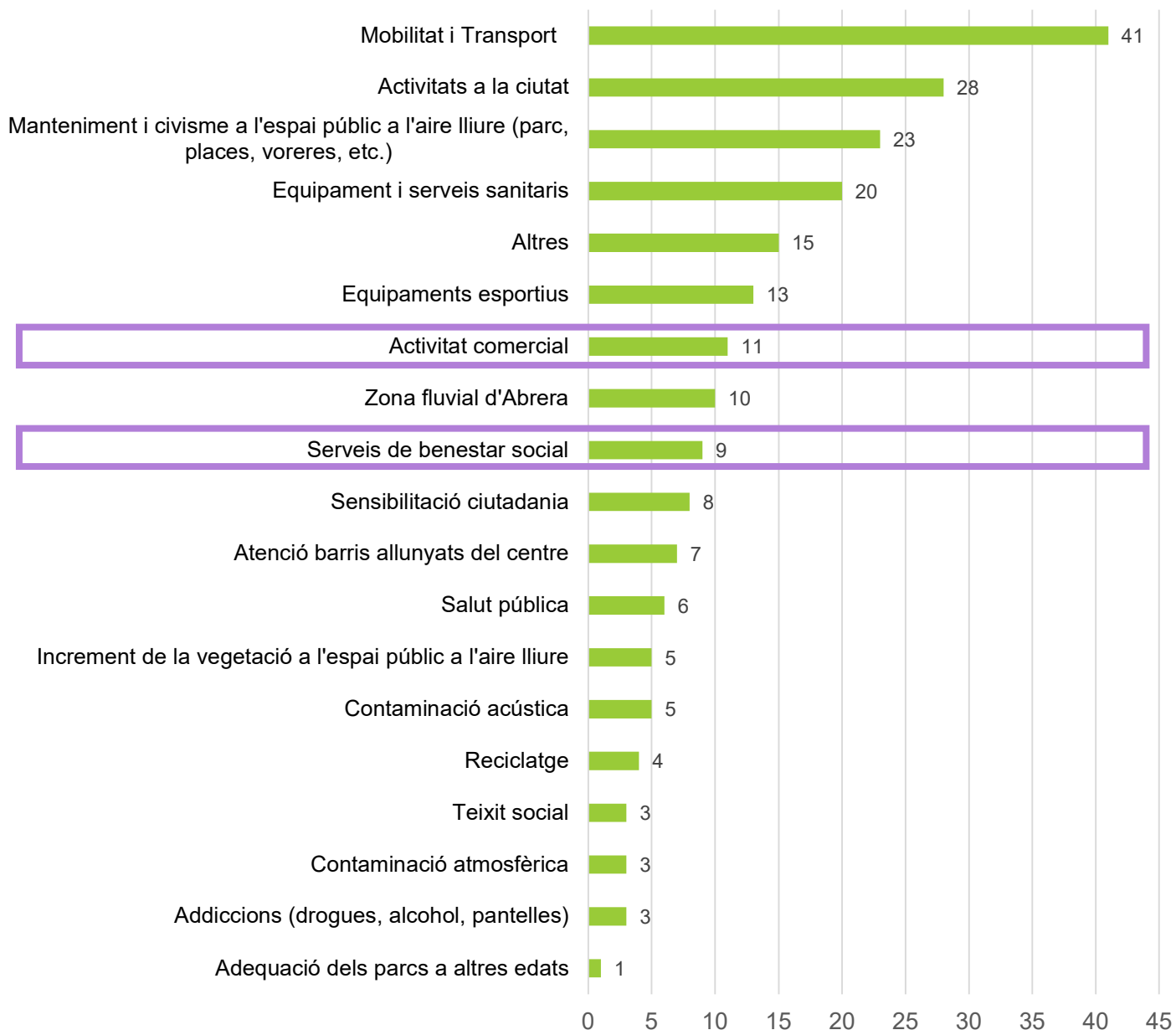
L'enquesta ciutadana pregunta expressament quines millores caldria fer per fer d'Abrera un lloc més saludable.

Algunes persones reclamen una major activitat comercial al municipi: amb més establiments d'alimentació (productes de proximitat, sense gluten, etc.), establiment d'oci i altres comerços. Alguns comentaris concreten la necessitat de l'activitat comercial als barris de Vilalba i Ca n'Amat.

Les aportacions en relació als Serveis de benestar social, es concreten amb la necessitat de més ajuda econòmica i suport institucionals per part dels poders públics a situacions de necessitat com:

- Persones cuidadores de persones grans
- Suport a mares solteres
- Ajuda en l'accés a l'habitatge per persones joves i persones amb recursos econòmics baixos.

Gràfic 61. Pensant en el conjunt del municipi, què creus que cal fer per fer d'Abrera una ciutat més saludable?
Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Observació: el valor donat correspon a les vegades que s'ha expressa una millora en aquest sentit.

3.2.7. Estat dels edificis i habitatges

El nostre domicili, com a lloc on vivim i passem gran part de la nostra vida, ha de complir una sèrie de requisits per contribuir en positiu al nostre estat de salut. En aquest apartat s'analitzen els principals indicadors recopilats sobre les característiques dels habitatges a d'Abrera que poden tenir un impacte amb la salut de les persones. Les dades d'aquest apartat provenen tant de fonts oficials, de l'enquesta ciutadana realitzada, com de la consulta qualitativa a professionals d'Abrera.

Pel que fa a les dades oficials existents, els indicadors recollits indiquen que a Abrera predomina un parc d'habitatges bastant nou: només un 21,7% dels habitatges està construït abans de 1980, sent aquest percentatge el 59,2% i el 69,9% en el cas del Baix Llobregat i de la província de Barcelona, respectivament.

A continuació es fa una aproximació al mercat de l'habitatge. El preu mig de lloguer a Abrera, seguint la tendència general, ha incrementat durant els darrers anys. Entre el 2009 i el 2018, el

preu del lloguer a Abrera ha patit una variació de 10 punts. L'increment del preu del lloguer inicià al 2013 amb un increment del 6%. Abrera segueix la mateixa tendència que la mitjana comarcal, al Baix Llobregat, malgrat que a 2018 els preus són lleugerament inferiors.

El preu / m² construït a Abrera és de 1.860 €. Aquest és inferior a la mitjana a Catalunya, no obstant és un preu més elevat que el dels seus municipis veïns (Sant Esteve: 1.677 €). El preu de l'habitatge nou a Abrera (seguint la dada anual) és inferior a l'habitatge usat.

Taula 15. Immobles en edificis destinats a habitatge per any de construcció. Cens 2011

Immobles en edificis destinats principalment a habitatge per any de construcció. Cens 2011	Abans de 1940	1941 a 1950	1951 a 1960	1961 a 1970	1971 a 1980	1981 a 1990	1991 a 2001	2002 a 2011	Total	% Habitatges construïts abans de 1980
Abrera	ND	ND	ND	280	687	922	1.554	911	4.450	21,7%
Baix Llobregat	14.499	4.728	17.857	61.530	78.708	26.400	55.388	31.031	299.739	59,2%
Província de Barcelona	354.869	97.482	236.757	537.121	634.992	237.452	330.344	235.561	2.664.578	69,9%

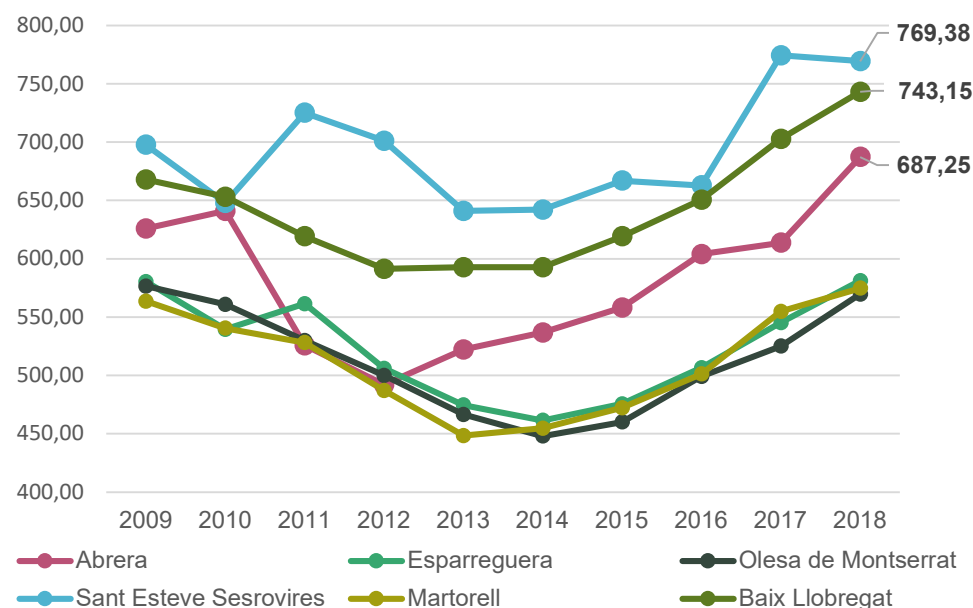
Font: Idescat

Taula 16. Llars per nombre de persones. Cens 2011

Llars per nombre de persones (agregat), Cens 2011	De 1	De 2	De 3	de 4 i més	Total	% llars amb 4 i més persones
Abrera	861	1.258	1.233	1.098	4.450	24,7%
Baix Llobregat	57.388	92.911	70.884	78.556	299.739	26,2%
Província de Barcelona	506.687	691.013	465.342	505.564	2.168.607	23,3%

Font: Idescat

Gràfic 62. Evolució mitjana anual del lloguer contractual (EUROS/mes)

Font: Agència de l'Habitatge de Catalunya

Taula 17. Compravendes d'habitatge registrades per preu/m2 construït

1r. Trimestre 2019	Preu / m ² construït			Segons la referència de Catalunya
	Habitatge nou	Habitatge usat	Total	
Abrera	1.667,75	1.860,73	1.860,73	-339,57
Esparreguera	-	1.577,14	1.577,14	-623,16
Olesa de Montserrat	-	1.510,17	1.510,17	-690,13
Sant Esteve Sesrovires	-	1.677,46	1.677,46	-522,84
Martorell	1.496,05	1.468,19	1.469,58	-730,72
Baix Llobregat	2.795,19	2.359,67	2.454,06	253,76
Província de Barcelona	2.740,56	2.440,49	2.497,40	297,10
Catalunya	2.430,20	2.152,90	2.200,30	0,00

Observació: el preu per l'habitatge nou d'Abrera i Catalunya es remet al període entre abril 2018 i març 2019, ja que no existeix la dada pel 1r trimestre de 2019

Seguint les dades de l'enquesta ciutadana, el percentatge de persones amb habitatge en propietat i sense pagaments pendents és del 43% i amb pagaments pendents del 37%. Així, un 80% de les persones enquestades estan vivint en un habitatge de propietat. Seguidament, un 16% dels habitants d'Abrera viuen de lloguer, llogant l'habitatge sencer. De forma minoritària, amb un 2% de representació, trobem a població que viu en altres situacions (lloguer compartit, casa d'altres familiars, etc. i ocupant de forma il·legal).

Pel que fa als inconvenients percebuts en el propi habitatge un 38% no expressa tenir cap problema al seu habitatge, un 2,3% només indica un inconvenient mentre que un 45,2% indica que en té dos. Normalment acostuma a afirmar-se que hi ha excés de temperatura a l'habitatge durant l'estiu i baixa temperatura durant l'hivern. Els inconvenients més nomenats dels habitatges han estat:

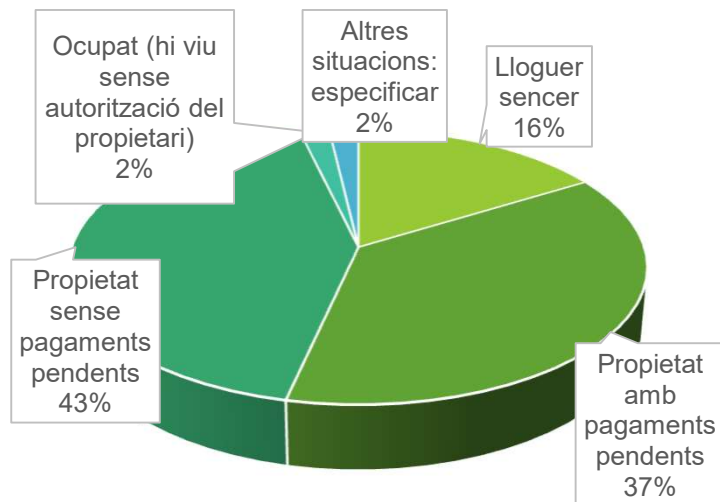
- L'excés de temperatura a l'estiu (35% de les persones enquestades)
- Baixa temperatura a l'hivern (30%)
- Excés de soroll (19%)
- Humitats (15%)

La resta d'inconvenients presenta percentatges inferiors al 10%. Els més baixos són la falta de ventilació i una llar massa petita per la gent que hi viu. Per tant, entre els inconvenients dels habitatges destaca de manera predominant la seva climatització. Aquest inconvenient pot estar agreujat pel preu de l'energia (tant elèctrica com de gas) que retreu l'ús d'aparells de climatització, o amb un aïllament poc eficient dels habitatges.

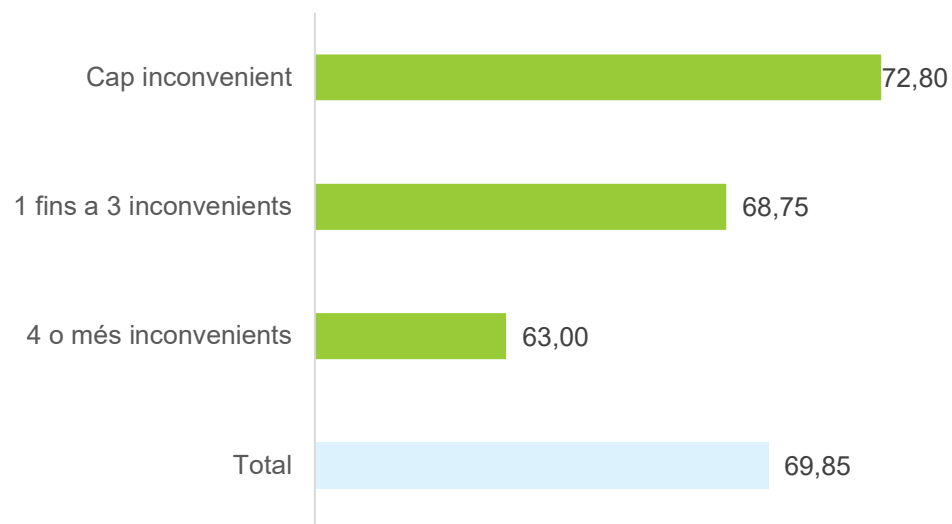
Si ens fixem en el gràfic 64, a mesura que hi ha més inconvenients a l'habitatge la percepció de la salut personal empitjora: amb 4 inconvenients o més la mitjana de la salut personal és de 63 sobre 100 mentre que davant de 0 inconvenients la mitjana de salut és de 72 sobre 100 (recordem que la mitjana de la percepció de la salut de la població d'Abrera és de 69,8 sobre 100).

A la consulta de professionals, a la pregunta: *Des de la teva experiència i coneixement, detectes a Abrera algun aspecte important de millorar en algun d'aquests àmbits, de gestió municipal, pel seu impacte a la salut?*", un 5% de les aportacions, indica que cal aprofundir en les accions per millorar les condicions de l'habitatge concretant la necessitat d'habitatge per joves i per persones grans.

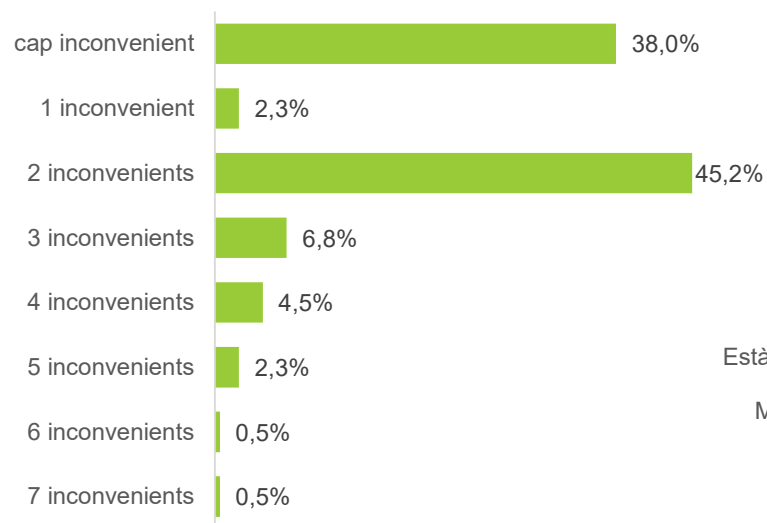
Gràfic 63. L'habitatge on vius és...

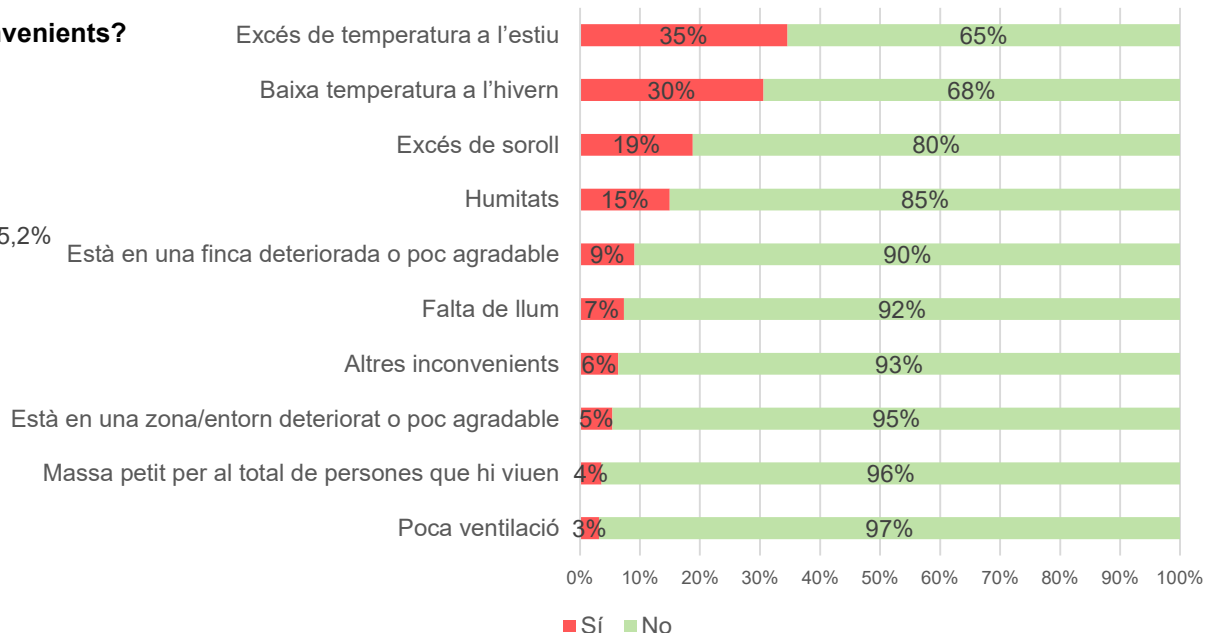
Gràfic 64. Ens pot indicar, en aquesta escala, la teva opinió sobre el teu estat de salut en general en el dia d'avui? * inconvenients a la llar agregats

Gràfic 65. El teu habitatge té algun dels següents inconvenients?

Gràfic 66. El teu habitatge té algun dels següents inconvenients?

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

3.2.8. Equipaments i serveis d'atenció a les persones

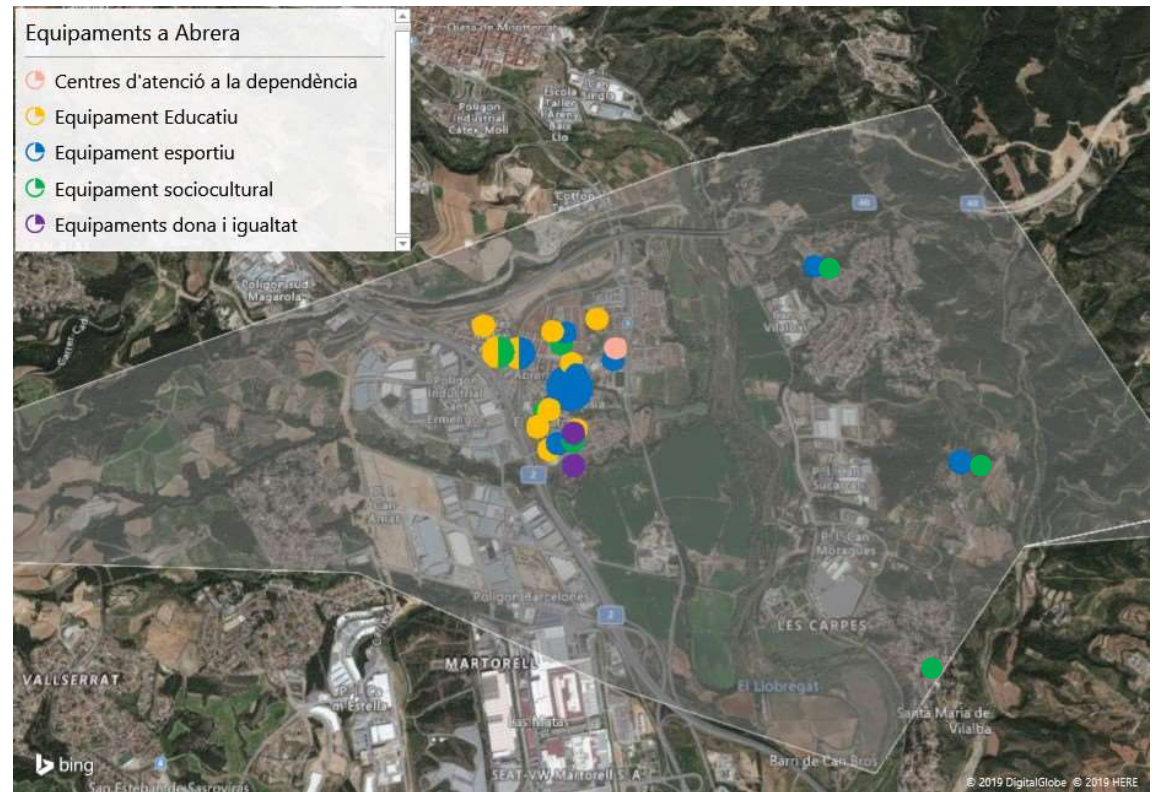
En aquest apartat analitzem els diferents equipaments i serveis públics existents a Abrera i que permeten desenvolupar serveis i activitats en relació a la vida de les persones des de les vessants: educatives, socials, culturals i esportives.

Centres d'atenció específica:

Són aquells destinats a oferir serveis en relació a l'atenció a les persones grans, la vulnerabilitat social, la salut mental, la diversitat funcional, etc. És a dir, totes les situacions que requereixin d'acompanyament especialitzat de l'administració per al desenvolupament de la vida.

Com veureu, a la taula 18, són 10 els equipaments municipals i d'altres municipis que emmarquen un total de 21 serveis que donen resposta a les diferents necessitats i realitat que presenta la ciutadania d'Abrera.

Mapa 10. Equipaments i serveis d'atenció a les persones.

Font: Ajuntament d'Abrera

A Abrera hi ha una residència amb centre de dia destinada a la cura de les persones grans en situació de dependència. El centre és una entitat privada d'iniciativa mercantil (Residència Canigó). Hi ha 50 places de centre de dia (20 públiques, 5 municipals i 25 privades) i 79 places de residència a l'any 2021 (60 són públiques, 6 municipals i les 13 restants privades).

Equipaments educatius:

Són aquells destinats al desenvolupament educatiu tenint en compte tant l'educació obligatòria com l'educació 0-3, l'educació de la gent gran i la disciplina artística de la música; tot donant resposta a les diferents etapes educatives i diferents inquietuds d'aprenentatge.

Com s'observa a la taula 19 són: 3 escoles d'educació 0-3 (1 municipal i 2 privades), 4 centres d'educació obligatòria (3 escoles d'infantil i primària i un INS de secundària i batxillerat), 1 aula d'adults municipal i 1 escola municipal de música.

Equipaments socioculturals:

Com s'indica a la taula 20 són un total de 10 els equipaments socioculturals. Són aquells que acullen les diferents disciplines artístiques i culturals, i on es desenvolupa la vida tant de les entitats i associacions culturals i folklòriques del nostre municipi; com aquelles que impulsa l'Ajuntament.

Servei d'Igualtat, Feminismes i LGTBIQ+:

Abrera és un municipi 100% feminista i amb aquesta mirada desplega tot un seguit de potents i especialitzats serveis amb la finalitat tant de sensibilitzar i prevenir; com d'atendre i recuperar en el cas que sigui necessari; totes aquelles situacions de desigualtat i violència envers les dones, nenes i el col·lectiu de persones LGTBIQ+.

Com s'extrau de la taula 21.A. són 5 els serveis que estan a disposició amb aquesta finalitat (5 per a dones i nenes; i 1 per al col·lectiu LGTBIQ+). El Consell Municipal de les Dones és l'òrgan consultiu que debat i determina diferents accions de sensibilització i prevenció, així com totes aquelles accions d'actualitat en clau feminista i amb perspectiva de gènere.

Taula 18. Centres d'atenció específica

CENTRES D'ATENCIÓ ESPECÍFICA	Adreça
Centre residencial i centre de dia Canigó	C. Menorca, 16
Espais Galàxia i Kalima. Espai socioeducatiu de 3 a 16 anys (SIE)	Pl. del Rebato, 1
Serveis Socials	C. Major, 3
Suport psicològic i emocional a infants, adolescents i famílies, Projecte ZAS	
Pobresa Energètica i habitatge	
Nova Ciutadania. Acollida, suport i informació	
Mediació, Convivència i Projecte d'intervenció en l'espai públic	
Servei d'auxiliar a la llar	
Programa RESPIR (Diputació de Barcelona)	
Grup de Suport i Ajuda Mútua	
Servei de Teleassistència	
Servei d'Atenció Domiciliària (SAD social i SAD dependència)	
(AFA) Assoc. de Familiars Malalts d'Alzheimer Delegació Abrera	
Cabalbaix . Pla supramunicipal sobre drogues i comportaments de risc	
Associació per la Salut Mental del Baix Llobregat Nord. Club Social i d'acompanyament a famílies en salut mental d'Abrera	
Associació per la Salut Mental del Baix Llobregat Nord.	C. Verge de la Mercè, bx.7 (Martorell)
ÀuriaFIL Fundació Privada Àuria SCCL i Centre Especial de Treball	C. Rebló, 7 (Esparreguera) Av. d'Andorra, 28 (Igualada.)
Servei d'Acollida Urgent	Fundaesplai
Taller Ocupacional de Can Comelles (TOCC)	C. del Camí de Can Comelles s/n (Esparreguera)
Fundació Arc de Sant Martí	Pl. De les Cultures s/n (Martorell)

Taula 19. Equipaments educatius

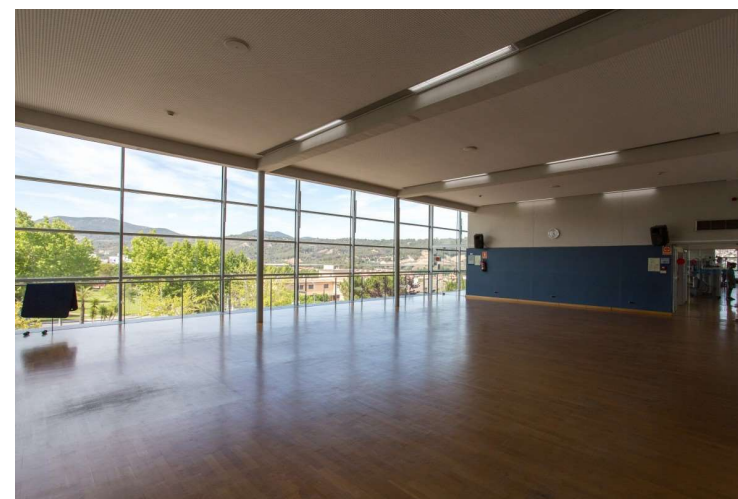
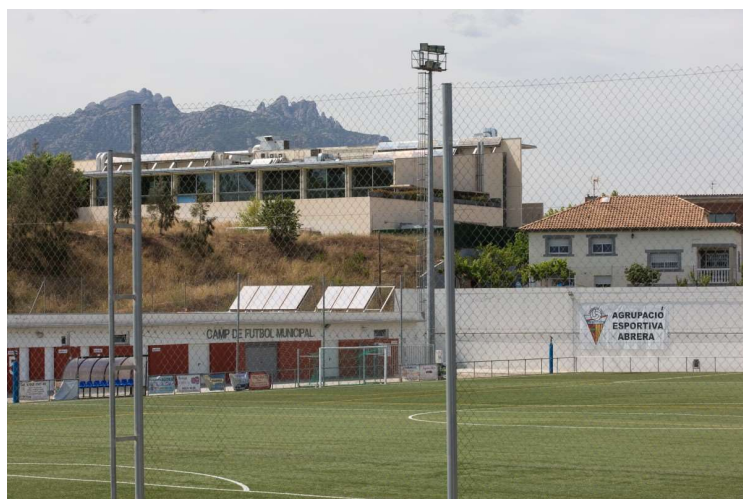
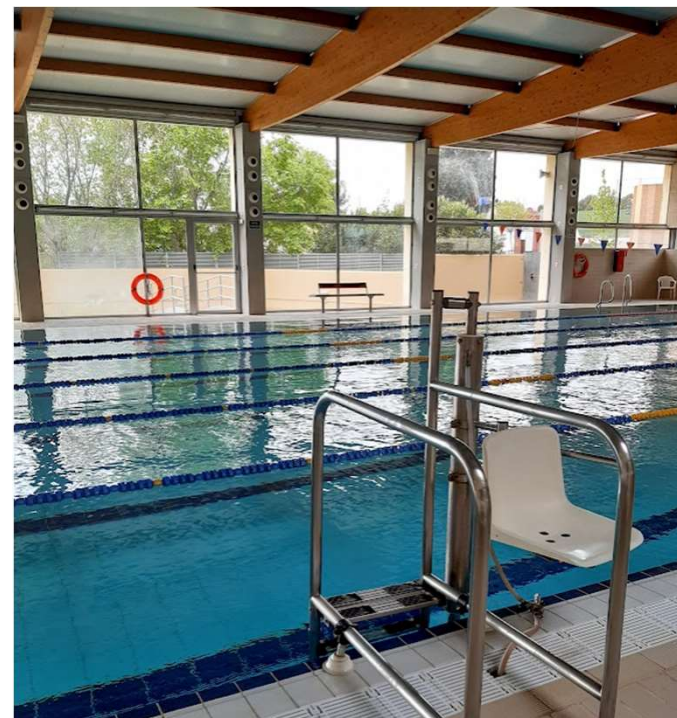
EQUIPAMENTS EDUCATIUS	Adreça
Escola Bressol Municipal Món Petit	C. Antoni Gaudí, 4
Llar d'Infants Privada Quitxalla	C. Purlom, 12
Llar d'Infants Piu Piu	Centre Logístic del Mercadona (adreçada només a treballadors/res)
Escola Francesc Platón i Sartí	C. Salvador Espriu, 3
Escola Ernest Lluch	Passeig de l'Estació, 15
Escola Josefina Ibáñez	C. Esparreguera, 3
Institut Voltterra	Passeig de l'Estació, 18
Aula d'Adults Municipal	Plaça de les Escoles Velles, s/n
Escola Municipal de Música	Pl. del Rebato, 1

Taula 20. Equipaments socioculturals

EQUIPAMENTS SOCIOCULTURALS	Adreça
Casa de Cultura i Biblioteca Josep Roca i Bros	C. de Federico García Lorca, 17
Sala Cultural Pere Torres	C. Major, 22
Centre Polivalent i Casal de Joves	Plaça Rebato, 1
Sala Municipal: sala de cinema i teatre	C. Casamada, 14
Casal dels Avis	Rambla del Torrentet, 8
Casal social del Rebató	C. Rebató, ____
Casal social de Ca N'Amat	C. Sant Esteve, 47 (Sant Esteve)
Casal social de Les Carpes de Vialba	C. Empordà, 4
Casal social de Santa Maria de Vilalba	C. Major, 13
Casal social de Can Vilalba	Av. Circumval.lació, 3

Taula 21. Equipaments esportius

EQUIPAMENTS ESPORTIUS	Adreça
Centre Aquàtic Municipal d'Abrera	Passeig de l'Estació, 24,
Piscines municipals d'estiu	Passeig de l'Església, 18
Pavelló esportiu municipal	Passeig de l'Església, 22
Camp municipal de futbol	C. de Pallejà s/n
Frontons municipals	Passeig de l'Església, 20
Pista municipal de tennis	Passeig de l'Església, 20
Gimnàs municipal	C. de Salvador Espriu, 1
Pista poliesportiva "Can Vilalba"	Av. de Circumval·lació, 3
Pista esportiva "Les Carpes"	C. del Pintor Ribera, s/n
Pista de Santa Maria de Vilalba	Camí del Castell de Voltterra
Pistes municipals de petanca	C. de Federico Garcia Lorca s/n
Pistes de Skate municipal	Parc de la Vinya s/n
Zona recreativa Parc de Sant Hilari	C. Balaguer s/n
Activitats de sala	Distribuïdes per diferents equipaments i espais del municipi

Taula 21.A. Serveis d'Igualtat, Feminismes i LGTBIQ+

SERVEI D'IGUALTAT, FEMINISMES I LGTBIQ+	Adreça
Servei d'Informació i Assessorament a les Dones (SIAD)	C. Major, 3
SIAD Infantil	
ATENPRO, Teleassistència mòbil per a víctimes de violència de gènere (VG)	
Consell Municipal de les Dones	
Servei d'Atenció Integral del Baix Llobregat (SAI). Atenció Integral a persones del col·lectiu LGTBI	C. Pou de Sant Pere, 8 (Sant Feliu de Llobregat)
Servei d'Intervenció Especialitzada del Baix Llobregat (SIE)	C. Francesc Macià, 99 (Sant Boi de Llobregat)
Servei d'acollida urgent de VG	Fundaesplai

Skatepark (classificat com espai singular). Nucli d'Abrera - Parc de la Vinya

Zona exterior de gimnàstica al Casal dels Avis. Rbla. Torrentet, 8

Taula 22. Espais esportius censats.

Espais esportius censats. Per tipus a Abrera	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Evolució
Pavellons	1	1	1	1	2	2	2	2	2	
Pistes poliesportives	7	7	7	9	8	8	8	9	9	
Camps poliesportius	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Sales esportives	7	7	7	8	8	8	8	10	10	
Frontons	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Pistes de tennis	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Pistes d'esquaix	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pistes de pàdel	0	0	0	0	0	0	0	8	8	
Piscines a l'aire lliure	2	2	2	3	2	2	2	5	5	
Piscines cobertes	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Pistes d'atletisme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pistes de petanca	11	11	11	4	8	8	8	8	8	
Espais singulars	2	2	2	6	13	13	13	15	15	
Altres espais	5	5	5	0	1	1	1	3	3	
Total	42	42	42	38	49	49	49	67	67	

Font: Programa Hermes i IDESCAT

Observacions: la dada correspon al Cens d'equipaments esportius de Catalunya (CEEC). D'acord amb l'àmbit del CEEC, es consideren instal·lacions esportives les que compleixen els requeriments següents: (1) Estar construïdes específicament o adaptades per permetre la pràctica físicoesportiva, (2) Tenir un caire esportiu. Resten exclusos expressament d'aquest cens els espais que pertanyen a equipaments assistencials o hospitalaris i els espais de caràcter extraesportiu ben definit, (3) Tenir ús col·lectiu, és a dir, no han de ser d'ús exclusiu familiar. Poden ser, per tant, **instal·lacions públiques o privades**.

Equipaments esportius:

Els equipaments esportius, que són els que acullen l'àmplia oferta d'esports; adaptada a diferents edats i possibilitats físiques; són 14 distribuïdes per tot el municipi i els barris.

L'agenda de les activitats que es fan des d'aquests equipaments és molt àmplia.

Al CAM es poden trobar activitats com: *AiguaRitme*, *AiguaLife*, *AiguaGim*; a les Sales esportives duen a activitats com: *spinning*, *steps*, *AeroBox*, TBC, Entrenament Funcional, Aeròbic, *CrossCAM*, *WorkDancing*, *Power Pump*, Estiraments i Gimnàstica-Suau, entre d'altres.

Al 2021 es va introduir la nova activitat de marxa nòrdica.

Al Pavelló es poden trobar activitats com: gimnàstica per a gent gran (gratuïta), educació física infantil per a nens/nenes de 4 a 8 anys (semi gratuïta, una sola quota anual) i educació física pre-esportiva per a nens/nenes de 8 a 10 anys (semi gratuïta, una sola quota anual) entre d'altres.

Cal fer esment de les facilitats per a la matrícula i l'ampliació dels horaris que s'han implementat post-pandèmia.

A més, l'Ajuntament i entitats (CAP i ANDA, Centre d'Excursionistes d'Abrera, Club d'Atletisme, AMPAs, etc) organitzen activitats de lleure a l'aire lliure com ara caminades, Marató d'*spinning*, Fira d'Entitats Esportives Locals, Campionat de Frontó, etc.

L'agenda es fa pública a través del web municipal i en panells informatius ubicats als nuclis del territori.

L'enquesta ciutadana pregunta expressament quines millores caldria fer per fer d'Abrera un lloc més saludable.

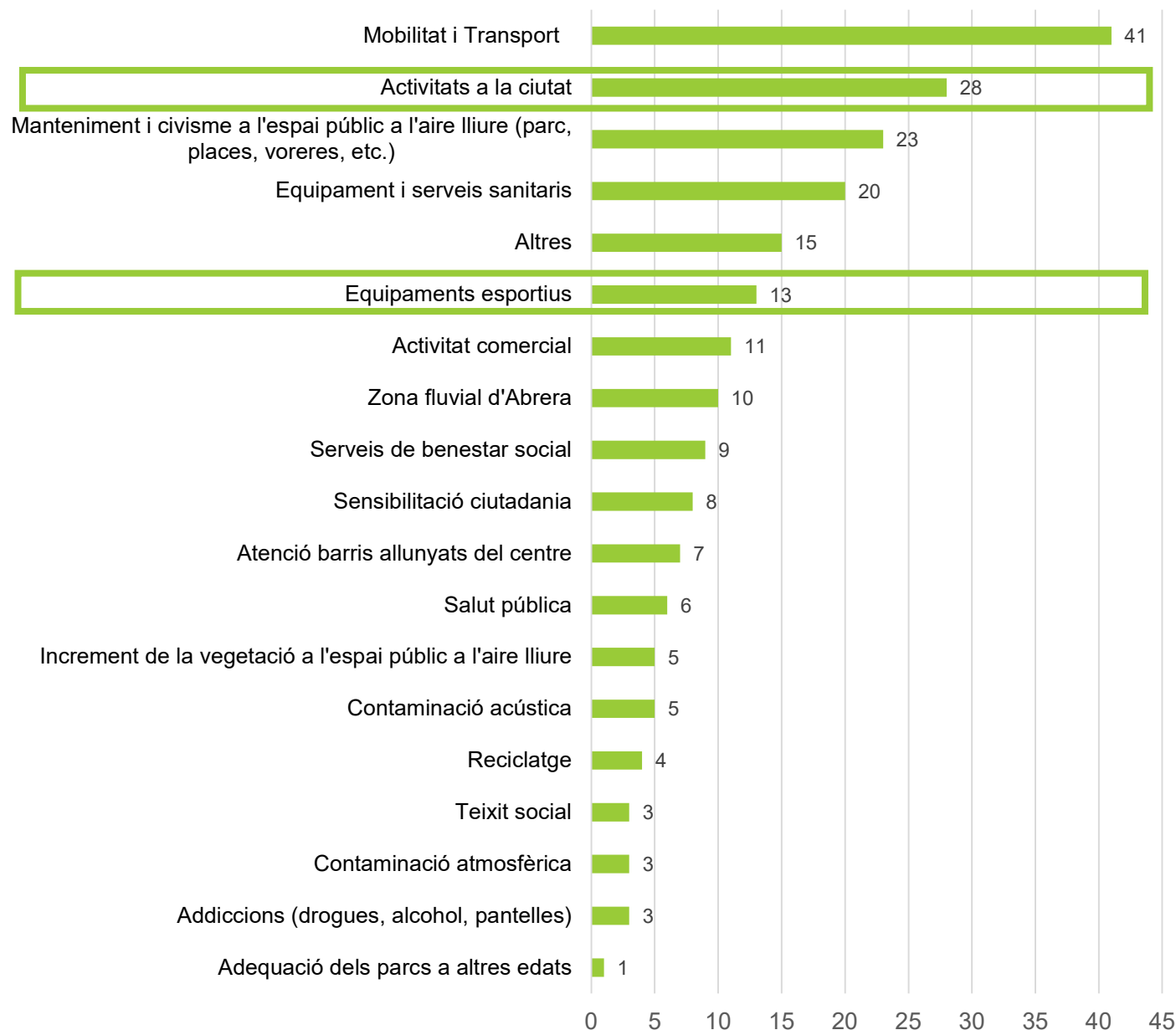
Els comentaris que indiquen una necessitat de millora dels equipaments esportius es concreten amb demandes com: (A) ampliar els equipaments esportius existents, ja que estan massa massificats; (B) reduir els preus per facilitar l'accés als equipaments esportius; (C) fer altres activitats esportives diferents i per població de mitjana edat.

En 28 dels casos se sol·liciten fer més activitats a Abrera. En aquesta categoria s'agreguen diversitat d'activitats:

- Promocionar rutes a peu, senders saludables i passejades populars.
- Més activitats per a joves i nens/es
- Activitats esportives a l'aire lliure que promoguin la salut.

Al 2021 ja s'estava treballant en aquestes sol·licituds i s'han ampliat activitats de caminades com la marxa nòrdica.

Gràfic 67. Pensant en el conjunt del municipi, que creus que cal fer per fer d'Abrera una ciutat més saludable?
Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Observació: el valor donat correspon a les vegades que s'ha expressa una millora en aquest sentit.

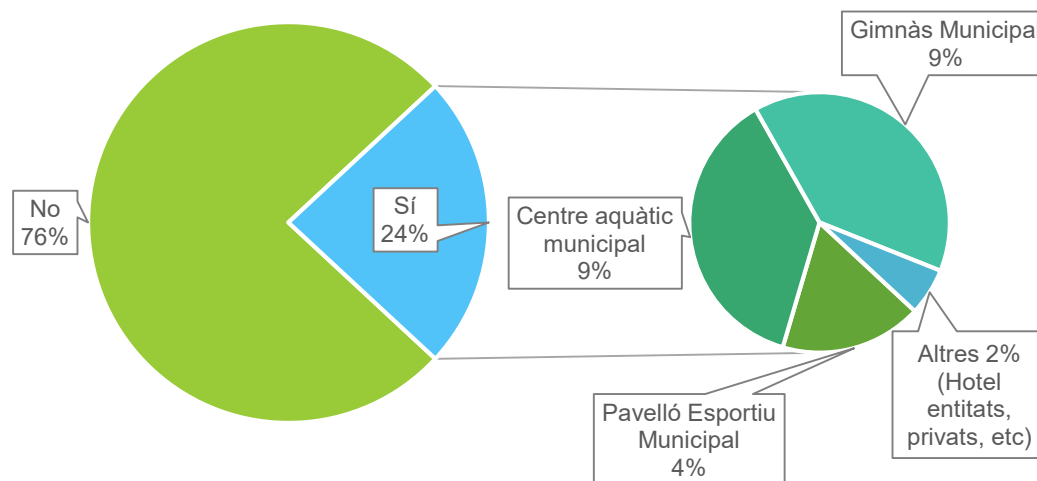
L'enquesta ciutadana pregunta a la ciutadana sobre els equipaments esportius en particular.

Un 24% de les persones enquestades al 2019 feia ús d'algun equipament esportiu, sent el gimnàs municipal i el pavelló esportiu Municipal són els equipaments més mencionats. Altres persones indiquen que fan altre tipus d'activitat física a equipaments com Hotel d'entitats, centres privats, etc.

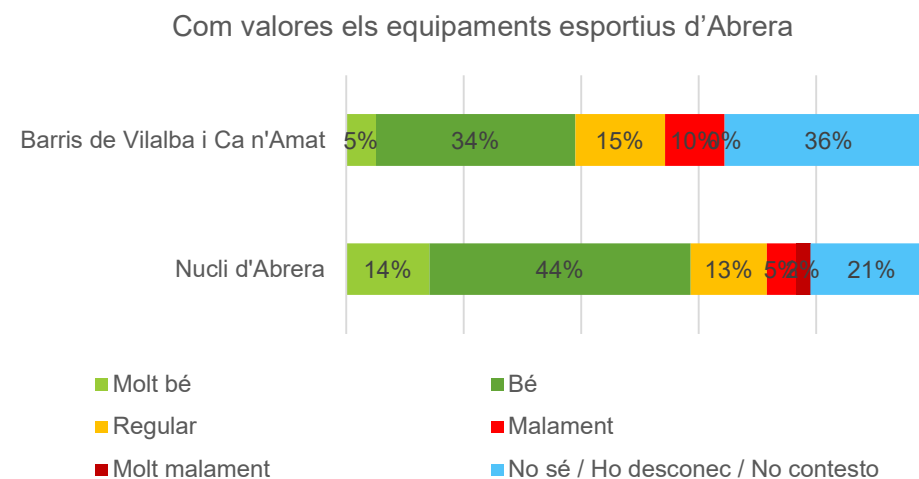
Un major percentatge de persones dels barris de Vilalba i Ca n'Amat desconeixen els centres esportius, ja que no en fan ús: 36% mentre que només un 21% de les persones que viuen al nucli urbà indiquen que els desconeixen. En termes generals, valoració dels centres esportius és positiva: un 39% i un 58% de les persones als barris i al nucli urbà, respectivament, valora que estan bé o molt bé. Per tant, un 25% i un 20% de les persones als barris i al nucli urbà, respectivament, considera que estan regular, malament o molt malament. Entre les aportacions de millora destaquen les següents:

- Increment del nombre d'equipaments esportius atès que equipaments com el Gimnàs Municipal i el Pavelló Esportiu Municipal estan molt massificats. Aquest increment va acompanyat d'una diversificació dels equipaments amb demandes com: minigolf, cal·listènia, atletisme o pàdel.
- Millor ventilació del Pavelló i el Gimnàs, ja que el volum de persones fa que hi hagi molta condensació als vestuaris i a les classes.
- Ampliació i diversificació de l'oferta d'activitats en aquests centres. Es demanda que hi hagi activitats destinades a població adulta més exigents.

Gràfic 68. Utilitzes algun equipament esportiu d'Abrera?

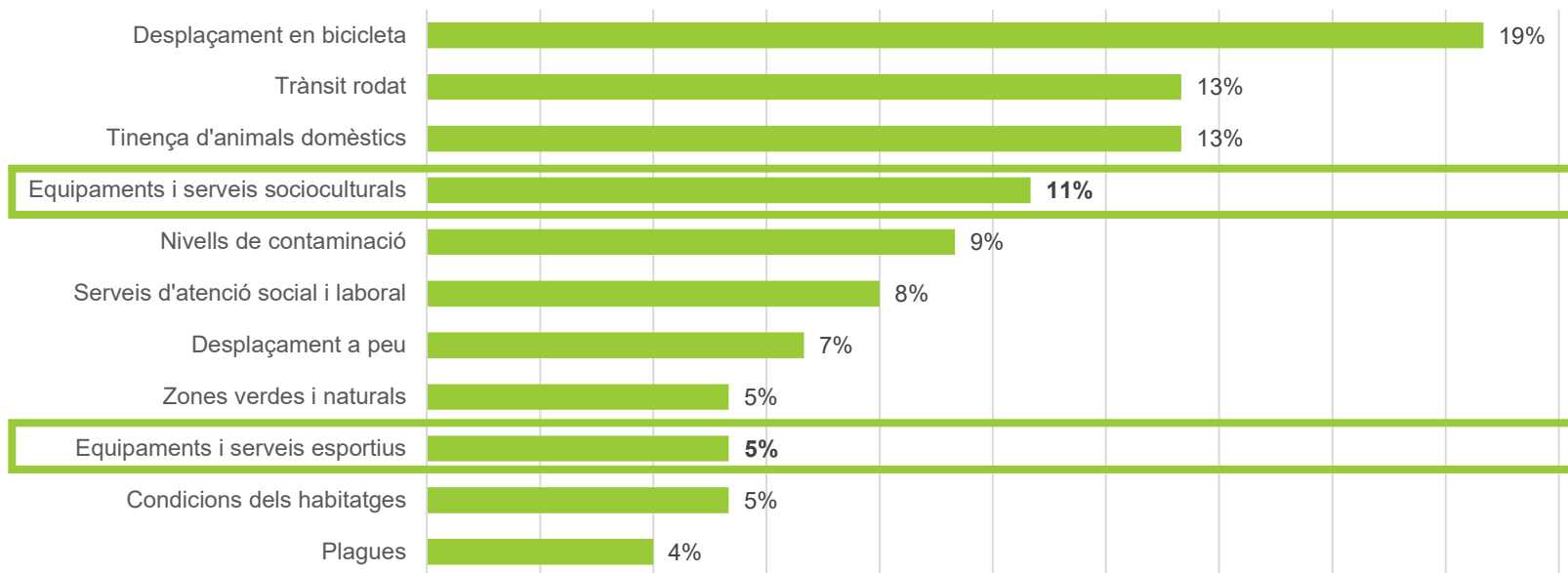

Gràfic 69. Com valores els equipaments esportius a Abrera...?

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 70. Detectes a Abrera algun aspecte important a millorar en algun d'aquests àmbits, DE GESTIÓ MUNICIPAL, pel seu impacte a la salut? Enquesta a professionals

A la consulta de professionals, un 11% i un 5% dels aspectes de millora que estan a l'abast de la competència municipal van destinats als equipaments i serveis socioculturals i equipaments i serveis esportius, respectivament.

- Pel que fa als **equipaments i serveis socioculturals**, s'indica que malgrat que s'ha millorat al llarg dels anys queden mesures per emprendre com ara: un millor manteniment i eficiència a l'hora de solucionar avaries, ampliació de les sales per donar cabuda a més persones, xerrades de salut i altres temàtiques formatives.
- Pel que fa als **equipaments i serveis esportius**, els i les professionals, així com la ciutadania, indiquen que els centres esportius com el CAM s'han quedat petits per a la quantitat d'usuaris/es que hi accedeixen. Així, es demana que s'ampliïn els equipaments existents o es creïn de nous.

En relació als aspectes de millora, també es recullen aportacions **d'àmbits que no són de gestió municipal** per a la millora dels **equipaments educatius**:

- Ampliació per part del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya de l'Institut per atendre la totalitat de la ESO i el Batxillerat; i la implantació de graus de cicle mitjà i superior.

3.3. Comunitat: xarxes de suport i afecte entre persones

Una xarxa de suport i afecte té un impacte significatiu en la salut de les persones, si més no, en la percepció de la seva salut.

Així, quan s'afirma que es compta amb un nucli d'amistats i coneguts amb el que gaudir del temps lliure, poder parlar i explicar-li problemes personals i un nucli familiar unit i de suport, la percepció de la salut pròpia és més positiva.

Alhora, altres factors estructurals estan vinculats a l'existència o no de xarxes de suport i afecte: ingressos baixos, absència de feina, edats adultes i grans i condicions de l'habitatge (viure sol/a i ocupant o altres situacions atípiques). En tercer lloc, es tenen millors hàbits saludables davant d'una xarxa de suport i afecte forta (fer exercici físic, hores de descans i consum de fruita i verdura).

Per fer aquest anàlisi s'ha comptat principalment amb l'enquesta ciutadana. Cal mencionar que s'ha creat una variable que agrega els resultats de sis variables destinades a mesurar la intensitat de les xarxes de suport i afecte. La suma dels resultats (de 1 a 5, on 1 és un valor molt negatiu i 5, molt positiu) ens permet tenir una mitjana que diferencia entre aquelles persones que estan per sota, amb un cúmul de resultats més propers a valors de l'1 al 3 i aquelles persones que estan per sobre de la mitjana, amb un cúmul de resultats més propers a 4 i 5. Així, quan es parla d'una xarxa de suport i afecte dèbil ens referim a aquelles persones que han valorat de forma negativa o regular diversos ítems vinculats a aquesta dimensió.

Amb tot, en aquest apartat es revisa i es fa una anàlisi d'aquells components de les relacions familiars, socials i comunitàries que tenen un impacte en la nostra salut. Concretament, es tractaran els següents àmbits:

1. Formes familiars i de convivència.
2. Xarxa familiar i social i de recolzament
3. Teixit associatiu i comunitari

3.3.1. Formes familiars i de convivència

Hi ha diversitat de formes de convivència a la societat d'Abrera. Principalment es conviu amb parella amb o sense fills (38% i 35%, respectivament), seguidament trobem a les famílies monoparentals, 11% (concentra aquelles famílies que diuen viure únicament amb un o més fills/filles i menors que viuen amb el pare o la mare). En tercer lloc, hi ha un 11% de persones que viuen soles. Altre gruix de població, 13%, indica que viu amb algun familiar de primer grau (pare, mare, fill i/o filla) i amb un altre familiar de segon o tercer grau. Per últim, un 2% dels casos estan representats per persones que viuen amb persones que no són de la seva família sanguínia (amics, família política, companys/es de pis, etc.).

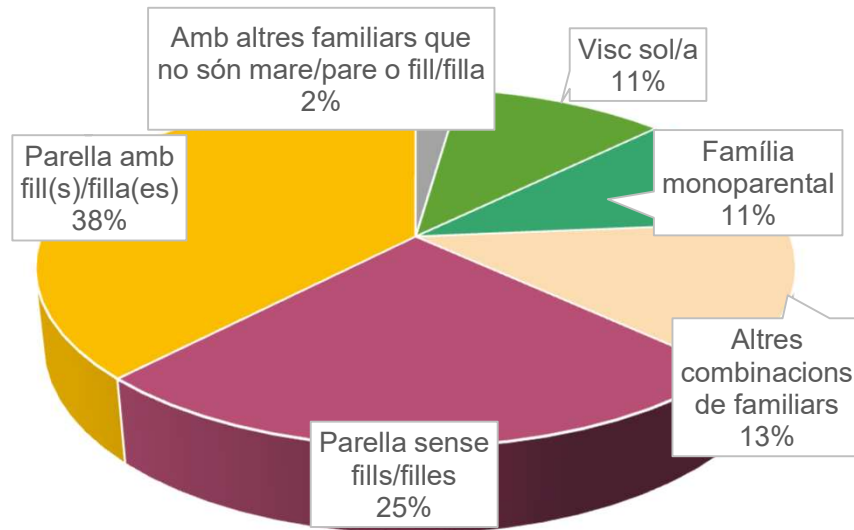
Fixant-nos en les dades al conjunt de Catalunya per a l'any 2018, aconseguides amb l'enquesta contínua de llars realitzada per l'INE, el percentatge de persones que viuen soles (llars unipersonals) a Catalunya és superior al valor assolit a Abrera. Les llars unipersonals a Catalunya en 2018 arriben al 26% de les llars enquestades, on destaca que una de cada tres persones de 80 anys i més viuen soles. Pel que fa a la resta de formes de convivència: el 24% de les llars estaven habitades per parelles

sense fills (dada inferior a la dada d'Abrera); el 35% de les llars, per parelles amb fills; i el 10,5% per famílies monoparentals.

Seguint amb les dades de l'enquesta ciutadana d'Abrera, el fet de viure sol o sola és un factor que afecta a la percepció de salut: les persones que viuen soles presenten una mitjana de la percepció de la salut per sota de la mitjana, 65 sobre 100.

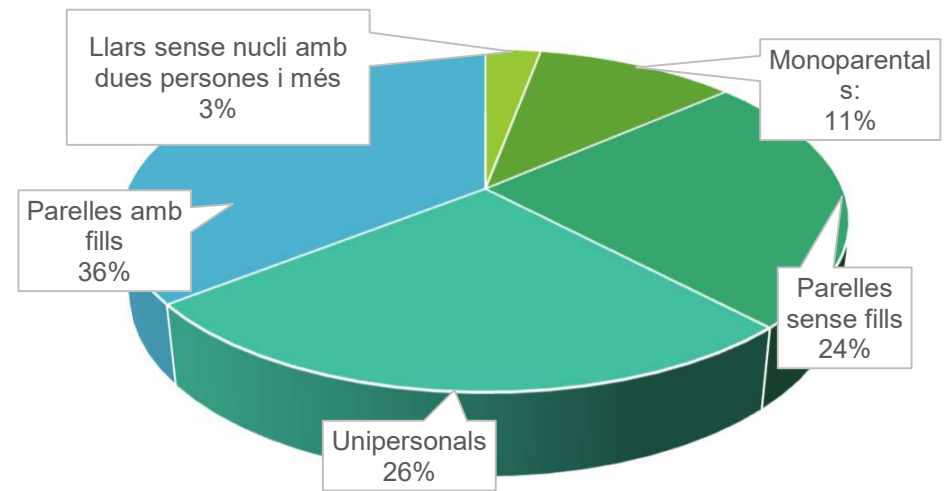
Tanmateix, el fet de viure sol o sola acumula valors més baixos pel que fa a la xarxa de suport i afecte, donant com a resultat una xarxa de suport més aviat dèbil. Dos dels ítems que recullen una valoració més negativa per les persones que viuen soles és, per un banda, el fet de rebre ajuda en cas de malaltia i, per altra, el volum d'invitacions per distreure's i sortir amb altres persones. El primer aspecte mesura una forma de relacions que impliquen major confiança entre les persones (tant per demanar ajuda com per rebre-la).

Gràfic 71. Amb qui convius al teu habitatge? Enquesta ciutadana

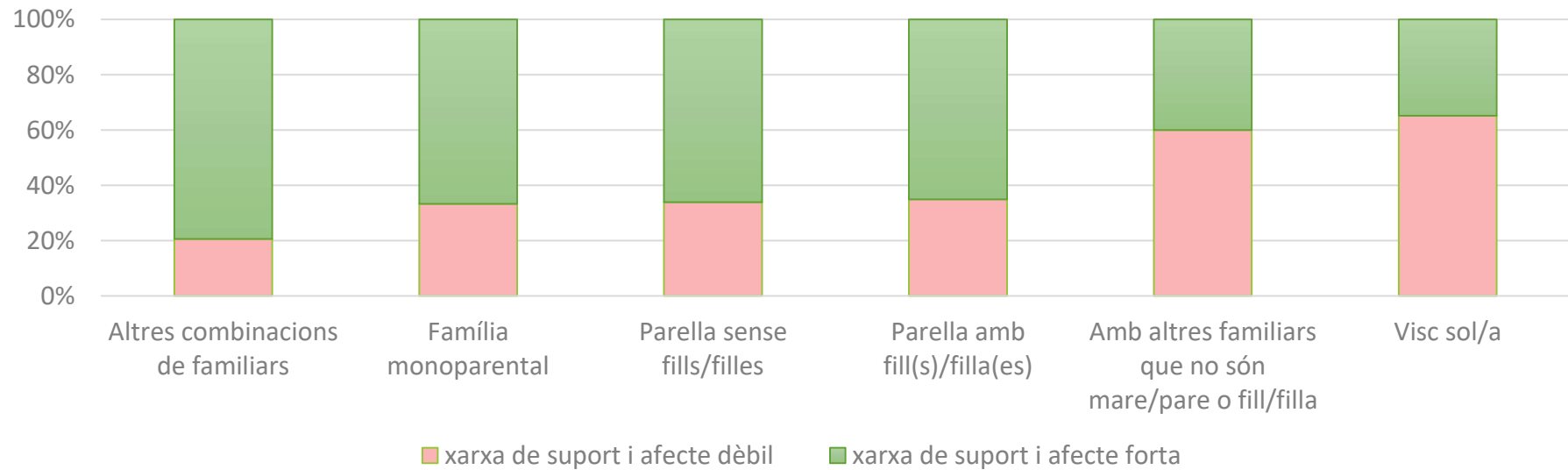
Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 72. Llars per nombre i tipus de nucli a Catalunya. Enquesta contínua de llars (INE)

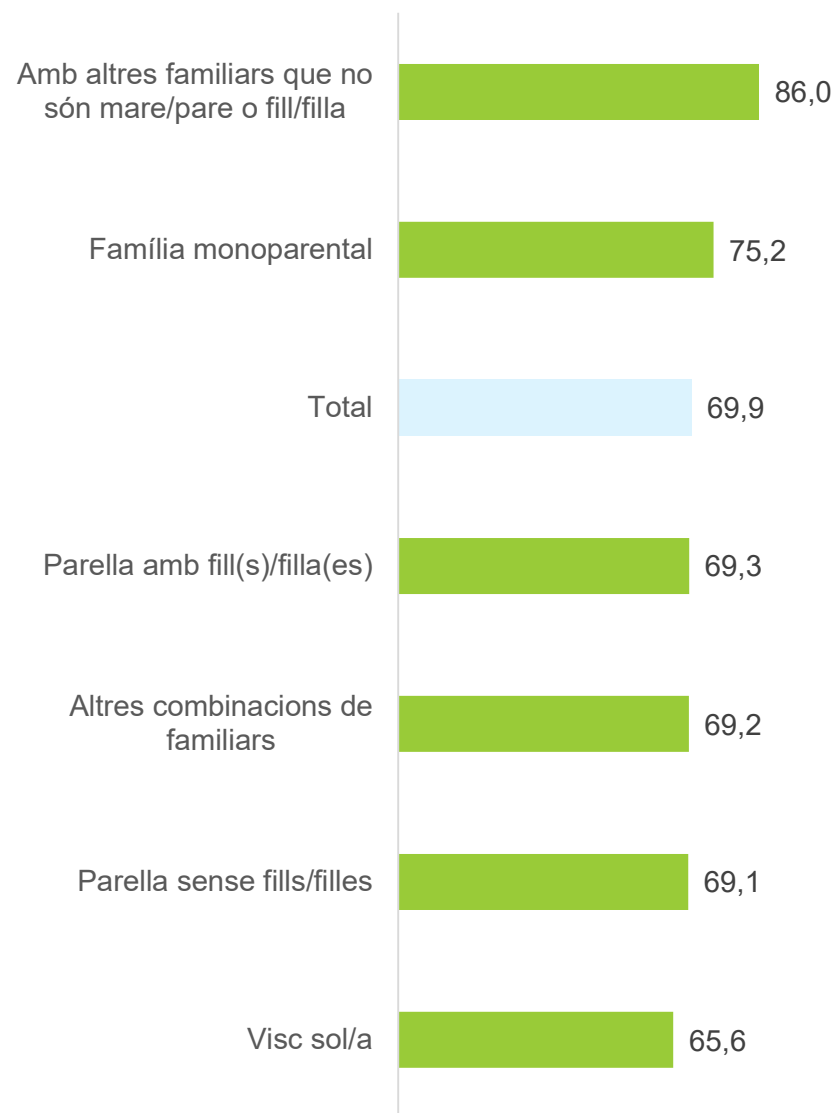

Font: Idescat, a partir de les dades de l'Enquesta contínua de llars de l'INE.

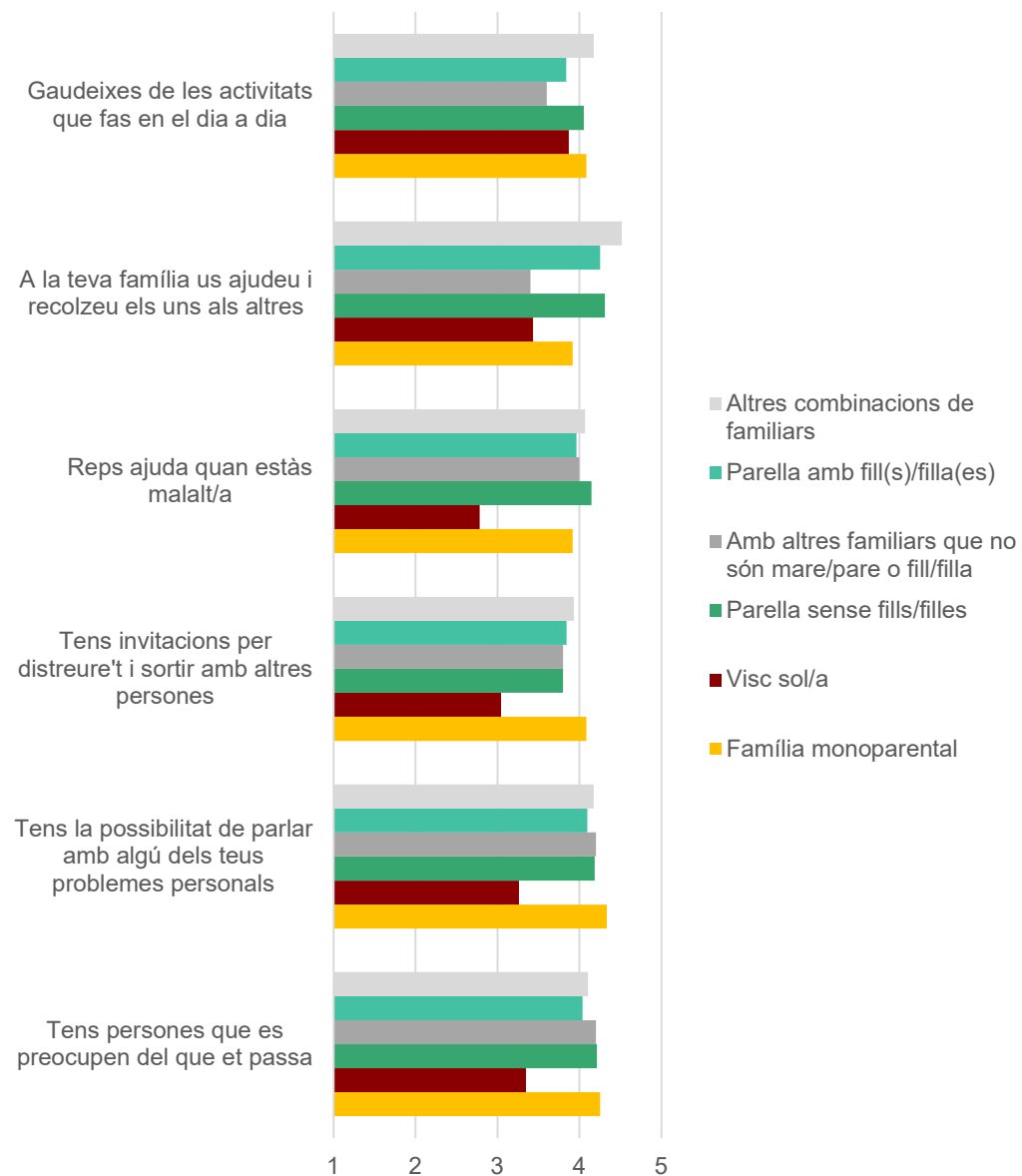
Gràfic 73. Formes de convivència. Enquesta ciutadana

Gràfic 74. Com se sent a nivell de salut (màxim = 100 i mínim = 0) segons forma de convivència

Gràfic 75. Valoració mitjana (1 =valors molt negatius a 5 = valors molt positius) segons diferents formes de suport afectiu,

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

3.3.2. Xarxa familiar i social i de suport

Un factor que demostra tenir un gran impacte en la nostra salut personal són les nostres relacions familiars i afectives més directes. L'enquesta realitzada inclou algunes preguntes sobre aquesta temàtica. Algunes d'aquestes preguntes repliquen les preguntes sobre benestar emocional de l'Enquesta de Salut de Catalunya.

D'entrada, podem afirmar que el 84% de la població enquestada considera que la seva família l'ajuda i recolza molt o bastant.

Seguidament, un 79% de la població enquestada té la possibilitat de parlar amb algú dels seus problemes personals i té persones que es preocupen del que li passa, i que rep ajuda en cas de malaltia. Un 75 i 74% afirma que rep ajuda quan està malalt/a i que gaudeix de les activitats que fa en el dia a dia, respectivament.

L'ítem que presenta valors més negatius, malgrat que en termes generals es dona una resposta positiva, és l'oportunitat de rebre invitacions per distreure's i sortir amb altres persones (30% indica que no rep cap invitació, en rep poques o regular).

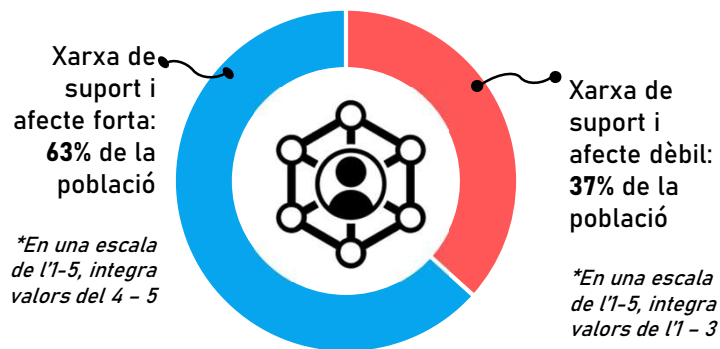
Per tant, es podria afirmar que la gran majoria de la població disposa d'un nucli afectiu de relacions primàries fortes però que

flaquegen quan es tracta d'ampliar el nucli relacional i la seva intensitat més enllà del nucli afectiu primari.

El grau de suport sociofamiliar percebut té una correlació significativa a nivell estadístic amb l'estat de salut percebut:

- Aquelles persones que afirmen tenir una xarxa de suport i afectiva forta se situen en una mitjana de salut percebuda més elevada que la mitjana de la població d'Abrera (recordem que aquesta era 69,85)
- De manera molt similar, es dona una relació significativa entre el suport sociofamiliar percebut i la malaltia: les persones que tenen alguna malaltia o que necessiten l'ajut d'altres persones per realitzar tasques quotidianes a causa d'un problema de salut, fan una valoració més negativa del suport afectiu que reben (mesurat amb les preguntes explicades i que es mostren els gràfic d'aquest apartat) que les persones que no tenen cap malaltia o problema de salut crònic. Per altra banda, les persones que cuiden d'altra persona indiquen que tenen una millor percepció de la salut. Aquest resultat pot estar vinculat al fet que poden comparar la seva salut amb altres escenaris de major dependència.

Gràfic 76. Total de la població segons l'indicador de xarxa de suport i afecte dèbil

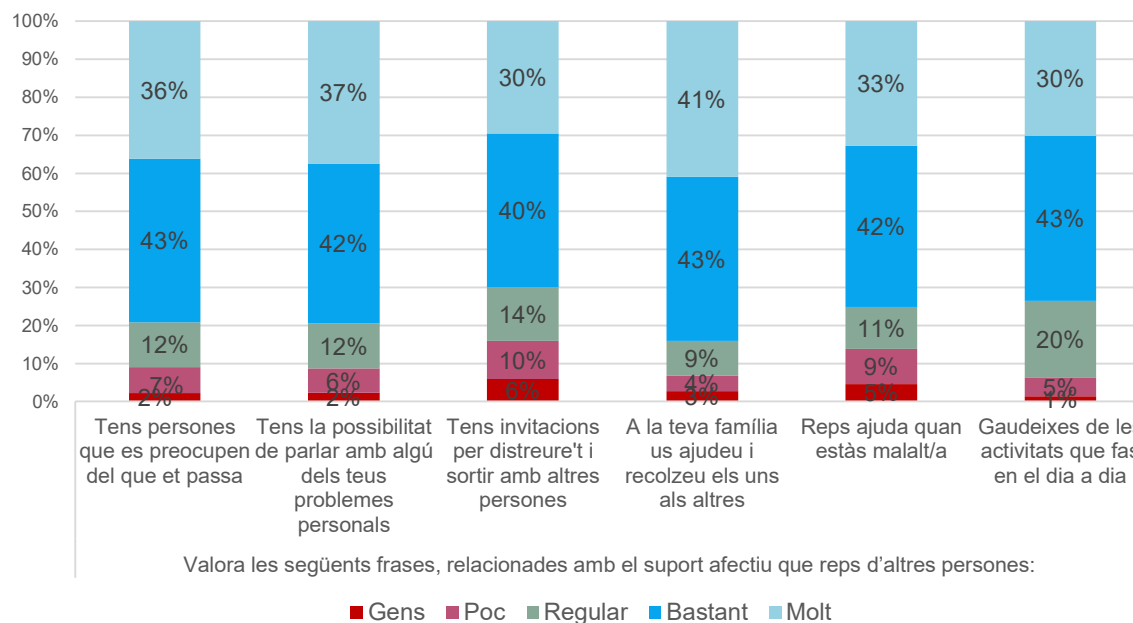

A més, una xarxa de suport i afecte forta està correlacionat de forma significativa amb alguns hàbits de salut com ara: fer exercici físic ja sigui de forma ocasional o habitual i consumir 3 o més racions al dia de fruita i verdura.

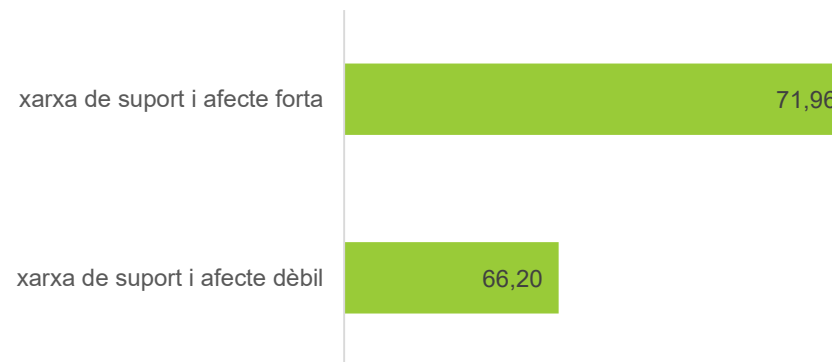
De forma inversa, tenir una xarxa de suport i afecte dèbil presenta correlacions significatives amb una sèrie de variables estructurals o contextuals com ara estar a l'atur, tenir uns ingressos inferiors a 1.000 € mensuals o viure en un habitatge compartit, ocupat o altres situacions atípiques.

L'edat i l'origen són també variables correlacionades amb la intensitat de les xarxes de suport i afecte: a mesura que l'individu és més jove considera que té una xarxa de suport i afecte més forta. Tanmateix, les persones nascudes a l'estranger presenten una xarxa relacional més pobre.

Gràfic 77. Valora les següents frases, relacionades amb el suport afectiu que reps d'altres persones:

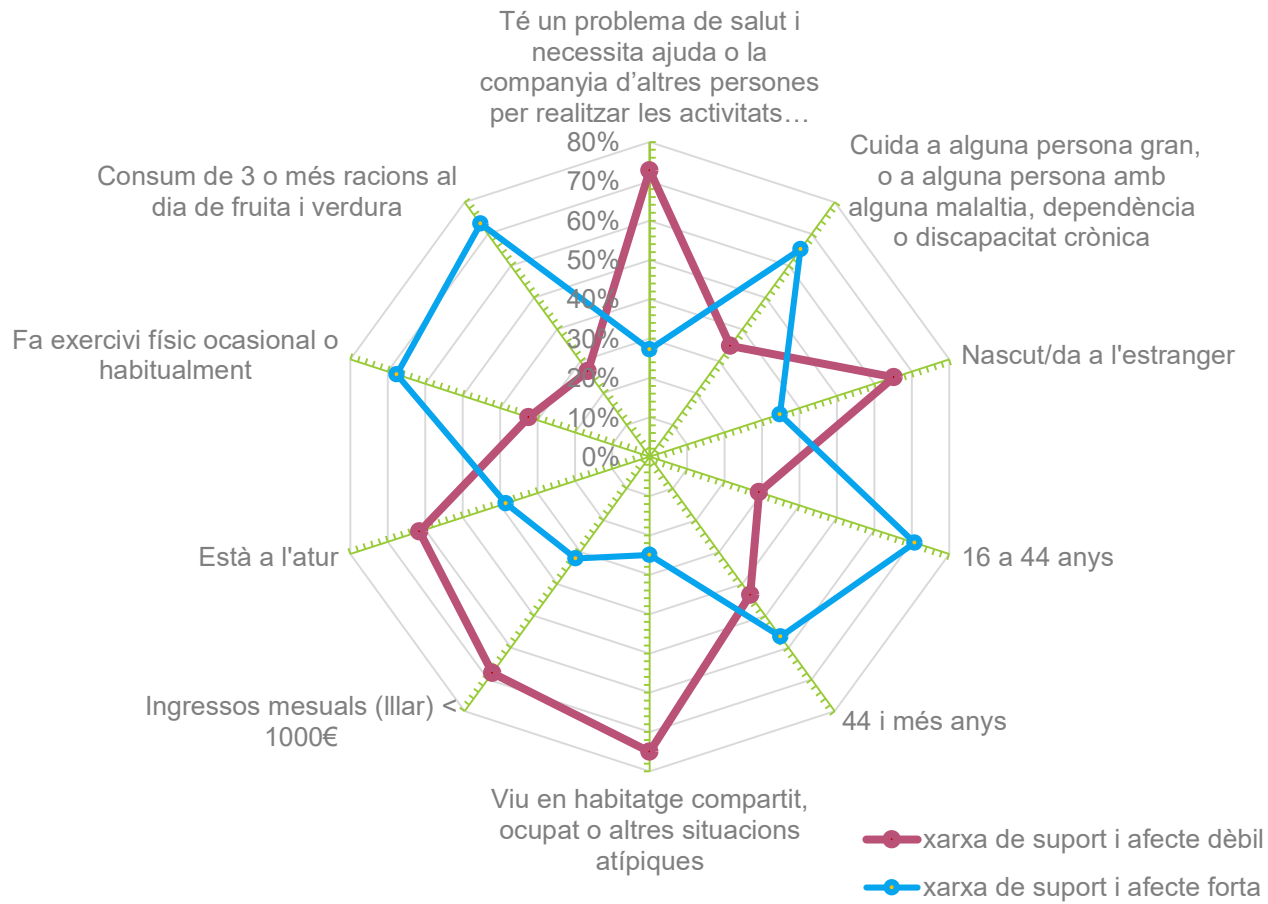

Gràfic 78. Ens pot indicar, en aquesta escala, la teva opinió sobre el teu estat de salut en general en el dia d'avui? Escala de 0 a 100 (0= pitjor estat de salut i 100=millor estat de salut). Valor promig en funció de la xarxa de suport i afecte de la persona.

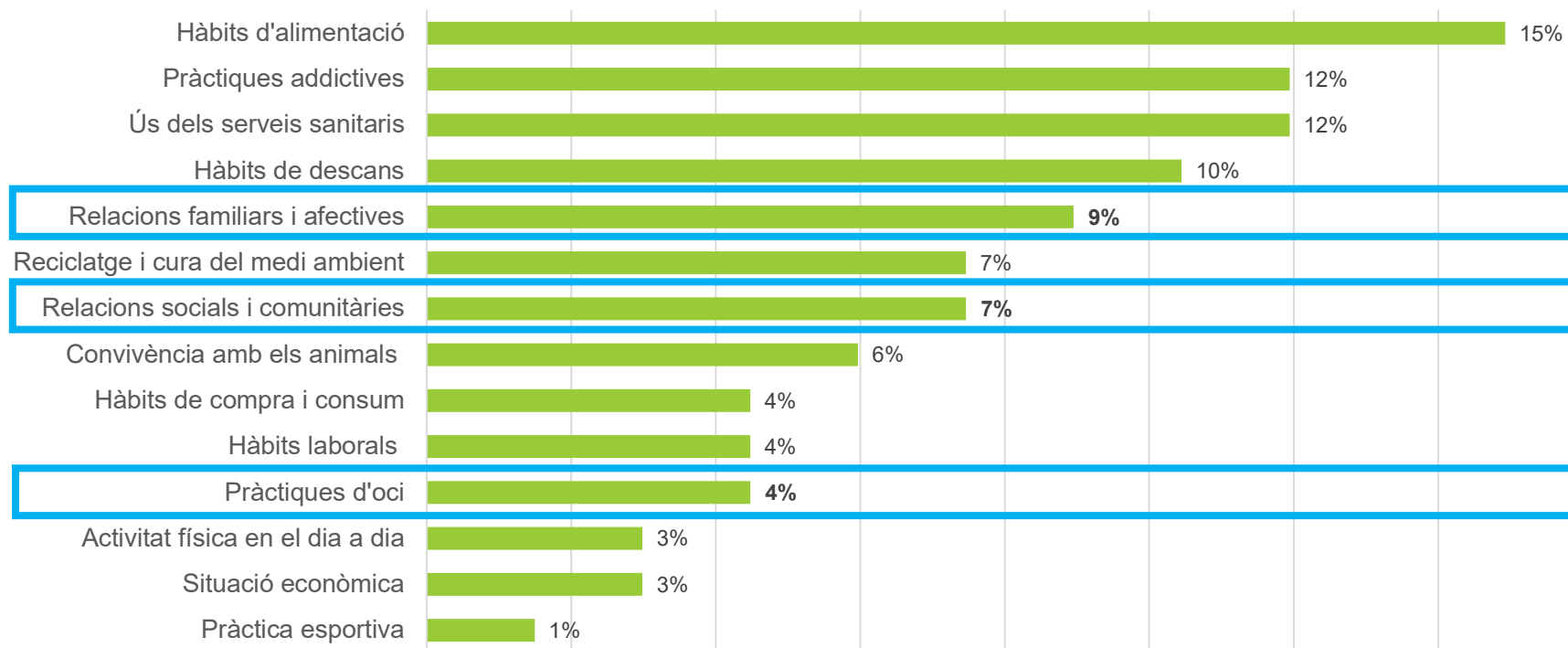
Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 79. Factors que estan correlacionats amb la intensitat de la xarxa de suport i afecte

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 80. Detectes entre la població d'Abrera algun aspecte important a millorar en algun d'aquests hàbits, comportaments o situacions, pel seu impacte a la salut?

A la consulta de professionals es pregunta quins són els hàbits, comportaments o situacions que caldria millorar per tal de millorar la salut de la població. Així, en cinquena posició apareixen els aspectes relacionals. Un 9% de les aportacions afirmen que cal promoure unes relacions familiars més sanes, enfortir les relacions socials i comunitàries i ampliar l'oportunitat per fer pràctiques d'oci. Aquí es mostren els comentaris expressats pels professionals:

- **Relacions familiars i afectives.** Des dels serveis educatius consideren que cal continuar treballant amb les famílies, ja que en ocasions presenten comportaments autoritaris o fan servir una comunicació violenta o tenen problemàtiques que afecten a l'infant en el seu desenvolupament.

- **Relacions socials i comunitàries.** Progressivament s'ha perdut l'hàbit de treballar de forma més comunitària, perdent-se les habilitats per tenir fortes relacions socials.
- **Pràctiques d'oci.** El municipi garanteix una bona i assequible oferta esportiva, d'oci i cultural, amb espectacles artístics, musicals i festes populars.

Des de l'any d'inici de l'enquesta (2019) per a l'estudi d'aquest Pla Local de Salut fins a l'actualitat post-pandèmia (2022) s'han treballat molt totes les activitats i han hagut moltes novetats socio-culturals i esportives.

3.3.3. Teixit associatiu i comunitari

S'afirma que el teixit associatiu a Abrera és intens i compost de diferents entitats que actuen al municipi promovent activitats destinades a la ciutadania d'Abrera. Malgrat que no totes elles tinguin un efecte directe en la salut, cal reconèixer a les entitats com uns agents facilitadors de relacions, i que com a tal, poden ajudar a la ciutadania a intensificar i ampliar el seu capital social. A més, a Abrera, les entitats esportives, no només vinculen a les persones a través de les seves activitats i actes sinó que també fomenten hàbits saludables com la pràctica esportiva.

Durant l'elaboració del pla, la participació de les entitats i associacions ha estat fonamental. Destaquem la participació de l'Associació de veïns i veïnes del barri La Florida, la Societat Esportiva de Pescadors, l'Associació Naturalista d'Abrera i l'Associació Familiar de malalts d'Alzheimer.

Aquestes entitats s'han involucrat en la millora dels camins rurals, presentant propostes de millora de les rutes, han organitzat activitats per la conservació de l'entorn fluvial, organitzen caminades, col·laboren amb centres educatius en la sensibilització i cura del medi ambient, etc. Tanmateix, aquest nivell d'implicació en la millora del municipi i en la col·laboració en xarxa només es dona en una part de les entitats.

En total Abrera disposa de 36 entitats culturals i de lleure actives; 31 esportives; 14 educatives i socials, 12 veïnals, 4 religioses, 2 ambientals, 1 de protecció civil, 1 de salut i 1 de comerciants.

3.4. Persones: estils de vida de la població

En aquest apartat analitzem una altra dimensió important per al Pla de Salut, com són els hàbits i cura de la salut que practica la població d'Abrera.

És evident que més enllà dels factors condicionals de l'entorn, hi ha tota una sèrie de factors vinculats als estils de vida que afecten a la salut dels individus.

Segons el 'Model multinivell dels determinants de la salut' utilitzat com a referència per l'Organització Mundial de la Salut, els factors d'estil de vida individuals són un dels més determinants de la salut de les persones. Juntament amb els estils de vida, tenim les condicions de vida, com la situació laboral o d'habitatge, summament desiguals entre persones i per tant amb impactes diferents sobre la seva salut.

Tots aquests factors individuals són els que s'aborden en aquest capítol, amb l'objectiu de trobar pistes o orientacions sobre els estils i condicions de vida sobre els que més cal incidir per protegir la salut de les persones.

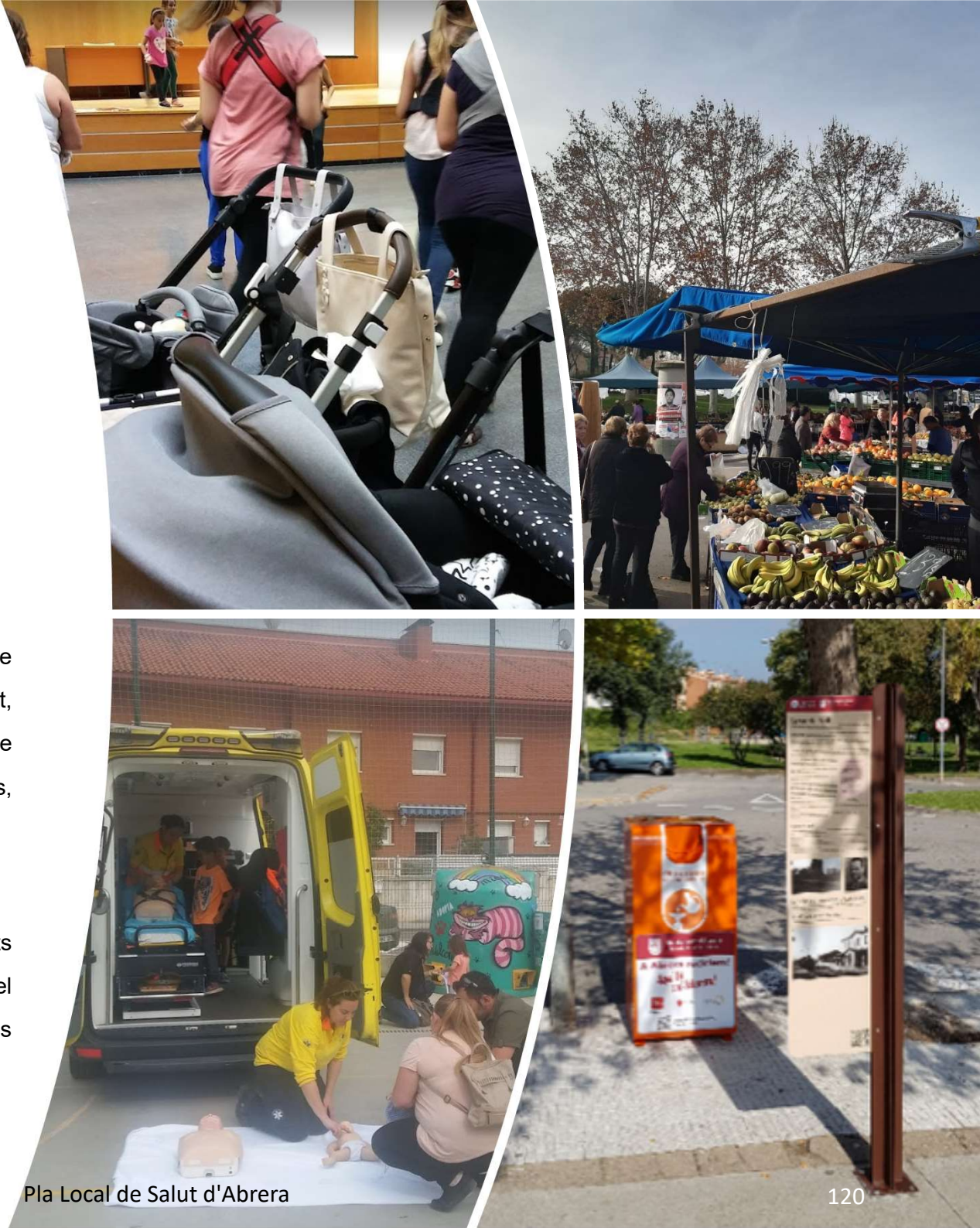

Concretament, es tractaran els següents àmbits:

- Alimentació
- Descans
- Activitat física i esportiva
- Consums de risc: alcohol, tabac, drogues, pantalles
- Morbiditat i ús dels serveis sanitaris
- Mortalitat i les principals causes
- Salut reproductiva de la població
- Reciclatge i cura del medi ambient

En cada apartat es destaquen les relacions entre variables que **més significació estadística** demostren tenir, i que per tant, poden apuntar a elements causals o bé complexos (conjunt de símptomes) que sovint es donen en unes mateixes persones, creant efectes acumulats a nivell de salut.

Al final de l'apartat es troba un índex resum de les desigualtats socials trobades en relació a la salut. Es pot observar com és el nivell d'ingressos, l'origen i la situació laboral són les variables amb un efecte acumulat més gran sobre la salut.

Abans d'aprofundir en les dades de cada un dels àmbits de treball, es presenten les principals demandes de millora que fa la ciutadania quan es tracta de millorar la seva salut personal.

L'enquesta ciutadana pregunta expressament: **“Què t'agradaria millorar en la salut personal?”**

Fer més activitat física és el principal repte que es proposa la ciutadania d'Abrera. En general, no es concreta quin tipus d'activitat, més enllà de fer més exercici físic i esport.

Seguidament, algunes queixes són degut a problemes de salut crònics. Algun missatges literals són:

- “Què no tinguéis dolors d'esquena causats pel treball”
- “Menys migranyes i dolors articulars”
- “Dolors dels ossos”

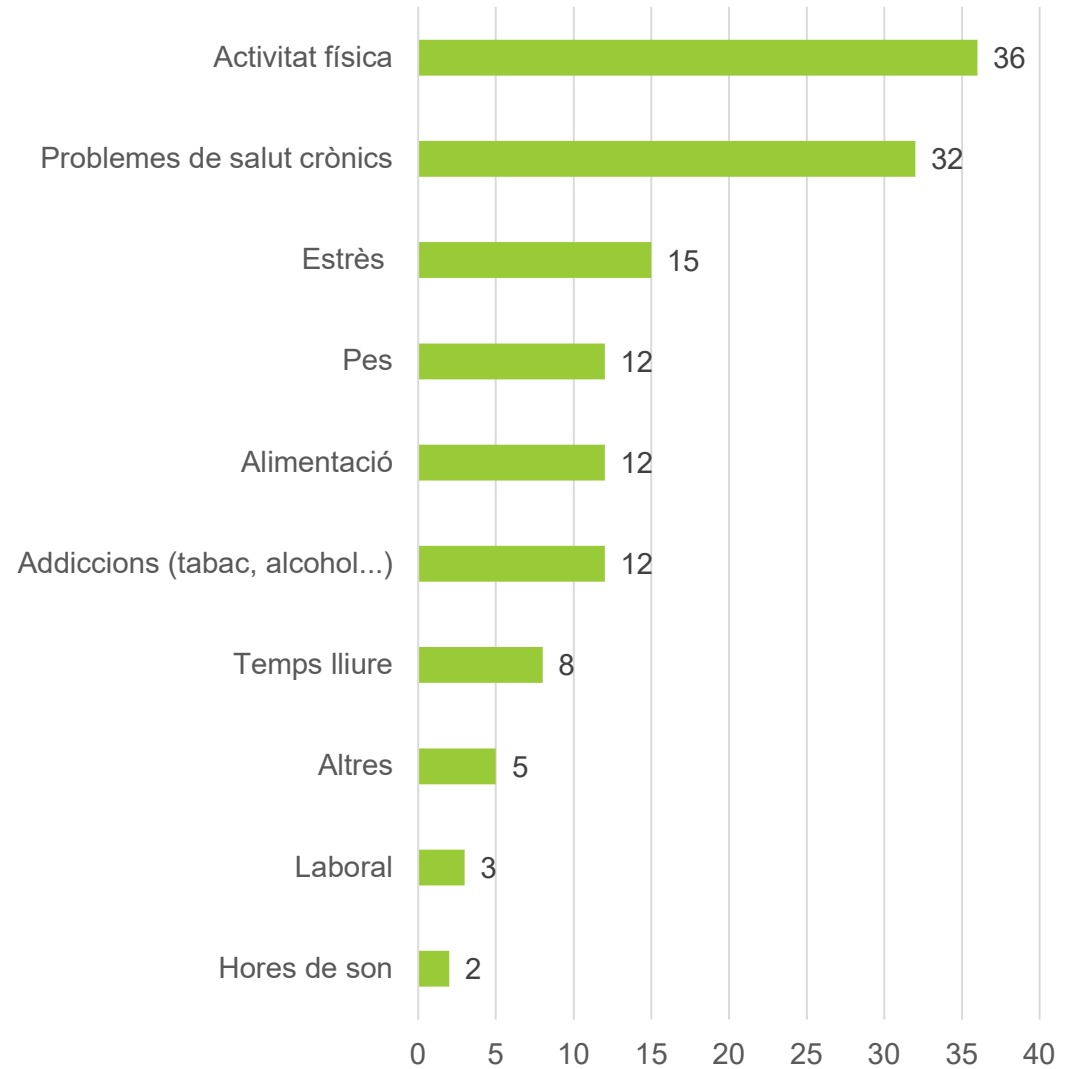
En tercer lloc, s'exposa la necessitat de reduir els nivells d'estrès i ansietat.

En quart lloc, diverses persones indiquen que els agradaria perdre pes i millorar la seva alimentació. Alguns missatges concrets que indiquen les persones enquestades per millorar l'alimentació són:

- “Aprendre a cuinar de forma saludable”
- “Accès més econòmic al menjar saludable”

Altres reptes a millorar són: deixar de fumar, tenir més temps lliure, superar la depressió o millorar l'autoestima, dormir més, trobar feina etc.

Gràfic 81. Què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?. Enquesta ciutadana

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

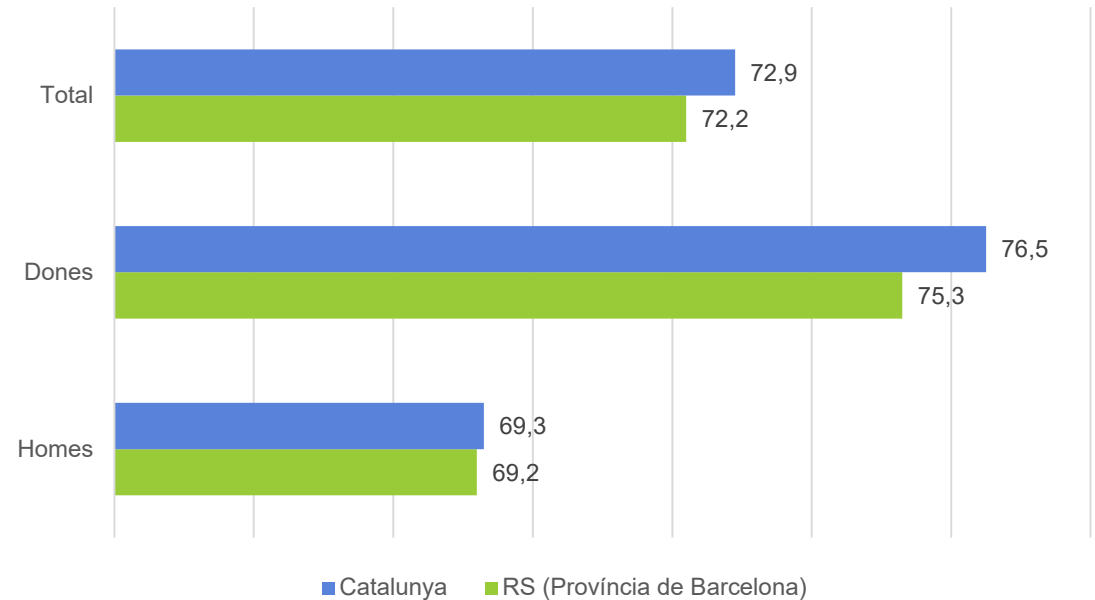
Observació: el valor donat correspon a les vegades que s'ha expressa una millora en aquest sentit.

3.4.1. Alimentació

“Una alimentació saludable es defineix com aquella que és satisfactòria, suficient, completa, equilibrada, harmònica, segura, adaptada al comensal i a l’entorn, sostenible i assequible” (Generalitat de Catalunya, Canal Salut). Aquesta definició troba la seva aplicació en la dieta mediterrània que seguim allò que s’enuncia en el Canal de Salut de la Generalitat de Catalunya, “la dieta mediterrània, es basa en el consum majoritari d’aliments d’origen vegetal, frescos i mínimament processats, com fruites fresques i verdures del temps, llegums, fruita seca, cereals integrals, oli d’oliva verge extra i, en menor quantitat i freqüència, els làctics preferentment fermentats i el peix, seguit de les carns (preferentment blanques i magres) i els ous. L’aigua és la beguda principal. La dieta mediterrània també es caracteritza per procurar els àpats familiars, la utilització d’aliments locals i estacionals i per potenciar les activitats culinàries i gastronòmiques”.

Les dones segueixen en major mesura la dieta mediterrània en comparació amb els homes. Seguint les dades de l’Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya, en el període 2015-2016, 76,5% de les dones dels municipis adscrits a la RG de Barcelona segueixen la dieta mediterrània mentre que entre els homes s’arriba a un 69,3%.

Gràfic 82. Adherència a la dieta mediterrània en població de 15 anys i més 2015-2016 de la Regió Sanitària de Barcelona (RS) i Catalunya. Dades estandarditzades.

Observació (1): la dada no està disponible per ABS per tant es presenta la dada de la Regió Sanitària (RS). La RS d’Abrera és la província de Barcelona.

Observació (2): el percentatge l’estandarditzat serveix per fer la comparació amb la resta de territoris. La dada de Catalunya correspon a l’any 2016 i la dada de l’AGA, al període 2015-2016.

Observació (3): La dada es recull amb l’instrument MEDAS (Mediterranean Diet Adherence Screener), que consta de 14 preguntes sobre els diferents elements de la dieta mediterrània. S’hi estableixen tres categories: compliment baix (≤ 5 punts), compliment mitjà (entre 6 i 9 punts) i compliment alt (≥ 10 punts). Es considera com a seguiment adequat de les recomanacions d’alimentació mediterrània els nivells de compliment mitjà i alt.

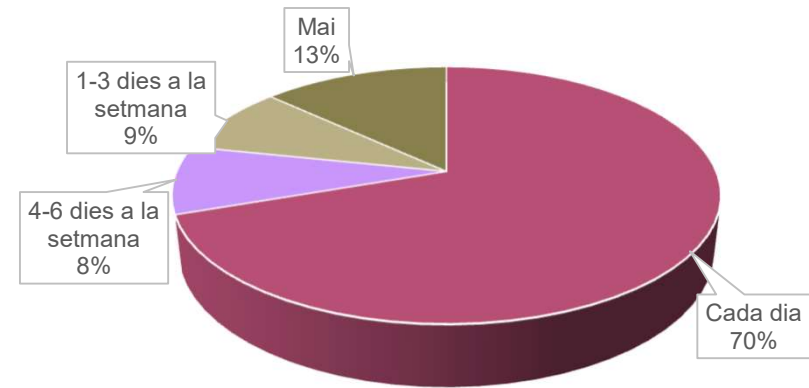
Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

En el marc de l'enquesta ciutadana, s'ha pogut estudiar sobre l'hàbit d'esmorzar i la freqüència de menjar fruita, verdura, llegums, carn i peix.

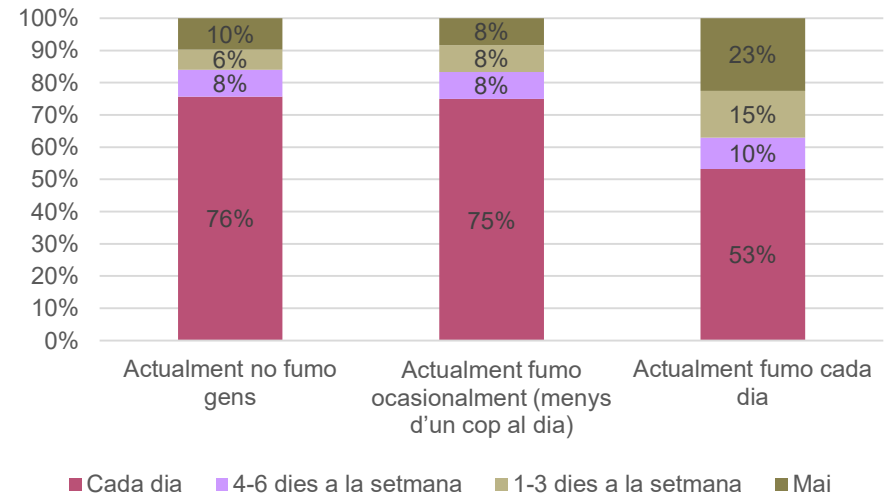
Un 70% de la població enquestada esmorza cada dia abans de sortir de casa mentre que un 13% de la població no ho fa mai. Entre mig, hi ha persones que esmorzen la major part dels dies (4 a 6 dies), 8%, i d'altres que ho fan uns dies minoritaris (1 a 3 dies), 9%.

L'hàbit d'esmorzar abans de sortir de casa no presenta correlacions estadísticament significatives en relació al gènere, edat o origen. Malgrat això, hi ha factors de risc per la salut com l'addicció al tabac que afecta en l'hàbit d'esmorzar abans de sortir de casa; així, aquelles persones que fumen cada dia tendeixen en major mesura a no esmorzar mai (23%) i per tant, es redueix el percentatge de persones que esmorza cada dia a casa seva: ara un 53%.

Gràfic 83. Durant la última setmana, quants dies vas esmorzar ABANS de sortir de casa?

Gràfic 84. Durant la última setmana, quants dies vas esmorzar ABANS de sortir de casa? * De les situacions següents, quina descriu millor el teu comportament respecte al tabac?

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Pel que fa a les racions de fruita i verdura que la població a Abrera consumeix al dia, la mitjana de la població és de 2,2 racions de fruita i verdura al dia. Aquesta és propera a la mitjana de Catalunya a 2018 segons l'ESCA.

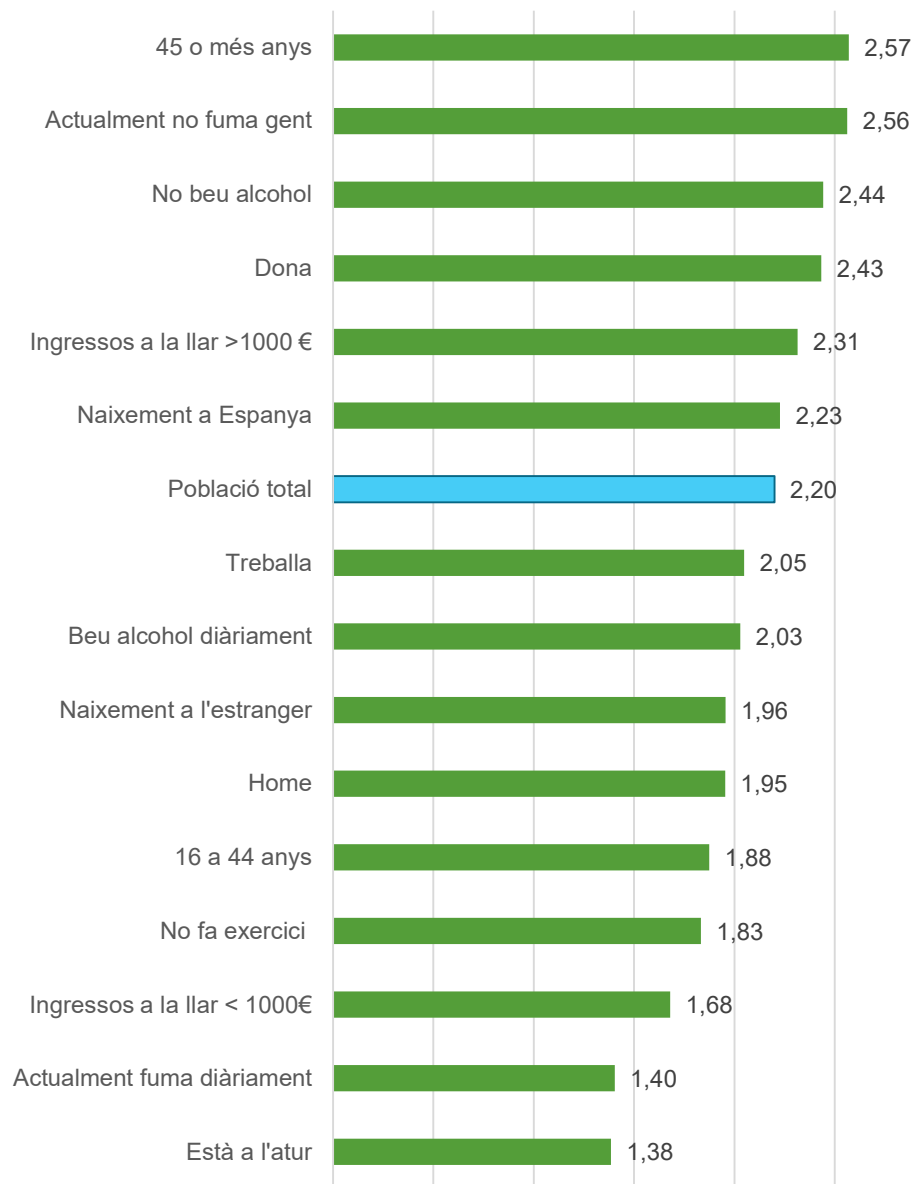
Si ens fixem en el perfil de persones que estan per sobre de la mitjana de població, podem veure que aquestes tenen 45 i més anys, és una població que no fuma gens ni beu alcohol, població femenina i és una població que ingressa a la llar més de 1.000 €. Per contra, les persones que estan a l'atur, que fumen diàriament, ingressen menys de 1.000 € mensuals a la llar, no fan exercici habitualment o ocasionalment, són més aviat joves (16 a 44 anys), són homes i han nascut a l'estranger, mengen menys de 2 racions de fruita i verdura al dia.

Taula 23. Quantes racions de fruita i verdura menges al dia?

Quantes racions de fruita i verdura consumeixes normalment al DIA?	Catalunya (ESCA 2018)	Abrera
Cap ració al dia	8,3%	8,6%
1 a 2 racions al dia	38,1%	54,1%
3 racions al dia	23,4%	19,5%
4 racions al dia	17,9%	11,8%
5 o més racions al dia	12,3%	5,9%
Mitjana	2,7	2,2
Percentatge de població que consumeix 3 racions o més al dia	46%	63%

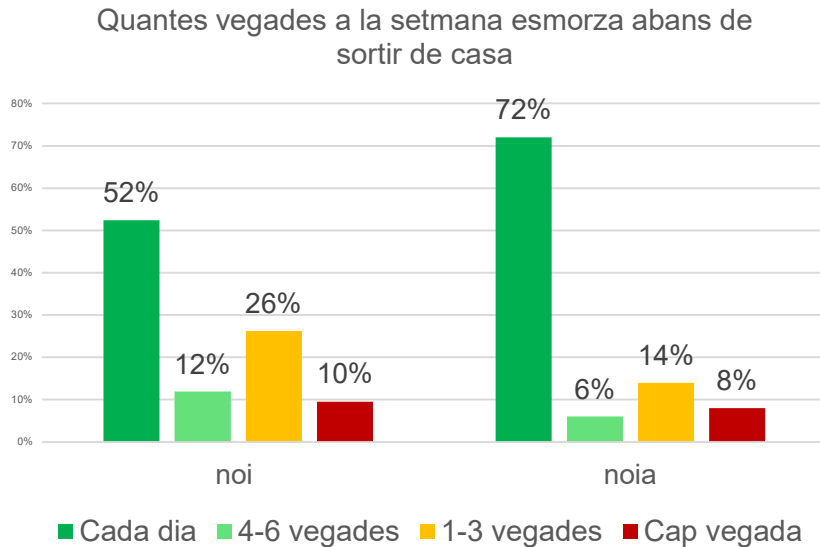
Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2018 i Enquesta ciutadana, 2019

Gràfic 85. Quantes racions de fruita i verdura menges al dia?

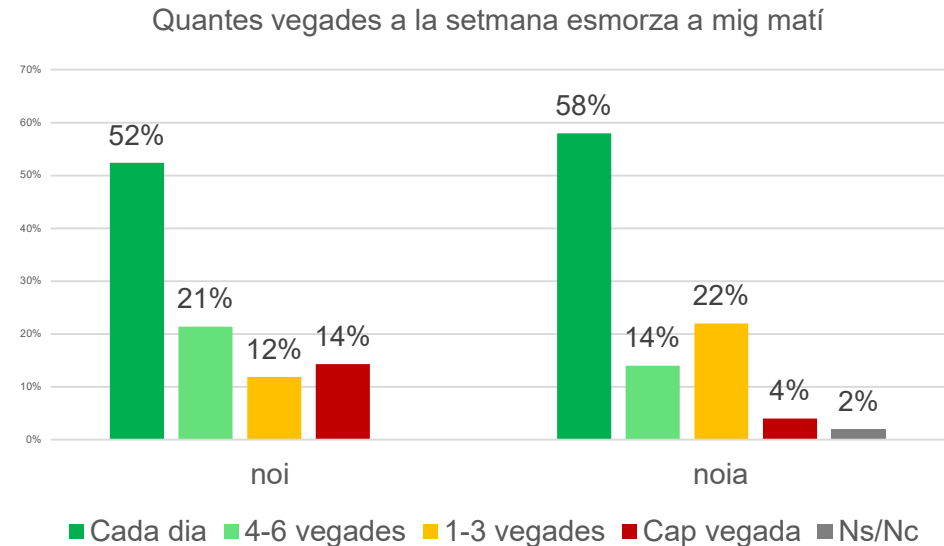

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 86. Hàbit d'esmorzar abans de sortir de casa, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017.

Gràfic 87. Hàbit d'esmorzar a mig matí, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017.

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Voltterra.

Observació (2): La dada s'obté al preguntar «(Q21.) Quantes vegades has fet els següents àpats durant els últims 7 dies? Esmorzar abans de sortir de casa/a mig matí»

Observació (3): La dada s'obté al preguntar «(Q22.) Si esmorzes abans de sortir de casa, què sols prendre? »

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

Un 36% dels joves de 14 a 17 anys d'Abrera no esmorza cada dia entre setmana abans de sortir de casa o no ho fa cap vegada. En el cas de les noies, aquest percentatge es redueix al 26%. De fet, les noies acostumen a esmorzar cada matí o la majoria de matins abans

de sortir de casa: un 78% de les joves de 4rt d'ESO així ho fa mentre que aquest percentatge es redueix al 64% en el cas dels nois. A banda, un 73% de nois i un 72% de les noies acostumen a esmorzar a mig matí cada dia o la majoria dels dies.

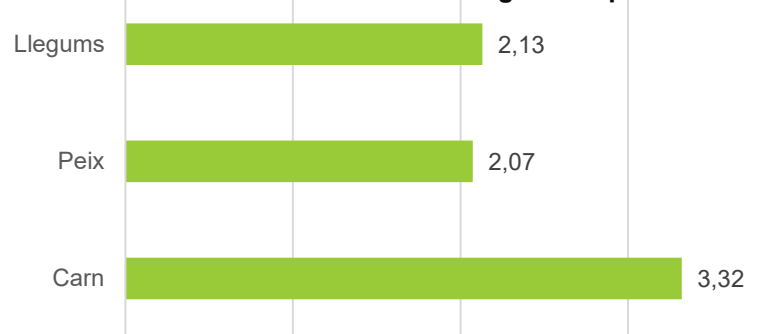
La població d'Abrera consumeix 3,3 racions de carn a la setmana. A nivell de Catalunya, seguint l'ESCA de 2018, un 46% de la població consumeix menys d'una ració de carn (carn vermella, hamburgueses o embotits).

En el cas dels llegums i peix, la mitjana és més baixa: 2,1 racions a la setmana en el cas dels llegums i 2 racions a la setmana en el cas del peix. La població d'Abrera consumeix en major proporció peix que la població total de Catalunya: 34,9% assegura menjar 3 racions o més a la setmana mentre que, a escala de Catalunya, aquest percentatge decreix, 28,5%. Pel que fa als llegums, un 10,4% de la població d'Abrera assegura no menjar cap ració. Aquest percentatge és força alt en comparació amb la dada de Catalunya: 4,6%.

A la pregunta *què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?*, un 18% de les persones responen aspectes vinculats amb l'alimentació. Una proporció important d'aquest 18% demana tenir una millor alimentació, amb productes saludables i saber cuinar bé aquests productes i un altre gruix de persones indica que vol aprimar-se.

Des de març de 2022 tenim al Centre d'Atenció Primària un equip de **3 nutricionistes comunitàries** amb les que es treballarà més a fons la promoció de l'alimentació saludable.

Gràfic 88. Quantes vegades a la SETMANA consumeixes els següents tipus d'aliments:

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Taula 24. Quantes vegades a la SETMANA consumeixes els següents tipus d'aliments: llegums i peix

Quantes vegades a la SETMANA consumeixes els següents tipus d'aliments:	Llegums		Peix i/o marisc	
	Total Catalunya	Abrera	Abrera	Total Catalunya
Cap ració	4,6%	10,4%	6,3%	6,9%
2 racions o menys a la setmana	69,8%	60,6%	65,2%	58,2%
3 racions o més a la setmana	25,6%	29,0%	28,5%	34,9%

Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2018

3.4.2. Descans

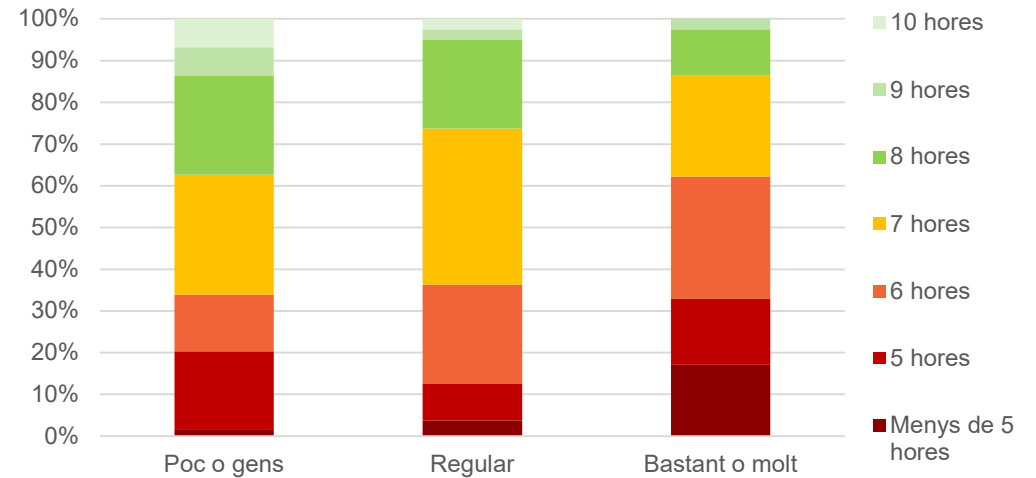
Entre els elements fonamentals del nostre estil de vida que tenen un provat impacte sobre la nostra salut es troben els hàbits de descans diari, mesurats pel nombre d'hores que s'acostuma a dormir al dia.

L'enquesta del Pla Local de Salut ha permès copsar informació sobre aquest pilar del nostre estil de vida, a partir de les respostes en primera persona dels enquestats i enquestades.

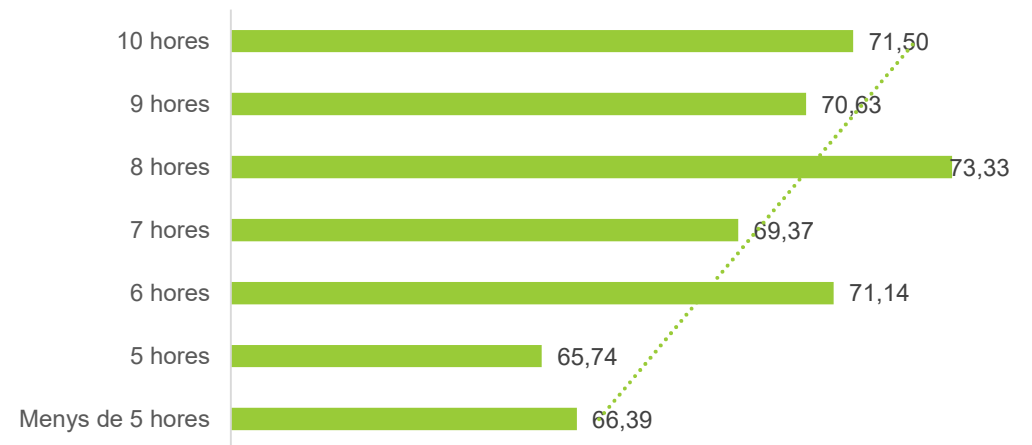
L'enquesta permet aprofundir en els hàbits de son detectats en funció d'altres característiques de les persones, com pot ser l'edat, el sexe, el nivell d'estudis o la situació laboral.

A més, l'impacte de les hores de descans i de son és significatiu en altres variables vinculades a la salut com és el nivell d'estrès i la percepció de l'estat de la salut. En aquest sentit, hi ha una relació significativa entre les hores de son i el nivell d'estrès que la població sent, així com l'autopercepció de la salut. A mesura que es dorm menys hores, l'individu se sent més estressat (posicions vermelles en la columna de bastant o molt). Per altra banda, aquelles persones que dormen 5 i menys hores, presenten una nota mitjana de percepció del seu estat de salut per sota de la mitjana assolida per la població d'Abrera (recordem que aquesta és de 69,85).

Gràfic 89. Durant la setmana passada, quant de temps has dormit diàriament, com a mitjana? * Quin nivell d'estrès sents en la teva vida diària?

Gràfic 90 Ens pot indicar, en aquesta escala, la teva opinió sobre el teu estat de salut en general en el dia d'avui?

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

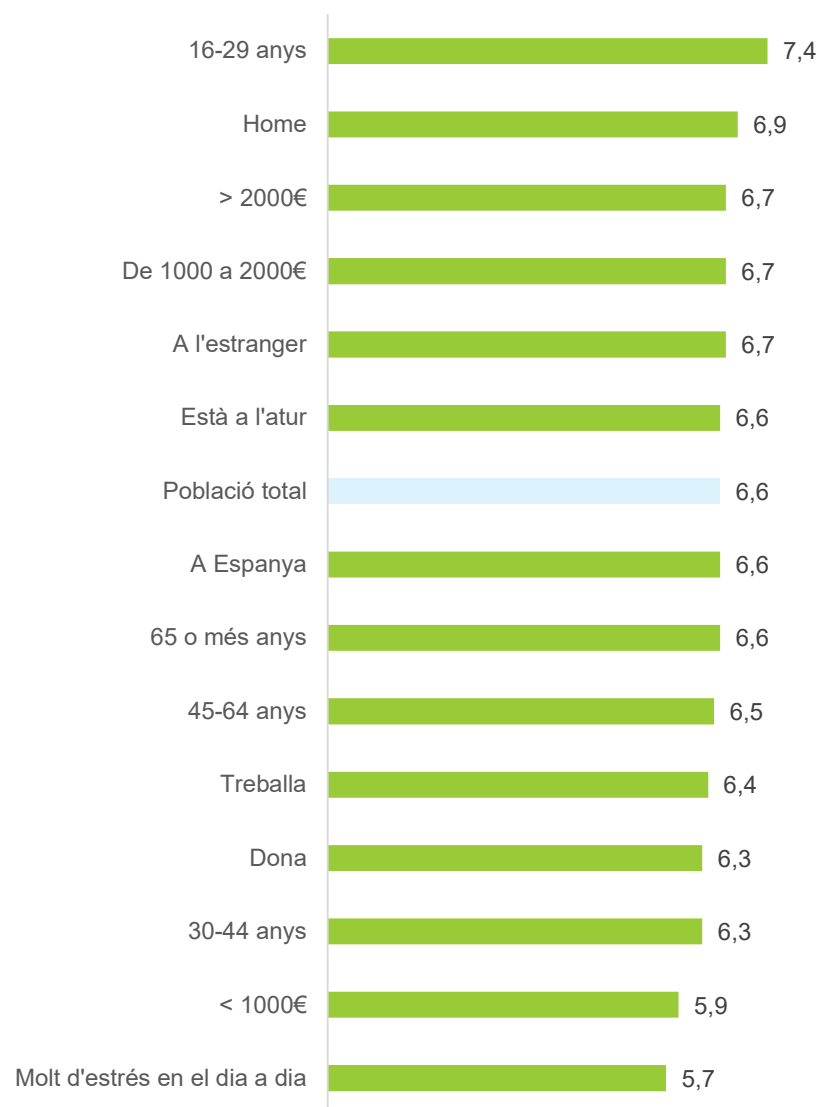
La mitjana d'hores que dorm la població d'Abrera és d'un poc menys de 7 hores diàries (6,6). Aquesta mitjana és baixa en comparació amb la mitjana de la població de Catalunya en 2018: 7,2 hores de mitjana. De fet, seguint les taules que es presenten en la següent pàgina, el 78% de la població d'Abrera dorm més de 6 hores mentre que a Catalunya aquest percentatge està al voltant del 80% de la població.

A les reunions de redacció del PLS d'Abrera, el grup motor (integrat per experts/es en l'àmbit de salut), posa de relleu que una important part de la població treballa al polígon industrial, on s'acostumen a fer jornades laborals nocturnes i força intensives.

Tant a Catalunya com a Abrera, les dones tendeixen a dormir menys hores que els homes. En el cas d'Abrera, podem veure que entre les característiques de les persones que estan per sota de la mitjana de la població estan les dones. Altres característiques són tenir més de 30 anys (amb especial afectació entre les persones de 30 a 44 anys), estar en una situació laboral activa i tenir uns ingressos mensual menors o iguals a 1.000 €. Com veiem anteriorment, aquelles persones que estan per sota de la mitjana d'hores descansades al dia, acostumen a tenir molt d'estrès en el dia a dia.

A la pregunta *què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?*, diverses persones afirmen que voldrien tenir més temps per descansar i poder dormir més hores.

Gràfic 91. Durant la setmana passada, quant de temps has dormit diàriament, com a mitjana?

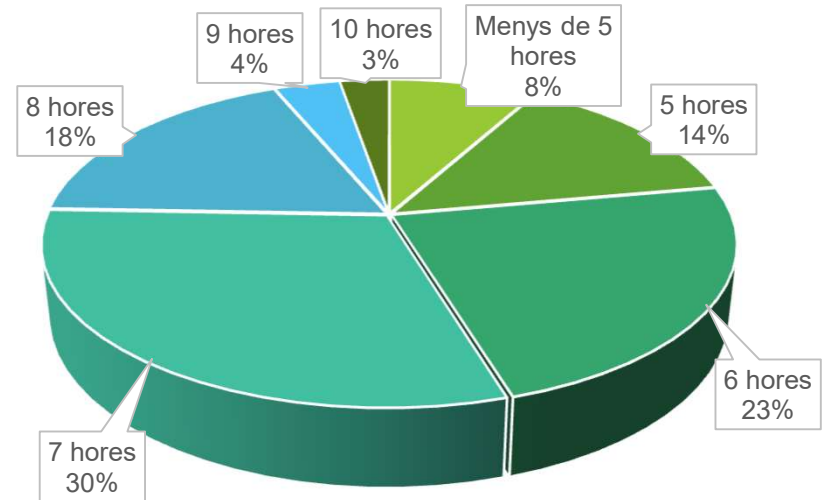

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 92. Durant la setmana passada, quant de temps has dormit diàriament, com a mitjana?

Taula 25. Durant la setmana passada, quant de temps has dormit diàriament, com a mitjana?

Durant la setmana passada, quant de temps has dormit diàriament, com a mitjana?	Total Catalunya (ESCA 2018)	Abrera
Menys de 6 hores	9,6%	22,2%
De 6 a 8 hores	78,9%	71,5%
Més de 8 hores/dia	11,5%	6,3%
Mitjana	7,18	6,60

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Taula 26. Durant la setmana passada, quant de temps has dormit diàriament, com a mitjana? Segons gènere

Durant la setmana passada, quant de temps has dormit diàriament, com a mitjana?	Total Catalunya (ESCA 2018)		Abrera	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Menys de 6 hores	8,2%	10,8%	16,7%	27,4%
De 6 a 8 hores	80,3%	77,6%	75,0%	68,1%
Més de 8 hores/dia	11,4%	11,6%	8,3%	4,4%

Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2018

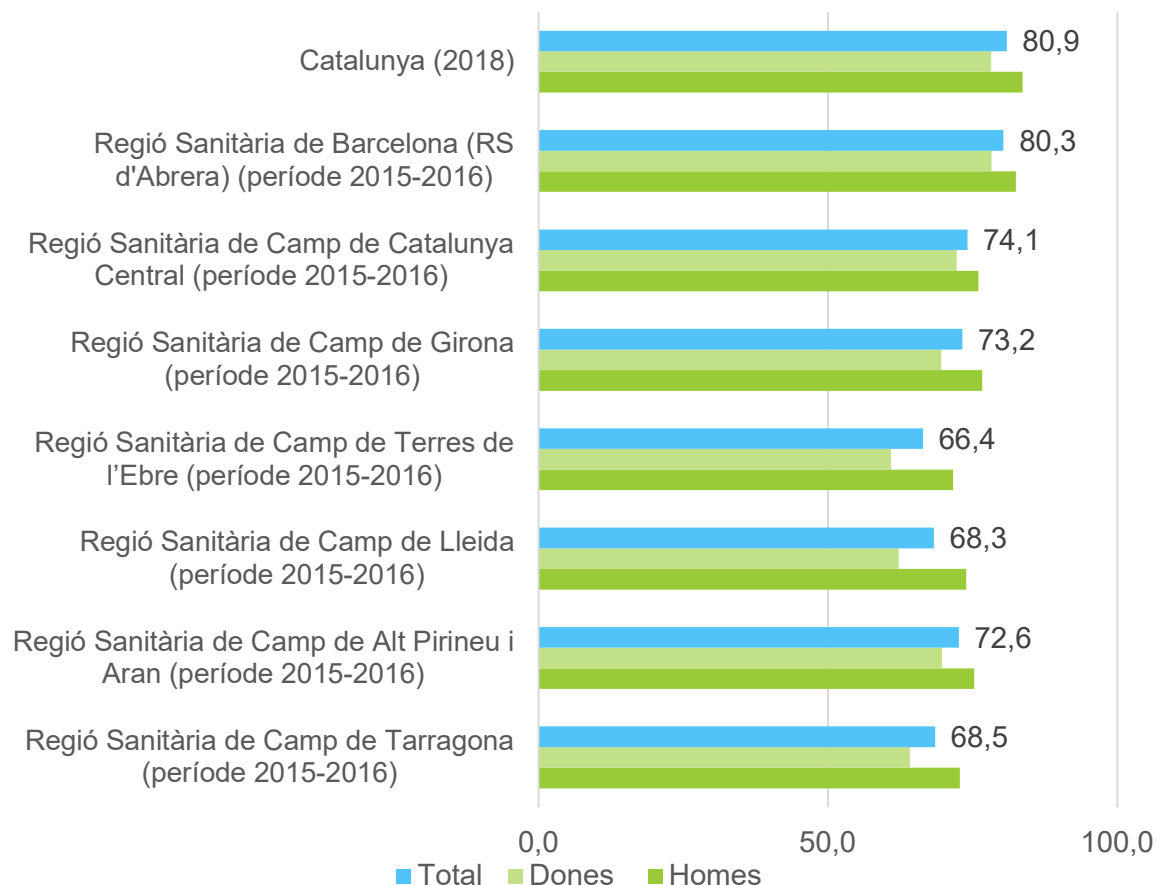
3.4.3. Activitat física i esportiva

Analitzem en aquest apartat el grau d'activitat física i esportiva de la població, com un altre element de l'estil de vida que té un provat efecte sobre la salut de les persones.

Abans d'endinsar-nos en els resultats de l'enquesta ciutadana cal mencionar les dades de l'AQASC, 2018.

La regió sanitària de Barcelona, en la que es troba el municipi d'Abrera, és la regió que aporta valors més positius sobre la pràctica esportiva. Un 80,3% de la població d'aquesta regió sanitària practica una activitat saludable moderada o alta (78% en el cas de les dones i 82,5% en el cas dels homes). Aquests valors són els més propers a la mitjana de Catalunya.

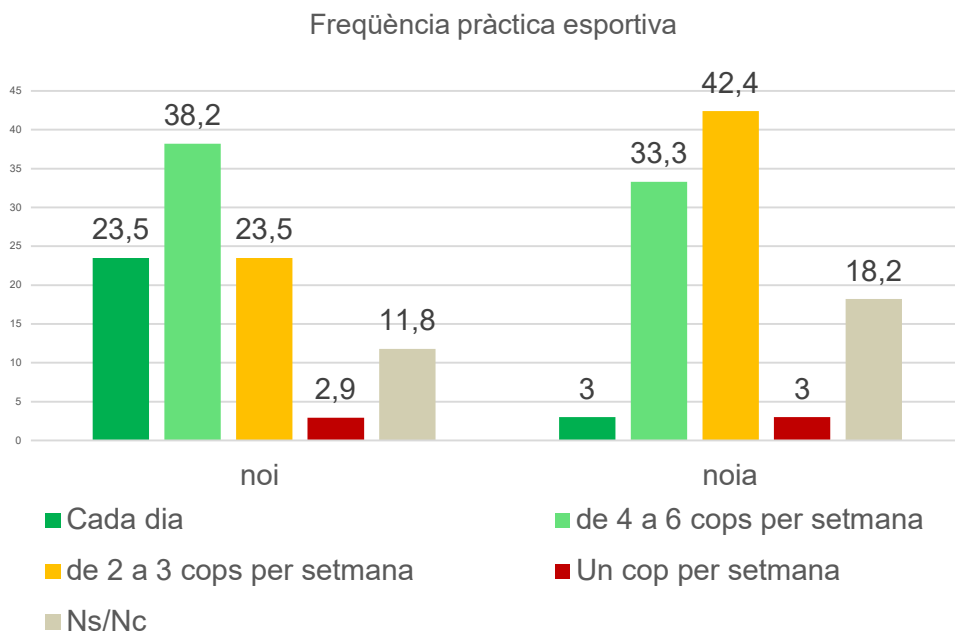
Gràfic 93. Activitat física saludable de la població de 15-69 anys 2015-2016 comparada entre regions sanitàries i Catalunya.

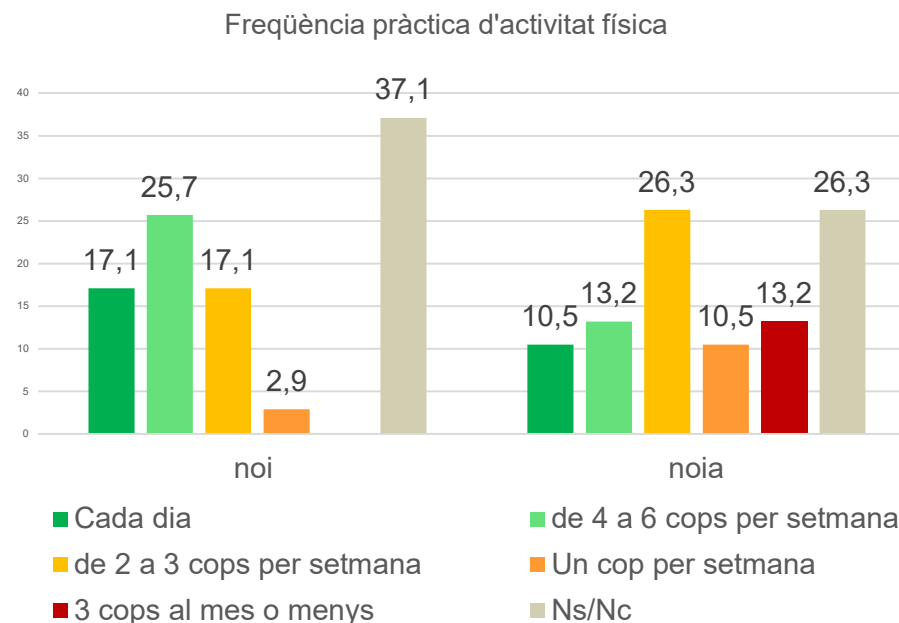
Observació (1): la dada no està disponible per ABS per tant es presenta la dada de la Regió Sanitària. Hi ha 7 regions sanitàries i Abrera es troba en la Regió Sanitària de Barcelona.
Observació (2): el percentatge estandarditzat serveix per fer la comparació amb la resta de territoris. La dada de Catalunya correspon a l'any 2016 i la dada de la regió sanitària, al període 2015-2016.
Observació (3): la dada presenta es mesura a partir de l'instrument IPAQ, que classifica la població en tres categories: baixa, moderada i alta. Es considera activitat física saludable la suma de l'activitat moderada i l'alta.

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

Gràfic 94. Freqüència pràctica esportiva, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Gràfic 95. Freqüència pràctica d'activitat física, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Volterra.

Observació (2): La dada s'obté al preguntar «(Q26) Actualment, fora de l'horari escolar, fas esport? I alguna altra activitat física?»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

Les noies de 14 a 17 anys d'Abrera practiquen menys esport i fan menys activitat física que els nois de la mateixa edat durant l'horari extraescolar. La diferència és significativa: mentre que un 61,7% dels nois fan esport cada dia o la majoria dels dies de la setmana, només un 33,6% de les dones fa esport de 4 a 6 cops per setmana.

Les noies acostumen a fer-ne 2 a 3 cops per setmana. Pel que fa a la pràctica d'activitat física, un 42,8% dels nois fan activitat física fora de l'escola cada dia o la majoria dels dies de la setmana. En el cas de les noies, aquest percentatge és del 23,7%. A més, 13,2% de les noies només fa 3 cops al mes o menys.

Si ens fixem en el marc de l'enquesta ciutadana, el 78,2% de la població d'Abrera fa algun tipus d'activitat física o esportiva. Aquesta dada inferior a la mitja de Catalunya que està pel 82,8%. Pel contrari, un 28,2% de la població d'Abrera fa exercici varies vegades a la setmana mentre que aquesta xifra és lleugerament inferior en el conjunt de Catalunya: 26%. Tant a Abrera com a Catalunya, les dones tendeixen a fer menys activitat física que els homes. De fet, el gènere és una variable significativa estadísticament alhora d'explicar la pràctica esportiva. En el cas d'Abrera, un 76,1% de les dones fa algun tipus d'activitat física o esportiva (81,1% en el cas de les dones a Catalunya).

Si ens fixem en les edat, les dones joves (16 a 29 anys), un 68% de les dones fa alguna mena d'activitat física o esportiva (85% en el cas dels homes en aquesta franja d'edat). Per tant, es manté una dinàmica semblant a la registrada en l'enquesta a

joves de 4rt d'ESO

L'activitat esportiva presenta relacions significatives amb la percepció de la salut, així, la població que fa activitat física habitualment té una mitjana de salut personal per sobre de la mitjana de població.

Per últim, malgrat que no hi ha relacions estadístiques significatives, podem veure que la població amb estudis superiors acostuma a fer una activitat física o esportiva més habitual.

A la pregunta "Què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?", un 26% de les respostes indiquen que els agradaria fer més activitat física, i relacionat amb això, algunes demandes per fer Abrera més saludable és la promoció d'activitats en espais a l'aire lliure (passejades, ioga a l'aire lliure, etc.)

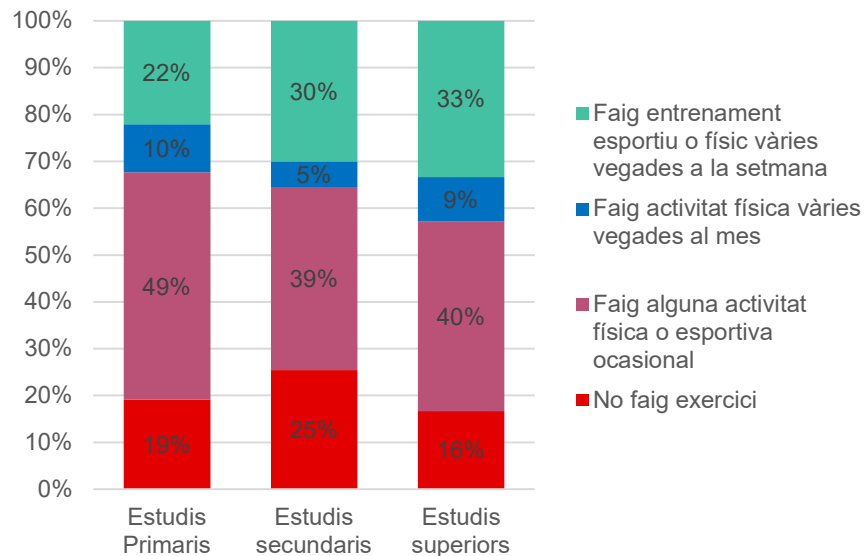
Taula 27. Freqüència amb la que realitzes alguna activitat física.

Quina d'aquestes possibilitats descriu millor la freqüència amb la que realitzes alguna activitat física en el seu temps lliure?	Total Catalunya (ESCA 2018)			Abrera		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Baixa	15,5%	18,9%	17,2%	19,6%	23,9%	21,8%
Moderada	51,7%	61,7%	56,7%	43,0%	56,6%	50,0%
Alta	32,8%	19,3%	26,1%	37,4%	19,5%	28,2%

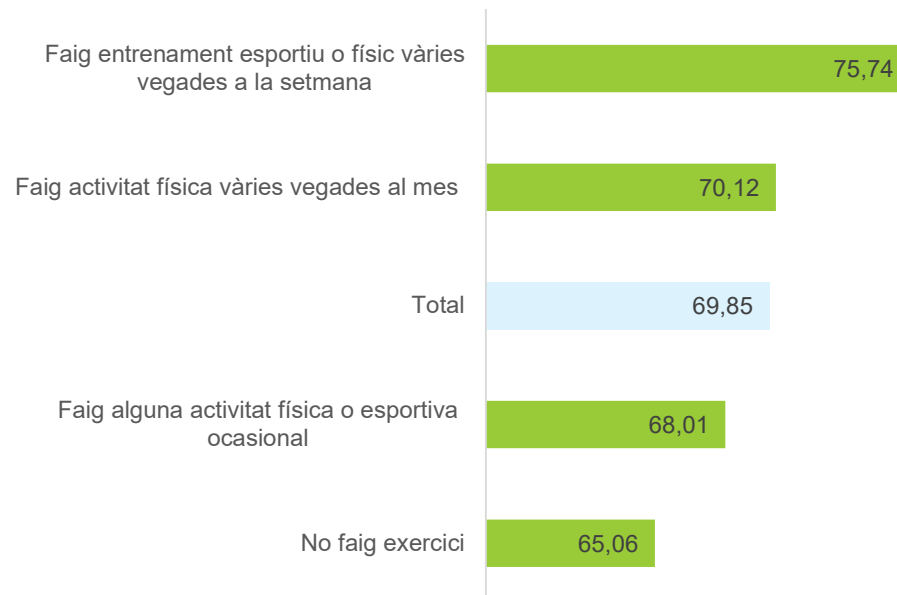
Nota: la categoria de moderada agrupa dos respostes de l'enquesta ciutadana: 1) Faig alguna activitat física o esportiva ocasional i 2) Faig activitat física varies vegades al mes

Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2018

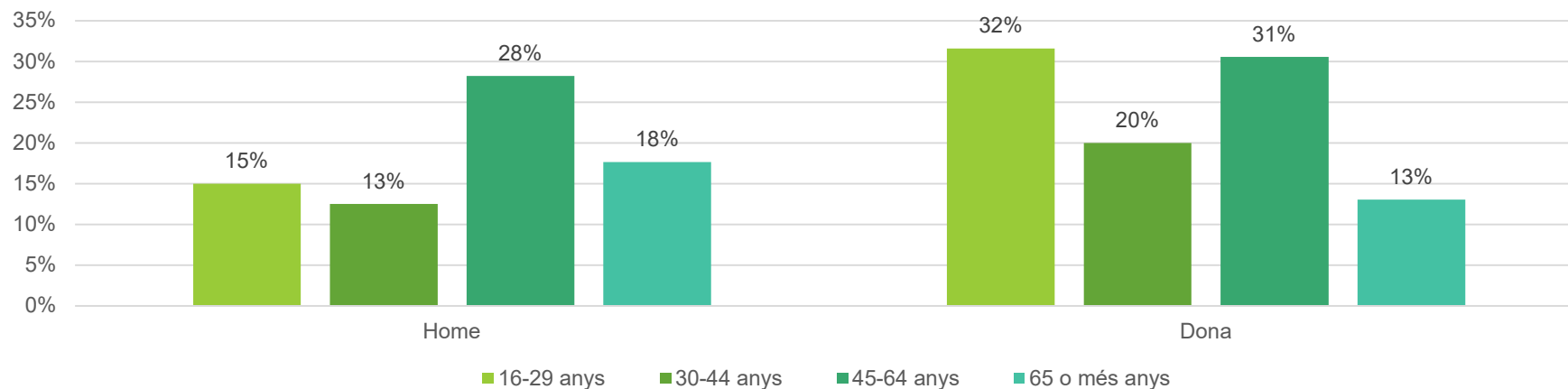
Gràfic 96. Quina d'aquestes possibilitats descriu millor la freqüència amb la que realitzes alguna activitat física en el teu temps lliure? * nivell d'estudis

Gràfic 97. Quina d'aquestes possibilitats descriu millor la freqüència amb la que realitzes alguna activitat física en el teu temps lliure? * percepció mitjana de la salut pròpia

Gràfic 98. No fa exercici o activitat física segons gènere i edat (pregunta: Quina d'aquestes possibilitats descriu millor la freqüència amb la que realitzes alguna activitat física en el teu temps lliure?)

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

3.4.4. Consums de risc: alcohol, tabac, drogues i pantalles

En aquest apartat tractem diferents tipus de consums de risc per a la salut i la seva prevalença entre la població d'Abrera.

Les dades que es fan servir per estudiar aquesta dimensió són:

- Enquesta ciutadana, 2019
- Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA), 2018
- Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017
- Dades de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQASC), 2016

Cal destacar l'atenció i l'acompanyament sobre drogues i comportaments de risc que desenvolupa el servei d'acció social de l'Ajuntament d'Abrera en relació als i les joves amb la finalitat de prevenir el consum i altres conductes de risc a aquestes edats.

Les properes pàgines abordaran temàtiques com:

- El tabaquisme
- El consum d'alcohol
- El consum de drogues
- L'ús de pantalles

Veurem com, a grans trets, pel que fa al **tabaquisme**, es donen dinàmiques diferenciades per raó de gènere: tot i que els homes tendeixen a fumar més que les dones de forma habitual, en el cas d'Abrera, s'acumula una major proporció de dones que fumen.

Pel que fa al **consum d'alcohol**, com ja passava amb el consum de tabac, hi ha dinàmiques diferenciades per raó de gènere: un major volum d'homes que de dones consumeix alcohol diàriament (24% i 5%, respectivament). La situació laboral i els ingressos són altres indicadors de risc que presenten una relació significativa estadísticament amb el fet de consumir alcohol.

En relació al **consum de drogues**, seguint l'enquesta d'hàbits saludables de 4rt d'ESO, la majoria de joves no han pres cap substància però, en el cas de fer-ho els nois són els més propensos a haver-ne provat.

Per últim, 2,6 hores és la mitjana de la població d'Abrera pel que fa al "consum" de **pantalles** fora de la feina o de l'estudi. No obstant, un 14,5% destina 5 hores o més hores davant d'una pantalla i les dones joves (16 a 29 anys) són les que més temps hi destinen.

Tabaquisme

En el 2016, un 20,4% de la població assignada a l'ABS d'Abrera fuma tabac. No disposem de les dades estandarditzades que ens permetrien comparar l'ABS d'Abrera amb Catalunya, no obstant això, podem veure com varien les magnituds: en relació al total de persones fumadores hi ha més proporció de dones a Abrera que fumen que no pas a Catalunya. Un 18,8% de les dones de l'ABS d'Abrera fumen mentre que aquesta proporció decreix en l'àmbit català: 16% de les dones fumen a Catalunya en 2016. Els homes continuen essent el grup que més fuma: un 21,9% dels homes de l'ABS d'Abrera fuma tabac.

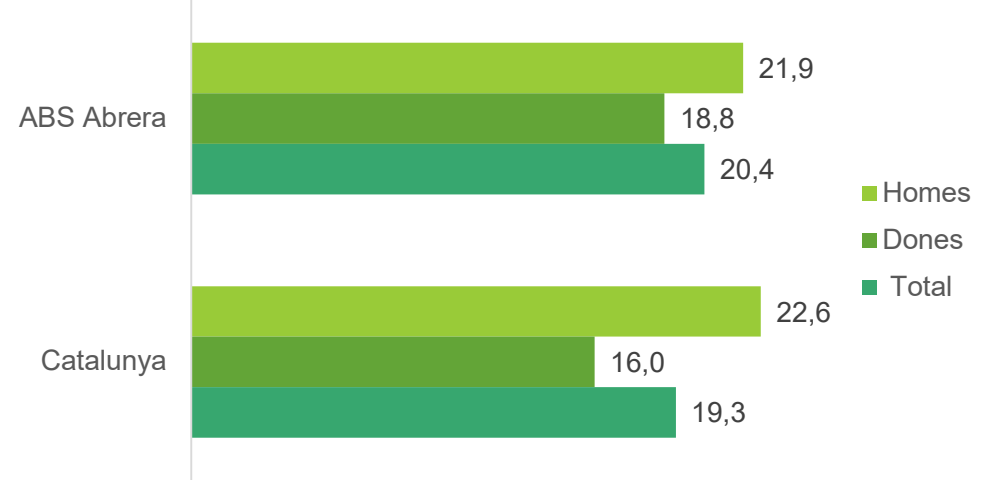
En el cas dels i de les joves de 14 a 17 anys que estudien 4rt d'ESO a l'institut Voltrera d'Abrera, un 58,8% dels nois afirma que actualment (2018) fuma mentre que només un 26,3% de les noies afirmen que fumen actualment. Dels i de les joves que fumen, el 33,4% ho fa cada dia mentre que 66,6% fuma dos o un cop per setmana. A mesura que el jove o la jove té més amics/gues que fumen, es tendeix a tenir un consum diari de tabac.

En el marc de l'enquesta ciutadana, un 28% de persones afirma fumar cada dia, un 6% fuma ocasionalment (menys d'un cop al dia) i un 66% de la població no fuma gens. Els homes fumen més

que les dones com ja veiem en les dades de l'ABS. Seguint les dades de l'enquesta, 34% dels homes i 22% de les dones enquestades afirmen fumar diàriament. A partir dels 45 anys la població presenta menors problemes d'addicció al tabac.

Així, un 8% de les respostes a la pregunta *què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?*, afirmen que els agradaria deixar de fumar per tal de millorar la seva salut personal.

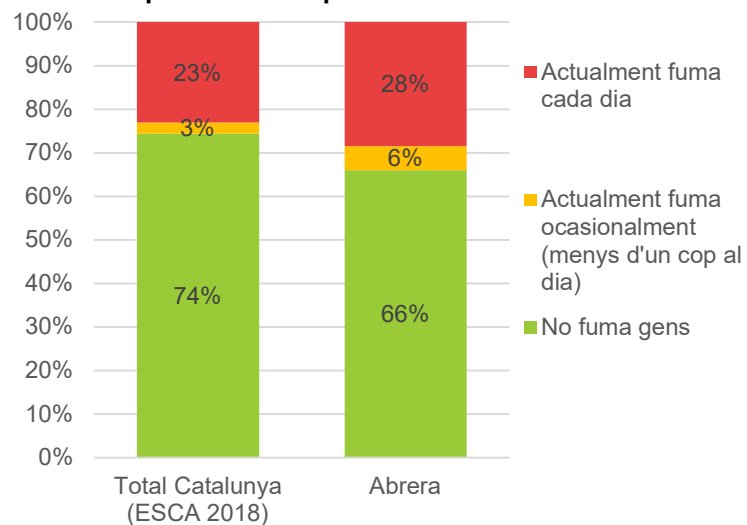
Gràfic 99. Consum de tabac de la població major de 14 anys. ABS Abrera. 2016

Observació (1): %brut = el percentatge brut és el valor real del territori. Per això, com les dades no estan estandarditzades no poden ser comparades.

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

Gràfic 100. De les situacions següents, quina descriu millor el teu comportament respecte al tabac?

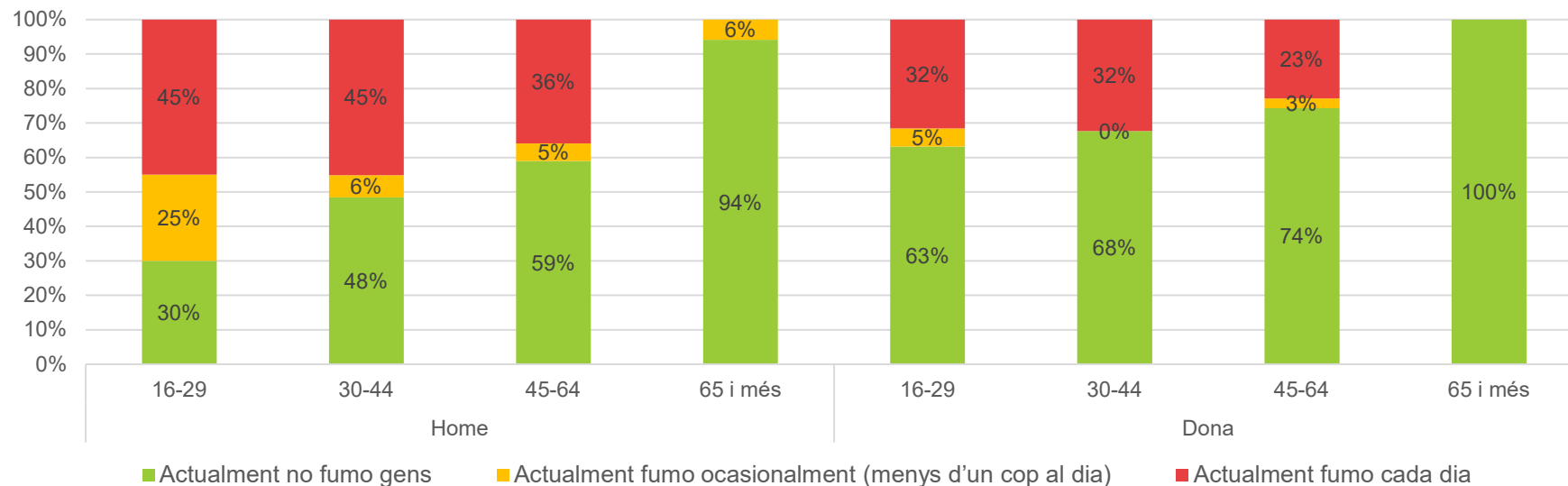

Taula 28. De les situacions següents, quina descriu millor el teu comportament respecte al tabac?

De les situacions següents, quina descriu millor el teu comportament respecte al tabac?	Total Catalunya (ESCA 2018)		Abrera	
	Homes	Dones	Homes	Dones
No fuma gens	69,1%	79,5%	56,1%	75,7%
Actualment fuma ocasionalment (menys d'un cop al dia)	2,4%	2,7%	9,3%	1,8%
Actualment fuma cada dia	28,4%	17,8%	34,6%	22,5%

Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2018 i enquesta ciutadana, 2019

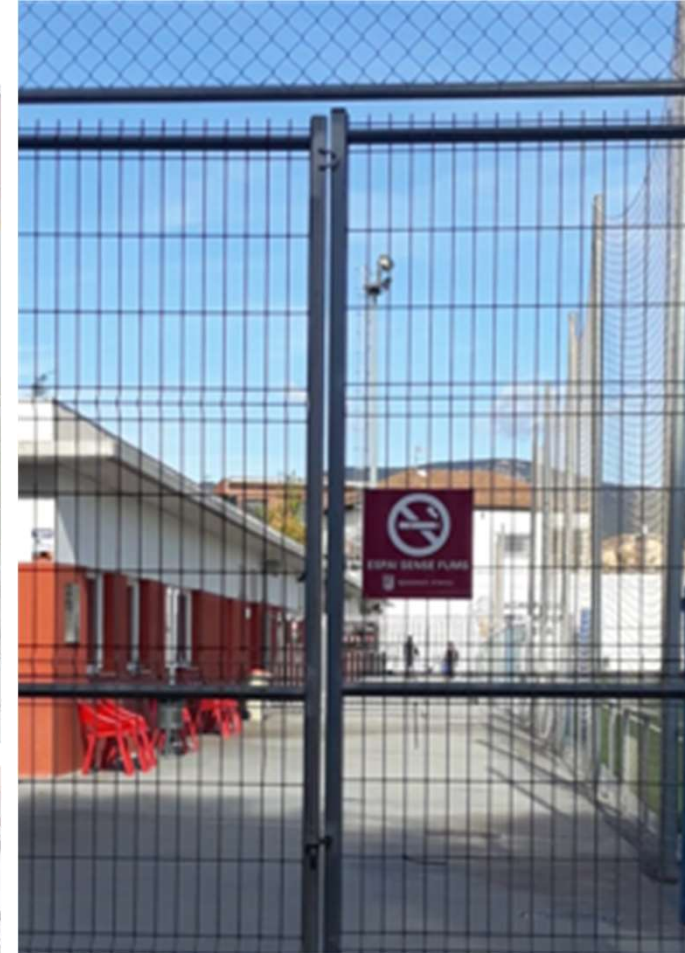
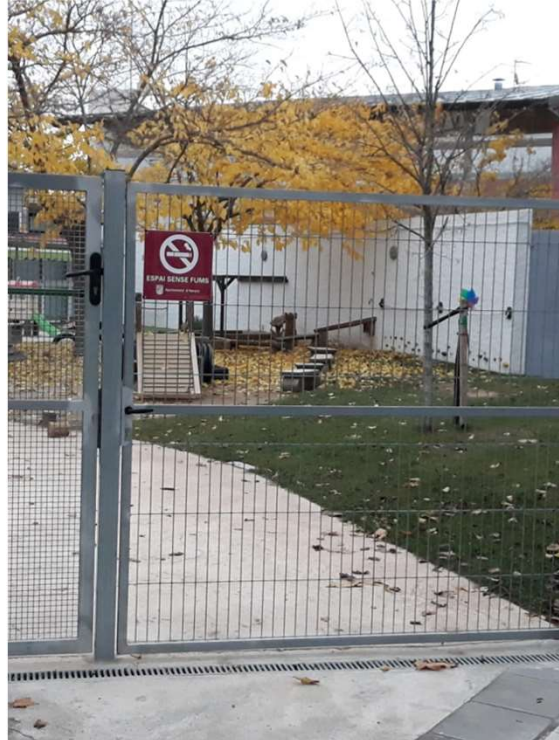
Gràfic 101. De les situacions següents, quina descriu millor el teu comportament respecte al tabac? Segons edat

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

A Abrera està indicada la prohibició de fumar en entorns concrets com els equipaments públics i els parcs de joc infantils.

S'adverteix de la prohibició amb la placa "Espais sense fums"

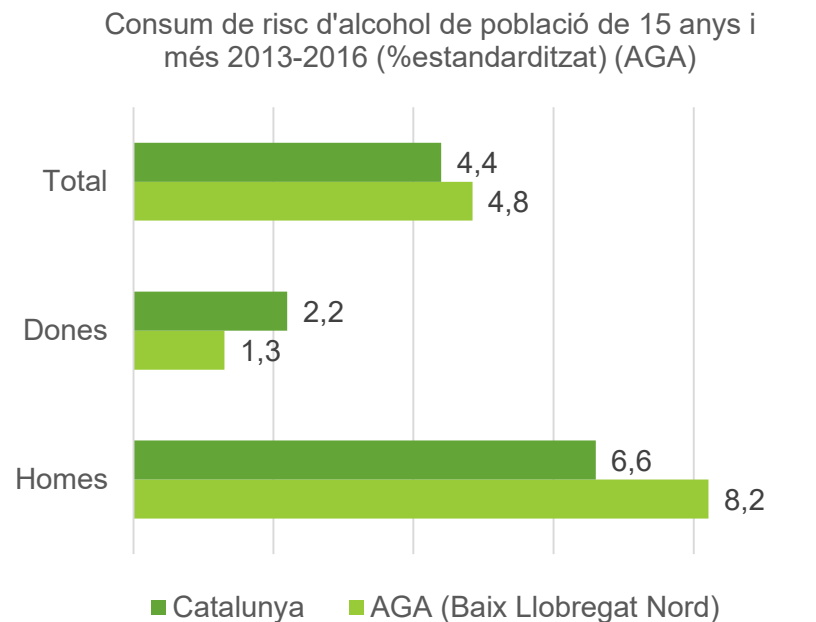

Consum de risc d'alcohol

Un 4,8% de la població de 15 anys i més assignada a l'AGA del Baix Llobregat Nord té un consum de risc d'alcohol semblant als resultats a Catalunya, 4,4%. El volum d'homes, tant a l'àmbit català com local, és superior al volum de dones que fan un consum de risc de l'alcohol: 8,8% dels homes en l'AGA del Baix Llobregat Nord tenen un consum de risc mentre que aquest percentatge és inferior per a les dones, 1,3%. Ara bé, en el període 2013-2016, entra la població assignada a l'ABS d'Abrera hi ha una afectació superior als homes que l'assolida en l'any 2016 a Catalunya. En canvi, les dones assignades a l'ABS d'Abrera presenten un menor consum de risc d'alcohol que les dones a l'àmbit català.

El 78,6 dels nois i el 74% de les noies de 4rt d'ESO de l'institut Voltrera han consumit alguna vegada d'alcohol. El 61,4% va començar a veure a partir dels 14 anys i el 35,7% abans dels 14 anys. Entre els i les joves que han begut alcohol, el 44,3% ha pres 4 o més begudes en 1 única ocasió. L'enquesta preguntà als i les joves de 4rt "t'has emborratxat alguna vegada?": només el 42,9% afirma que mai, així el 57,1% dels i de les joves afirmen que s'han emborratxat almenys una vegada. Com passa amb el consum de tabac, la influència de l'entorn és crucial: a mesura que més amics s'emborratxen, el jove o la jove enquestada afirma beure alcohol habitualment.

Gràfic 102. Consum de risc d'alcohol de la població de 15 anys i més assignada a l'AGA del Baix Llobregat Nord (període 2013-2016) i Catalunya (2016). Dades estandarditzades

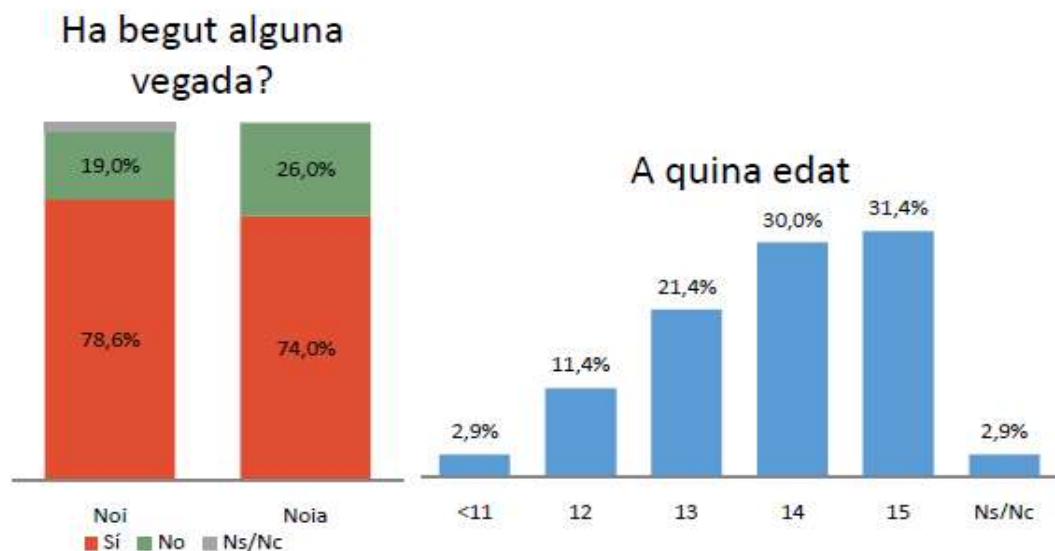

Observació (1): la dada no està disponible per ABS per tant es presenta la dada de l'Àrea de Gestió Assistencial (AGA). L'AGA d'Abrera és el Baix Llobregat Nord, que agrupa als municipis: Martorell, Esparraguera, Olesa de Montserrat, Sant Andreu de la Barca, Martorell rural, Pallejà i Abrera.

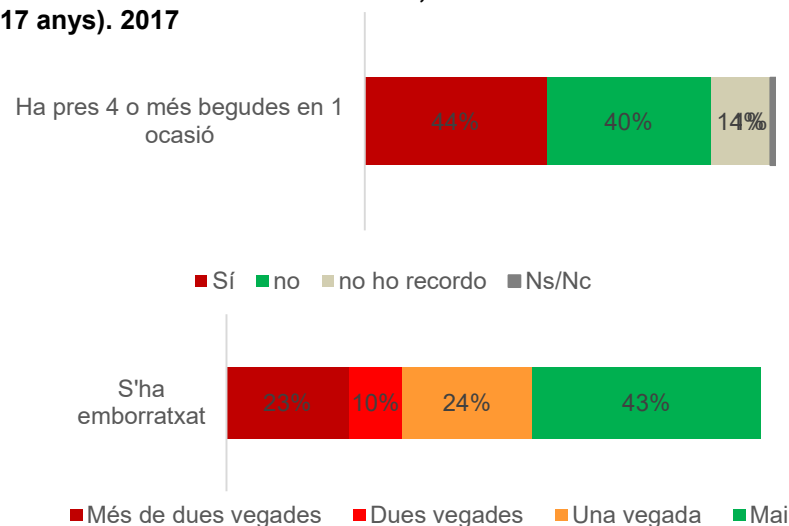
Observació (2): el percentatge l'estandarditzat serveix per fer la comparació amb la resta de territoris. La dada de Catalunya correspon a l'any 2016 i la dada de l'AGA, al període 2013-2016.

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

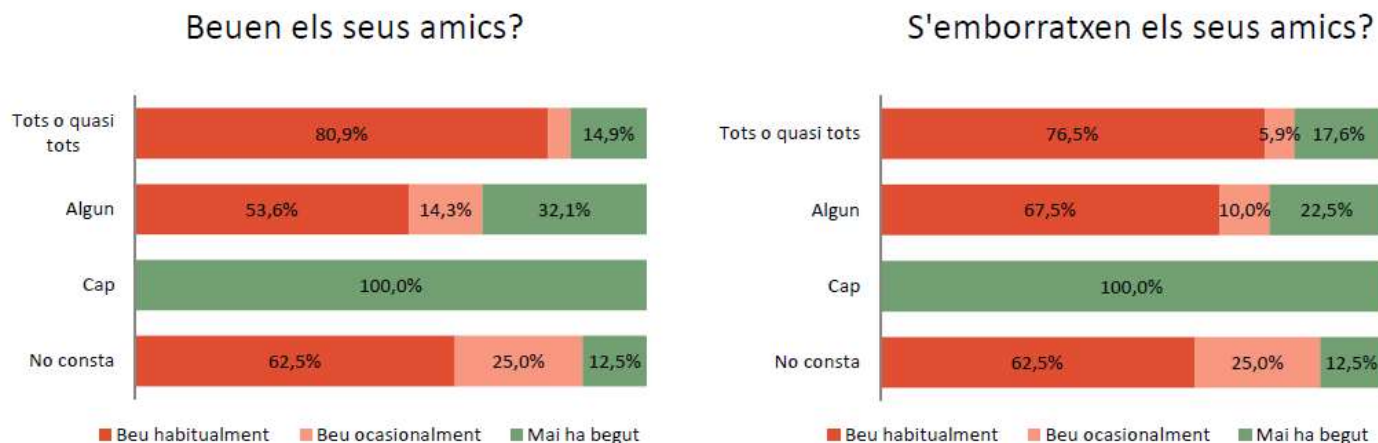
Gràfic 103. Consum d'alcohol i edat, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Gràfic 104. Consum de risc d'alcohol, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Gràfic 105. Influència de l'entorn en el consum d'alcohol, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

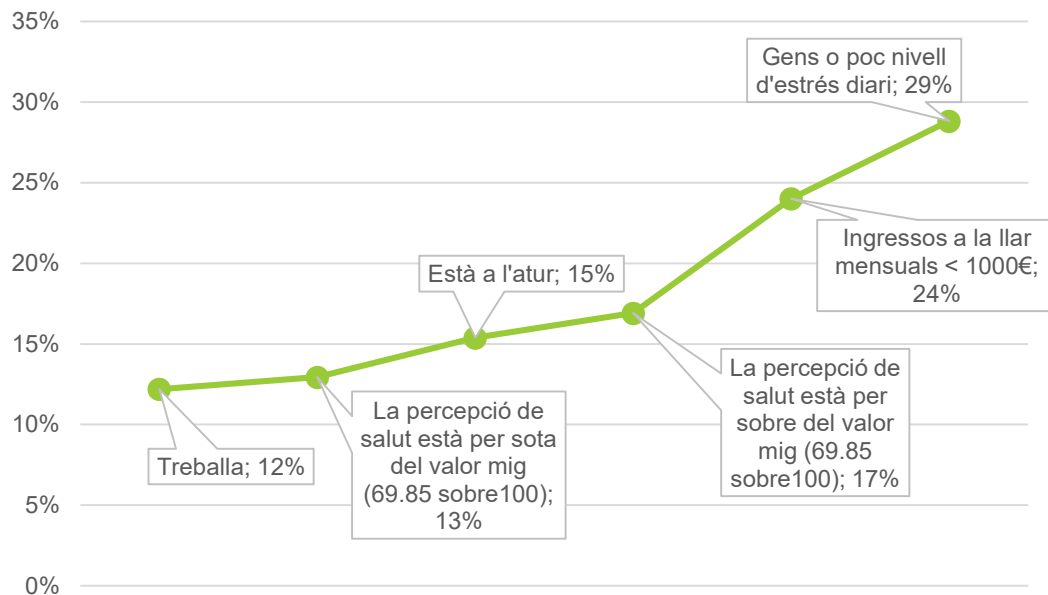

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Volterra.

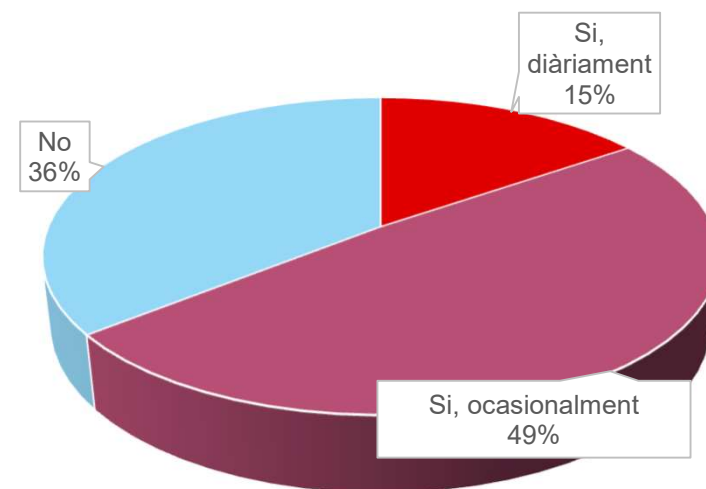
Observació (2): Les dades s'obtenen a les preguntes «Q42. Has begut alguna vegada a la teva vida almenys mig got de qualsevol beguda alcohòlica? Q43. Quina edat tenies quan vas beure per primera vegada mig got de qualsevol beguda alcohòlica? Q45. Durant els darrers 12 mesos has pres quatre o més begudes alcohòliques en una sola ocasió. Q51. Quants dels teus amics/igues o companys/anyes diries que beuen alcohol alguna vegada? Q51. Quants dels teus amics/igues o companys/anyes diries que s'han emborratxat alguna vegada»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

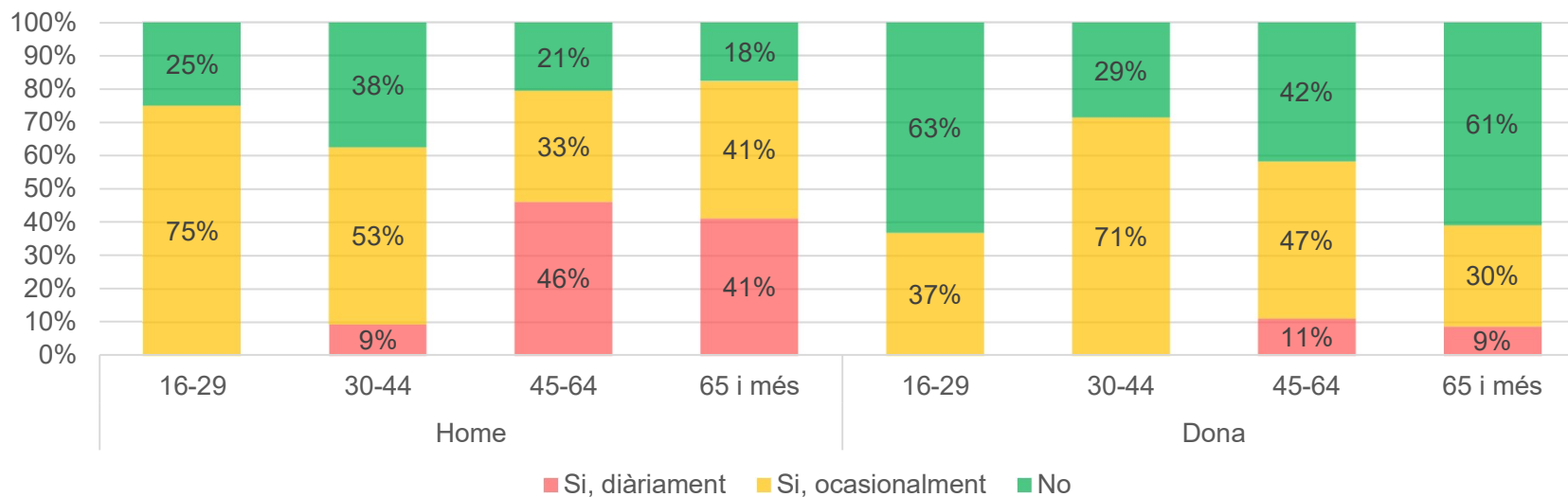
Gràfic 106. En les últimes DUES SETMANES, has begut alcohol alguna vegada, incloent vi i cervesa? Afectació a altres factors correlacionats significativament

Gràfic 107. En les últimes DUES SETMANES, has begut alcohol alguna vegada, incloent vi i cervesa?

Gràfic 108. En les últimes DUES SETMANES, has begut alcohol alguna vegada, incloent vi i cervesa? Segons edat i gènere

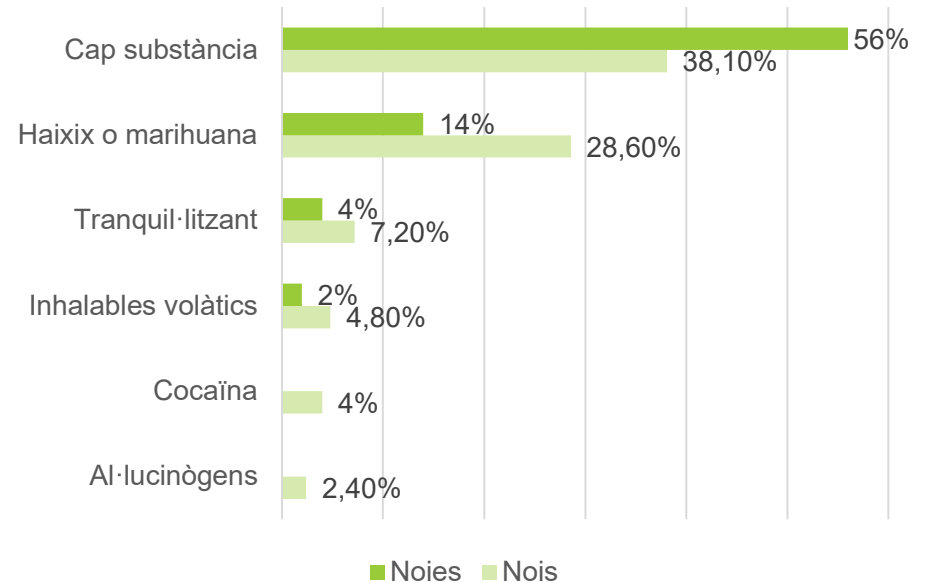

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

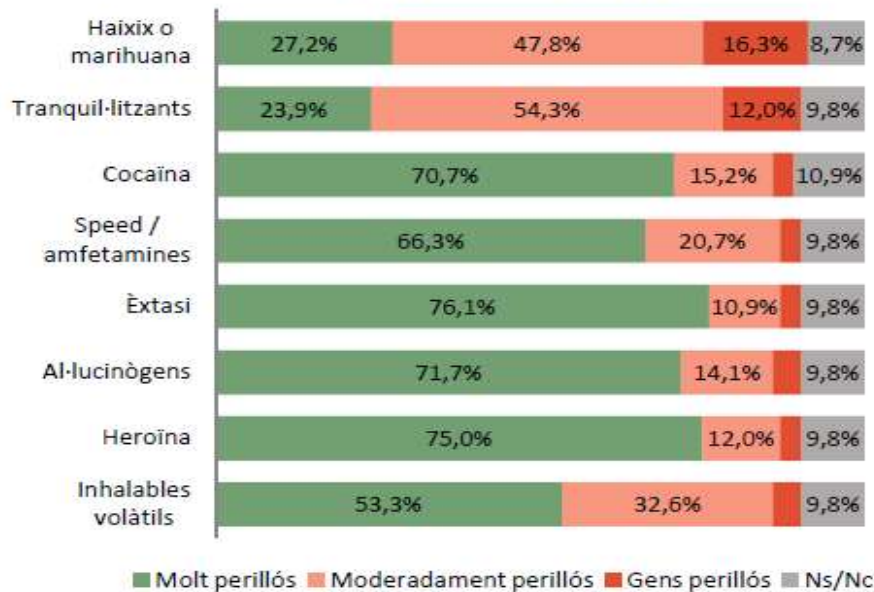
Consum de drogues

Seguint els resultats de l'enquesta d'hàbits relacionats amb la salut als i les estudiants de l'institut de Volterra, un 56% de noies i un 38% de nois no han consumit cap substància en la seva vida. Els nois s'exposen més al consum de drogues i es decanten principalment pel haixix: 28,6% n'ha consumit (14% en el cas de les noies). No obstant això, només un 6% assegura que ha consumit haixix en l'última setmana o l'últim mes mentre que un 54% ha pres alguna vegada en la vida o no n'ha pres mai. Un 27% dels nois i noies enquestades han valorat que el haixix és molt perillós i un 23% que els tranquil·litzants són molt perillosos. Aquells nois i noies que fumen haixix tenen quasi tots els seus amics o tots consumint haixix.

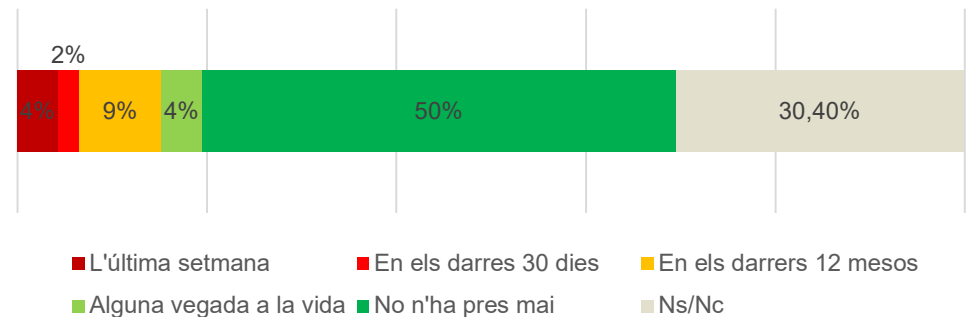
Gràfic 109. Consum de drogues, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Perillositat substàncies

Quan ha consumit marihuana...

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Volterra.

Observació (2): Les dades s'obtenen a les preguntes «Q50. De cadascuna de les substàncies següents, indica si n'has pres alguna vegada»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

Abús de les pantalles

La mitjana de consum de pantalles fora de la feina és de 2,6 hores.

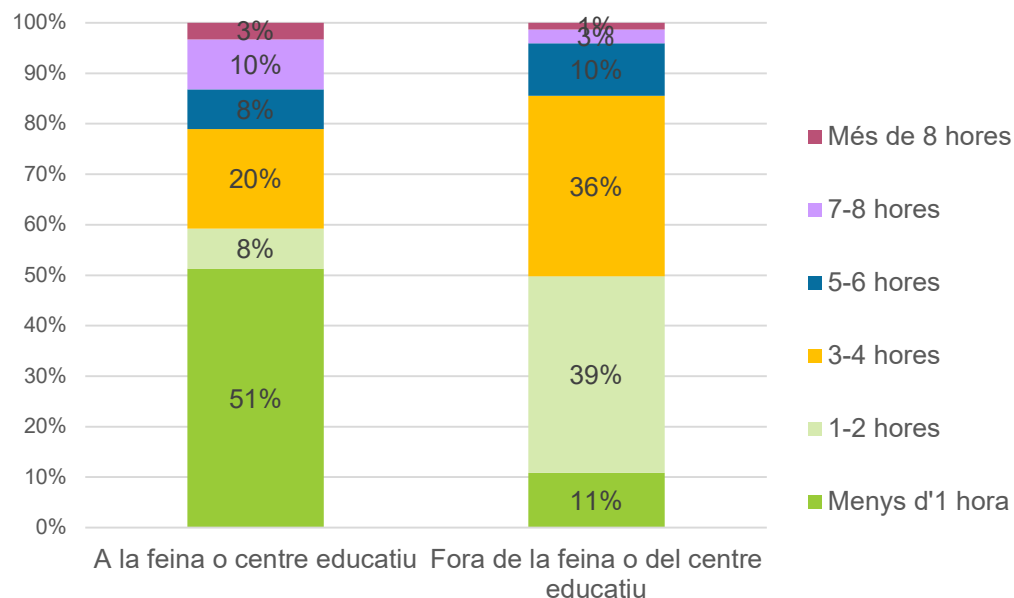
Un 14,5% de la població enquestada passa 5 o més hores davant d'una pantalla fora de la feina o de l'estudi, i per tant, per motius d'oci i/o entreteniment.

Les dones joves (de 16 a 29 anys) són les que presenten major addicció a les pantalles. Com hem vist anteriorment, en aquesta franja d'edat i gènere hi ha una menor tendència a fer esport. Així, l'entreteniment amb pantalles podria ser una de les activitats a que supleixen la pràctica d'activitat física.

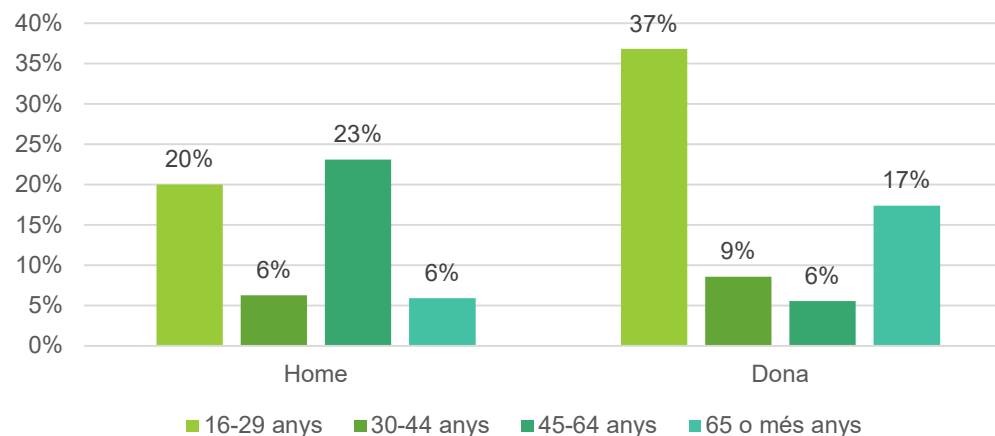
A mesura que es disposa de més temps lliure s'acostuma a estar mirant una pantalla més hores, així, de forma molt relacionada, les persones que estan aturades i les que estudien (també vinculat amb l'edat) destinen més hores a estar davant la pantalla.

Des de l'Ajuntament amb el programa **Cabalbaix** es fa prevenció tant als centres escolars com des del punt d'atenció i assessorament.

Gràfic 110. En un dia normal entre setmana, quantes hores diries que ets passes mirant una pantalla (ordinador, tauleta, mòbil, TV)

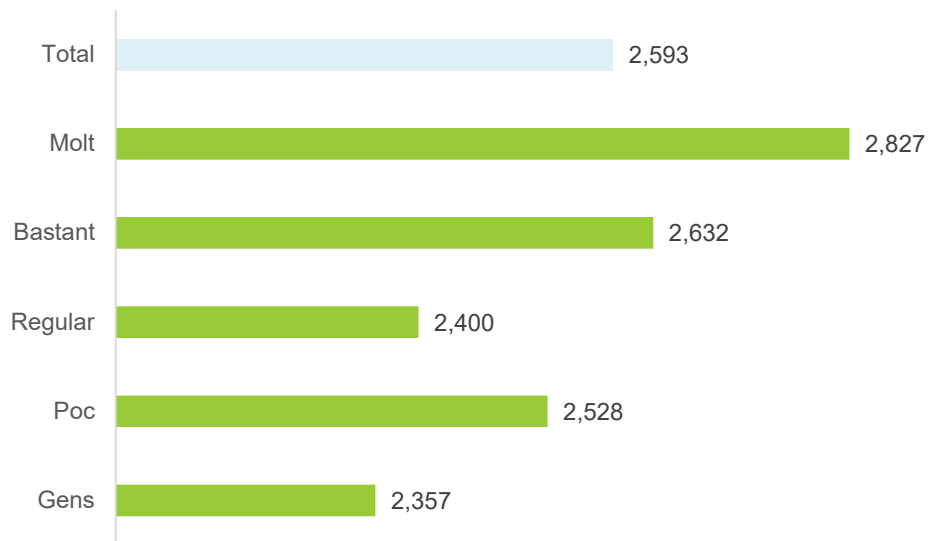

Gràfic 111. Passa 5 o més hores al dia mirant una pantalla fora de la feina segons gènere i edat

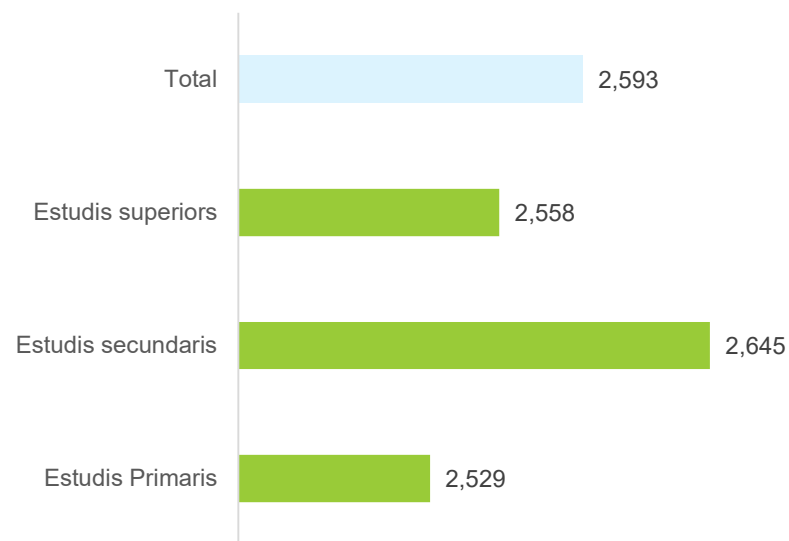

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

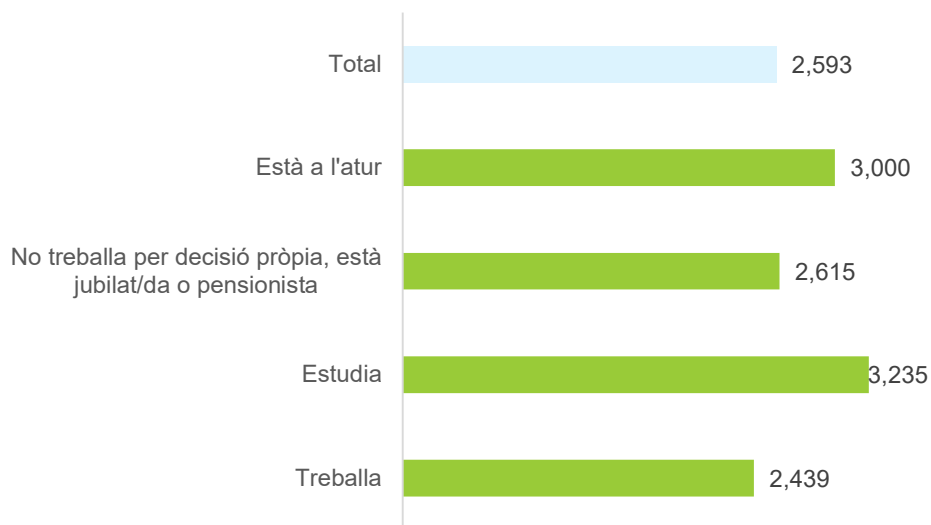
Gràfic 112. Disposes de temps lliure durant la setmana per poder fer el que vulguis? * Hores destinades a la pantalla fora de la feina

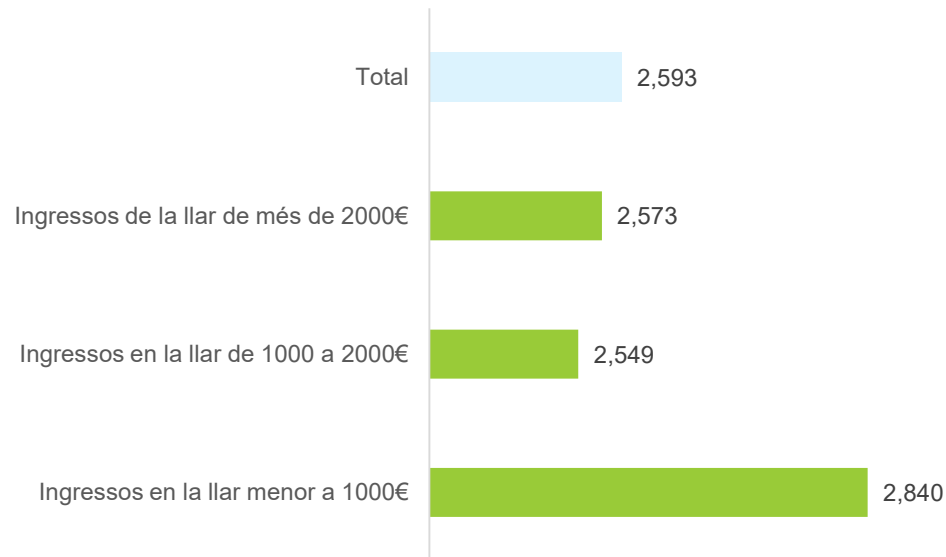
Gràfic 113. Nivell d'estudis * Hores destinades a la pantalla fora de la feina

Gràfic 114. Situació laboral * Hores destinades a la pantalla fora de la feina

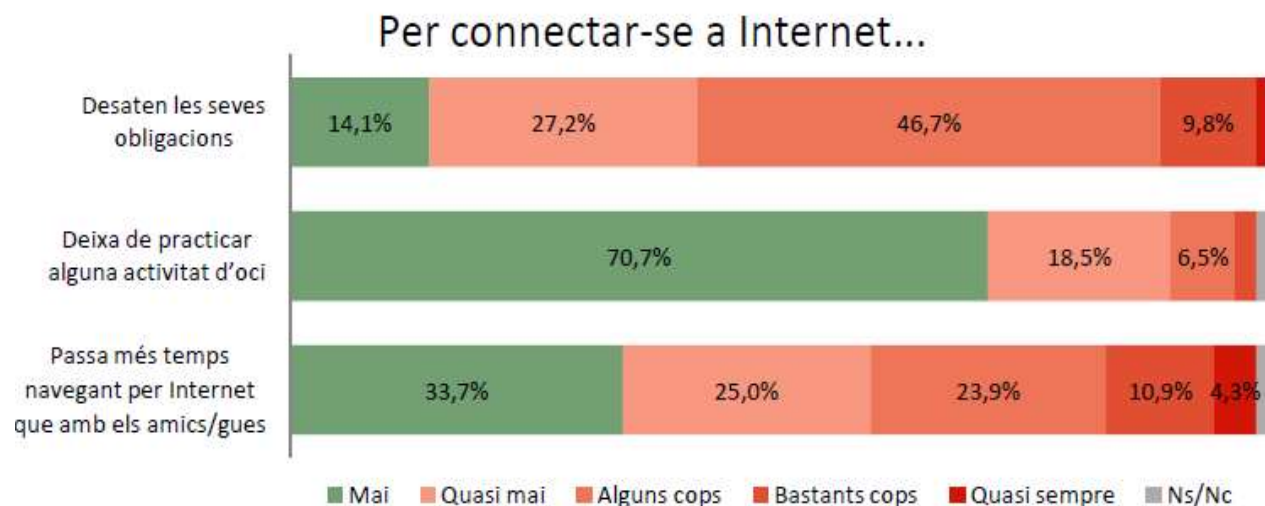

Gràfic 115. Ingressos en la llar mensualment * Hores destinades a la pantalla fora de la feina

En el marc de l'enquesta d'hàbits relacionals amb la salut a 4t d'ESO d'Abrera, un 15,2% dels i de les joves de 14 a 17 anys de 4rt d'ESO de l'Institut Voltrera d'Abrera afirmen que bastants cops o quasi sempre passen més temps navegant per internet que amb els amics/gues. Un 12,6% en bastants cops o quasi sempre desatén les seves obligacions. I un 4,3% afirma que en bastants cops ha deixat de practicar alguna activitat d'oci per estar connectat/da a Internet.

Gràfic 116. Addició a internet, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Voltrera.

Observació (2): La dada s'obté a les preguntes «(Q33.) Desatens les teves obligacions per passar més temps navegant per la xarxa? (Q34.) Has deixat de practicar alguna activitat d'oci per poder tenir més temps per connectar-te a Internet? (Q35.) Passes més temps navegant per Internet que amb els teus amics/gues?»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

Des del **servei supramunicipal Cabalbaix**, projecte sobre prevenció i assessorament sobre drogues i comportaments de risc; en els darrers 16 anys s'han impulsat diverses accions per a prevenir sobre el consum de drogues i els comportaments de risc a tota la ciutadania.

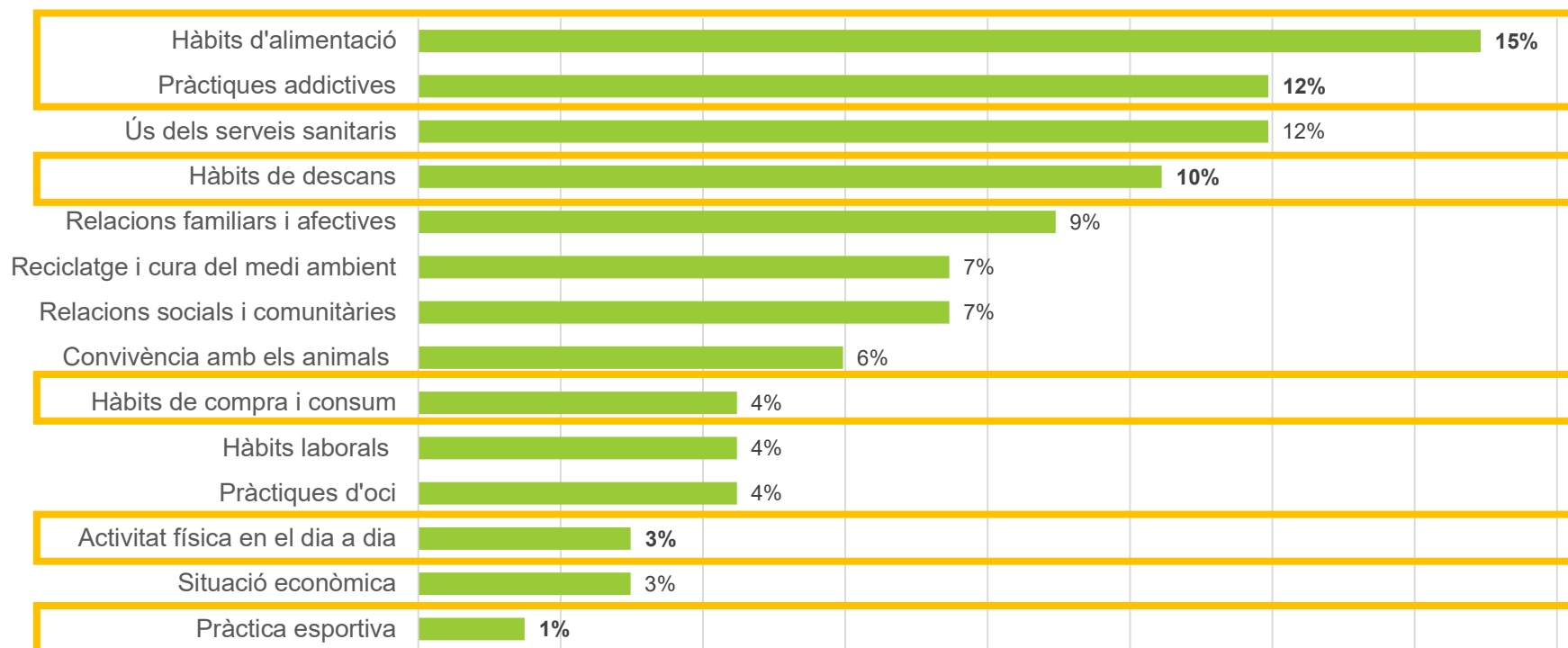
El projecte pretén donar una resposta estructurada al fenomen de les drogodependències i els comportaments de risc, treballant des de la prevenció, l'atenció i la reinserció. El projecte ofereix accions preventives sobre drogues i socioaddiccions en diferents àmbits com tallers sobre drogues, addicions a les tecnologies, al joc i apostes on-line, i les cumpres o intervencions en oci nocturn entre d'altres.

El projecte es compon de dos grans línies estratègiques: la prevenció i sensibilització als centres escolars i l'assessorament i atenció personalitzat i familiar.

En relació a les accions de prevenció als centres escolars, s'imparteixen diferents tallers tant a l'etapa primària com a l'etapa secundària. I al curs 22-23 s'impulsarà una campanya per a l'etapa 0-6, cobrint així tota l'etapa d'escolarització.

En relació al Servei d'Assessorament, s'ofereix **atenció personalitzada i familiar a tota la ciutadania** contactant amb els Serveis Socials de l'Ajuntament d'Abrera (C. Major,3 i telf. 93 770 29 11) o enviant un correu electrònic a l'adreça cabalbaix@cabalbaix.org o trucant al telèfon 605 90 26 59.

Gràfic 117. Detectes entre la població d'Abrera algun aspecte important a millorar en algun d'aquests hàbits, comportaments o situacions, pel seu impacte a la salut?

A la consulta de professionals es pregunta quins són els hàbits, comportaments o situacions que caldria millorar per tal de millorar la salut de la població. A continuació es recullen les valoracions fetes pels professionals:

- **Hàbits d'alimentació.** La dieta i consum d'aliments és millorable detectant-se problemes pel que fa a l'obesitat i, sobretot, hàbits poc adequats entre els infants i adolescents.
- **Pràctiques addictives.** Es detecten un alt volum de casos d'alcoholisme entre la població i es concreta l'abast que s'està

duent a terme entre els joves amb l'ampliació del personal dedicat a la dinamització de joves per tal d'oferir alternatives a la beguda i a les drogues. També es detecta hàbits nocius en relació a les pantalles, amb addiccions als mòbils i jocs entre els infants i adolescents.

- **Hàbits de descans.** Les aportacions són diverses: per una banda es detecta que la contaminació acústica afecta al descans de la població, especialment durant l'estiu que cal obrir les finestres.

- Per altra banda, el fet que diverses persones treballen en el sector de la indústria fa que els horaris de treball, seguint la lògica del sector econòmic, siguin canviants o amb torns que comencen molt aviat. Finalment, es detecta l'ús de medicació per compensar la manca de descans.
- **Hàbits de compra i consum.** En tractar-se d'un municipi petit, el numero de comerços és més reduït i de comerç de producte fresc tot i que n'hi ha, la gent es desplaça als municipis propers. Des de l'any 2020 s'han impulsat diverses campanyes per a dinamitzar i reactivar el comerç local i de proximitat.
- **Pràctica esportiva.** Es detecta una falta d'activitat física entre les dones de 14 a 18 anys.

Hort municipal Can Morral.
Font: Ajuntament d'Abrera

Mercat Municipal setmanal d'Abrera
Font: D-CAS

3.4.5. Ús dels serveis sanitaris i morbiditat

A continuació es presenten les dades sobre l'ús dels serveis sanitaris. Es presenta la dada de l'ABS d'Abrera i Catalunya a data de 2016. La població assignada a l'equip d'atenció primària d'Abrera és de 11.716 persones: 5.968 homes (50,9%) i 5.748 dones (49%). Del total de persones assignades, un 83,3% han estat ateses en l'ABS, un percentatge alt en comparació amb el total a Catalunya: 76,8%. Cal apuntar que, tenint en compte que gairebé hi ha el mateix nombre de dones i homes assignades a l'ABS d'Abrera, les dones han visitat i han estat ateses més que els homes. No només s'ha atès en un major nombre de casos a dones sinó que també la mitjana de visites en el 2016 és superior: 8,6 en el cas de les dones i 7,6 en el cas dels homes. A l'àmbit de Catalunya es dona aquesta

mateixa tendència: 81% dones assignades i ateses amb una mitjana de 8,1 visites i 72% homes assignats i atesos amb una mitjana de 7,4 visites.

La taxa de població polimedicada amb 10 principis actius (ATC) o més a 2016 a Abrera és superior a l'assolida a Catalunya: 1.627 en el cas del municipi i 1.223 a Catalunya.

Com podem veure en la següent pàgina, en el 2016 es registra que el 3% de la població de 18 anys i més ha estat atesa a centres ambulatoris de salut mental (2,7% en el cas dels homes i 3,4% en el cas de les dones).

Taula 29. Indicadors d'ús dels serveis sanitaris ABS d'Abrera i Catalunya. 2016. Dades estandarditzades.

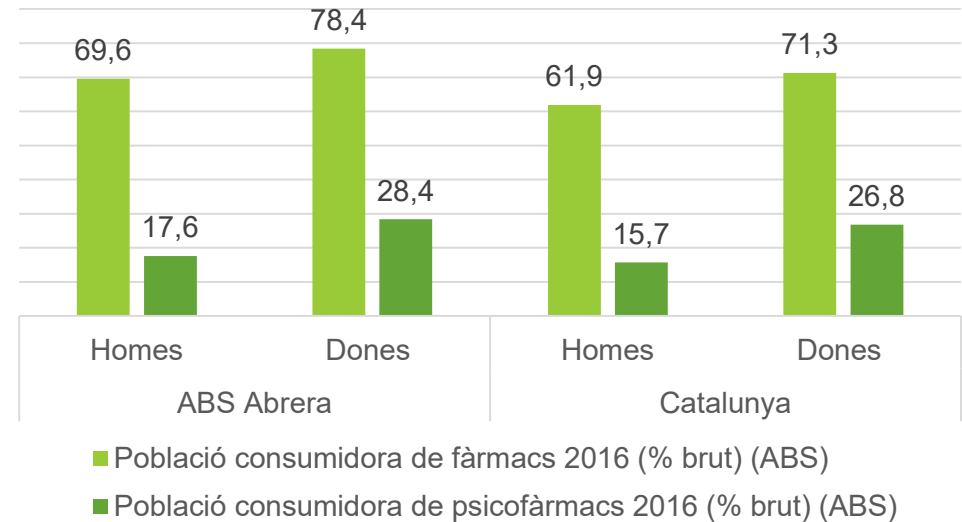
	Homes Abrera	Homes Catalunya	Dones Abrera	Dones Catalunya	Total Abrera	Total Catalunya
Població assignada a l'equip d'atenció primària 2016 (n) (ABS)	5.968,0	3.620.566,0	5.748,0	3.726.478,0	11.716,0	7.347.044,0
Població assignada i atesa a l'equip d'atenció primària 2016 (% brut) (ABS)	79,5	72,2	87,2	81,3	83,3	76,8
Mitjana de visites de la població assignada i atesa a l'equip d'atenció primària 2016 (ABS)	7,6	7,4	8,6	8,1	8,1	7,8
Població de 18 anys i més atesa a centres ambulatoris de salut mental (%brut) (CSM) (ABS)	2,6	2,4	3,4	3,4	3,0	2,9
Població menor de 18 anys atesa a centres ambulatoris de salut mental (%brut) (CSM) (ABS)	6,2	5,7	3,9	3,4	5,1	4,6
Taxa de població polimedicada amb 10 principis actius (ATC) o més 2016 (ABS)	nd	nd	nd	nd	1.627,1	1.223,7

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2016

En el cas de Catalunya aquesta proporció de població és semblat (2,9%). Però, en el cas de la població menor de 18 anys atesa a centres de salut mental assignada a l'ABS d'Abrera en 2016 és superior a la taxa de Catalunya: 5,1 i 4,6, respectivament (veure gràfic 119).

Cal destacar la diferenciació per raó de gènere en el consum de fàrmacs (8,8% de diferència entre homes i dones) i psicofàrmacs (10,8% de diferència entre homes i dones). En aquest sentit, 28,4% de les dones a l'ABS d'Abrera han pres psicofàrmacs en el 2016 (un 17,6% en el cas dels homes). No tenim les dades estandarditzades i per tant no es poden comparar amb Catalunya però podem afirmar que les dades segueixen la mateixa tendència, és a dir, on les dones presenten una major consumició de fàrmacs i psicofàrmacs.

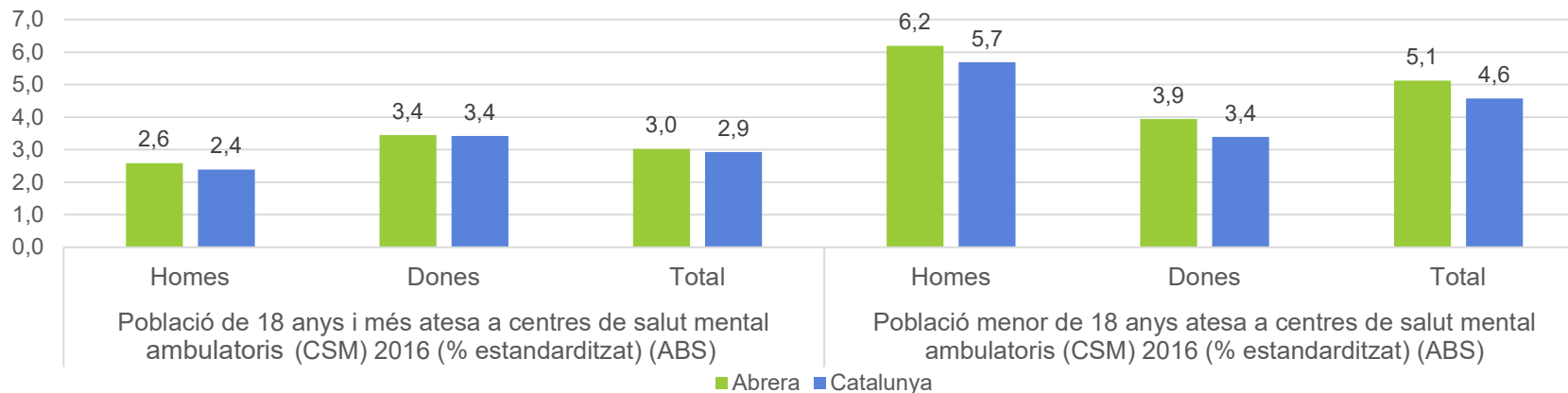
Gràfic 118. Consumició de fàrmacs i psicofàrmacs ABS d'Abrera 2016 (%brut) i Catalunya 2016 (%brut). Dades no estandarditzades

Observació: %brut = el percentatge brut és el valor real del territori. Per això, com les dades no estan estandarditzades no poden ser comparades.

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

Gràfic 119. Població atesa a centres de salut mental a data de 2016. Dades estandarditzades

Observació: la comparació és possible atès que el percentatge està estandarditzat

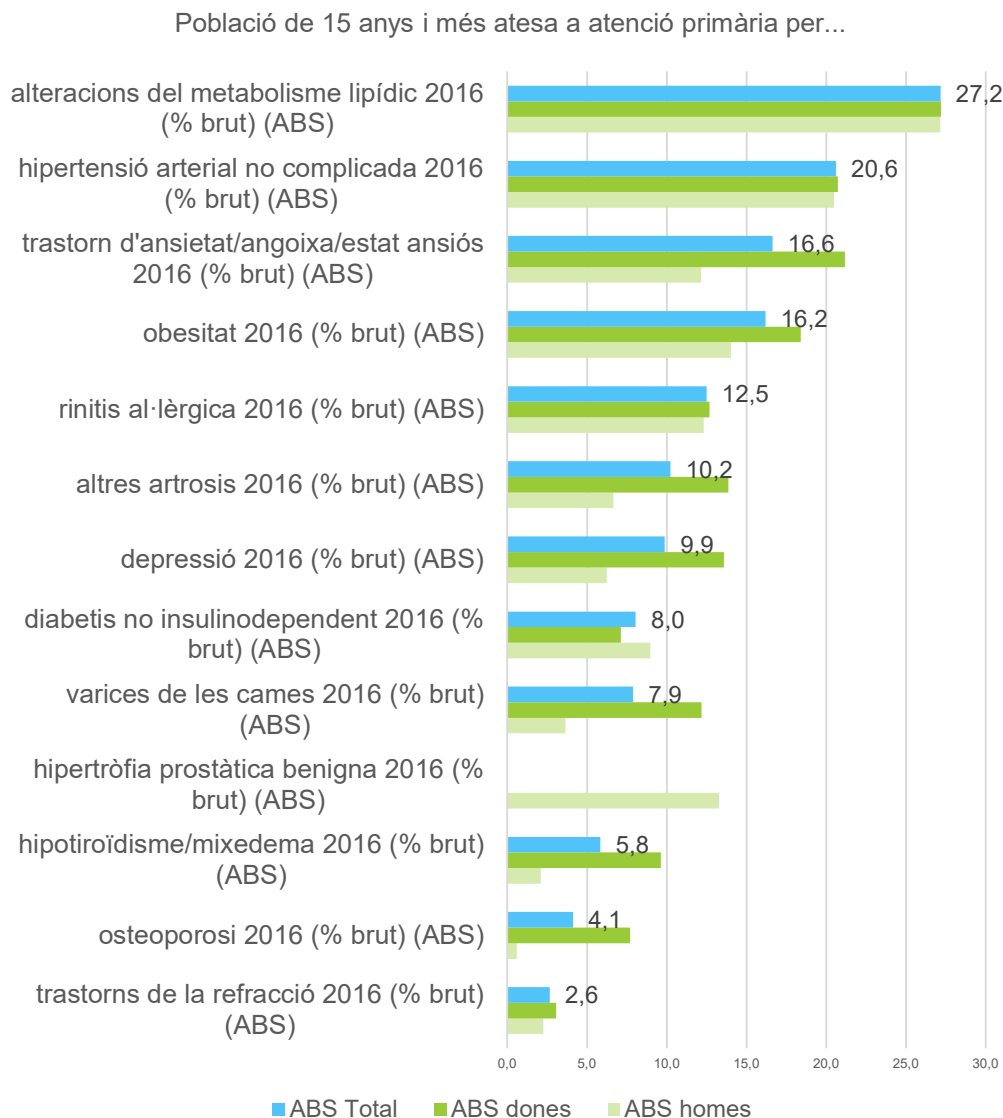
Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

El 27,2% de la població de 15 anys i més atesa en l'ABS d'Abrera han estat diagnosticada amb alteracions del metabolisme lipídic (entre els varis tipus de lípids els més coneguts són els triglicèrids i altres tipus d'èsters de colesterol). A l'àmbit de Catalunya, aquest és també el diagnòstic més habitual. La segona gran categoria són els diagnòstics d'hipertensió arterial no complicada. Alguns factors de risc de la hipertensió arterial és la diabetis, l'estrès, el sedentarisme, l'obesitat, el tabaquisme, el consum abusiu de sal, el consum d'alcohol.

Les dues primeres dolències afecten de forma igualitària a homes i dones d'Abrera. No obstant això, el diagnòstic tercer i quart han estat detectats en major mesura a les dones. Aquests són: trastorn d'ansietat/angoixa/estat ansiós (21,2% en les dones i 12,2% en els homes) i l'obesitat (18,4% en les dones i 14% en els homes).

Pel que fa a la de depressió, en el cas de Catalunya, aquest diagnòstic és el cinquè més recurrent mentre que en Abrera, la depressió se situa en el sèptim punt. En tots dos àmbits territorials, la depressió ha estat diagnosticada més a les dones que als homes.

Gràfic 120. Causes de la població de 15 anys i més atesa en l'atenció primària (ABS Abrera)

Observació: %brut = el percentatge brut és el valor real del territori
Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

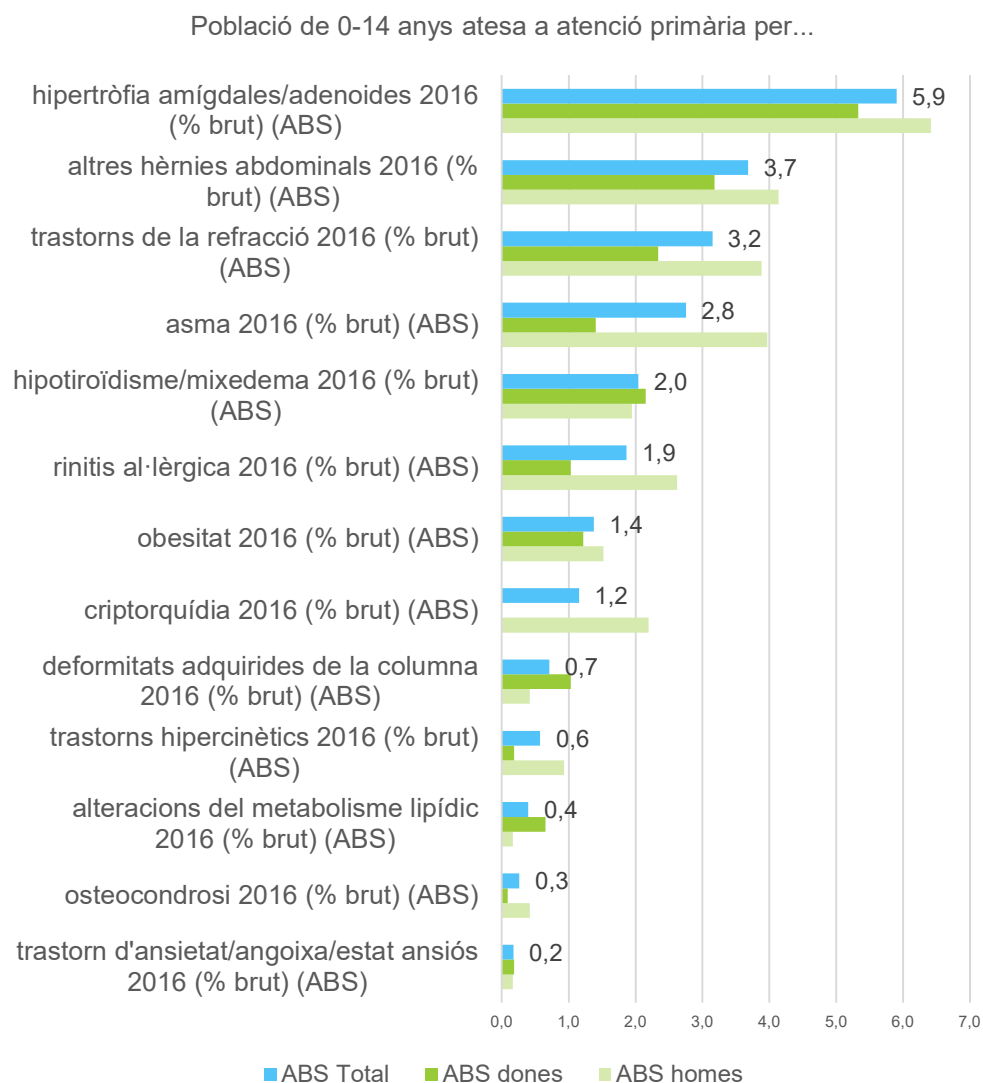
Pel que fa a la població de 0 a 14 anys atesa a l'ABS d'Abrera, un percentatge inferior a l'assolit per la població de 15 i més anys ha estat diagnosticat amb alguna malaltia o trastorn de la salut. El primer diagnòstic entre la població de 0 a 14 anys és la hipertròfia d'amígdales/adenoides: un 5,9% (6,4% en el cas dels nois). En el cas de Catalunya, aquest trastorn ha estat diagnòstic a un 4,5% de la població de 0 a 14 anys. Cal apuntar que no es poden comparar els resultats donat que la dada no està estandarditzada per l'AQuASC.

En segon lloc, li segueixen altres hèrnies abdominals (3,7% en total i 4,1% en el cas dels nois). Pel que fa al trastorns de la refracció, que té com a resultat una visió borrosa, és el tercer diagnòstic en el cas d'Abrera, mentre que a l'àmbit de Catalunya, aquest és el primer diagnòstic. En el cas de Catalunya aquest diagnòstic afecta al 5,9% de la població de 0-14 anys (6,4% a les dones d'aquesta edat).

Pel que fa a l'obesitat, a l'ABS d'Abrera s'han diagnosticat a 2016 1,4% de població de 0-14 anys.

Com a mesura preventiva cal destacar la vacunació. Amb dades de l'ABS d'Abrera, la cobertura vacunal de la població infantil de 0-14 anys en 2016 és del 95,4%.

Gràfic 121. Causes de la població de 0 a 14 anys atesa en l'atenció primària (ABS Abrera)

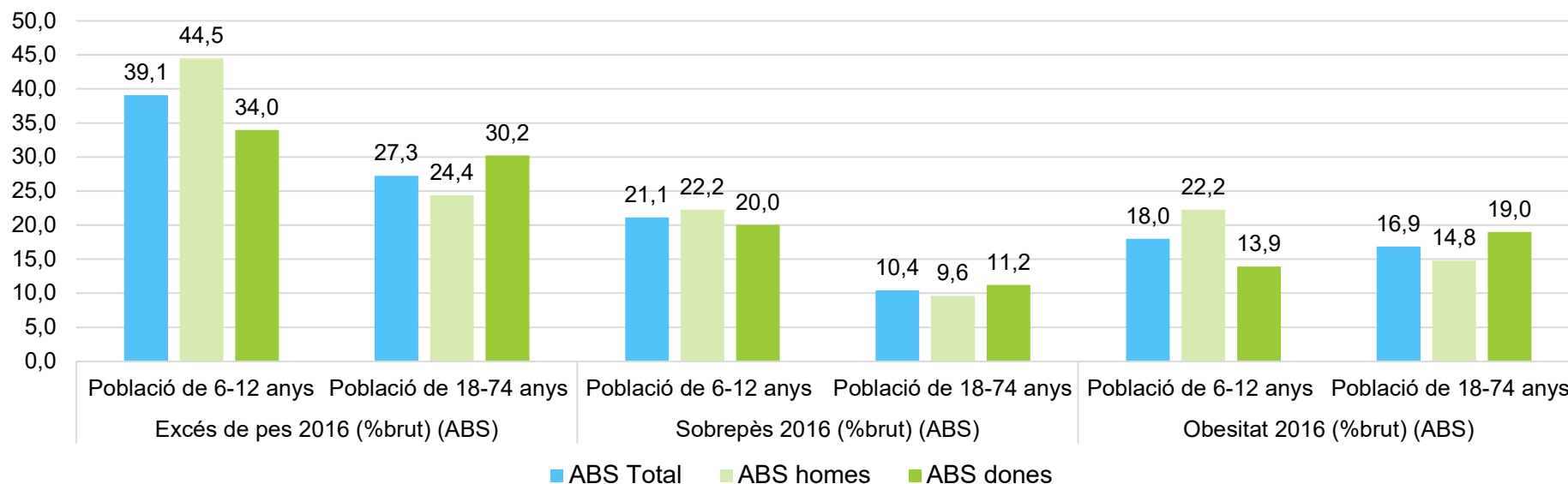
Observació: %brut = el percentatge brut és el valor real del territori

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

Tenint en compte l'univers de persones assignades a l'àrea bàsica de salut d'Abrera, un 39% de la població de 6 a 12 anys té excés de pes, incrementant-se aquesta proporció en el cas dels nois: 44,5% tindrien excés de pes i per tant, tenen sobrepès o obesitat. Aquesta proporció de la població decreix a mesura que la població es fa més gran: un 27,3% de la població de 18 a 74 anys té excés de pes. En aquest cas, les dones són les més afectades: 30,2% de les dones assignades als centres d'atenció primària d'Abrera tenen excés de pes.

Un 21,1% de la població de 6 a 12 anys assignada al centre d'atenció primària d'Abrera té sobrepès mentre que un 18% té obesitat. Aquesta dada decreix en la franja d'edat més gran (18-74 anys). En aquest cas, el 10,4% té sobrepès i un 16,9% té obesitat. Podem veure que mentre que hi ha una proporció major d'infants amb excés de pes, aquests pateixen més aviat de sobrepès i no pas d'obesitat mentre que la població adulta, en el cas de tenir excés de pes, tendeix a patir d'obesitat.

Gràfic 122. Indicadors de morbiditat: excés de pes; sobrepès i obesitat segons grups d'edat. 2016 (ABS Abrera)

Càlcul de l'excés de pes: (població segons la franja d'edat amb sobrepès o obesitat segons les taules de l'OMS / població segons la franja d'edat assignada a l'equip d'atenció primària) * 100.

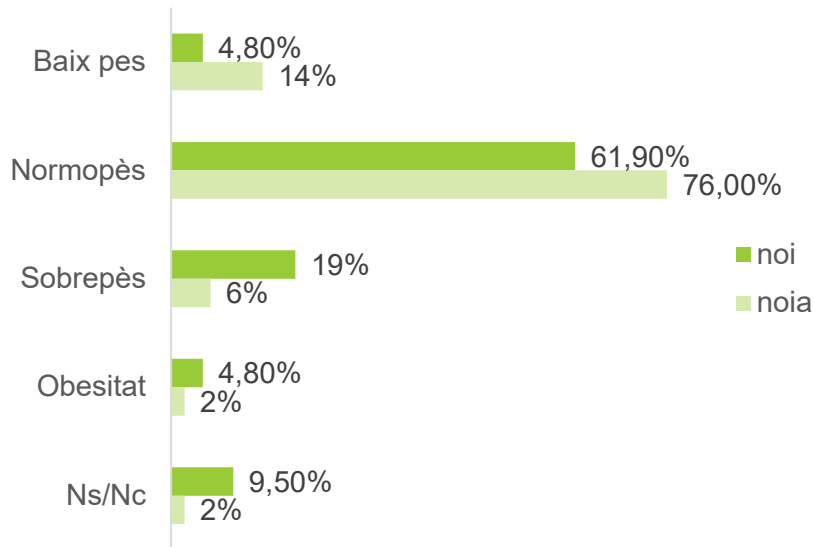
Càlcul sobrepès: (població segons la franja d'edat amb un IMC > 25 i ≤ 30 o un codi diagnòstic d'augment anormal de pes / població segons la franja d'edat assignada a l'equip d'atenció primària) * 100.

Càlcul obesitat: (població segons la franja d'edat amb un IMC > 30 o un codi diagnòstic d'obesitat / població segons la franja d'edat assignada a l'equip d'atenció primària) * 100.

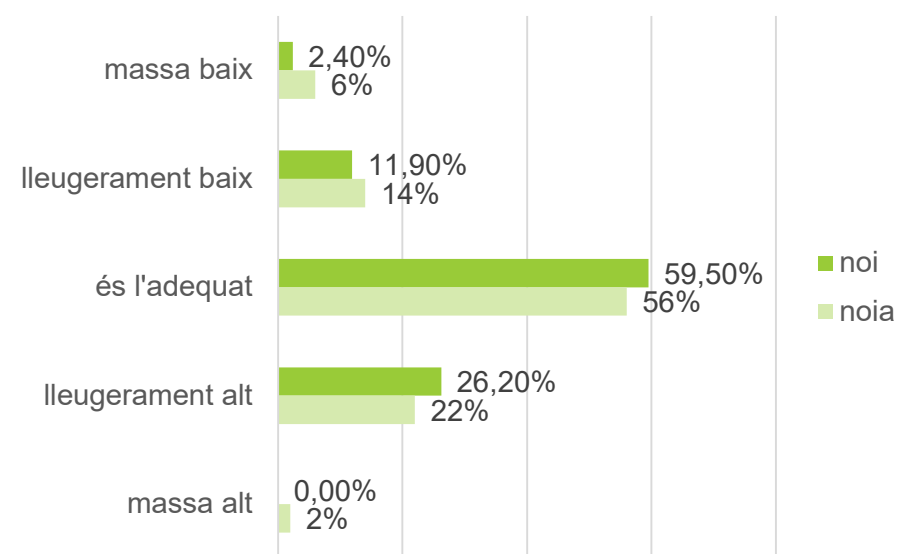
Observació: %brut = el percentatge brut és el valor real del territori

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

Gràfic 123. Índex de massa corporal, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Gràfic 124. Opinió del seu pes, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Volterra.

Observació (2): La dada s'obté al preguntar «(Q14.) Què en penses, del teu pes actual?»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

Segons l'índex de massa corporal recollit al qüestionari difós entre els estudiants de 4rt d'ESO d'Abrera, el 76% de les noies i 61,9% dels nois tenen normopès i per tant no estarien en cap cas diagnosticats amb excés de pes. Hi ha més noies amb baix pes que nois: 14% i 4,8%, respectivament, així com més nois amb sobrepès que noies: 19% i 6%, respectivament. El total del jovent d'Abrera amb obesitat és reduït, afectant lleugerament més als nois. Pel que fa a l'opinió del pes, en termes generals s'equipara a l'índex de massa corporal i per

tant els i les estudiants afirmen que el seu pes és l'adequat. Ara bé, un 22% de les noies apunten que el seu pes és lleugerament alt essent el grup que representa un índex de massa corporal més adequat (ubicat en normopès) o amb un índex massa baix. Així, en aquest cas, la seva opinió no es correspon amb la realitat. De fet, un 38% de les noies han fet alguna vegada una dieta per aprimar-se (23,8% en el cas dels nois)

Seguint els gràfics que a continuació és mostren, podem observar que tant en la població adulta com en la població infant i adolescència, la depressió o el trastorn adaptatiu són els diagnòstics més repetits entre la població assignada a l'ABS d'Abrera. En el cas de la depressió de la població adulta, com ja veiem anteriorment, està diagnosticada en major mesura entre les dones que els homes. El trastorn adaptatiu en els i les infants i joves també pot derivar en símptomes depressius, símptomes d'ansietat, alteracions de la conducta, sensació de malestar o fenòmens regressius. En aquest cas, les noies han estat més diagnosticades amb un trastorn adaptatiu que els homes (46,9% i 29,8%, respectivament)

La resta de diagnòstic estan força allunyats del primer diagnòstic. Cal destacar que entre la població masculina de 0 a 18 anys s'ha diagnosticada un 21,4% de casos amb trastorn de l'espectre autista (un 15,8% en el cas de les noies).

No es disposen de les dades estandarditzades i per tant no són comparables amb Catalunya. Podem tractar la dada de Catalunya com una dada bruta pel territori de Catalunya en el 2016 i fixar-nos en els volums de cada diagnòstic. Entre la població de 18 i més anys a Catalunya, el percentatge de nois joves amb esquizofrènia és especialment elevat en comparació

amb el total del territori: 17,8% i 10,8%, respectivament. Així, l'esquizofrènia és el tercer diagnòstic més comú entre la població de Catalunya de 18 i més anys atesa als centres ambulatoris de salut mental en el 2016.

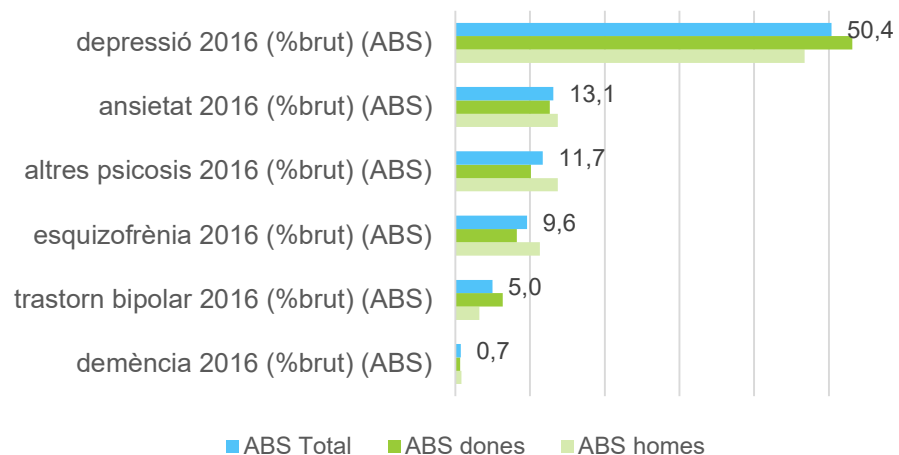
A diferència de l'ABS d'Abrera, a Catalunya, la població de 18 i menys anys atesa en els centres de salut mental en el 2016 van tractar en primer terme casos de trastorns de dèficit d'atenció i/o hiperactivitat. En el cas d'Abrera, aquests casos estan per darrere d'altres com el trastorn adaptatiu o el trastorn de l'espectre autista.

Font: Ajuntament d'Abrera.

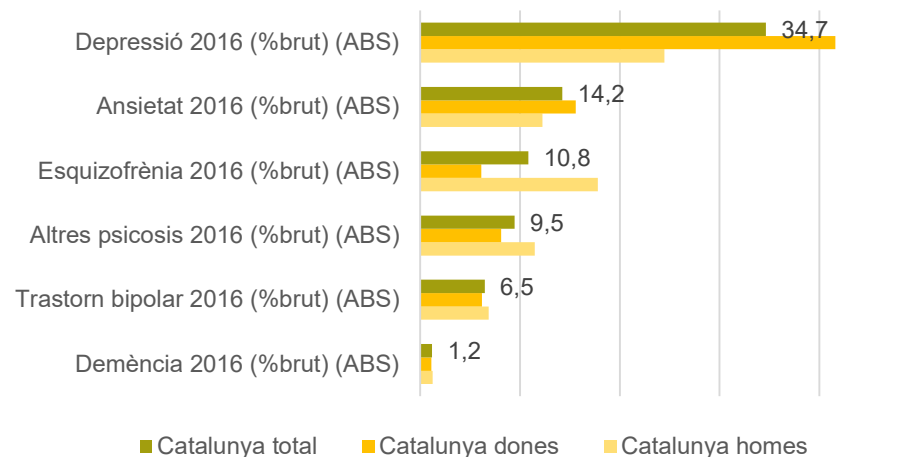
Gràfic 125. Població de 18 anys i més atesa a centres ambulatoris de salut mental 2016 (ABS Abrera)

Població de 18 anys i més atesa a centres ambulatoris de salut mental per...

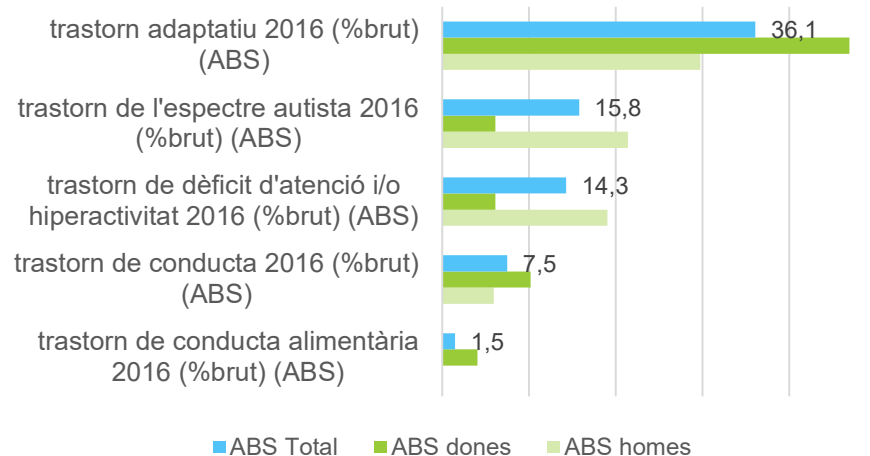
Gràfic 126. Població de 18 anys i més atesa a centres ambulatoris de salut mental 2016 (Catalunya)

Població de 18 anys i més atesa a centres ambulatoris de salut mental per...

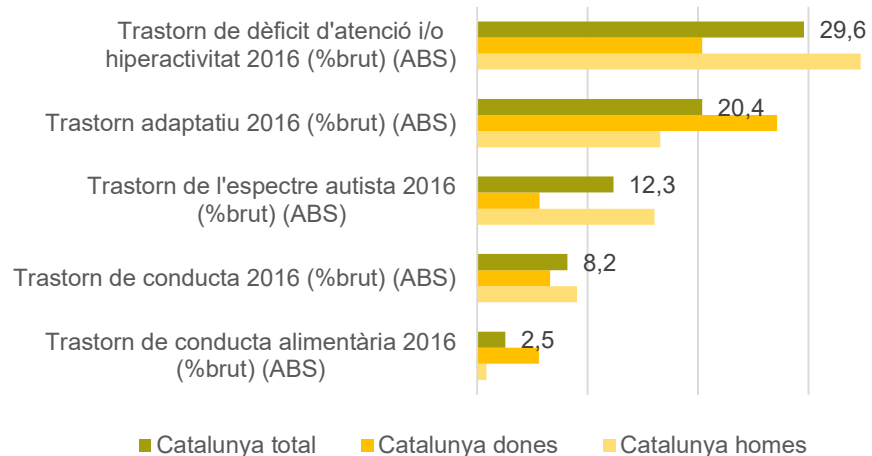
Gràfic 127. Població menor de 18 anys i més atesa a centres ambulatoris de salut mental 2016 (ABS Abrera)

Població menor de 18 anys atesa a centres ambulatoris de salut mental per...

Gràfic 128. Població menor de 18 anys i més atesa a centres ambulatoris de salut mental 2016 (Catalunya)

Població menor de 18 anys atesa a centres ambulatoris de salut mental per...

Observació: %brut = el percentatge brut és el valor real del territori
 Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

Dins l'acord de col·laboració entre l'Ajuntament d'Abrera i l'Associació per la Salut Mental del Baix Llobregat Nord en el mes de desembre del 2021 va posar en marxa un nou **PUNT D'INFORMACIÓ I ASSESSORAMENT EN SALUT MENTAL** al nostre municipi. A partir d'ara, cada tercer divendres de mes en horari de 9.30 h a 13.00 h, una treballadora de l'Associació atindrà en un despatx del Servei d'Acció Social realitzant acompanyament i atenent les demandes referents a salut mental que sorgeixin als habitants d'Abrera.

Es pot demanar cita trucant a Serveis Socials d'Abrera, telèfon 93 770 29 11.

Un Servei d'Informació i Assessorament en Salut Mental, que es basa en un model d'atenció comunitària, amb l'objectiu d'aportar un recurs complementari al qual s'ofereix des de la xarxa d'atenció en salut mental. El que pretenem a través d'aquest punt informatiu és oferir a les persones amb una problemàtica en salut mental i a les seves famílies una cartera de serveis comunitaris i socials que permetin donar resposta a les diferents necessitats sorgides.

 Serveis Socials
C/ Major, 3 · Ajuntament Vell
08630 Abrera (Barcelona)

 El tercer divendres de cada mes de 9.30h a 13.00h.

 93 774 33 07 / 676 711 150

 associacio@salutmentalbln.org

Ajuntament d'Abrera

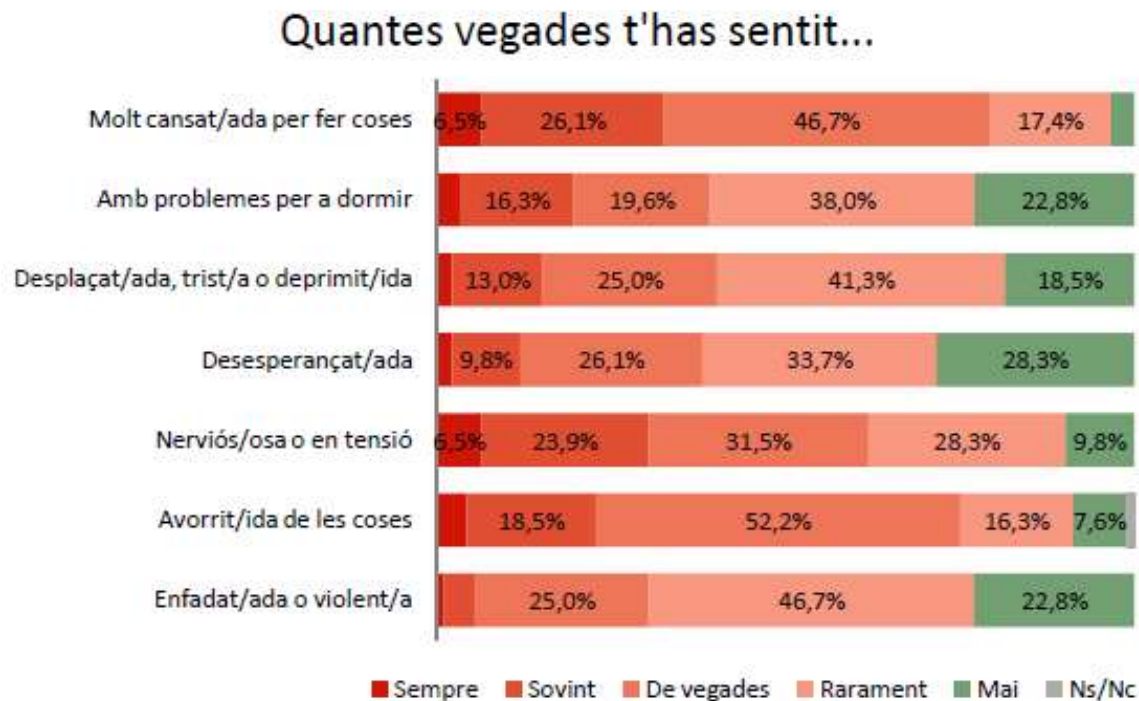
www.salutmentalbln.org

**SERVEI
D'INFORMACIÓ
I ASSESSORAMENT
EN SALUT MENTAL**

 ASSOCIACIÓ PER LA
**Salut
Mental**
Baix Llobregat Nord

Gràfic 129. Estat d'ànim, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Sense ser una dada comparable als diagnòstics fets des de l'ABS d'Abrera, l'enquesta d'hàbits relacionals amb la salut feta a estudiants de 4rt d'ESO preguntà sobre les vegades que l'estudiant s'ha sentit cansat/ada, deprimít/da, nerviós/a... En aquest cas, un terç dels joves enquestats de 14 a 17 anys se senten sempre o sovint molt cansats/des per fer coses (32,6%) i/o nerviosos o en tensió (30,4%). Un 40,2% dels i de les joves s'han sentit alguna vegada, sovint o sempre desplaçats/des, trists/es o deprimits/des.

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Voltrera.

Observació (2): La dada s'obté al preguntar «(Q20.) Quantes vegades t'has sentit?»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

Quan es pregunta sobre l'autopercepció de la salut, en general, els resultats a Catalunya són lleugerament més positius que els assolits al Baix Llobregat Nord. A l'AGA, la autopercepció de la població de la seva salut és lleugerament menys positiva que l'assolida al total de Catalunya. En conseqüència, un major percentatge de persones valoren que el seu estat de salut és dolent: 20,2% entre la població assignada a l'AGA del Baix Llobregat Nord vers un 16,9% a Catalunya.

Les dones tenen una opinió més negativa que els homes sobre la seva salut. Aquesta tendència es repeteix a ambdós nivells, malgrat que al Baix Llobregat Nord, com havien esmentat, hi ha un major percentatge de dones que creuen que el seu estat de salut és negatiu: 23,7%. En canvi, un 15,7% dels homes del Baix Llobregat Nord tenen una autopercepció negativa de la salut.

Pel que fa a la població amb discapacitat i població en situació de dependència, hi ha una major proporció de dones amb alguna d'aquestes situacions al territori assignat a l'AGA que al conjunt de Catalunya.

Taula 29. Autopercepció negativa de la salut. AGA del Baix Llobregat Nord i Catalunya. Dades estandarditzades.

Autopercepció de la salut		Homes	Dones	Total
Baix Llobregat Nord (període 2013-2016)	Població amb autopercepció positiva de la salut	84,3	76,3	79,8
Catalunya (2016)	Població amb autopercepció positiva de la salut	85,0	81,3	83,1
Baix Llobregat Nord (període 2013-2016)	Població amb autopercepció negativa de la salut	15,7	23,7	20,2
Catalunya (2016)	Població amb autopercepció negativa de la salut	15,0	18,7	16,9

Taula 31. Població amb discapacitat i població en situació de dependència. AGA del Baix Llobregat Nord i Catalunya. Dades estandarditzades.

Població amb discapacitat i Població en situació de dependència		Homes	Dones	Total
Baix Llobregat Nord (període 2013-2016)	Població de 15 anys i més amb discapacitat	13,7	16,5	15,5
Catalunya (2016)	Població de 15 anys i més amb discapacitat	14,2	14,9	14,6
Baix Llobregat Nord (període 2013-2016)	Població de 15 anys i més amb dependència	8,4	14,5	11,9
Catalunya (2016)	Població de 15 anys i més amb dependència	8,5	10,9	10,0

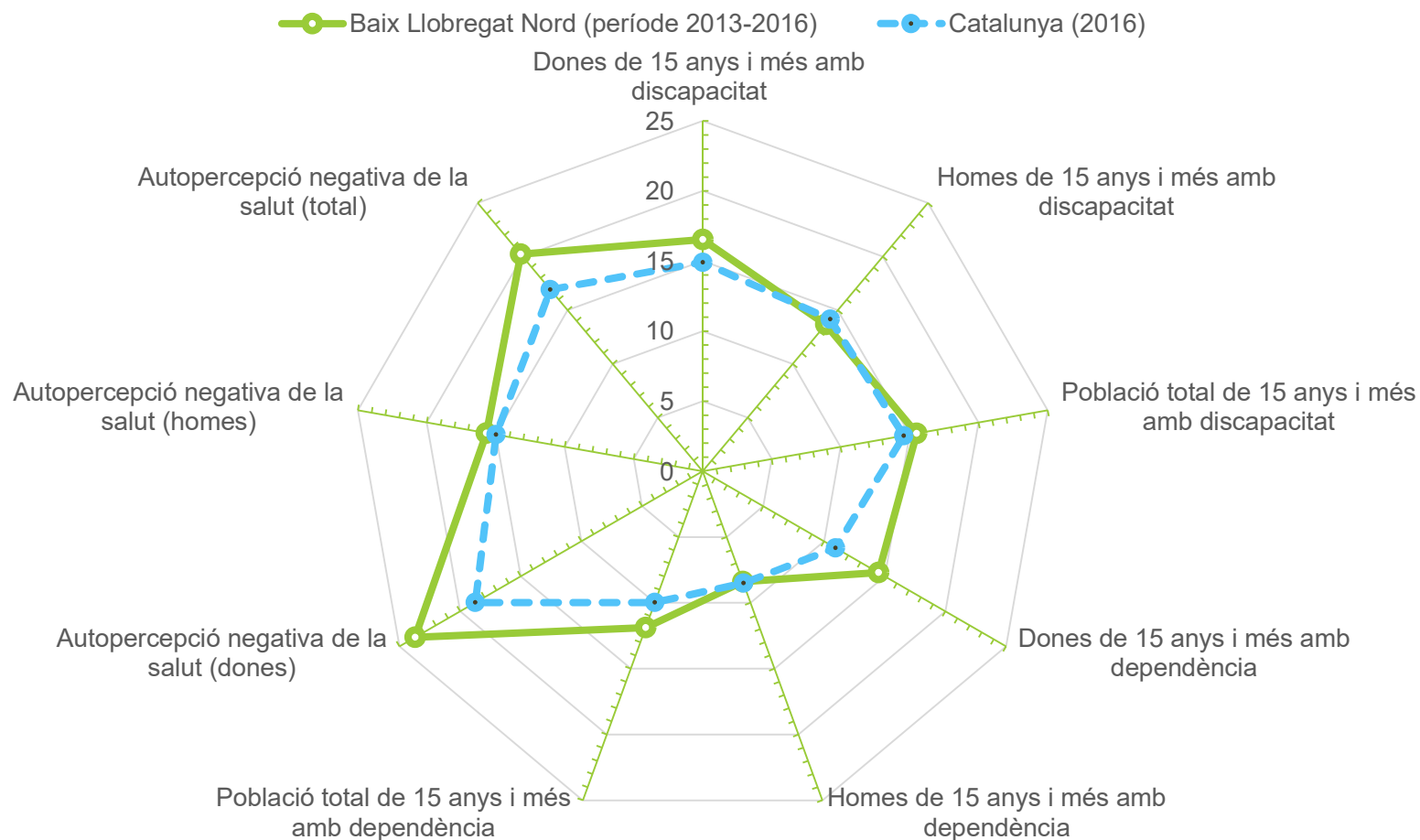
Observació (1): la dada no està disponible per ABS per tant es presenta la dada de l'Àrea de Gestió Assistencial (AGA). L'AGA d'Abrera és el Baix Llobregat Nord, que agrupa als municipis: Martorell, Esparraguera, Olesa de Montserrat, Sant Andreu de la Barca, Martorell rural, Pallejà i Abrera.

Observació (2): el percentatge l'estandarditzat serveix per fer la comparació amb la resta de territoris. La dada de Catalunya correspon a l'any 2016 i la dada de l'AGA, al període 2013-2016.

Observació (3): Per la primera taula, La dada s'obté al preguntar «Com diríeu que és la vostra salut en general?». Es considera percepció positiva de la salut quan s'ha contestat «excel·lent», «molt bona» o «bona», i percepció negativa quan es respon «regular» o «dolenta».

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

Gràfic 130. Autopercepció de la salut, discapacitat i dependència població de l'AGA del Baix Llobregat Nord i Catalunya. Dades estandarditzades

El 15,5% de la població de 15 anys i més assignada a l'AGA del Baix Llobregat Nord té alguna discapacitat reconeguda, percentatge superior assolit a Catalunya, que és del 14,6%. El 11,9% de la població de 15 anys i més assignada a l'AGA del Baix Llobregat Nord té reconegut un grau de dependència mentre que

al conjunt de Catalunya s'arriba tot just al 10% de la població. Si ens fixem en gràfic, l'AGA del Baix Llobregat Nord (període 2013-2016) presenta unes taxes semblants a les assolides a Catalunya (2016) quan es tracta de la dada per als homes. En canvi, en les dades de les dones, l'AGA adopta valor lleugerament allunyats.

En el marc de l'enquesta ciutadana, es formula la següent pregunta per tal de conèixer l'autopercepció de la salut: *ens pots indicar, en aquesta escala, la teva opinió sobre el teu estat de salut en general en el dia d'avui?*

La nota mitjana de la població és 69,8 (gairebé un notable). La gràfica presentada a continuació mostra el perfil de la població que està per sota i per sobre de la mitjana. Val dir que entre els diferents factors mostrats, hi ha unes variables determinades que presenten una relació estadísticament significativa i per tant, que tenen una vinculació alhora d'autoavaluar l'estat de salut. Aquests són:

- Gènere. Les dones, com es menciona en la mostra de l'AGA i a nivell de Catalunya, tenen una visió més negativa del seu estat de salut.
- Morbiditat. Tenir una malaltia o problema de salut crònic afecta en l'autopercepció de la salut
- Ús real dels equipaments sanitaris. Concretament, el fet d'haver anat al CAP en l'últim mes es vincula amb una autopercepció més negativa.
- Activitat esportiva. La pràctica esportiva i activitat física habitual afavoreix una autopercepció de la salut més positiva.

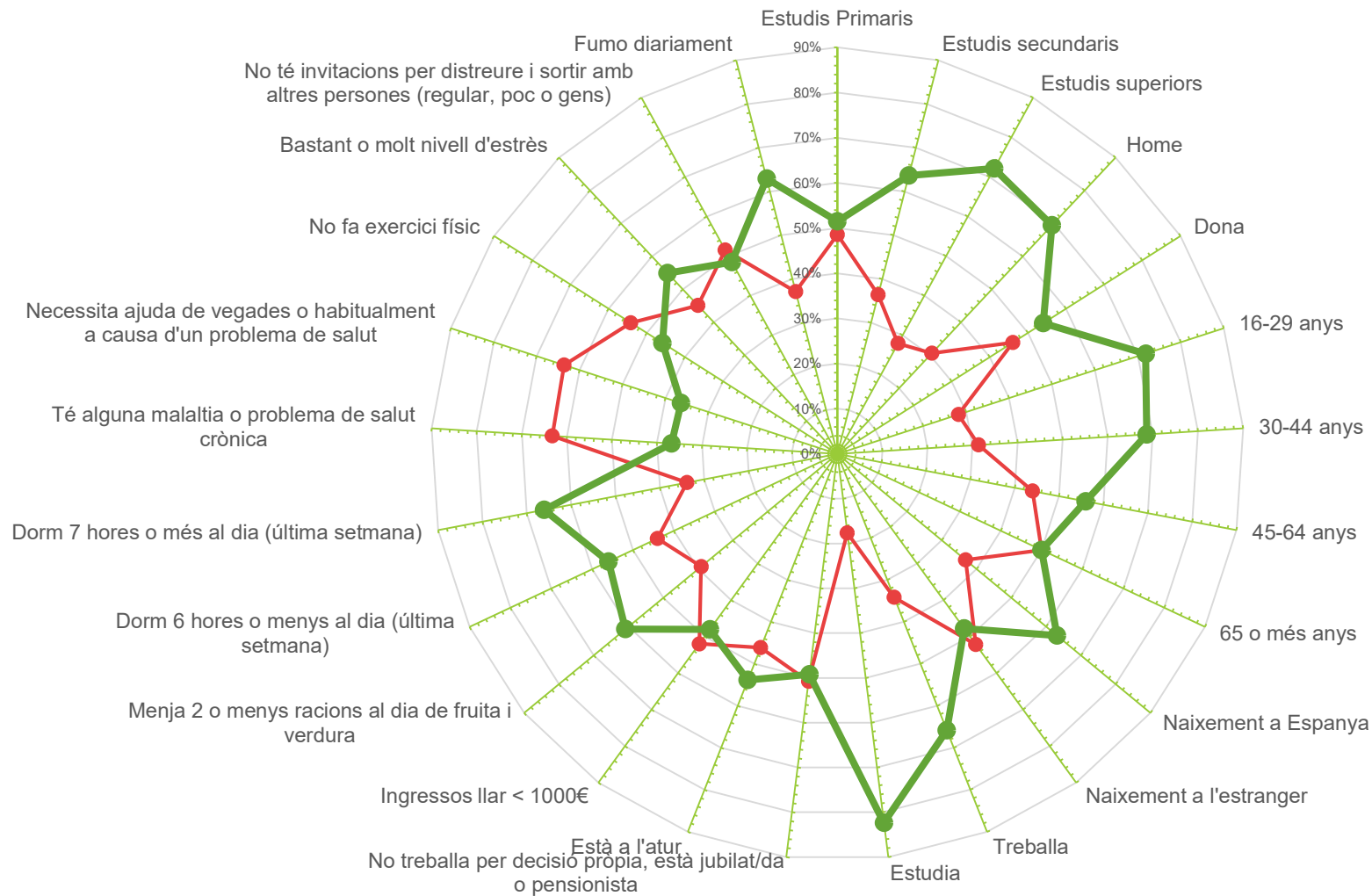
- La xarxa de suport i afecte. Concretament, el fet de no tenir cap, tenir-ne poques o de forma irregular invitacions per sortir amb altres persones i distreure's està relacionat amb una autopercepció més negativa de la salut.

En relació a la resta d'indicadors, malgrat no tenir una afectació estadísticament significativa en l'autopercepció de la salut si que marquen certes diferències. Per exemple, tenir una edat més jove (relacionat també amb el fet d'estudiar) tendeix a concentrar valors més positius de l'estat de salut, la població amb uns ingressos baixos (menors a 1.000 €) es situa per sota del valor mig, el fet de tenir bastant i molt estrès afecta de forma negativa a l'autopercepció de la salut, i dormir menys de 6 hores al dia recull una nota de l'autopercepció de la salut més dolenta.

Gràfic 131. Ens pots indicar, en aquesta escala, la teva opinió sobre el teu estat de salut en general en el dia d'avui?

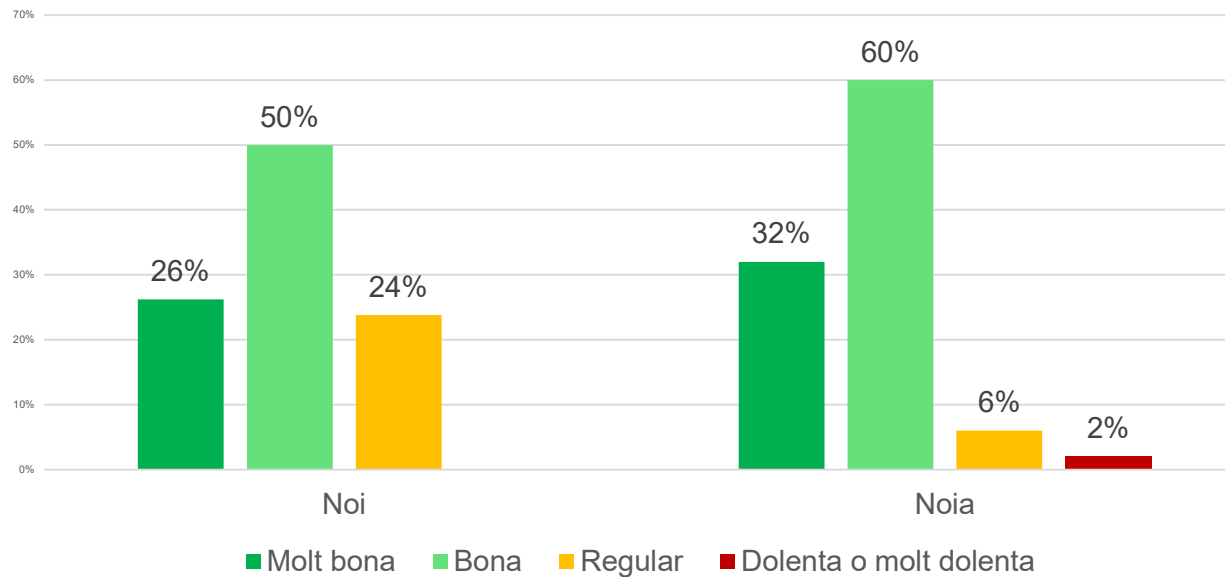
Percepció de l'Estat de Salut 0-100. Mitjana de 69

● Per sota del valor mig ● Per sobre del valor mig

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 132. Percepció de l'estat de la salut estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Voltterra.

Observació (2): La dada s'obté al preguntar «(Q12.) Com diries que és la teva salut en general?»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

En l'enquesta d'hàbits relacionals amb la salut d'estudiants de 4rt d'ESO d'Abrera la valoració dels estudiants amb edats compreses entre 14 a 17 anys és força positiva. A diferència de la dada assolida a nivell d'AGA, les noies joves d'Abrera

tendeixen a pensar que tenen un millor estat de salut que els nois joves. En tot cas, el conjunt del jovent valora que té una salut bona o molt bona.

En el marc de l'enquesta ciutadana, es formula la següent pregunta per tal de conèixer el nivell d'estrès: *Quin nivell d'estrès sents en la teva vida diària?*

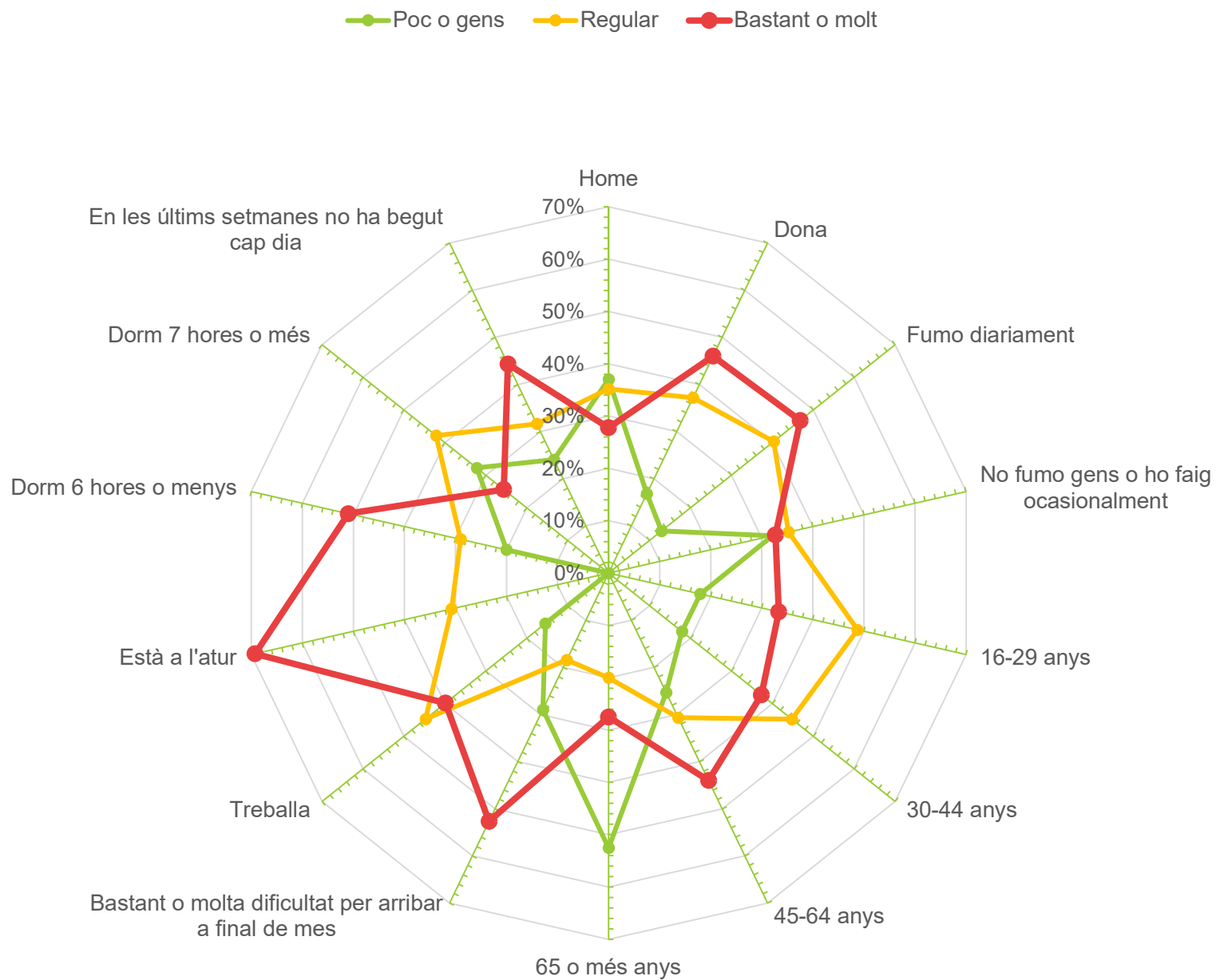
El gràfic que es presenta a continuació recull les variables que tenen una afectació significativa en el moment de mesurar el nivell d'estrès. Els factors que es vinculen a un major nivell d'estrès (bastant i molt) són:

- Gènere. Les dones tendeixen a sentir un major nivell d'estrès (factor que també es pot vincular amb l'autopercepció de la salut)
- Addicció al tabac. Fumar diàriament té efecte en la sensació d'estrès
- L'edat. A mesura que la població es fa més adulta sent un

major nivell d'estrès amb una parada o punt d'inflexió a partir dels 65 anys que semblaria ser el moment que inicia la jubilació.

- Dificultat econòmiques. El fet de tenir dificultat per arribar a final de més és una factor que ocasiona bastant o molt estrès.
- La situació laboral. La població que està en l'atur se sent més estressada.
- Hores de descans. Dormir 6 hores o menys és un factor que genera major estrès.
- Consum d'alcohol. No consumir alcohol en els últims dies es vincula amb un major estrès. Ara bé, aquesta variable podria estar vinculada al fet de tenir temps de lleure per compartir de forma distesa amb altres persones.

Gràfic 133. Variables significatives del nivell d'estrès (P. Quin nivell d'estrès sents en la teva vida diària?)

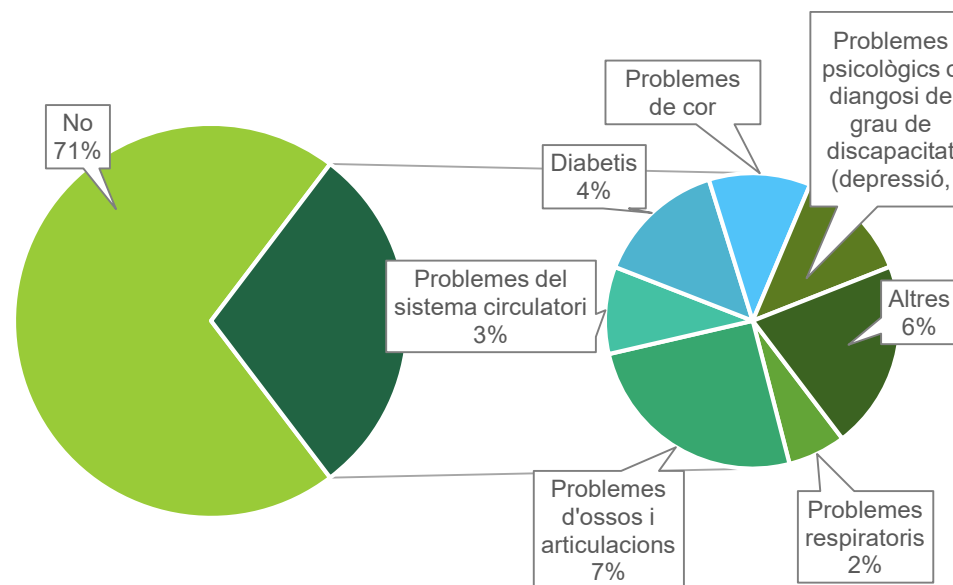

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

En el marc de l'enquesta ciutadana, un 29% de la població indica que té alguna malaltia, problema de salut mental o discapacitat crònica o de llarga durada. Els problemes d'ossos i articulacions són les malalties més nomenades, seguides de problemes de salut mental o discapacitat.

Tant a Catalunya com a Abrera, les dones afirmen necessitar una mica més ajuda o la companyia d'alguna persona per realitzar activitats habituals de la seva vida quotidiana. A Abrera, un 5,3% de les dones així ho afirma. Aquesta xifra és superior en el cas de Catalunya, tot i que, la comparació és perillosa perquè les dades no estan estandarditzades: és a dir, la dada de Catalunya (ESCA) pot estar reflectint símptomes d'una població més envellida.

Gràfic 134. Tens alguna malaltia, problema de salut mental, discapacitat crònica o de llarga durada?

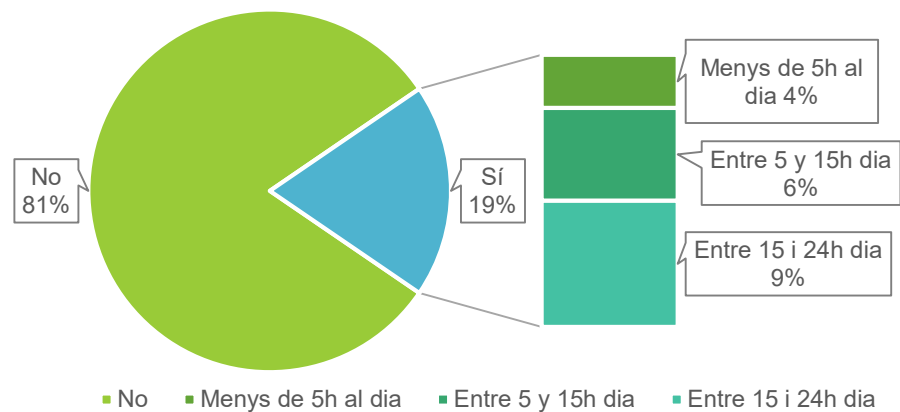
Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

Gràfic 27. Necessitat d'ajuda per realitzar les activitats habituals de la vida quotidiana

A causa d'un problema de salut, necessites l'ajuda o la companyia d'altres persones per realitzar les activitats habituals de la vida quotidiana?	Total Catalunya (ESCA 2018)			Abrera		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Sí	6,5%	11,0%	8,8%	4,6%	5,3%	5,0%
No	93,5%	89,0%	91,2%	95,4%	94,7%	95,0%

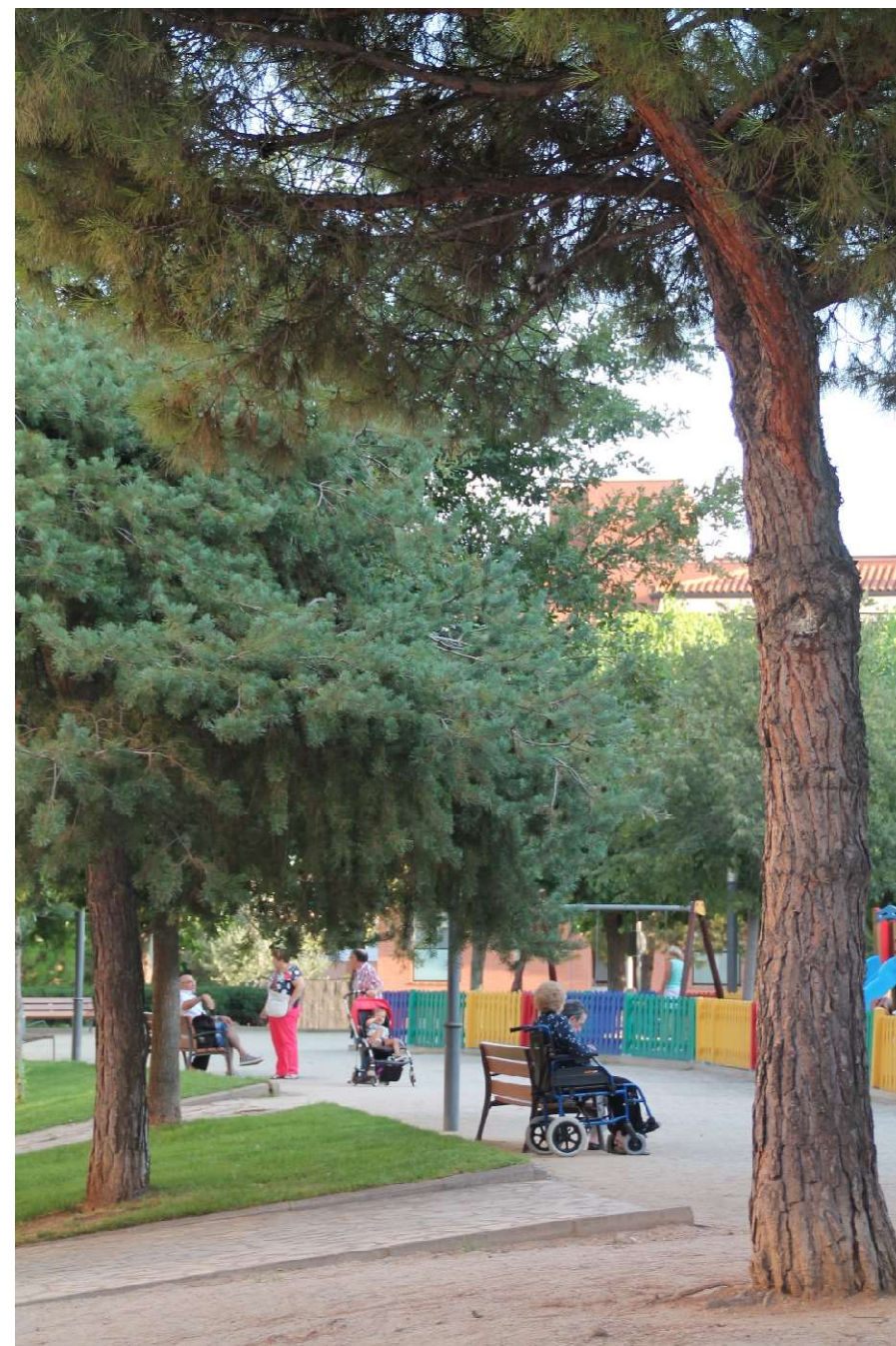
Font: Enquesta de Salut de Catalunya, 2018 i Enquesta ciutadana, 2019.

Gràfic 135. Cuides tu a alguna persona gran, o a alguna persona amb alguna malaltia, dependència o discapacitat crònica?

Un 19% de la població enquestada afirma cuidar a una altra persona que es troba en situació de dependència o malaltia greu. En general, es destina la major part del temps a acompanyar a aquesta persona tot i que, en cas de comptar amb una plaça al centre dia, les persones cuidadores hi destinen menys temps a la cura de l'altra persona.

Font: Enquesta ciutadana Perfil de Salut de la Població d'Abrera, 2019

3.4.6. Mortalitat i les principals causes

Com s'ha indicat anteriorment, la taxa bruta de mortalitat l'any 2017 a Abrera va ser de 5,98 (inferior a la comarcal i la provincial) amb 74 defuncions, un 23% superior a l'any 2016. El 86,5% de les defuncions es van produir entre persones majors de 64 anys.

Recuperant l'Informe d'Indicadors de Salut Local elaborat per la Diputació de Barcelona –actualitzat en novembre de 2019–, la principal causa de mortalitat entre el període 2015-2017, va ser degut a tumors (55 defuncions), malalties del Sistema Circulatori (48 defuncions) i malalties del Sistema Respiratori (16 defuncions), que representen aproximadament el 64,7% de les defuncions.

Segons el llistat de les 73 principals causes, en el període 2015-2017 els principals motius de defunció per sexe, exclosos els no classificats, van ser:

- En els HOMES: Tumor Maligne de Tràquea, Bronquis i Pulmó amb 10 defuncions i Demència Senil, Vascular i Demència No Especificada amb 5 defuncions.
- En les DONES: Demència Senil, Vascular i Demència No Especificada amb 9 defuncions i Malalties Hipertensives amb 7 defuncions.

En el període 2014-2017 es van produir 52 defuncions evitables* que van representar el 20,2% de totes les defuncions (en el període 2004-2007 es van produir 16 defuncions evitables). De les 52 defuncions evitables que es van produir:

*Mortalitat evitable: Casos de mort per malalties o causes externes que disposen de tractament o mesures de prevenció i que es podrien haver evitat si el sistema (sanitari) hagués actuat correctament en tots els seus passos.

Susceptibles d'intervenció per polítiques sanitàries intersectorials van ser 34 defuncions evitables.

Susceptibles d'intervenció pels serveis d'assistència sanitària es van produir 18 defuncions evitables.

En la següent pàgina es presenta una taula amb les morts evitables i susceptibles d'intervenció per polítiques sanitàries i susceptibles d'intervenció pels serveis sanitaris.

Taula 32. Distribució de les defuncions segons edat i gènere a Abrera. 2015-2017

Període 2015-2017	Distribució de les defuncions		
	Homes	Dones	Total
15 a 24	1	0	1
25 a 34	1	0	1
35 a 44	1	1	2
45 a 54	5	3	8
55 a 64	8	7	15
65 a 74	25	11	36
75 a 84	35	31	66
85 i més	17	44	61
Total	93	97	190

Font: Informe d'Indicadors de Salut Local,2019 (Diputació de Barcelona)

Taula 33. Distribució de les defuncions segons gènere i grans capítols a Abrera. 2015-2017

Període 2015-2017	Defuncions per gènere i grans capítols		
	Homes	Dones	Total
Tumors	29	26	55
Malalties del sistema circulatori	22	26	48
Malalties del sistema respiratori	9	7	16
Causes externes de mobilitat i motabilitat	7	7	14
Transtorns mentals i del comportament	5	9	14
Malalties del sistema nerviós	4	4	8
Malalties Endocrines. Nutricionals i Metabòliques	5	2	7
Malalties del sistema genitourinari	3	2	5
Símptomes, Signes i troballes no classificades	5	5	10
Resta de causes	3	4	7
Informació desconeguda	1	5	6
Total defuncions	93	97	190

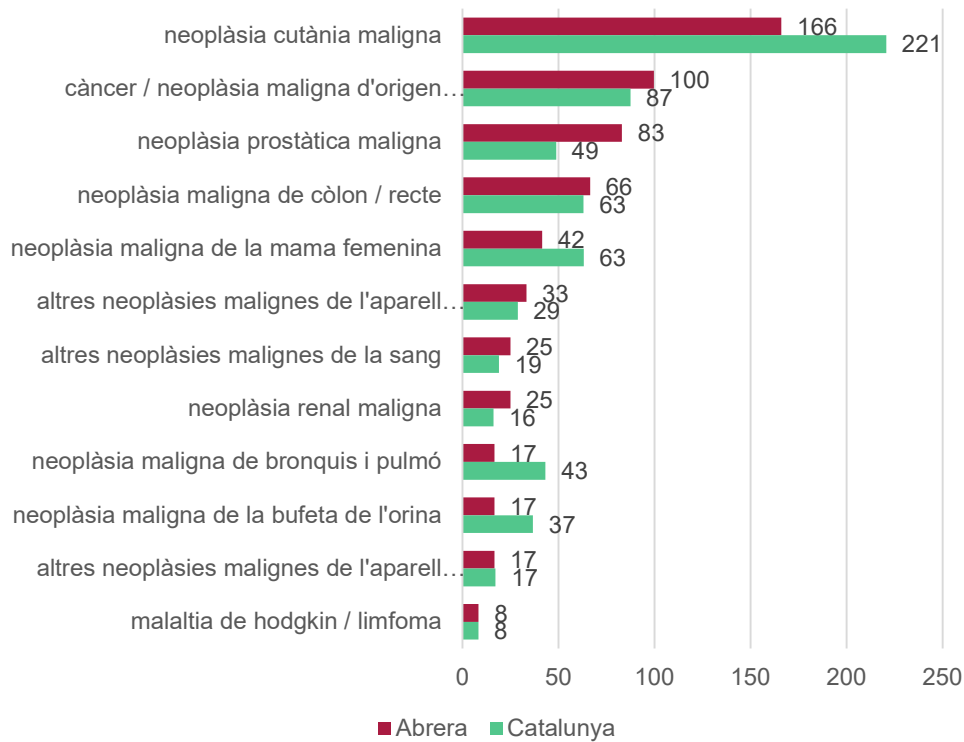
Font: Informe d'Indicadors de Salut Local, 2019 (Diputació de Barcelona)

Taula 34. Distribució de les defuncions evitables susceptibles d'intervenció. 2015-2017

Període 2014-2017		Defuncions	% defuncions	Homes	Dones
Susceptibles d'intervenció per polítiques sanitàries	Resta de causes externes (totes)	15	44,1%	5	10
	Tumor Maligne Pulmó (0-74a)	12	35,3%	9	3
	Suïcidis (totes)	5	14,7%	4	1
	Accidents vehicles de motor (totes)	2	5,9%	0	2
Total				18	16
Susceptibles d'intervenció pels Serveis Sanitaris	Malaltia Isquèmica del Cor (35 - 74a)	5	27,8%	4	1
	Malaltia Cerebrovascular (0-74a)	4	22,2%	2	2
	Hipertensió Arterial (0-74a)	3	16,7%	3	0
	Tumor Maligne Mama femenina (0-74a)	3	16,7%	0	3
	Resta de causes	3	16,7%	3	0
Total				12	6

Font: Informe d'Indicadors de Salut Local, 2019 (Diputació de Barcelona)

Gràfic 136. Incidència del càncer per 100.000 habitants (2018). Abrera i Catalunya

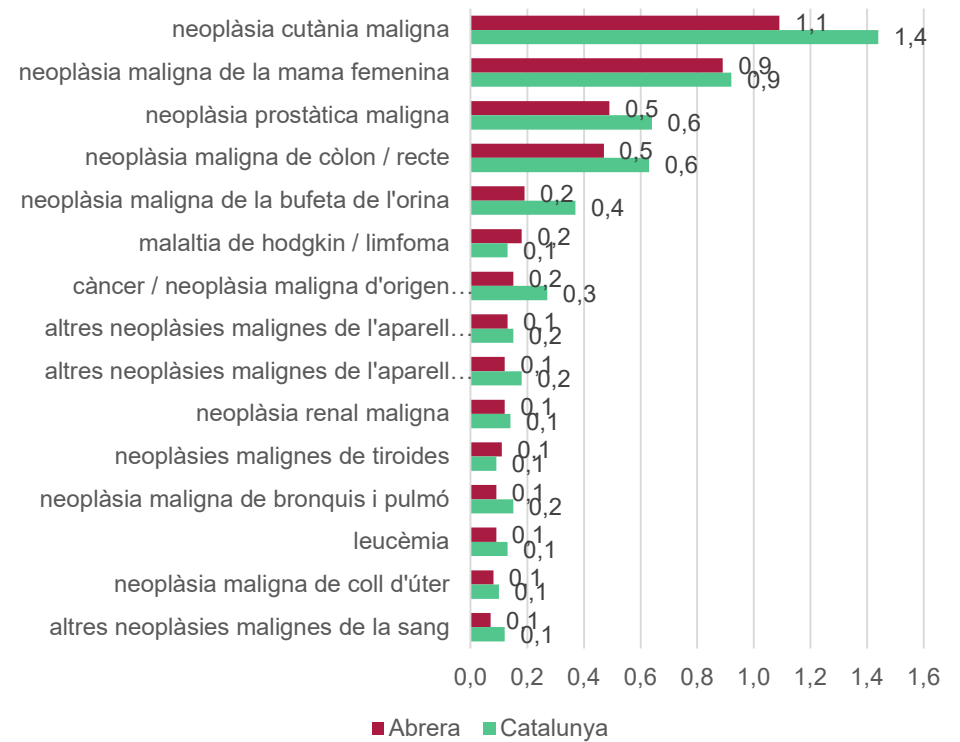

Font: Institut Català de la Salut

La **incidència** és el nombre de casos nous d'una malaltia en una població i en un període de temps determinats. Pot expressar-se com el nombre absolut de casos nous en un any o com el nombre de casos nous per 100.000 persones per any.

La **prevalença** és el nombre o la proporció de la població amb una malaltia determinada durant un període o en un moment concret. La definició de prevalença més freqüentment emprada és el nombre de pacients diagnosticats amb un tipus concret de tumor que continuen vius als 5 anys de la diagnosi.

Gràfic 137. Prevalença del càncer a Abrera i a Catalunya en el 2018

La prevalença inclou per tant els pacients amb diagnòstic recent però també els pacients diagnosticats en el passat.

La prevalença es troba determinada per la supervivència, és a dir, la prevalença és més elevada en els tumors amb major supervivència; mentre que els tumors amb supervivència més curtes tenen una menor prevalença encara que es diagnostiquin més freqüentment¹.

¹Sociedad Española de Oncología Mèdica (SEOM), "Las cifras de càncer en España 2018".

Taula 35. Nombre de defuncions per suïcidi i esperança de vida registrat a l'ABS d'Abrera. 2011-2015

		ABS Homes	ABS Dones
ABS Abrera	Nombre de defuncions 2011-2015 (ABS)	158	151
Catalunya	Nombre de defuncions 2011-2015 (ABS)	154.564	152.161
ABS Abrera	Nombre de defuncions per suïcidi 2011-2015 (ABS)	2	1
Catalunya	Nombre de defuncions per suïcidi 2011-2015 (ABS)	1.861	635
ABS Abrera	Esperança de vida en néixer (anys) 2011-2015 (ABS)	80,6	84,9
Catalunya	Esperança de vida en néixer (anys) 2011-2015 (ABS)	80,2	85,9

Font: Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Maig 2018

Durant el període de 2011-2015, es van registrar dues morts d'homes per suïcidi i una d'una dona a l'Àrea Bàsica de Salut d'Abrera. El nombre de defuncions per suïcidi a Catalunya d'homes fou de 1.861 i de dones de 635. Així, se segueix la tendència en la que els homes s'han vist en major mesura involucrats en suïcidis presentant-se com un grup amb major risc.

El percentatge de defuncions per suïcidi de dones a Abrera és de 0,7% i a Catalunya del 0,4%. En el cas dels homes, a Abrera arriba al 1,3% i a Catalunya al 1,2%.

L'esperança de vida de les dones d'Abrera es 4,3 anys superior a la dels homes d'Abrera. A Abrera, l'esperança de vida de les dones és de 84,9 anys i la dels homes de 80,6 anys. Pel cas de Catalunya, la diferència de l'esperança de vida enter dones i homes és de 5,7 anys.

3.4.7. Salut sexual i reproductiva

L'any 2017 van haver 138 embarassos a Abrera, que representen una variació de -10,4% respecte al 2016. Durant l'any van nàixer vius 111 nadons al municipi. En els 55,9% dels casos, la mare tenia entre 20 a 34 anys i en un 43,2% dels casos, la mare tenia 35 anys o més (majoritàriament entre 35 i 39 anys). En aquest any, el 84% dels nadons tenen una mare de nacionalitat espanyola.

Com podem veure al gràfic, ha decrescut el nombre de nadons vius nascuts però es mantenen les proporcions d'edats de la mare, dominant el grup d'edat dels 30 als 34 anys. Amb última dada de 2017, segons l'Informe d'Indicadors de Salut Local de la

Diputació –actualitzat en el 2019–, l'edat mitjana de maternitat fou de 32,76 anys, aquesta ha incrementat lleugerament en els últims anys.

L'Índex Sintètic de Fecunditat, que expressa el número de fills/es que hauria tingut una dona al final de la seva vida fèrtil si es mantinguessin les taxes de fecunditat per edats existents en el moment del càlcul, a Abrera en 2017, és 1,32 fills/es (s'assolia un índex 1,62 fills/es en l'any 2000), superior al comarcal 1,29 fills/es i similar al provincial: 1,33 fills/es.

Així, la taxa global de fecunditat, nombre de naixements en el municipi per cada 1.000 dones en edat fèrtil (15 a 49 anys), ha decrescut any rere any.

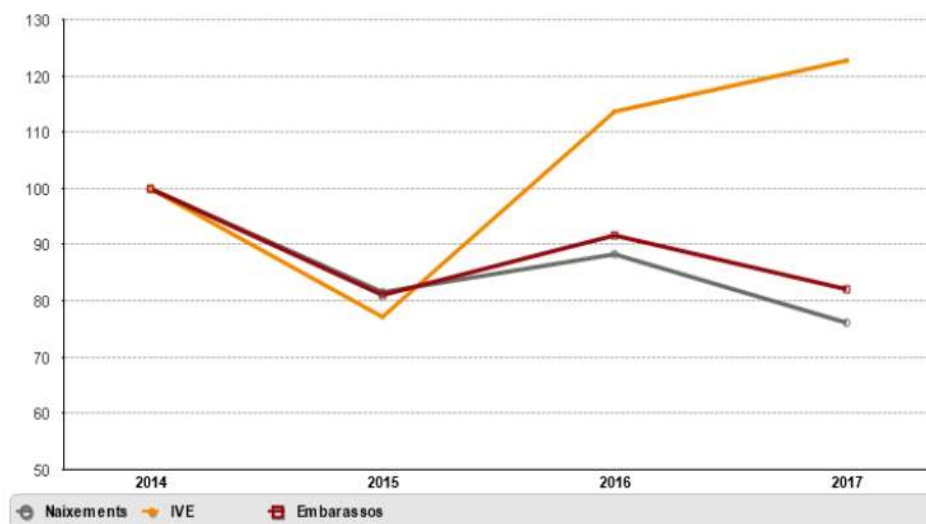
Taula 36. Infants nascuts vius segons l'edat de la mare

Edat de la mare	2013	2014	2015	2016	2017
Menys de 15 anys	0	0	0	0	0
De 15 a 19 anys	1	1	2	1	1
De 20 a 24 anys	3	11	7	2	2
De 25 a 29 anys	23	35	24	23	19
De 30 a 34 anys	48	50	43	54	41
De 35 a 39 anys	46	41	40	35	38
De 40 a 44 anys	5	8	3	11	8
De 45 a 49 anys	1	0	0	3	2
De 50 anys i més	0	0	0	0	0
No hi consta	0	0	0	0	0
Total	127	146	119	129	111
Inscripcions al Padró	139	144	129	133	118

Font: IDESCAT (Nascuts vius per edat de la mare). Ajuntament d'Abrera per a les inscripcions del Padró

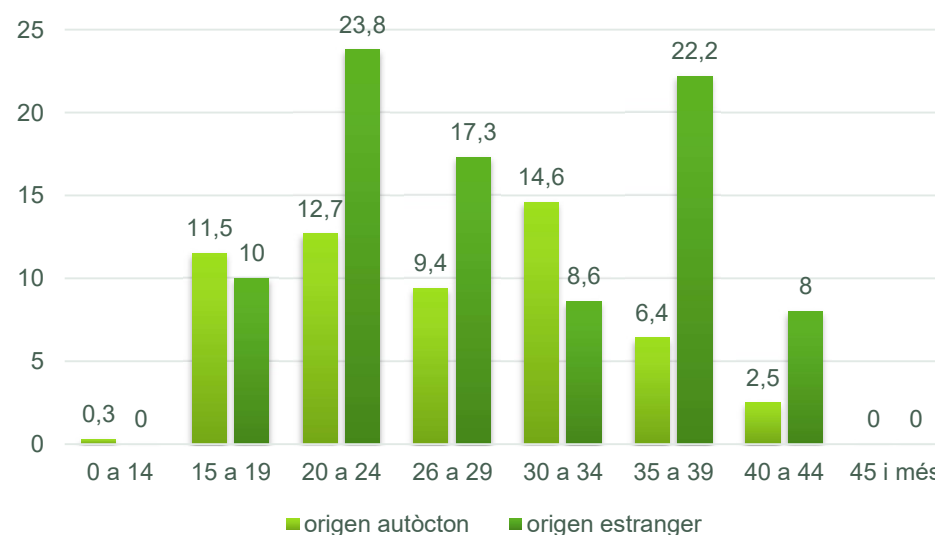
Recuperant l'Informe d'Indicadors de Salut Local (DIBA), en el període 2015-2017 la taxa general d'interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE) va ser de 9,3 interrupcions per 1.000 dones de 15 a 44 anys amb 69 IVE. Es concentra un major volum d'IVE entre els grups de 20 a 24 anys i 30 a 34 anys (taxa de 14,6 i 13,5 IVEs per cada 1.000 dones del mateix grup d'edat, respectivament). En 2017, 9 dones ja havien realitzar un avortament voluntari. Aquest fet denota una necessitat d'intensificar la informació i educació afectiva-sexual per ampliar l'ús d'anticonceptius entre les dones que no desitgen l'embaràs. Entre la franja de 20 a 24 anys despunten les IVEs en mares d'origen estranger

Gràfic 138. Evolució del nombre de naixements, avortaments voluntaris i embarassos de les dones residents al municipi en base 100

Font: Informe d'Indicadors de Salut Local (Diputació de Barcelona)

Gràfic 139. Distribució taxes específiques d'IVE segons origen i grup d'edat. 2015-2017

En el 92.2% dels casos, l'IVEs s'efectuà a petició de la dona, la resta de casos fou degut al risc de la mare, a greus anomalies fetals o risc fetal greu o incurable.

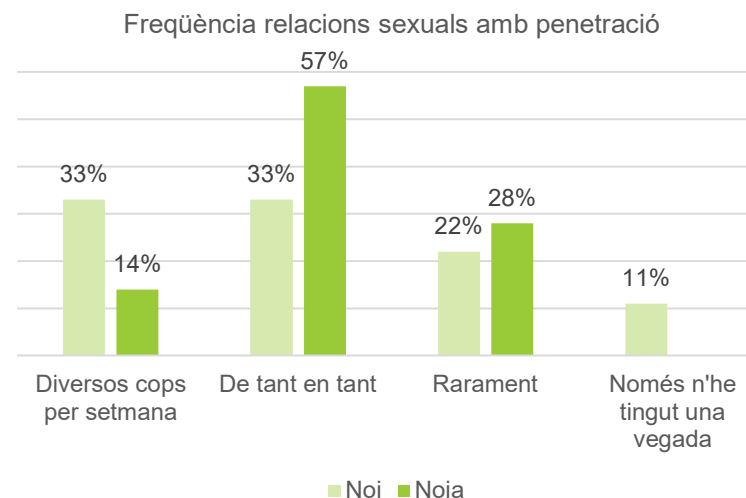
Taula 37. Distribució d'IVE segons nivell d'estudis de la dona. 2015-2017

Nivell d'estudis	Distribució IVE
ESO i equivalents	59,4%
Primer grau	23,2%
Batxillerat i cicles de FP	13,0%
Altres	2,9%
No informat	1,4%

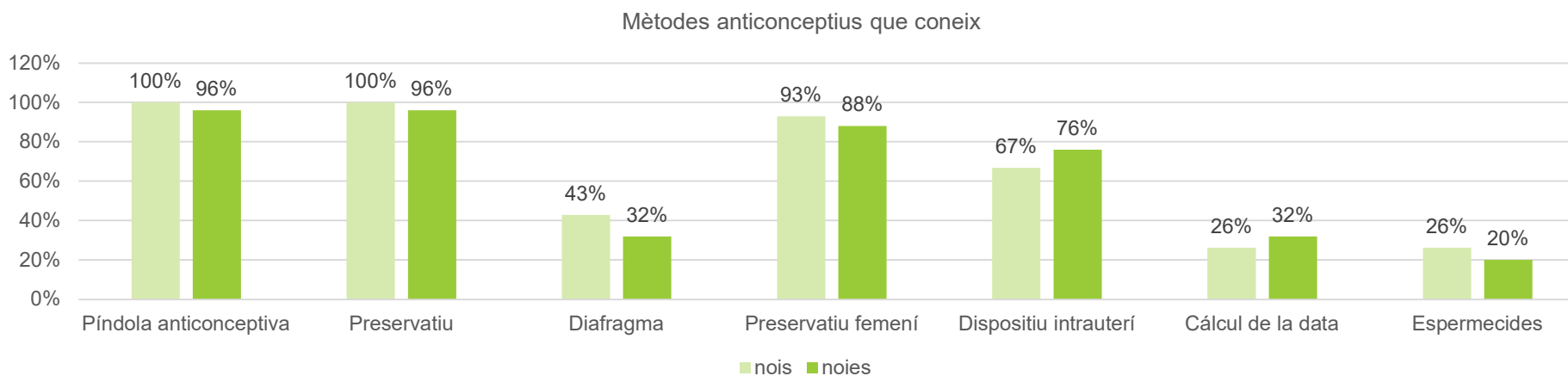
Seguint els resultats del qüestionari de salut a l'alumnat de 4rt de la ESO de l'Institut Voltrera d'Abrera al 2018, un 14% de les noies enquestades i un 21% dels nois enquestats han practicat relacions sexuals amb penetració. L'edat mitjana de la primera relació és als 14 anys.

En relació a la freqüència, els nois afirmen més periodicitat que les noies. Pel que fa als mètodes anticonceptius i de prevenció de les ETS's, tant nois com noies els coneixen i les noies en fan més ús que els nois.

Gràfic 140. Freqüència relacions sexuals amb penetració, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Gràfic 141. Mètodes anticonceptius que coneix, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Voltrera.

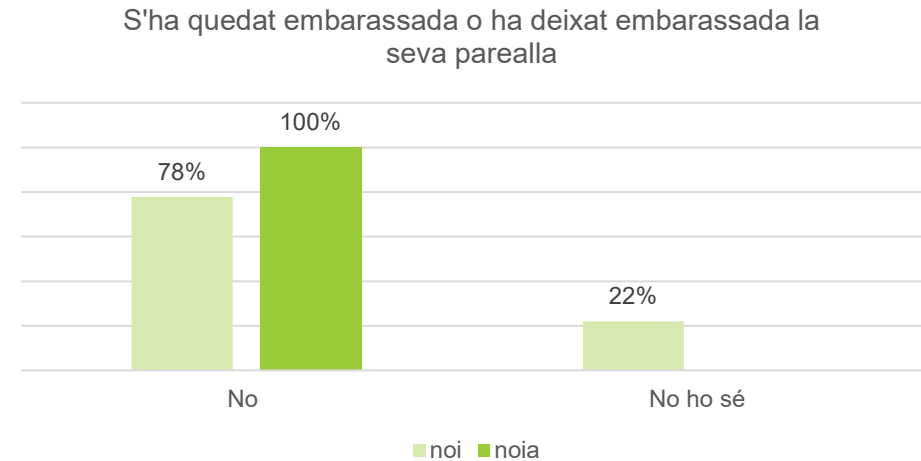
Observació (2): Les dades s'obtenen al preguntar «Q54. Coneixes els mètodes anticonceptius següents?, Q57. Amb quina freqüència tens relacions sexuals amb penetració?»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

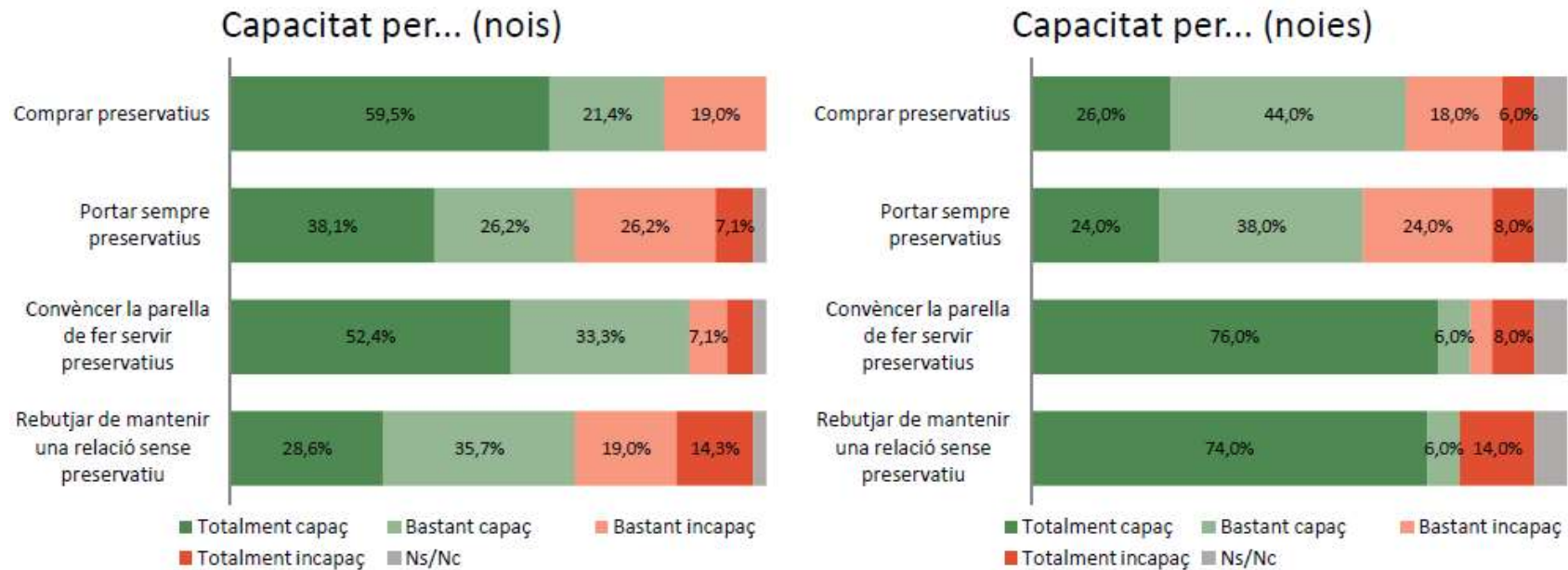
Gràfic 142. Embaràs, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Tot i que el 100 % de les noies enquestades afirma no haver-se quedat embarassada durant l'etapa dels 14 als 17 anys, el 22% dels nois que han mantingut relacions sexuals amb noies, afirma desconèixer si ha hagut la possibilitat d'embaràs.

En relació a l'ús del preservatiu en les relacions heterosexuales, les noies solen demanar en major grau que els nois la seva utilització.

Gràfic 143. Capacitats en les relacions sexuals, estudiants 4rt ESO d'Abrera (14-17 anys). 2017

Observació (1): la mostra de l'enquesta és de (n=) 92 qüestionaris [Nois (n=42); Noies (n=50)] repartits entre els i les estudiants de 4rt d'ESO de l'Institut Voltterra.

Observació (2): Les dades s'obtenen al preguntar «Q60. Alguna vegada t'has quedat embarassada o has deixat embarassada la teva parella?. Q61. Assenyala fins a quin punt ets sentit capaç de fer...»

Font: Enquesta d'hàbits relacionats amb la salut 4t d'ESO a Abrera, 2017

Taula 38. Índex resum de les desigualtats socials copsades en la salut

Indicadors de risc de salut. Enquesta sobre salut a la ciutadania d'Abrera. Any 2019			Indicadors de risc en habitatge			Indicadors de risc sobre hàbits saludables						Indicadors de risc sobre suport emocional i social			Indicadors de risc econòmic			Indicadors d'estat de salut			Desigualtat acumulada (suma de les diferències respecte als valors totals de la població)	
			Viu sol o sola	Viu en habitatge compartit, ocupat o altres situacions atípiques	Quatre o més inconvenients en l'habitatge	Dorm 6 o menys hores al dia habitualment	No fa exercici físic	Consumeix 2 o menys racions de fruita i verdura al dia	No esmorza habitualment	Fuma diàriament	Consumeix alcohol diàriament	Passa 5 o més hores al dia mirant una pantalla fora de la feina	No té persones que es preocupin del que li passa (regular, poc o gens)	No rep ajuda quan està malalt/a (regular, poc o gens)	No té invitacions per distreure i sortir amb altres persones (regular, poc o gens)	Té bastants o moltes dificultats per arribar a finals de mes	Està en situació d'atur	Treballa més de 9 hores diàries (només persones ocupades)	Té alguna malaltia o problema de salut crònic o de llarga durada	A causa d'un problema de salut, necessita (regularment o a vegades) ajuda d'altres persones		Considera que el seu estat de salut està per sota dels 69 punts (escala 0-100) *Mitjana a Abrera
Valors totals de la població			12%	5%	8%	45%	21%	63%	22%	28%	15%	14%	21%	25%	30%	17%	6%	5%	31%	5%	38%	0%
Variables estructurals de desigualtat	Nivell d'estudis	Primaris o inferiors	19%	3%	6%	53%	19%	57%	18%	22%	18%	13%	28%	28%	43%	22%	7%	1%	43%	6%	49%	-42%
		Secundaris	10%	7%	10%	46%	25%	65%	25%	37%	16%	16%	15%	20%	25%	17%	6%	6%	27%	6%	36%	-6%
		Superiors	7%	5%	5%	30%	16%	67%	21%	17%	9%	12%	23%	31%	21%	9%	2%	9%	23%	0%	28%	77%
	Edat	16-29 anys	0%	8%	5%	26%	23%	69%	18%	38%	0%	28%	10%	15%	15%	3%	8%	5%	5%	0%	28%	108%
		30-44 anys	10%	4%	10%	54%	16%	72%	27%	38%	4%	7%	19%	22%	27%	18%	9%	4%	21%	1%	31%	16%
		45-64 anys	17%	8%	9%	49%	29%	65%	27%	30%	29%	15%	31%	36%	40%	23%	5%	9%	47%	8%	44%	-108%
		65 o més anys	18%	0%	3%	43%	15%	38%	8%	0%	23%	13%	15%	18%	31%	20%	0%	0%	43%	10%	50%	69%
	Lloc de naixement	Espanya	12%	5%	6%	46%	21%	62%	21%	28%	17%	15%	18%	22%	27%	18%	5%	6%	30%	5%	37%	14%
		Fora d'Espanya	13%	13%	26%	39%	26%	70%	26%	35%	4%	13%	48%	52%	57%	13%	17%	0%	35%	4%	52%	-131%
	Sexe	Home	12%	6%	5%	37%	19%	74%	24%	35%	26%	15%	20%	24%	30%	18%	4%	8%	28%	5%	31%	-5%
		Dona	12%	5%	11%	53%	24%	52%	19%	23%	5%	14%	21%	26%	30%	17%	8%	3%	34%	5%	46%	4%
	Ingressos mensuals de la llar	< 1000€	36%	8%	12%	72%	24%	84%	20%	24%	24%	20%	36%	50%	67%	52%	12%	4%	52%	8%	52%	-244%
		De 1000 a 2000€	20%	3%	10%	39%	18%	60%	18%	25%	17%	13%	23%	25%	34%	18%	8%	6%	34%	6%	38%	-3%
> 2000€		4%	6%	4%	43%	19%	58%	20%	29%	11%	14%	15%	22%	19%	8%	3%	4%	23%	3%	35%	72%	
Situació laboral	Treballa	14%	7%	9%	50%	20%	70%	29%	37%	12%	7%	22%	27%	28%	15%	0%	9%	79%	1%	34%	-57%	
	Està a l'atur	0%	8%	15%	38%	38%	69%	15%	69%	15%	31%	46%	46%	38%	38%	100%	0%	54%	8%	46%	-264%	

* Els resultats cal interpretar-los sempre en un interval de ±6,5 punts percentuals respecte al valor de referència indicat en cada cas. En vermell s'han assenyalat els valors que superen en 6 punts el valor de referència per cada ítem.

3.5. Síntesi de la diagnosi

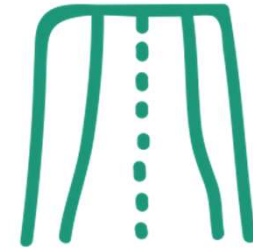
Es presenta a continuació una breu fitxa resum per a cadascun dels ítems temàtics analitzats durant la diagnosi. Al final de la síntesi es mostra la triangulació de fonts d'informació, marcant amb asterisc els aspectes més coincidents entre les diferents fonts d'informació.

Context geogràfic i demogràfic

- La població d'Abrera ha incrementat progressivament d'ençà els últims anys. Actualment, a Abrera hi resideixen 12.530 habitants.
- La població d'Abrera s'ha fet cada cop més heterogènia gràcies a l'arribada de nova població d'origen estranger: actualment un 9,8% de la població ha nascut a l'estranger. No obstant això, el percentatge de població estrangera és baix en comparació amb la seva comarca, el Baix Llobregat (13,7%) i del conjunt de Catalunya (18%).
- En 2018, l'edat mitjana de la població d'Abrera és de 40 anys i, per tant, trobem a una població lleugerament més jove a Abrera que a altres municipis de la província de Barcelona on la mitjana s'enfila als 42,7 anys. És més, el percentatge de joves a Abrera significa el 19,8% de la població, mentre que a la província és del 16,3%.
- L'índex d'envelliment i sobreenvelliment és inferior al del Baix Llobregat i a la Província de Barcelona.
- Ara bé, la població adulta a Abrera és el gruix de la piràmide

poblacional i serà aquesta la que esdevindrà la població gran en els futurs anys. Per tant, de forma progressiva podem esperar que el percentatge de població gran tingui major representativitat.

- Actualment, Abrera té una bona taxa de recanvi de població i per tant, és a dir, la població en edat de treballar es manté força estable.
- El nivell educatiu de la població d'Abrera és més aviat mitjà-baix. El 9,3% de la població que hi resideix té un títol superior. Un 25,4% de la població ha finalitzat els estudis secundaris (batxillerat o formació professional) i un 43% de la població té estudis de primària completa o incompleta (majors 65a). El fet que Abrera sigui un municipi proper al polígon industrial és – segons els agents clau del territori – un factor explicatiu de la baixa formació: l'oferta de feina per part de les indústries properes ha ocasionat que el jovent deixi els estudis reglats prematurament per iniciar la vida laboral professional.

Eix Municipal: factors estructurals de l'entorn

Idees clau sobre "mobilitat i accessibilitat urbana"

- Segons la ciutadania enquestada, la mobilitat sostenible i el transport públic són els àmbits que s'haurien d'impulsar a Abrera per fer-la més saludable. Segons els professionals, l'acció primordial a impulsar des de l'Ajuntament és la xarxa ciclable i de vianants.
- El municipi d'Abrera està travessat per carreteres que concentren gran afluència de vehicles: Autovia A2, L'Autovia B-40 i la Carretera C-55. A més, aquestes carreteres separen els barris de Vilalba i Ca n'Amat del centre del municipi. Aquest fet és crucial per entendre l'elevat ús per part de la població d'Abrera del vehicle a motor. Des de l'Ajuntament es fan esforços per impulsar la connexió a peu i/o amb bicicleta i vehicles de mobilitat unipersonal entre els nuclis. Tot i que hi ha limitacions que són, actualment, impossibles de superar. Ara per ara, amb la redacció del Pla de Mobilitat Urbana es preveu millorar la connexió entre el nucli de Ca n'Amat i el nucli del centre d'Abrera.
- El nombre de turismes i motocicletes s'han incrementat en l'últim any, i amb aquests, el nombre d'accidents amb víctimes al terme

municipal d'Abrera. Durant el període de 2013-2015 es registren 87 accidents amb víctimes i al període de 2016-2018, s'enfilen a 139 accidents amb víctimes, només un 3,9% va ser dins del municipi.

- L'enquesta ciutadana posa de relleu com la població fa un ús elevat del cotxe tant per desplaçaments de feina o estudi com per desplaçaments fora d'Abrera quan no és per feina o estudi. Les persones que viuen al nucli d'Abrera es desplacen a peu dins d'Abrera mentre que les que viuen als barris de Vilalba i Ca n'Amat ho fan, principalment, en cotxe.
- Les xarxes de mobilitat alternatives són limitades: una xarxa de carrils de bicicleta i vehicles de mobilitat unipersonals de curt recorregut i concentrada en el polígon industrial i una flota d'autobusos escassa per posicionar-se com una opció alternativa al vehicle privat.
- Fruit del treball conjunt amb les associacions de veïntage de barris; des de l'any 2020, l'Ajuntament d'Abrera ha impulsat, actualitzat i ampliat el servei de Bus Urbà que connecta el nucli urbà amb els barris; amb més horaris i servei llançadora. El vehicle és híbrid.

Eix Municipi: factors estructurals de l'entorn

Idees clau sobre "espais verds i naturals"

- Abrera compta amb una riquesa important de parcs i jardins, nodrits d'espais verds i naturals. És un municipi amb una ubicació privilegiada: a les terres planes de la Depressió Prelitoral Catalana, limitada per zones muntanyoses i travessada pel riu Llobregat. La biodiversitat que allà es concentra és la raó per la qual trobem zones protegides: ZEPA i Xarxa Natura 2000.
- En relació amb els parcs i places, la ciutadania indica que estan ben mantinguts tot i que hi ha persones que demanen que s'incrementi el manteniment i el civisme a les zones verdes dels jardins i parcs.
- En general, la quantitat de parcs i places a Abrera està molt ben valorada, malgrat que als barris de Vilalba i Ca n'Amat a l'enquesta del 2019 es reclamen millores dels parcs: amb elements de joc actualitzats i més manteniment.
- Amb l'objectiu que infants i famílies d'Abrera puguin jugar de forma segura en uns equipaments òptims i gaudir dels espais públics del nostre municipi, des de l'Ajuntament d'Abrera treballem contínuament en diverses actuacions de millora, accions que ja s'han comentat a la pàgina 55.
- La zona verda de l'entorn fluvial del Llobregat és força desconeguda per la ciutadania d'Abrera (42% la desconeix). Entre les persones que la coneixen, un 29% valora que aquesta zona ha de millorar: manca de neteja, d'aprofitament com a espai de lleure, etc. Tanmateix, destaca el desconeixement per part de la ciutadania de la ruta denominada Camí del Riu o Vies Blaves (ruta arran del riu Llobregat que connectarà a Abrera amb Martorell).
- Actualment hi ha parcel·les lliures als Horts de Can Morral: un 20% de les parcel·les estan sense conrear. A l'enquesta ciutadana, un 76% de persones enquestades desconeixen els horts de Can Morral.

Eix Municipi: factors estructurals de l'entorn

Idees clau sobre "medi ambient"

- L'índex de Qualitat de l'Aire (ICQA) a Abrera, (ens remetem a les dades de Martorell com població d'emplaçament des d'on es fa la recollida de dades), a 2017 es considera bona d'acord amb un valor mitjà anual de 61 (és considera un bon indicador des de valors igual a 50 i més). Per tant, no es registren valors que superin els límits en la mesura del sulfur d'hidrogen (H₂S) i de les partícules de NO₂.
- El percentatge de residus reciclats a Abrera és inferior al conjunt de Catalunya: a 2019 la ciutadania d'Abrera recicla el 26% dels residus mentre que ha Catalunya aquest percentatge arribà al 41,8%.
- La generació de residus industrials al Baix Llobregat ha anat incrementat any rere any.
- Segons l'enquesta ciutadana, la contaminació acústica, el reciclatge i la contaminació atmosfèrica no ha estat una de les prioritats a abordar per fer d'Abrera un lloc més saludable.
- Malgrat això, Abrera està en fase d'aprovació del Pla Local de Prevenció de Residus Municipals (2020-2025) que preveu millorar els indicadors en aquest àmbit.

Eix Municipi: factors estructurals de l'entorn

Idees clau sobre "Serveis sanitaris"

- Entre la població enquestada (enquesta ciutadana) destaca l'elevat ús de la població del Centre d'Atenció Primària: un 38% dels i de les enquestades ha anat almenys un cop en el últim mes.
- Un 52% de la població enquestada considera que els serveis sanitaris estan regular, malament o molt malament.
- Seguint els resultats de l'enquesta ciutadana, la població enquestada reclama que hi hagi un equipament de salut més gran per poder donar cabuda a la població atesa. Tanmateix, s'expressen queixes en relació a: llargues llistes d'espera;

horaris d'atenció reduïts, sol·licitant que s'ampliïn; rotació dels i de les professionals; necessitat de més professionals de pediatria i ginecologia

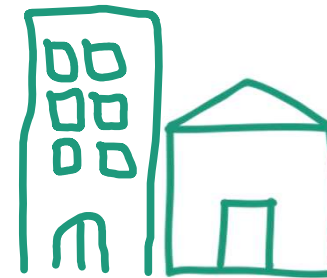
- Entre els professionals s'afirma que un aspecte important a millorar a Abrera, que no és de gestió directa municipal, pel seu impacte en la salut són els "equipaments i serveis sanitaris". Així, des del punt de vista tècnic també s'afirma que caldria ampliar l'equipament del CAP per poder donar un millor servei a la ciutadania. Tanmateix, els i les expertes valoren que un aspecte important a millora dels hàbits i/o comportaments de les persones a Abrera és l'alta utilització que fan dels serveis sanitaris.

Eix Municipi: factors estructurals de l'entorn

Idees clau sobre “sistema productiu” i “condicions laborals i ingressos”

- El teixit empresarial d'Abrera es caracteritza pel pes del sector industrial en comparació amb el Baix Llobregat i la província de Barcelona. Així, la indústria és el segon gran sector productiu d'Abrera, després del sector serveis al qual es dediquen el 71% de les empreses a Abrera.
- Seguint l'índex d'especialització de l'activitat econòmica d'Abrera – que indica el grau d'especialització en un sector econòmic que té un territori respecte un altre superior, en aquest cas respecte de la província de Barcelona–; el subministrament d'aigua, les activitats de sanejament, la gestió de residus i descontaminació, són algunes de les grans indústries en les que s'especialitza Abrera (en comparació amb els altres municipis de la província de Barcelona).
- La taxa d'atur a Abrera és baixa (8,6% en el juny 2019). Seguint l'índex resum de les desigualtats socials copsades en la salut, la situació laboral –estar a l'atur– és un factor de risc per a la salut.
- Les persones i col·lectius que més pateixen l'atur són: les dones de 40 a 54 anys i persones de nacionalitat estrangera (un 10% de la taxa d'atur estrangera).
- Les formes de treball són diferents per sexes, així, a l'enquesta ciutadana es pot observar com els homes destinen més hores de treball (entre 8 i 9 hores) mentre que les dones tendeixen a tenir jornades laborals menys intenses (mitja jornada).
- El nivell d'ingressos a la població d'Abrera, seguint l'enquesta ciutadana, és mitjà-baix: 14% ingressa a la llar menys de 1.000 € i un 32% entre 1.000 i 2.000 €. Les persones que ingressen menys de 1.000 €, seguint l'índex resum de les desigualtats socials copsades en la salut, concentren més indicadors de risc que les persones que n'ingressen més.
- Amb tot, en comparació amb el context de Catalunya, podem afirmar que la situació econòmica de la població d'Abrera és relativament més precària: mentre que el 47% de la població d'Abrera afirma a l'enquesta ciutadana que arriba a final de mes amb certa, bastant o molta dificultat, aquesta xifra disminueix fins al 38% en el conjunt de Catalunya (seguint l'Enquesta de Salut de Catalunya de 2018 ESCA).
- Val dir que segons dades de l'INE en l'atles de distribució de la renda a les llars, la població que viu al centre d'Abrera té menys poder adquisitiu que la població que viu als barris de muntanya d'Abrera.

Eix Municipi : factors estructurals de l'entorn

Idees clau sobre “estat dels edificis i habitatges” i “equipaments i serveis socioculturals, educatius i esportius”.

- El preu mig de lloguer a Abrera, seguint la tendència general, ha incrementat durant els darrers anys (dades Idescat). Entre el 2009 i el 2018 el preu del lloguer a Abrera ha patit una variació de 10 punts. L'increment del preu del lloguer inicià en el 2013 amb un increment del 6%. Abrera segueix la mateixa tendència que la mitjana comarcal, al Baix Llobregat, malgrat que a 2018 els preus són lleugerament inferiors.
- Seguint l'enquesta ciutadana, els habitatges a Abrera, en general, són de nova construcció o han estat reformats per la població recentment i no concentren molts inconvenients: un 38% de la població enquestada no expressa tenir cap problema a la seva llar. Entre les persones que tenen inconvenients destaquen: l'excés de temperatura a l'estiu i la baixa temperatura a l'hivern.
- La concentració d'inconvenients a la llar és un factor que intervé en la percepció de la salut personal: amb 4 inconvenients o més a

la llar, la mitjana de la salut personal és més baixa (63 sobre 100) que entre les persones que no tenen cap inconvenient a la llar (72 sobre 100).

- Abrera és un territori ric d'equipaments esportius i socioculturals. Any rere any han anat augmentat els equipaments o espais esportius al municipi. Als equipaments és dinamitzen activitats esportives destinades al conjunt de la ciutadania i també s'ofereix una oferta específica per col·lectius.
- Seguint els resultat de l'enquesta ciutadana, la població enquestada afirma que hi ha massa afluència de gent als equipaments esportius.
- A banda, se sol·liciten més activitats esportives dirigides a l'aire lliure.

Eix Comunitat: xarxes de suport i afecte entre persones

Idees clau sobre “formes familiars i de convivència” i “xarxa familiar, social i de suport”

- Un 11% de les persones enquestades viuen soles i un 2% comparteixen pis amb persones que no són de la família sanguínia (amics, família política, companyes de pis, etc.). Fixant-nos en les dades al conjunt de Catalunya per l'any 2018, aconseguides amb l'Enquesta contínua de llars realitzada per l'INE, els percentatge de persones que viuen soles (llars unipersonals) a Catalunya és superior al valor assolit a Abrera. Les llars unipersonals a Catalunya en 2018 arriben al 26% de les llars enquestades i les llars sense nucli i que viuen dues o més persones representen el 3%.
- En termes generals, i seguint els resultats de l'enquesta ciutadana, es podria afirmar que la gran majoria de població d'Abrera disposa d'un nucli afectiu de relacions primàries fortes però que flauegen quan es tracta d'ampliar el nucli relacional i la seva intensitat més enllà del nucli afectiu primari. Així, les relacions familiars són fortes i es compta amb algú en cas de tenir problemes personals, però es tenen relacions dèbils amb persones menys properes, trobant a faltar “invitacions per sortir a distreure's”.
- L'anàlisi de l'enquesta ens porta a afirmar que:
 - Aquelles persones que afirmen tenir una xarxa de suport i afectiva forta se situen en una mitjana de salut percebuda més elevada que la mitjana de la població d'Abrera.
- Una xarxa de suport i afecte forta està correlacionat de forma significativa amb alguns hàbits de salut com ara: fer exercici físic ja sigui de forma ocasional o habitual i consumir 3 o més racions al dia de fruita i verdura.
- Tenir una xarxa de suport i afecte dèbil presenta correlacions significatives amb una sèrie de variables estructurals o contextuals com ara: estar a l'atur, tenir uns ingressos inferiors a 1.000 € mensuals o viure en un habitatge compartit, ocupat o altres situacions atípiques.
- Tanmateix, el fet de viure sol o sola acumula valors més baixos pel que fa a la xarxa de suport i afecte, donant com a resultat una xarxa de suport més aviat dèbil.
- Les persones que afirmen tenir una xarxa de suport i afecte més pobra són persones d'origen estranger –explicat pel mateix fet migratori i la capacitat d'acollida de la societat– i persones de 44 anys i més.
- Els professionals consultats afirmen que de forma progressiva s'ha anat perdent l'hàbit de treballar de forma comunitària, oblidant-se l'habilitat per tenir relacions socials fortes.
- Destaca un teixit associatiu molt ric a Abrera, amb entitats que promociónen hàbits saludables com la pràctica esportiva i entitats que promociónen la cura dels espais naturals, entre d'altres. Malgrat que manca una major implicació i coordinació entre entitats.

Eix Persones: estils de vida de la població

Idees clau sobre “alimentació”

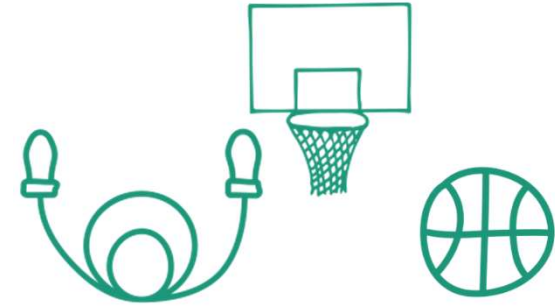
- Les dones de la Regió Sanitària de Barcelona on es troben les dones ateses l'ABS d'Abrera (no es compta amb una dada més propera a la realitat del municipi), segueixen en major mesura la dieta mediterrània en comparació amb els homes.
- Un 70% de la població enquestada esmorza cada dia abans de sortir de casa mentre que un 13% de la població no ho fa. L'hàbit d'esmorzar abans de sortir de casa està especialment afectat entre les persones que fumen cada dia: si ens cenyim al col·lectiu de persones que fumen diàriament, només un 53% d'elles esmorzen cada dia abans de sortir de casa.
- Aquest hàbit és important que s'adquireixi des d'edats primerenques. No obstant això, un 36% dels joves, especialment els nois, de 14 a 17 anys de l'IES Voltrera no esmorza cada dia entre setmana abans de sortir de casa.
- La mitjana de racions de fruita i verdura que consumeix la població d'Abrera és molt propera a la mitjana de Catalunya: 2,2 i 2,7, respectivament.
- Les persones que consumeixen racions de fruita i verdura per sobre de la mitjana són persones que no fumen, no beuen, tenen 45 o més anys, de gènere femení, i que ingressen més de 1.000 € a la llar mensualment.
- A la pregunta què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?, un 18% de les persones responen aspectes vinculats amb l'alimentació. Una proporció important d'aquest 18% demana tenir una millor alimentació, amb productes saludables i saber cuinar bé aquests productes i un altre gruix de persones indica que vol aprimar-se.

Eix Persones: estils de vida de la població

Idees clau sobre “descans”

- Seguint l'enquesta ciutadana, la mitjana d'hores que dorm la població d'Abrera és un poc menys de 7 hores diàries (6,6). Aquesta mitjana és baixa en comparació amb la mitjana de la població de Catalunya en 2018 (ESCA): 7,2 hores de mitjana. En aquest sentit, el fet que una part important de la població treballi al polígon industrial d'Abrera esdevé un factor determinant per explicar aquest resultat.
- L'impacte de les hores de descans i de son és significatiu en altres variables vinculades a la salut com és el nivell d'estrès i la percepció de l'estat de la salut. En aquest sentit, hi ha una relació significativa entre les hores de son i el nivell d'estrès que la població sent, així com l'autopercepció de la salut. A mesura que es dorm menys hores, l'individu se sent més estressat (posicions vermelles en la columna de bastant o molt). Per altra banda, aquelles persones que dormen 5 i menys hores, presenten una nota mitjana de percepció del seu estat de salut per sota de la mitjana assolida per la població d'Abrera.
- Les persones que dormen menys hores de les assolides al municipi solen tenir més de 30 anys (especial afectació de les persones de 30 a 44 anys), estar en una situació laboral activa, ingressos mensuals menors o iguals a 1.000 €, i del gènere femení.
- A la pregunta què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?, diverses persones afirmen que voldrien tenir més temps per descansar i poder dormir més hores.

Eix Persones: estils de vida de la població

Idees clau sobre “activitat física i esportiva”

- En el marc de l'enquesta ciutadana, el 21,8% de la població enquestada no fa cap mena d'activitat física o esportiva. Aquesta dada és superior a l'assolida a nivell de Catalunya (ESCA 2018): 17,2%.
- Tant a Abrera (enquesta ciutadana) com a Catalunya (ESCA 2018), les dones tendeixen a fer menys activitat física que els homes. Les dones joves (16 a 29 anys) són el col·lectiu que menys activitat física o esportiva fa (23% no en fa).
- Les noies de 14 a 17 anys de l'IES Voltrera practiquen menys esport i fan menys activitat física que els nois de la mateixa edat durant l'horari extraescolar. La diferència és significativa mentre que un 61,7% dels nois fan esport cada dia o la majoria dels dies de la setmana, només un 33,6% de les dones fa esport de 4 a 6 cops per setmana.
- L'activitat esportiva presenta relacions significatives amb la

percepció de la salut, així, la població que fa activitat física habitualment té una mitjana de salut personal per sobre de la mitjana de població.

- Malgrat que no hi ha relacions estadístiques significatives, podem veure que la població amb estudis superiors acostuma a fer una activitat física o esportiva més habitual.
- A la pregunta què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?, un 26% de les respostes indiquen que els agradaria fer més activitat física, i relacionat amb això, algunes demandes per fer la ciutat més saludable apunten a la promoció d'activitats en espais a l'aire lliure (passejades, ioga a l'aire lliure, etc.). L'increment de l'activitat física és l'aspecte més repetit entre la població enquestada per millorar la seva salut personal.

Eix Persones: estils de vida de la població

Idees clau sobre “Consums de risc: alcohol, tabac, drogues i pantalles”

- Amb dades de l'AQASC, en el 2016 un 20,4% de la població assignada a l'ABS d'Abrera fuma tabac. Entre el total de persones fumadores hi ha una proporció major de dones a Abrera que fumen en comparació al percentatge de dones al conjunt de Catalunya. Un 18,8% de les dones de l'ABS d'Abrera fumen mentre que aquesta proporció decreix en l'àmbit català: 16% de les dones fumen a Catalunya en 2016. Els homes continuen essent el grup que més fuma: un 21,9% dels homes de l'ABS d'Abrera fuma tabac, mentre que a Catalunya aquest percentatge és el 22,6%.
- El consum de tabac afecta de forma negativa en altres hàbits saludables com és el d'esmorzar abans de sortir de casa o el consum de fruita i verdura.
- Pel que fa al consum d'alcohol com ja passava amb el consum de tabac, hi ha dinàmiques diferenciades per raó de gènere: un major volum d'homes que de dones consumeix alcohol diàriament (24% i 5% respectivament). La situació laboral i els ingressos són altres indicadors de risc que presenten una relació significativa estadísticament amb el fet de consumir alcohol.
- El 78% dels nois i el 74% de les noies de 4rt d'ESO de l'institut

Voltrera han consumit alguna vegada d'alcohol. El 61% va començar a beure a partir dels 14 anys i el 35% abans dels 14 anys.

- La població de 45 i més anys (especialment els homes) fan un consum d'alcohol major.
- En relació al consum de drogues, seguint l'enquesta d'hàbits saludables de 4rt d'ESO, la majoria de joves no han pres cap substància però, en el cas de fer-ho els nois són els més propensos a haver-ne provat. La marihuana és la droga que més han provat els joves en cas d'haver-se drogat alguna vegada.
- L'enquesta mostra clarament com la xarxa relacional pot ser un factor de risc (i, alhora, protector) aquells nois i noies que fumen haixix tenen quasi tots els seus amics o tots, consumint haixix.
- Per últim, seguint l'enquesta ciutadana, 2,6 hores és la mitjana de la població d'Abrera pel que fa al “consum” de pantalles fora de la feina o de l'estudi. No obstant això, un 14,5% destina 5 hores o més hores davant d'una pantalla i les dones joves (16 a 29 anys) són les que més temps hi destinen.

Eix Persones: estils de vida de la població

Idees clau sobre “ús dels serveis sanitaris i morbiditat”

- La població assignada a l'equip d'atenció primària d'Abrera és de 11.716 persones: 5.968 homes (50,9%) i 5.748 dones (49%). La mitjana de visites de les dones, en el 2016, és superior a la dels homes: 8,6 i 7,6, respectivament.
- La taxa de població polimedicada amb 10 principis actius (ATC) o més a 2016 a Abrera és superior a l'assolida a Catalunya: 1.627 en el cas del municipi i 1.223 a Catalunya.
- En el 2016 es registra que el 3% de la població de 18 anys i més ha estat atesa a centres ambulatoris de salut mental (2,7% en el cas dels homes i 3,4% en el cas de les dones). En el cas de Catalunya aquesta proporció de població és semblat (2,9%). Però, en el cas de la població menor de 18 anys atesa a centres de salut mental assignada a l'ABS d'Abrera en 2016 és superior a la taxa de Catalunya: 5,1 i 4,6, respectivament
- Destacada la diferenciació per raó de gènere en el consum de fàrmacs (8,8% de diferència entre homes i dones) i psicofàrmacs (10,8% de diferència entre homes i dones). En aquest sentit, 28,4% de les dones a l'ABS d'Abrera han pres psicofàrmacs en el 2016 (un 17,6 % en el cas dels homes). A Catalunya –tenint present que les dades no estan estandarditzades– les dones que han pres psicofàrmacs són el 26,8 % i 15,7 % en el cas dels

homes.

- Els trastorns d'ansietat/angoixa/estat ansiós, que esdevé la tercera causa d'atenció en l'ABS entre la població de 15 anys i més, han estat diagnosticats en major mesura a les dones (21%) que als homes (12%). Aquesta diferenciació per gènere la trobem en altres diagnòstics: obesitat i depressió*.
- Un 39% de la població de 6 a 12 anys assignada al centre d'atenció primària d'Abrera té excés de pes, un 21% té sobrepès mentre que un 18% té obesitat*.
- Tant en la població adulta com en la població infantil i adolescent, la depressió o el trastorn adaptatiu són els diagnòstics més repetits entre la població atesa a centres ambulatoris de salut mental d'Abrera.
- En el marc de l'enquesta ciutadana, es detecten una sèrie de variables que presenten una relació estadísticament significativa en l'afectació a l'autopercepció de la salut pròpia: (A) les dones tenen una opinió més negativa que els homes sobre la seva salut; (B) tenir una malaltia o problema de salut crònic; (c) ús real dels equipaments sanitaris; (d) la pràctica esportiva i activitat física habitual; i (e) la xarxa de suport i afecte.

**Per a més informació i comparativa amb les dades a Catalunya cal anar al capítol corresponent de la diagnosi.*

Eix Persones: estils de vida de la població

Idees clau sobre “mortalitat i les principals causes”

- L'esperança de vida de les dones d'Abrera és 4,3 anys superior a la dels homes d'Abrera. A Abrera, l'esperança de vida de les dones és de 84,9 anys i la dels homes de 80,6 anys. Pel cas de Catalunya, la diferència de l'esperança de vida entre dones i homes és de 5,7 anys.
- La principal causa de mortalitat entre la població d'Abrera entre el període 2015-2017 va ser degut a tumors (55 defuncions), malalties del Sistema Circulatori (48 defuncions) i malalties del Sistema Respiratori (16 defuncions), que representen aproximadament el 64,7% de les defuncions.
- En el període 2014-2017 es van produir 52 defuncions evitables que van representar el 20,2% de totes les defuncions (en el període 2004- 2007 es van produir 16 defuncions evitables)
- Durant el període de 2011-2015, es van registrar dues morts d'homes per suïcidi i una d'una dona. El percentatge de defuncions per suïcidi de dones a Abrera és de 0,7% i a Catalunya del 0,4%. En el cas dels homes, a Abrera arriba al 1,3% i a Catalunya al 1,2%.

Eix Persones: estils de vida de la població

Idees clau sobre “salut sexual i reproductiva”

- L'any 2017 van haver 138 embarassos a Abrera, que representen una variació de -10,4% respecte al 2016. Durant l'any van nàixer vius 111 nadons al municipi.
- En els 55,9% dels casos, la mare tenia entre 20 a 34 anys i en un 43,2% dels casos, la mare tenia 35 anys o més (majoritàriament entre 35 i 39 anys)
- Ha decrescut el nombre de nadons nascuts en els últims anys i es mantenen les proporcions d'edats de la mare, dominant el grup d'edat dels 30 als 34 anys. De fet, taxa global de fecunditat, nombre de naixements en el municipi per cada 1.000 dones en edat fèril (15 a 49 anys), ha decrescut any rere any.
- En el període 2015-2017 la taxa general d'IVEs (interrupcions voluntàries d'embaràs) va ser de 9,3 interrupcions per 1.000 dones de 15 a 44 anys amb 69 IVE. Es concentra un major volum d'IVE entre els grups de 20 a 24 anys i 30 a 34 anys (taxa de 14,6 i 13,5 IVEs per cada 1.000 dones del mateix grup d'edat, respectivament).
- En general, el jovent de l'IES Voltrera coneixen la diversitat de mètodes anticonceptius que hi ha a la seva disposició, malgrat això, a pesar que els coneixen, un 33% dels nois enquestats afirma que no els ha utilitzat.

Triangulació d'informació

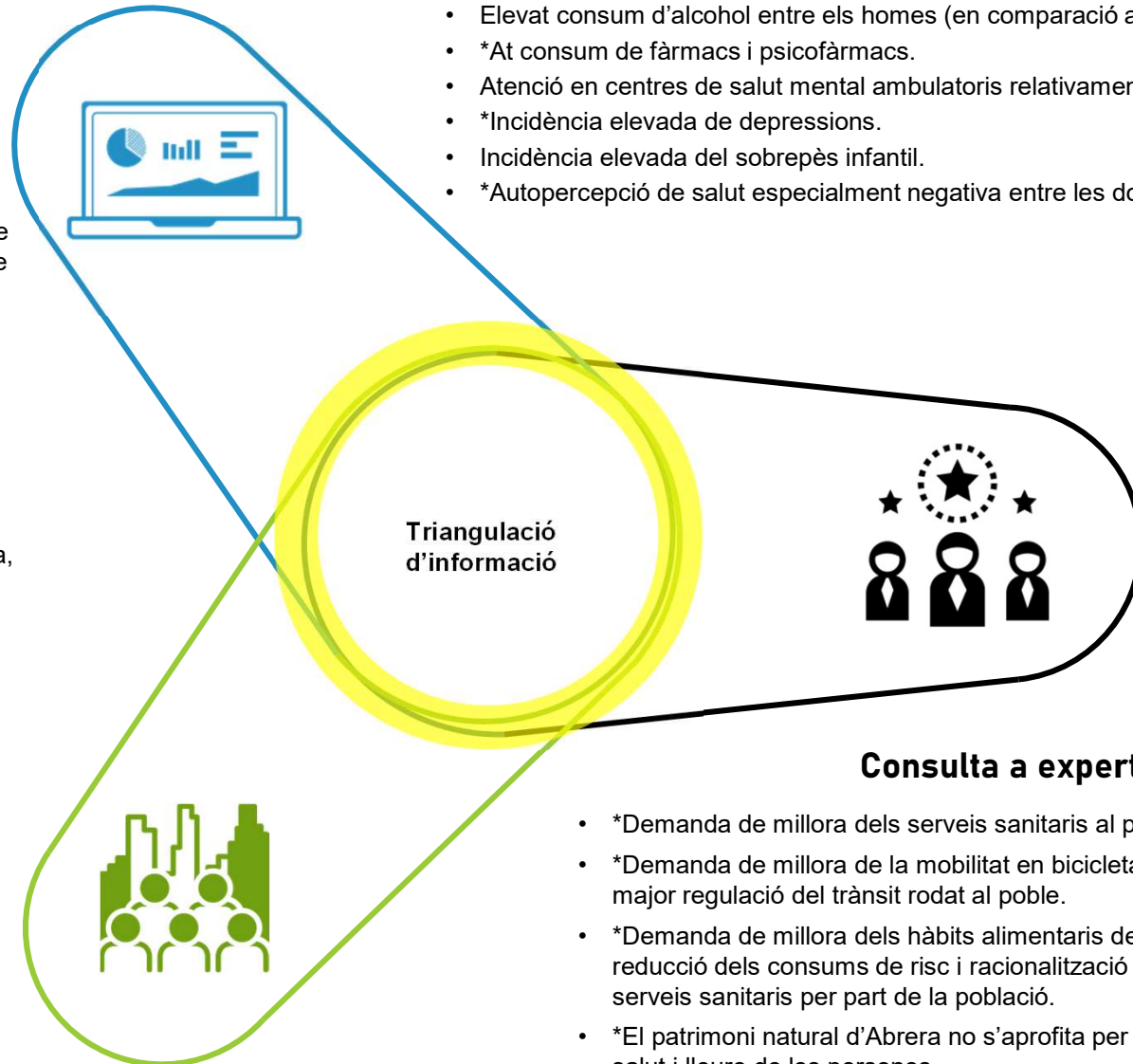
Es marquen amb asterisc (*) els aspectes més coincidents entre les tres fonts d'informació

Consulta a la població

- *Elevat ús del vehicle privat
- *Demanda de millora de la mobilitat (més zones vianants, ampliació de voreres, millor connexió entre centre i barris de Vilalba i Ca n'Amat, millor xarxa de transport públic, millor xarxa de carris bici...).
- *Poc coneixement de l'entorn natural d'Abrera. L'entorn natural es considera mal cuidat i poc aprofitat.
- Mala valoració de la qualitat de l'aigua de consum.
- Incidència de plagues (mosquits, rates).
- *Més de la meitat de la població considera que els serveis sanitaris públics d'Abrera son regulars o dolents, per manca de professionals, llistes d'espera, horaris d'obertura i infraestructura insuficients.
- *Baixos ingressos de la població.
- Pocs inconvenients en l'habitatge.
- *Queixes per massificació d'equipaments esportius públics.
- La població amb una xarxa socioafectiva dèbil presenta molts factors de risc a nivell de salut.
- *Elevada incidència de problemes de salut mental.
- *Poc consum de fruita
- Un percentatge elevat de població fa poca activitat física.
- *La població voldria millorar de forma prioritària la seva activitat física i la seva alimentació.
- Dèficit de descans entre la població.
- Elevat 'consum' de pantalles entre la gent jove.
- Consum de tabac relativament elevat.
- Pitjor percepció de la salut entre les dones.

Dades secundàries

- Població avocada a un envelliment accentuat.
- Nivell d'estudis mig-baix de la població.
- *Població amb ingressos mig-baixos.
- Baixa immigració.
- *Taxa elevada de motorització i nombre elevat d'accidents de trànsit al terme municipal.
- Consum de tabac similar a Catalunya.
- Elevat consum d'alcohol entre els homes (en comparació a Catalunya).
- *At consum de fàrmacs i psicofàrmacs.
- Atenció en centres de salut mental ambulatoris relativament elevada.
- *Incidència elevada de depressions.
- Incidència elevada del sobrepès infantil.
- *Autopercepció de salut especialment negativa entre les dones.

Triangulació
d'informació

Consulta a experts/es

- *Demanda de millora dels serveis sanitaris al poble.
- *Demanda de millora de la mobilitat en bicicleta i reducció i major regulació del trànsit rodat al poble.
- *Demanda de millora dels hàbits alimentaris de la població, reducció dels consums de risc i racionalització de l'ús dels serveis sanitaris per part de la població.
- *El patrimoni natural d'Abrera no s'aprofita per potenciar la salut i lleure de les persones .
- *Alguns equipaments esportius estan massificats.

4. Pla d'acció

Un cop analitzat l'estat de la salut a Abrera, passem a explicar el Pla d'acció que es proposa i que haurà de ser reflectit en el PAM (Pla d'Acció Municipal).

Aquest pla sorgeix de les propostes debatudes i contrastades en les següents sessions:

- Comissió d'hàbits saludables
- Comissió de salut mental
- Comissió d'entorn saludable

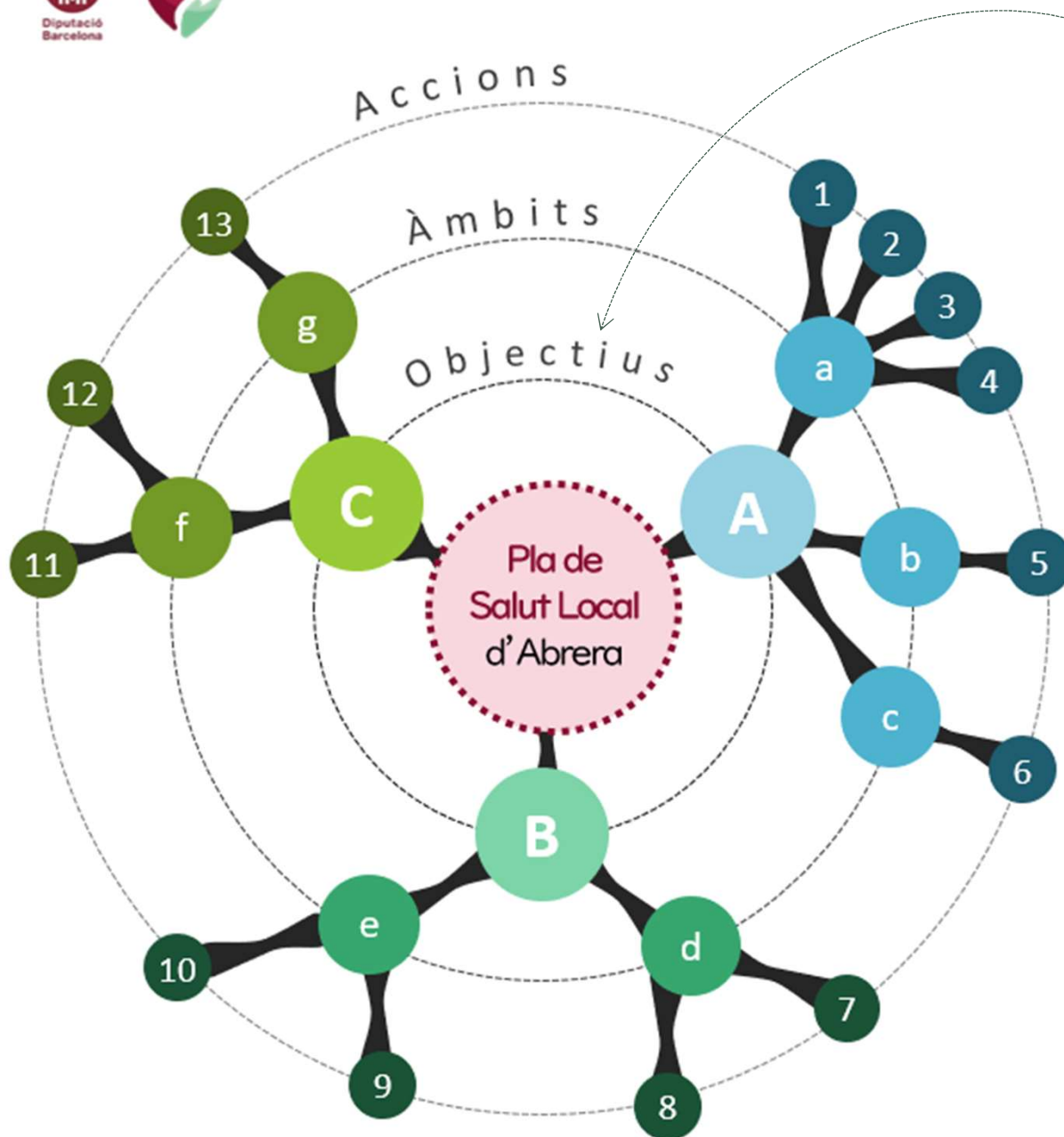
Les comissions han aplegat als membres del grup motor, personal tècnic interseccional, representants d'entitats i del teixit empresarial (farmacèutic). S'ha fet addicionalment una sessió amb entitats i representants polítics de les diferents forces per tal de contrastar els objectius prioritzats i recollir propostes, que han estat debatudes en el sí de les comissions.

Les persones consultades apunten diferents línies de treball a fomentar, algunes de continuïtat amb el que ja s'està fent i d'altres que indicarien alguns aspectes a reforçar o ampliar.

El diagrama a continuació mostra de forma seqüencial els objectius, àmbits i accions consensuades.

Seguidament, al punt 4.1. d'aquest capítol es recull una fitxa per cada una de les accions on es concreta tota la informació treballada a les comissions de cada acció.

Finalment, al punt 4.2. d'aquest capítol, es destina un apartat a explicar el lideratge previst del Pla d'Acció durant el seu període de vigència.

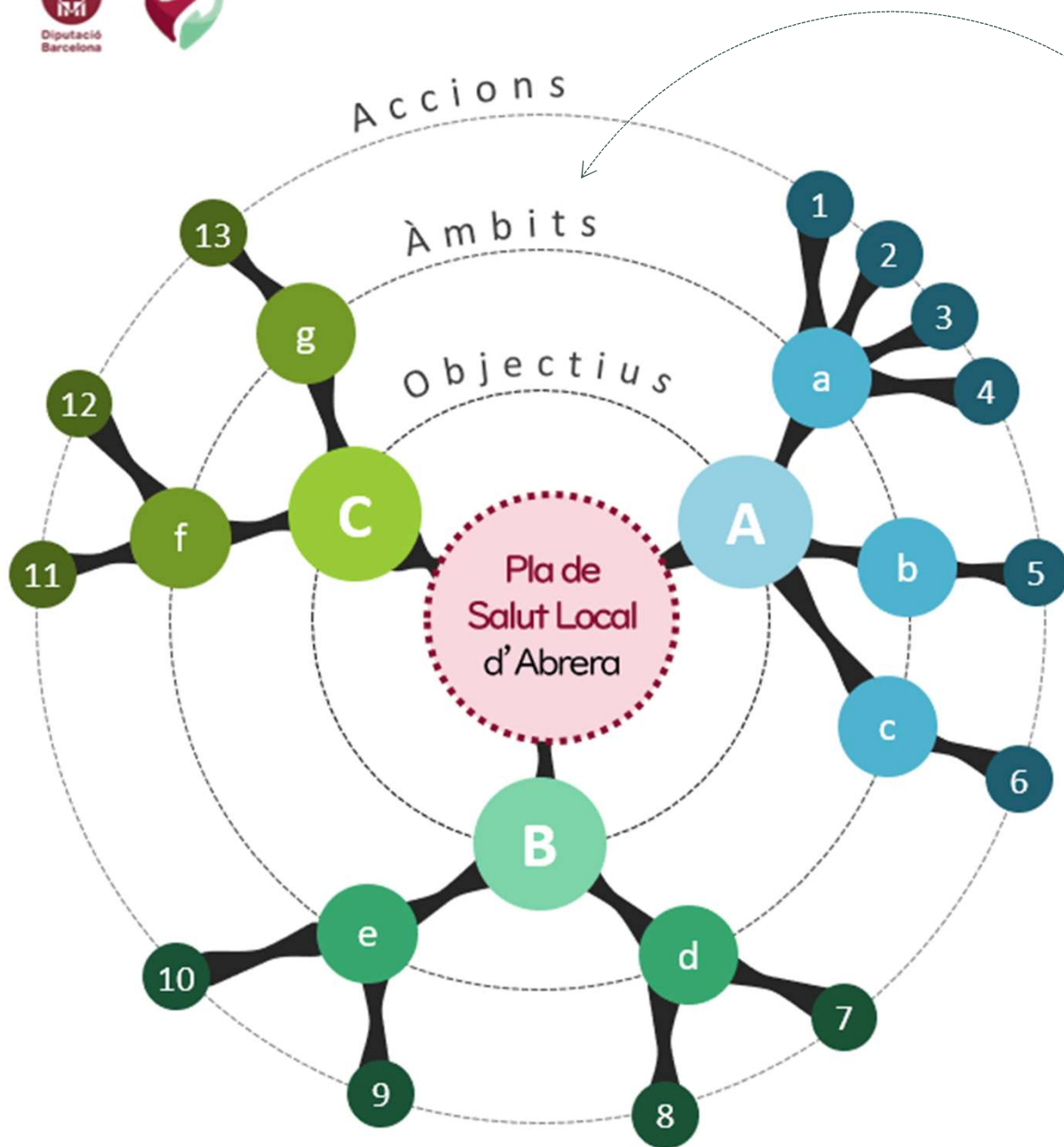

Objectius

Partint dels resultats de la diagnosi, el Pla de Salut Local d'Abrera es proposa **tres grans objectius**, per als quals impulsarà accions que se sumaran al compliment de les competències en salut pública ja assumides i a aquelles accions de promoció de la salut ja consolidades.

Aquests objectius són:

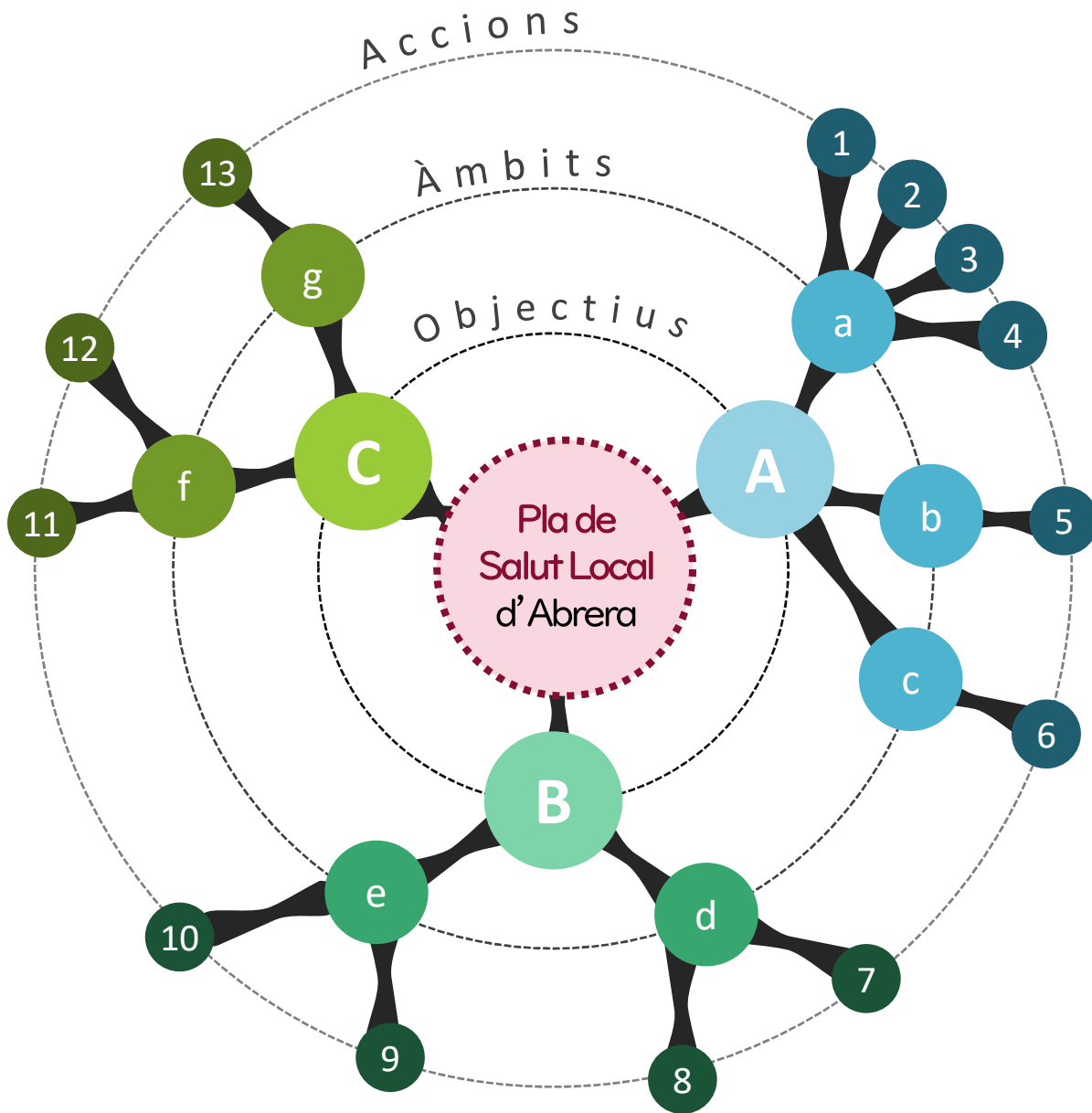
- A. Entorn urbà i serveis sanitaris:** Aconseguir un entorn urbà menys contaminat, on predomini la mobilitat a peu i amb uns bons serveis sanitaris.
- B. Hàbits saludables i responsabilitat en la cura de la salut:** Promoure hàbits saludables entre la població i una major capacitat per tenir cura de manera responsable de la seva salut.
- C. Salut mental i benestar emocional:** Abordar de manera més eficaç la salut mental, mitjançant una estratègia integral de prevenció i atenció precoç des de l'àmbit sanitari i social-comunitari.

Àmbits d'acció

Cada objectiu es subdivideix en uns àmbits d'acció específics, que són:

- A.** Entorn urbà i serveis sanitaris
 - a.** Mobilitat saludable
 - b.** Cura del medi ambient i reducció de la contaminació
 - c.** Equipaments i prestacions sanitàries
- B.** Hàbits saludables i responsabilitat en la cura de la salut
 - d.** Alimentació saludable
 - e.** Activitat física
- C.** Salut mental i benestar emocional
 - f.** Prevenció i atenció en salut mental i addicions
 - g.** Foment del benestar personal i la inclusió comunitària

A. ENTORN URBÀ I SERVEIS SANITARIS

a. Mobilitat saludable

1. Reforç de sistemes de vigilància i prevenció d'accidents
2. Sensibilització ciutadana per a una conducció i mobilitat segures.
3. Elaboració del Pla de Mobilitat Urbana (fet).
4. Foment de l'ús de la bicicleta i altres vehicles de mobilitat personal no contaminants.

b. Cura del medi ambient i reducció de la contaminació

5. Incentivació de l'ús d'energies renovables i del reciclatge

c. Millors equipaments i prestacions sanitàries

6. Estudi de viabilitat per a l'equipament del Centre d'Atenció Primària d'Abrera

B. HÀBITS SALUDABLES I RESPONSABILITAT EN LA CURA DE LA SALUT

d. Alimentació saludable

7. Promoció de l'ús dels horts municipals de Can Morral
8. Distintiu d'establiments de restauració i comerç alimentari saludable.

e. Activitat física en el dia a dia

9. Projecte de rutes PAFES (Pla d'Activitat Física, Esport i Salut).
10. Projecte escales.

C. SALUT MENTAL I BENESTAR EMOCIONAL

f. Prevenció i atenció en salut mental, addicions i consums de risc.

11. Punt integral d'atenció en salut mental.
12. Ampliació del programa Cabalbaix.

g. Foment del benestar personal i la inclusió comunitària

13. Projecte de prescripció social.

4.1. Accions de l'estratègia

El Pla d'acció es nodreix d'un total de **tretze accions** distribuïdes entre els tres eixos. La formulació de les accions i la seva descripció responen al treball dut a terme a les comissions: recordem que s'han realitzat dues trobades per cada una de les comissions de treball i una última trobada conjunta. Les tècniques, els tècnics, professionals d'Abrera i representats d'entitats han estat els agents clau a l'hora de formular les accions.

Tot seguit es destina una fitxa per cada una de les accions que integren el PLS d'Abrera. Els continguts que es mostraran són:

- **La justificació de l'acció:** ens remetrem a la necessitat de l'acció en base als resultats de la diagnosi.
- **Els objectius de l'acció:** concreció dels objectius específics de l'acció que, en última instància, es dirigeixen a fer d'Abrera una ciutat més saludable.
- **La descripció de l'acció:** el contingut que s'ha treballat a les comissions i incloent-t'hi diferents propostes d'abast de les accions.

- **Indicadors d'avaluació:** que ajudin a mesurar l'impacte de l'acció i que permetin fer una valoració de l'adequació de l'acció.
- **Principals agents responsables:** professionals que tenen competències per posar en marxa l'acció.
- **Inici:** amb la temporalitat de l'acció, indicant l'inici de l'acció
- **Suport de les comissions:** que representa l'acceptació de l'acció per part de les tècniques i tècnics que han format part de les comissions. A l'última sessió conjunta, es va fer una votació de les accions indicant quines d'elles són més 'prioritàries'. S'exposa una seqüència gradual de l'1 al 10, puntuació màxima assolida en una de les accions.

Cada una de les accions haurà de ser revisada pels principals agents responsables en el moment d'executar-la, perquè serà en aquell precís moment que es podrà valorar si l'abast de l'acció és el més apropiat o, si pel contrari, cal fer alguna modificació.

1. Reforç de sistemes de vigilància i prevenció d'accidents

Per què (justificació):

La diagnosi històrica reflecteix les dades en augment del nombre de turismes, motocicletes i autobusos al municipi. El nombre d'accidents amb víctimes al terme municipal d'Abrera també creix. Durant el període 2013-2015 es registraran 87 accidents amb víctimes, enfilant-se a 139 durant el període 2016-2018. L'enquesta ciutadana i la consulta de professionals, indica que la circulació dins del nucli urbà és disruptiva, sent necessari intervenir en la velocitat dels vehicles alhora i/o reduir el trànsit de vehicles privats.

El repte de millorar la seguretat vial a la via pública i reduir el nombre de persones involucrades en un accident és compartit per la policia local d'Abrera. No obstant, de la totalitat dels accidents amb víctimes que apareixen en el present document, només el 3,9% es van produir en la zona urbana del municipi, es a dir, en vies i infraestructures vials competència de l'Ajuntament d'Abrera i la seva policia local. Les línies estratègiques, objectius i accions per reduir els accidents de trànsit hauran de ser compartits per totes les administracions públiques i operadors de seguretat amb competències al municipi d'Abrera.

Durant l'any 2020 estava previst la implementació d'un pla d'acció per la policia local d'Abrera, per l'acompliment de l'objectiu de millorar la seguretat viària al municipi i la reducció dels accidents. La irrupció de la pandèmia per la COVID19 i el seu impacte en la salut de la població i els serveis de seguretat, han provocat la reorientació de les accions de la policia local per lluitar contra la pandèmia. Així els objectius i les accions han estat objecte de revisió i actualització.

Objectius de l'acció:

- Reduir el nombre de víctimes involucrades en accidents de trànsit al terme municipal d'Abrera
- Millorar la seguretat dels vianants al terme municipal d'Abrera
- Dissuadir la conducció sota el consum d'alcohol i/o de substàncies estupefaents
- La reducció de la velocitat i la seva adequació als límits legalment establerts

La policia local d'Abrera té el seu marc d'actuació a les vies urbanes del municipi.

Descripció de l'acció:

La implementació de les accions estava previst durant l'any 2020. La irrupció de la pandèmia per la COVID19 va provocar la reorientació dels serveis de seguretat amb l'objectiu principal d'assegurar el compliment de les diferents normatives en matèria de salut. No obstant algunes de les accions han estat iniciades:

- a) Adquisició d'equips específics per a la realització de controls d'alcoholèmia i substàncies psicotròpiques **FET**
- b) Adquisició i instal·lació de nous radars informatius, anomenats pedagògics, per incidir en la conscienciació de la ciutadania en la reducció de la velocitat en les vies urbanes **FET**
- c) Millorar la qualitat de les dades registrades d'accidents de trànsit a les vies urbanes. Això permetrà un millor anàlisi de l'accidentabilitat al municipi, la detecció de punts de risc i la planificació d'accions concretes. **FET**
- d) Anàlisi específic sobre els accidents de trànsit i el seu impacte en les persones d'edat avançada o amb mobilitat reduïda. **FET**

Indicadors d'avaluació:

- Nombre anual d'accidents de trànsit amb víctimes. La presentació de les dades tindrà en compte la titularitat de la competència de les vies urbanes i interurbanes
- Nombre d'accidents de trànsit amb víctimes amb conductors sota la influència de begudes alcohòliques o substàncies estupefaents.
- Nombre de proves d'alcoholèmia i/o drogues realitzades amb resultat positiu
- Nombre de punts de risc detectats i actuacions específiques.

Principals agents responsables: Seguretat Ciutadana.

Inici: 2020

Suport de les comissions:

2. Sensibilització ciutadana per a una conducció i mobilitat segures

Per què (justificació):

L'enquesta ciutadana posa de relleu com la població fa un ús elevat del cotxe tant per desplaçaments de feina o estudi com per desplaçaments fora d'Abrera quan no és per feina o estudi.

Aquesta acció també preveu abastar la sensibilització en la conducció dels vehicles de mobilitat personal no contaminants atès que és també un àmbit de concentració d'accidents. A més, comença a regular-se a nivell nacional l'ús d'aquest tipus de vehicle, homogeneïtzant la normativa. Aquest impuls normatiu permetrà que es pugui regular singularment la circulació d'aquests tipus de vehicle als municipis a través de les ordenances de circulació. Quan es porti a terme aquesta regulació municipal suposarà una oportunitat per fer-ne difusió entre els col·lectius/usuaris més habituals dels VMP.

Objectius de l'acció:

- Sensibilitzar a la població dels riscos d'una conducció insegura
- Sensibilitzar a la població de les conseqüències de la conducció sota els efectes del consum de begudes alcohòliques i/o substàncies estupefaents
- Reduir el nombre d'accidents de trànsit amb víctimes

Descripció de l'acció:

Seguir fomentant l'autonomia i la percepció del risc a la infància i el jovent en coordinació amb els centres escolars a través dels programes de mobilitat segura i altres anàlegs adequats a cada franja d'edat.

La implementació de les accions estava previst durant l'any 2020. La irrupció de la pandèmia per la COVID-19 va provocar la reorientació dels serveis de seguretat amb l'objectiu principal d'assegurar el compliment de les diferents normatives en matèria de salut. Les accions concretes que es desenvolupen en el marc d'aquesta acció són:

- a) Taller "educació per la mobilitat segura" adreçat al col·lectiu d'estudiants de les tres escoles d'Abrera **FET**
- b) Taller "canvi de marxa" adreçat als estudiants de l'IES Voltrega **FET**
- c) Taller de sensibilització adreçat a la gent gran de més de 65 anys (previst juny 22) **FET**
- d) Aprovació de la nova ordenança de circulació, incorporant la regulació de l'ús dels Vehicles de Mobilitat Personal (VMP) i fer-ne difusió, principalment entre els joves. **EN EXECUCIÓ**

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de tallers "educació per la mobilitat segura" realitzats i nombre d'alumnes assistents
- Valoració quantitativa i qualitativa de l'activitat "canvi de marxa"
- Nombre d'assistents i valoració qualitativa del taller adreçat a la gent gran
- Estat de tramitació de la nova ordenança de circulació.

Principals agents responsables: Seguretat Ciutadana.

Inici: 2020

Suport de les comissions:

3. Elaboració del Pla de Mobilitat Urbana

Per què (justificació):

L'Estudi de Mobilitat Urbana (EMU) està previst ser aprovat durant l'any 2023 i serà el material de base per la redacció del Pla de Mobilitat Urbana, que és l'instrument de planificació en què es defineixen les línies d'actuació que han de governar la mobilitat urbana d'Abrera en els propers anys. Per ara, gràcies a l'estudi es podran executar ja algunes accions prioritàries:

- Optimitzar els horaris de l'autobús. L'autobús urbà estarà coordinat amb l'horari del Ferrocarril de Catalunya.
- Dibuixar la xarxa de vianants a Abrera. La xarxa de vianants inclou l'amplada útil de la vorera i la classificació (exclusiu de vianants, plataforma única, pas elevat, etc.).

El Pla de Mobilitat Urbana serà l'estratègia per fer una sèrie d'accions que han estat prioritzades a la diagnosi del present pla, per exemple: xarxa ciclable i VMP, camins escolars, polítiques d'aparcament dissuasori, pacificació del trànsit, foment d'hàbits de mobilitat sostenible, més freqüències i millors connexions del transport públic, nova ordenança de circulació...

Objectius de l'acció:

- Millorar la seguretat viària
- Afavorir les condicions per a la mobilitat a peu i augmentar l'ús de la bicicleta com a transport habitual.
- Promoure un transport col·lectiu, públic i privat, de qualitat i competitiu respecte al vehicle privat
- Controlar i disminuir els nivells de contaminació atmosfèrica i acústica provocats pel trànsit.
- Establir unes pautes de mobilitat més sostenibles amb la promoció de l'ús de la bicicleta i altres vehicles personals no contaminants. **FET**

Descripció de l'acció:

L'elaboració del Pla de Mobilitat Urbana ha d'abordar una sèrie d'eixos claus per afavorir que la ciutat d'Abrera sigui cada cop més saludable, aquest són:

- Ampliació de la xarxa ciclable i per VMP
- Xarxa de vianants accessible per persones amb discapacitat física o amb problemes de mobilitat i que els hi permeti un desplaçament autònom. **EN EXECUCIÓ**
- Sistema d'aparcament i circulació restrictiva pel vehicle privat contaminant que promogui l'ús de mitjans alternatius de transport i de mobilitat (zona d'aparcament taronja, carreteres de prioritat invertida, zones pacificades, etc.).
- Implantació del camí de les vies blaves. Eix de comunicació peatonal i ciclat.

Indicadors d'avaluació:

- Any d'aprovació del PMU
- Nombre de km ampliat de la via ciclable
- Nombre d'usuari/es del transport públic urbà (seguiment anual de l'evolució)
- Nombre anual de carreteres i camins intervinguts per millorar la seva accessibilitat.

Principals agents responsables: Territori i Sostenibilitat i Mobilitat i Transport i Regidoria de Mobilitat i Transport.

Inici: 2022

Suport de les comissions:

4. Foment de l'ús de la bicicleta i altres vehicles de mobilitat personal no contaminants (VMP)

Per què (justificació):

L'enquesta ciutadana realitzada en el marc del Pla Local de Salut, posa de manifest la reduïda utilització de la bicicleta com a mitjà per desplaçar-se per Abrera. Entre el conjunt de la població enquestada, el 56% desconeix els carrils bici, un 14,5% indica que estan bé o molt bé tal com estan actualment, apuntant que no caldria ampliar la xarxa de carrils, i un 29,5% indica que estan regular, malament o molt malament i que podrien millorar-se i ampliar-se. La consulta a professionals situa els 'desplaçaments amb bicicleta' com la primera actuació a dur a terme per fer d'Abrera una ciutat més saludable, precisant que cal estudiar la xarxa de carrils bici amb la creació de noves rutes i la connectivitat entre carrils de bicicleta.

Objectius de l'acció:

- Fomentar hàbits de mobilitat sostenible entre la població d'Abrera
- Incrementar l'ús de la bicicleta o VMP no contaminants en els desplaçaments a Abrera
- Reduir l'ús del vehicle privat contaminant en els desplaçaments de curt recorregut a Abrera

Descripció de l'acció:

Per fomentar l'ús de la bicicleta es proposa l'ampliació de la xarxa de carrils per bici i VMP. Aquesta primera actuació recau en la connexió del carril per bicis i VMP del polígon i Ca n'Amat amb el centre d'Abrera. A més, es proposa impulsar altres actuacions per tal que la població triï la bicicleta abans que el cotxe:

- Implicar a les empreses amb la sol·licitud que prevegin una zona d'aparcament per bicicletes i VMP i/o una petita flota de bicicletes per als i les treballadores d'Abrera. El fet que l'empresa promogui aquest tipus de mobilitat la beneficia a l'hora de justificar el volum de desplaçaments que causa en el territori amb la implementació dels Plans de Desplaçament de l'Empresa.
- Ampliar els punts d'aparcament de bicicleta a Abrera, localitzant zones d'interès com ara la parada de ferrocarrils, equipaments esportius, escoles, centre comercial, etc. **FET**
- Estudiar l'opció de comprar una petita flota de bicicletes de lloguer a Abrera.
- Estudiar mesures d'incentivació per agafar la bicicleta tant per anar als equipaments esportius, per exemple, com per anar a la feina.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre anual de km. de carril per bicis i VMP ampliat
- Nombre anual d'aparcaments per bicicleta creats.
- Nombre d'empreses o establiments comercials adherits a l'acció (seguiment anual)
- Nombre de treballadors/res que passen a anar en bicicleta a la feina (seguiment anual)

Principals agents responsables: Mobilitat i Transport

Inici: 2021

Suport de les comissions:

5. Incentivació de l'ús d'energies renovables i del reciclatge

Per què (justificació):

L'any 2019, Abrera va aprovar la rebaixa d'un 33% de l'impost de l'IBI per l'ús de plaques de captació solar. S'han instal·lat 2 punts de recàrrega per vehicles elèctrics. L'Ajuntament d'Abrera, de forma progressiva, tendeix a l'ús d'energies alternatives amb accions com: (a) la incorporació al parc de vehicles de la Policia Local dues motos 100% elèctriques (6/2019); (b) sistema d'il·luminació LED als equipaments de municipals i centres educatius; (c) tendència d'introduir il·luminació LED a la via pública a mesura que es fan obres; i (d) compra de 5 vehicles elèctrics en la flota de vehicles de l'Ajuntament d'Abrera. Per altra banda, Abrera està en fase d'elaboració del Pla Local de Prevenció de Residus, en el que es concentra un seguit d'actuacions destinades a promocionar el reciclatge. En aquesta línia, l'Ajuntament d'Abrera ha dut a terme actuacions puntuals destinades a l'ús de materials reciclables com el repartiment de carmanyoles a les escoles; repartiment del "rock and roll"; gots renovables a les festes majors; repartiment de bosses de ràfia al mercat; ús de gots de paper a l'Ajuntament. Ara bé, durant la diagnosi es posa de relleu la necessitat de continuar treballant pel foment del reciclatge atès que un 78,2% de residus generats a Abrera no es reciclen malgrat l'existència al municipi de: deixalleria municipal, servei de recollida de mobles vells i andròmines setmanal; 10 contenidors de recollida d'oli utilitzat a Abrera; 11 contenidors de roba, 7 mini deixalleries (per bombetes, piles, etc.) i recollida de voluminosos.

Objectius de l'acció:

- Donar a conèixer la bonificació del 33% a l'ús de plaques elèctriques i incentivar la instal·lació d'aquestes plaques
- Augmentar el percentatge de residus reciclats
- Sensibilitzar a la ciutadania sobre la importància de reciclar i fer servir energies renovables.

Descripció de l'acció:

- Primerament, es proposen xerrades per donar a conèixer la rebaixa del 33% de l'impost de l'IBI i sensibilitzar de la importància de fer servir energies renovables. Les xerrades estaran dirigides a tota la ciutadania i es proposa que es facin als diferents casals del municipi **FET** Acció realitzada finalment implicant una rebaixa del 50% de l'IBI durant 5 anys.
- Segona actuació és reservar una secció al bolletí informatiu d'Abrera per informar sobre temes de medi ambient, amb propostes de contingut com: dades sobre reciclatge a Abrera, informació sobre el procés de reciclatge, bondats de les energies renovables, etc. En tot cas, s'ha d'assegurar que la informació que es doni pugui aterrar-se a l'experiència d'Abrera, posant exemples o donant dades locals.
- Tercera actuació, liderar un projecte de foment del reciclatge que englobi actuacions com:
 - (a) Repartiment de bosses de ràfia als comerços
 - (b) Cessió de gots i altres materials reciclables als esdeveniments de les associacions i entitats **FET**
 - (c) Informació als contenidors que recordi quin tipus de material va a cada contenidor i cartells d'informació sobre els punts existents de recollida selectiva **FET**
 - (d) Recollida d'andròmines a demanda, reservar un dia i hora per la recollida **FET**
 - (e) Contenedors de recollida selectiva als barris de Vilalba i Ca n'Amat **FET**
 - (f) Mesures per incentivar el reciclatge a les persones que portin les escombraries classificades a la deixalleria o mini deixalleria amb una carta de punts o bonificacions en l'impost, per exemple, d'escombraries.
 - (g) Dur a terme diverses accions de sensibilització amb els centres educatius (bressol, infantil, primària, secundària i batxillerat). **FET**

A l'última comissió es valora que fer actuacions aïllades i puntuals no és efectiu i es proposa dibuixar tot un projecte que impliqui a diferents agents de la societat d'Abrera a través del qual dur a terme accions de forma continuada any rere any per tal de crear hàbits.

Indicadors d'avaluació:

- Percentatge anual de la recollida selectiva bruta de residus a Abrera
- Nombre de persones que assisteixen a les xerrades
- Nombre de veïns i veïnes d'Abrera que instal·len les plaques solars i accedeixen a la rebaixa del 50% de l'IBI

Principals agents responsables: Medi Ambient

Inici: 2021

Suport de les comissions:

6. Estudi de viabilitat per l'equipament del CAP d'Abrera

Per què (justificació):

Abrera té un Centre d'Atenció Primària al centre del municipi i dos consultoris, ubicats al barri de Can Vilalba i a Santa Maria de Vilalba. Durant la diagnosi s'ha detectat un ús elevat per part de la població del Centre d'Atenció Primària: seguint dades de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, del total de persones assignades a l'ABS d'Abrera, un 83,3% han estat ateses durant l'any 2016. A l'enquesta ciutadana, també exposada a la diagnosi, un 52% de les respostes als i les enquestades apunten que els serveis sanitaris estan regular, malament o molt malament. Seguint els resultats de l'enquesta ciutadana, la població enquestada demana un equipament de salut més gran per poder donar cabuda a la població atesa. Entre els professionals, seguint la consulta a tècniques, tècnics i expertes del territori, s'afirma que un aspecte important a millorar a Abrera, que no és de gestió directa municipal, pel seu impacte en la salut són els "equipaments i serveis sanitaris". Així, des del punt de vista tècnic també s'afirma que caldria ampliar l'equipament del CAP per poder donar un millor servei a la ciutadania.

Objectius de l'acció:

- Aconseguir un terreny on pugui construir-se el nou Centre d'Atenció Primària debatent amb Incasol la modificació del planejament urbanístic

Descripció de l'acció:

Elaboració de l'informe de necessitats per estudiar l'oportunitat d'ampliar el CAP. Aquest informe és capaç de concretar quina és l'extensió i grandària necessària de l'equipament per donar servei a la població d'Abrera. **FET**

Un cop es tingui el detall de les necessitats, caldrà localitzar la ubicació del nou centre de salut. **FET**

Indicadors d'avaluació:

- Aprovació de la modificació del planejament urbanístic

Principals agents responsables: Territori i Sostenibilitat

Inici: 2022

Suport de les comissions:

7. Promoció dels horts municipals de Can Morral

Per què (justificació):

“Una mala alimentació amb alt contingut en greixos i pobre en fibra, i la manca de pràctica habitual d'activitat física i esport, constitueixen les principals causes de l'obesitat i les malalties cròniques associades. L'evidència científica demostra que la pràctica regular d'activitat física té nombrosos beneficis per a la salut física i mental, que es tradueixen en una millora de la qualitat de vida de les persones” (Servei de Salut Pública, Diputació de Barcelona. *Entorn Urbà i Salut. Horts Urbans*). Els horts urbans concentren dues bondats alhora: la producció local d'aliments bàsics de la dieta mediterrània i la pràctica regular d'activitat física moderada. A Abrera, hi ha parcel·les lliures als horts municipals de Can Morral (20% de les parcel·les no estan sent conreades) i són desconeguts per la població enquestada (76% de les persones enquestades a Abrera els desconeixen). No obstant això, existeix una demanda de la ciutadania per tenir una alimentació més saludable: a l'enquesta ciutadana es preguntà “què és el que més t'agradaria millorar de la teva salut personal?”, a la qual un 18% de les persones van respondre diversos aspectes vinculats amb l'alimentació, com ara tenir una millor alimentació, amb productes saludables i de proximitat.

Objectius de l'acció:

- Reduir al 5% les parcel·les sense adjudicar i sense conrear
- Ampliar el percentatge de ciutadans/nes d'Abrera que coneixen i han estat a l'hort
- Recuperar l'agricultura, minimitzant l'ús d'adobs químics i insecticides.
- Promoure la producció local, el consum d'aliments saludables i de temporada.

Descripció de l'acció:

Les actuacions que dinamitzaran els horts municipals de Can Morral són:

Obrir la convocatòria per cobrir el 20% de les parcel·les, acompanyant-ho d'una campanya d'informació i difusió **FET**

Socialitzar i fer complir les normes d'ús dels horts entre els hortolans i hortolanes **FET**

Oferir cursos de permacultura a les hortolanes i hortolans però també oberts a la ciutadania per tal que tinguin unes millors nocions de com mantenir l'hort (o iniciar-se en la cura d'un hort domèstic) i fer un conreu acord amb l'ecosistema

Reservar una parcel·la per l'ajuntament per poder obrir-lo a la ciutadania per *fer tallers i activitats*

Estudiar la disponibilitat de l'hort Can Morral pel projecte de prescripció social **EN EXECUCIÓ**

Promocionar rutes a peu que travessen l'hort per tal de donar-lo a conèixer **FET**

Estudiar l'oportunitat de reservar parcel·les per cooperatives alimentàries. Aquestes cooperatives podrien vendre l'aliment als veïns i veïnes d'Abrera. A l'última comissió, es posa l'èmfasi en la gratuïtat dels cursos per assegurar que s'arribi a més persones.

Indicadors d'avaluació:

- Percentatge de parcel·les que estan sent conreades.
- Nombre trimestral de persones que assisteixen a les activitats i tallers als horts

Principals agents responsables: Medi ambient

Inici: 2020

Suport de les comissions:

8. Distintiu d'establiments de restauració i comerç alimentari saludable

Per què (justificació):

A la consulta a professionals, s'indica que el segon aspecte a millorar al municipi per fer-la més saludable és l'ampliació de l'oferta comercial. Concretament les i els experts al territori valoren que hi ha poc comerç i que el comerç destinat a l'alimentació existent hauria de garantir que el producte fos fresc i de proximitat. A les comissions de treball es validà aquesta necessitat i es proposa reconèixer i afavorir els comerços i restauració que sigui saludable i cuini o vengui productes de proximitat i ecològics.

Objectius de l'acció:

- Potenciar la venda i compra de productes de proximitat i ecològics als mercats (ambulants i sedentari).
- Reconèixer la restauració que segueix criteris de cuina saludable.
- Incrementar el nombre de comerços i restauradors que cuinin / venguin productes de proximitat i ecològics.

Descripció de l'acció:

L'acció consistirà en la creació d'un distintiu d'establiment saludable. Aquells comerços i bars o restaurants que promoguin el consum d'aliments ecològics i saludables obtindran aquest distintiu, que anirà associat a una difusió per part de l'Ajuntament.

L'acció haurà de concretar el contingut de la categoria "saludable" i establir els requeriments per atorgar el distintiu. Es planteja l'oportunitat de fer un distintiu de reconeixement del nivell d'assoliment. En tot cas, l'acció no pot ser sancionadora o estigmatitzant per la resta de comerços.

Per l'èxit de l'acció, caldrà estudiar bones pràctiques i posar-se en contacte amb responsables del projecte AMED que també atorga distintius a la cuina mediterrània. Serà necessari fer una campanya informativa a tots els comerços i restaurants d'Abrera.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'establiments (comerços i restaurants) atorgats amb el distintiu d'establiment saludable.

Principals agents responsables: Salut Pública i Promoció Econòmica i Comerç.

Inici: 2023

Suport de les comissions:

9. Projecte de rutes PAFES (Pla d'Activitat Física, Esport i Salut)

Per què (justificació):

La Diputació de Barcelona amb el Projecte PAFES (Pla d'Activitat Física, Esport i Salut), l'Ajuntament d'Abrera, el Centre Excursionista d'Abrera i l'entitat ANDA promocionen el gaudi i el coneixement dels espais naturals i verds per part de la població amb la definició de rutes i camins saludables. Ara bé, a les trobades amb el teixit associatiu i tècnic es va afirmar que les cinc rutes PAFES existents han de tornar a senyalitzar-se i millorar el seu manteniment. Si ens fixem en l'enquesta ciutadana, la població afirma que no les coneix i no les fa servir. Seguint amb l'enquesta ciutadana, a la pregunta sobre quines millores caldria fer perquè Abrera sigui una ciutat més saludable, es respongué fer més activitats al municipi com ara promocionar rutes a peu, senders saludables i passejades populars.

Objectius de l'acció:

- Incrementar el nombre de persones que coneguin i facin ús de les Rutes PAFES.
- Actualitzar els recorreguts de les rutes PAFES: ampliar-los i senyalitzar-los.
- Adequar els recorreguts de les rutes PAFES per les persones amb diversitats funcionals.

Descripció de l'acció: **EN EXECUCIÓ**

L'acció preveu revisar les rutes PAFES existents per estudiar la incorporació de senyals que indiquin que s'està realitzant la ruta, el nivell de dificultat i informació d'interès sobre l'entorn. A més, la revisió de les rutes PAFES passa també per observar si aquestes són adequades seguint criteris de: (a) Accessibilitat per persones amb mobilitat reduïda; (b) Accessibilitat per persones amb ceguera; o (c) Camins segurs per dones. A més, a les comissions es proposà ampliar les rutes PAFES, afegint-hi nous camins que actualment ja hi són als barris.

L'èxit de l'acció recau en una bona dinamització de l'ús de les PAFES sent imprescindible la col·laboració amb el teixit associatiu, principalment l'Associació Naturalista d'Abrera, el Centre Excursionista d'Abrera i el Centre Excursionista de Can Vilalba. Cal destacar l'oportunitat que significa el projecte de prescripció social per emplaçar als veïns i veïnes d'Abrera a fer ús de les rutes PAFES.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de rutes inscrites al projecte PAFES a Abrera i nombre de km que té cada una d'elles.
- Nombre de persones que assisteixen a activitat dirigides a les rutes.

Principals agents responsables: Urbanisme, Obres i Activitats, Turisme, Medi Ambient, Salut Pública i Esports.

Inici: 2020

Suport de les comissions:

10. Projecte escales

Per què (justificació):

En el marc de l'enquesta ciutadana, el 21,8% de la població enquestada no fa cap mena d'activitat física o esportiva. Aquesta dada és superior a l'assolida a nivell de Catalunya: 17,2%. Tant a Abrera com a Catalunya, les dones tendeixen a fer menys activitat física que els homes. Les dones joves (16 a 29 anys) són el col·lectiu que menys activitat física o esportiva fa (23% no en fa). Les noies de 14 a 17 anys de l'IES Voltrera practiquen menys esport i fan menys activitat física que els nois de la mateixa edat durant l'horari extraescolar.

A més, l'enquesta ciutadana pregunta expressament al ciutadà "què t'agradaria millorar en la salut personal?", fer més activitats física és el principal repte que es proposa la ciutadania d'Abrera.

Objectius de l'acció:

- Facilitar la pràctica de l'activitat física quotidiana tot fomentant l'ús de les escales als equipaments d'Abrera

Descripció de l'acció:

S'utilitzen rètols ben visibles (adhesius i cartells), que es col·loquen en llocs estratègics dels edificis —punts de decisió com ara la recepció, l'ascensor, els graons— amb missatges que promouen l'ús de les escales.

L'acció haurà de concretar els equipaments i edificis on s'impulsarà l'acció. Seguidament, caldrà fer una cerca dels [materials existents](#) i creats per organismes superiors com el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i triar els missatges a enganxar als punts de decisió.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'equipaments i edificis adherits al projecte
- Valoració dels treballadors i treballadores dels equipaments sobre l'ús de les escales
- Millora de forma física de la població que segueix el projecte

Principals agents responsables: Salut Pública

Inici: 2022

Suport de les comissions:

11. Punt integral d'atenció en salut mental

Per què (justificació):

En el 2016 es registra que el 3% de la població de 18 anys i més ha estat atesa a centres ambulatoris de salut mental (2,7% en el cas dels homes i 3,4% en el cas de les dones). En el cas de Catalunya aquesta proporció de població és semblat. Però, en el cas de la població menor de 18 anys atesa a centres de salut mental assignada a l'ABS d'Abrera en 2016 és superior a la taxa de Catalunya: 5,1 i 4,6, respectivament. Destacada la diferenciació per raó de gènere en el consum de fàrmacs (8,8% de diferència entre homes i dones) i psicofàrmacs (10,8% de diferència entre homes i dones). En aquest sentit, 28,4% de les dones a l'ABS d'Abrera han pres psicofàrmacs en el 2016 (un 17,6 % en el cas dels homes). Els trastorns d'ansietat/angoixa/estat ansiós, que esdevé la tercera causa d'atenció en l'ABS entre la població de 15 anys i més, han estat diagnosticats en major mesura a les dones (21%) que als homes (12%).

L'Ajuntament d'Abrera té la prioritat de donar suport a les persones afectades per algun trastorn mental, per facilitar i millorar l'atenció a aquestes persones evitant que s'hagin de desplaçar a Martorell. Per aquest motiu, es planteja un conveni de col·laboració amb el Club Social de l'Associació de Salut Mental del Baix Llobregat i fomentar la presència del servei de psicologia al CAP d'Abrera, sobretot, amb l'objectiu de donar cobertura a la complexitat que comporta l'abordatge de les patologies mentals i psicològiques.

Objectius de l'acció:

- Donar suport a les persones d'Abrera que ho necessitin en l'àmbit de la salut mental
- Facilitar la inclusió social de les persones afectades per un trastorn mental i millorar la seva qualitat de vida i la de les seves famílies.
- Sensibilitzar les autoritats públiques i la societat en general cap a la problemàtica i les necessitats de les persones amb malaltia mental i les seves famílies.
- Lluitar contra l'estigma a través de la normalització del col·lectiu.

Descripció de l'acció:

Es proposa crear un punt integral d'atenció en salut mental, que abasti el següent:

- (1) Informació i assessorament general a persones amb problemes de salut mental i les seves famílies; **FET**
- (2) Accions de formació a professionals i persones amb problemes de salut mental, aquestes accions formatives es farien amb la implicació de persones amb malalties mentals; **FET**
- (3) Activitats socials, de dinamització i suport mutu destinades a persones amb problemes de salut mental i les seves famílies. Caldrà coordinar-se amb serveis socials.

Aquest punt d'atenció en salut mental comptaria amb la col·laboració de l'Associació de salut mental del Baix Llobregat. **FET**

Indicadors d'avaluació:

- Nombre de persones i famílies ateses al punt
- Nombre d'activitats formatives per professionals i nombre de professionals que hi participen.

Principals agents responsables: Acció Social i Associació de Salut Mental del Baix Llobregat Nord.

Inici: 2021

Suport de les comissions:

12. Reestructuració del programa Cabalbaix

Per què (justificació):

Durant la diagnosi s'ha pogut veure que el consum d'alcohol –seguint l'enquesta ciutadana– presenta dinàmiques diferenciades per raó de gènere: un major volum d'homes que de dones consumeix alcohol diàriament (24% i 5%, respectivament). La situació laboral i els ingressos són altres indicadors de risc que presenten una relació significativa estadísticament amb el fet de consumir alcohol.

El programa Cabalbaix, és un programa supramunicipal de prevenció de consums i conductes de risc. L'objectiu del programa és oferir a la ciutadania intervencions que permetin plantejar activitats preventives, afavorir l'accés a tractaments i activar recursos d'inserció. A Abrera, a partir del programa es fan tallers als instituts i escoles per parlar sobre les diferents formes d'addicció (pantalles, jocs online, drogues, alcohol, etc.). També és un servei d'atenció directa obert a tothom qui tingui conductes de consum o de risc; o preguntes relacionades amb això; i als seus familiars o amistats. Fa 12 anys que està en actiu a Abrera aquest programa.

Objectius de l'acció:

- Prevenció i sensibilització de consums i conductes de risc entre la població d'Abrera.
- Atenció personalitzada i especialitzada a qui ho necessiti en relació als consums i conductes de risc.

Descripció de l'acció:

L'Ajuntament aposta per la reestructuració del programa Cabalbaix adaptant el recurs a les necessitats que mostra la ciutadania en cada moment.

FET

Indicadors d'avaluació:

- Tallers i activitats realitzats en el marc del Programa.
- Nombre de persones detectades a través del programa que presenten problemes amb el consum i conductes de risc.
- Nombre de persones disposades a abordar l'addicció.

Principals agents responsables: Acció Social.

Inici: 2021

Suport de les comissions:

13. Projecte prescripció social

Per què (justificació):

A l'enquesta ciutadana es preguntà expressament al ciutadà "què t'agradaria millorar en la salut personal?" a la qual, un alt volum de persones contestà "reduir els nivells d'estrès" (resposta en tercera posició, seguint l'increment de l'activitat física i deixar de patir problemes de salut crònics). De fet, els trastorns d'ansietat i angoixa són la tercera causa de consulta en l'ABS d'Abrera durant el 2016 entre la població de 15 i més anys. A més, es detecta una diferenciació en l'afectació per raó de gènere: un 21,2% de dones va ser atesa per aquests trastorns mentre que aquesta dada es redueix al 12,2% entre els homes. L'enquesta també ha pogut estudiar el sentiment d'estrès entre la població enquestada: els factors que es relacionen a un major nivell d'estrès són: (a) el gènere, afectant en major mesura a les dones; (b) addicció al tabac; (c) l'edat afectant en major mesura a la població adulta; (d) dificultats econòmiques per arribar a final de mes; (e) la situació laboral; i (f) les hores de descans. Actualment, els casos atesos als centres de salut, sovint finalitzen amb la prescripció d'un psicofàrmac. Els i les professionals que han participat en les comissions defensen la necessitat d'afavorir altres vies alternatives per combatre aquests escenaris d'ansietat i estrès entre la població.

Objectius de l'acció:

- Elaborar el catàleg d'activitats o mapa d'actius comunitaris i formar professionals en els criteris de derivació i orientació inicial.
- Fomentar i facilitar que el personal sanitari pugui prescriure activitats socials, comunitàries, esportives, etc. que es fan al municipi.
- Reduir la prescripció de fàrmacs i psicofàrmacs entre la població amb símptomes de malestar, de depressió o ansietat.

Descripció de l'acció:

"La prescripció social (PrS) o derivació a recursos de la comunitat és un mecanisme formal perquè l'atenció primària proporcioni alternatives no sanitàries a pacients amb aïllament social o risc de patir-lo i/o símptomes que van des de malestars de la vida fins a símptomes lleus o moderats de depressió o ansietat" (Agència de Salut Pública de Catalunya)

El PrS és una de les accions més importants del Pla de Salut Local d'Abrera. Caldrà fer un mapeig i catàleg de les activitats saludables (actius) que es fan a Abrera sigui des de les associacions, els equipaments o els serveis públics. Aquest catàleg serà la base per tal que el personal facultatiu dels ambulatoris 'recepti' aquestes activitats a aquelles persones que les necessitin. A través d'aquestes activitats, que promouen l'activitat física i la relació social, s'espera fer una tasca sanitària molt més preventiva, comunitària i eficaç, reduint la recepta excessiva de medicaments i tractaments simptomàtics.

Per tal d'implicar a més entitats i aconseguir més actius, es valora estudiar la incorporació en les bases de subvencions a entitats la seva vinculació al PrS, per exemple, reservant places per persones derivades de la PrS.

Indicadors d'avaluació:

- Nombre d'actius adherits al projecte.
- Nombre de receptes realitzades des dels centres mèdics (infermeres, metgesses)
- Nombre de prescripcions de psicofàrmacs.
- Nombre de persones realitzant l'activitat recollida a la prescripció social.

Principals agents responsables: Salut Pública, Àrea de Serveis a les Persones de l'Ajuntament d'Abrera, CAP i Consultoris d'Abrera i l'Institut Català de la Salut

Inici: 2023.

Suport de les comissions:

4.2. Lideratge de l'estratègia

L'èxit d'un pla no només rau en el seu disseny sinó sobretot en el seu lideratge. Tant o més important que la previsió d'accions a dur a terme és la previsió de l'estructura organitzativa que les haurà d'impulsar i adaptar als canvis de context que es vagin produint.

Sovint s'associa als plans un caràcter de rigidesa. En canvi, un pla no és més que una hipòtesi de treball a mig termini: ha de ser flexible i ha d'incorporar des del principi accions de seguiment i avaluació que permetin corregir i adequar les accions als objectius i finalitats previstes. Per tant, un Pla és sòlid pel que fa als objectius i directrius, però ha de ser flexible pel que fa a les accions per assolir-los, ja que les condicions del context són canviants.

El lideratge principal del Pla Local de Salut recau en Salut Pública de l'Ajuntament d'Abrera. L'Àrea de Salut Pública compta amb una tècnica a temps complet. La posada en marxa de les accions, la presa de decisions i la coordinació de les accions, es durà a terme de forma cooperada entre la tècnica de Salut Pública i el grup motor del Pla de Salut Local d'Abrera que ha estat seguint i participant en tot el procés d'elaboració del pla. A més, a aquest grup motor es poden

afegir persones referents d'altres accions del Pla o professionals que han participat en les comissions de treball.

Un cop aprovat el pla, la primera acció a dur a terme des de l'Àrea de Salut Pública és contactar amb el grup motor per reunir-lo i convidar als i les professionals que han estat participant en les comissions a formar part del grup motor que impulsarà el PLS d'Abrera.

Enumerem i repassem a continuació les funcions que ha de cobrir el lideratge del Pla, des d'una vessant de lideratge col·laboratiu capaç de generar dinàmiques de reflexió, consens i treball en xarxa entorn al desplegament del Pla.

- a) Dinamització del grup motor del PLS
- b) Tret de partida de les accions del Pla
- c) Revisió i seguiment tècnic de les accions del Pla
- d) Encaix transversal amb la resta de polítiques
- e) Informació dels acords i consensos arribats en el grup motor.
- f) Difusió i comunicació del Pla
- g) Avaluació del Pla

a) Dinamització del grup motor del PLS

La dinamització del grup motor del PLS està en mans de l'Àrea de Salut Pública que haurà d'encarregar-se de les convocatòries i enviar les actes amb els acords i consensos assolits a les reunions.

La primera acció que caldrà assumir és la consolidació del grup motor, això és, assegurar que els i les professionals que han integrat el grup motor durant l'elaboració del pla volen continuar formant-hi part i iniciar aquesta nova fase com a grup de lideratge del pla. Paral·lelament, emplaçar la invitació per participar en el grup motor a aquells experts i expertes que han integrat les comissions de treball durant la fase d'elaboració el pla d'acció.

b) Tret de partida de les accions del Pla

El Pla proposa una data d'inici de les tretze accions de l'estratègia, no obstant això, el grup motor és l'equip encarregat de re-avaluar aquesta decisió inicial atenent a les necessitats i el context en el moment d'implementació. Encara més, a la primera reunió s'aconsella repassar la proposta de dades d'inici i validar el cronograma temporal d'implementació de les accions, recursos disponibles que es necessitaran, acceptació política, agents de referència de cada acció, etc.

c) Revisió i seguiment tècnic de les accions del Pla

Una funció central de Salut Pública de l'Ajuntament d'Abrera és

impulsar i supervisar el desplegament de les accions contemplades en el Pla. Això requereix la revisió de cada acció que calgui posar en marxa, concretant els passos a fer. Caldrà concretar els indicadors d'avaluació a mesura que es defineixen els passos a seguir (en parlem més a l'última funció d'aquest apartat)

El desplegament progressiu de les accions requereix d'un seguiment periòdic per fer-les avançar pas a pas. Per recolzar-se en aquesta funció de seguiment i orquestració del PLS, el personal tècnic sobre qui recau el lideratge principal, pot recolzar-se en eines informàtiques de gestió de projectes, que permeten crear entorns col·laboratius i transparents entorn a l'execució de cada acció.

Aquestes eines informàtiques també preveuen la recollida d'informació necessària per a fer una avaluació de les accions, faciliten l'elaboració de memòries anuals dels plans i faciliten el compliment de la llei de transparència en allò que afecta als plans.

d) Encaix transversal amb la resta de polítiques

Per tal de fer de la salut una fita compartida amb la resta d'àrees de l'Ajuntament i crear una millor unitat d'acció, el lideratge del Pla Local de Salut ha de contemplar:

- Integrar a professionals de diferents àrees de l'Ajuntament i també del teixit associatiu en el grup motor.

- Tenir representació en els espais de treball interdisciplinari i col·laboratiu que s'engeguen des d'altres polítiques. És fonamental la participació activa en aquests espais per part d'alguns dels membres del grup motor per tal de fer valdre la perspectiva de la salut en la resta de polítiques locals. De fet, la principal via per transversalitzar la salut passa per aquesta participació activa en els espais on es negocien la resta de polítiques.
- Mantenir-se al corrent dels diferents plans i polítiques impulsades des d'altres àmbits del consistori, per cercar sinèrgies i accions concertades amb més poder d'incidència.

e) Informació dels acords i consensos arribats en el grup motor.

La transversalitat i treball interdisciplinari també requereix la permeabilitat i transparència del grup motor. Això és, informar de forma periòdica dels acords als que està arribant el grup motor a l'equip tècnic de l'Ajuntament que calgui, agents polítics de referència i teixit associatiu si calgués. El grup motor haurà de tenir una persona portaveu que faci d'altaveu dels progressos que aquest està generant.

f) Difusió i comunicació del Pla

La difusió i comunicació del Pla cap a la ciutadania és sens dubte una de les tasques més rellevants. La difusió del PLS és l'inici d'un seguiment d'accions per socialitzar els avenços del Pla. Aquesta

comunicació pot prendre formes diverses, des de la publicació de notícies al bolletí municipal o altres canals de difusió que faci servir l'Ajuntament, fins la celebració de trobades obertes a la ciutadania per rendir comptes al conjunt de veïns i veïnes d'Abrera.

g) Avaluació del Pla

L'avaluació és sovint una assignatura pendent de molts plans. Per poder-se realitzar en unes bones condicions, l'avaluació ha de preveure's en el disseny específic de cada acció, recollint informació i valoracions al llarg del seu desplegament. L'avaluació ha de preveure quatre tipus bàsics d'indicadors, que passem a explicar a continuació:

Execució: indicadors basats en la recopilació d'informació empírica, mesurable, rellevant i factible sobre els resultats directes de l'acció (ex. nombre de persones que han participat d'un programa; la posada en marxa d'un recurs, la realització d'una activitat, etc.). Inicialment es planteja quin seria el valor desitjat per aquell indicador (és a dir, quina és la meta desitjada o objectiu operatiu que volem aconseguir per a aquella acció). D'aquesta manera, l'indicador il·lustra el que hem aconseguit i en quina mesura (percentatge) hem aconseguit l'objectiu operatiu fixat.

Satisfacció: en algunes accions pot ser rellevant recollir indicadors subjectius de la satisfacció de les persones amb les accions que es desenvolupen.

Interessa conèixer la satisfacció tant de les persones beneficiàries, participants o destinatàries de les accions, com dels agents que les desenvolupen. Per això, dins els indicadors de resultats s'incorporen indicadors resum de la satisfacció obtinguda. El càlcul d'aquest indicador implica que totes les accions han de preveure, un cop finalitzades, enquestes de satisfacció (o altres eines) dirigides a les persones beneficiàries o/i organitzadores.

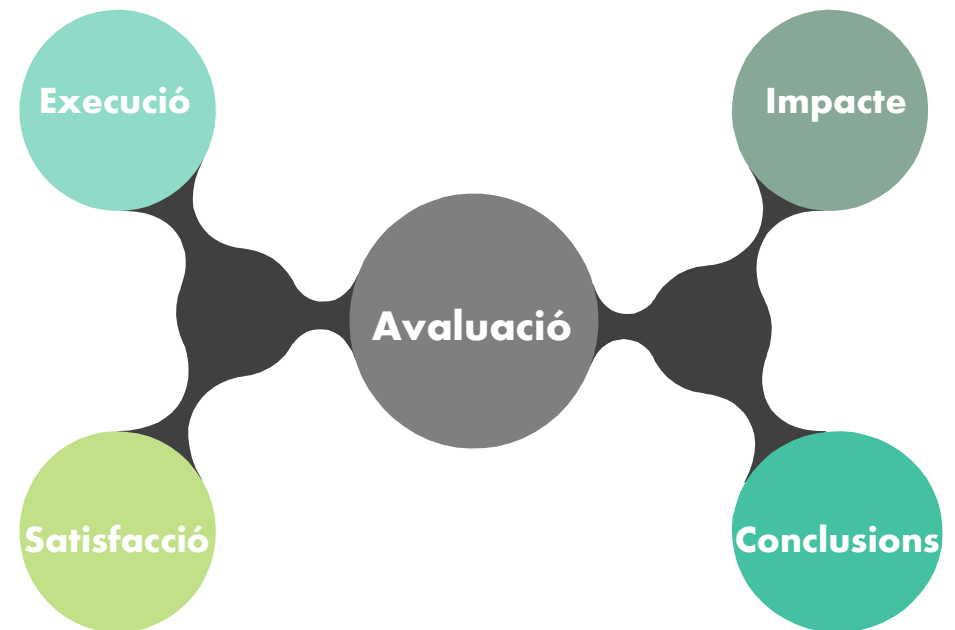
Impacte: l'impacte de les accions és difícil de mesurar, ja que es desenvolupen en un medi en el que interactuen a la vegada múltiples factors, de manera que és molt difícil aïllar l'efecte real de cada factor. D'altra banda, tampoc acostuma a ser factible tenir grups de control que permetin comparar i aïllar l'efecte de l'acció.

Per això, per copsar l'impacte, s'opta per complementar la recollida de dades que sigui factible obtenir amb la valoració experta que poden fer les persones directament implicades en l'impuls del PLS sobre si una acció està efectivament tenint els impactes esperats. L'impacte de les accions es veu afectat per factors del context, que poden ser favorables o desfavorables. Aquests factors del context han de ser tinguts en compte en l'avaluació.

Conclusions: es tracta d'una valoració qualitativa i final dels punts forts i febles de l'acció i les conclusions que es prenen de cara al

futur. Per exemple, si es dona o no continuació a l'acció, millores a introduir, etc. Lògicament, aquesta valoració final servirà de base per la renovació del PLS en el futur.

Finalment, seguint les directrius de la llei de transparència, accés a la informació pública i bon govern, caldrà fer públic i accessible tant el contingut del PLS com les seves avaluacions al llarg del temps.

Per a més informació

Tel. 93 770 03 25

salutpublica@abrera.cat

www.ajuntamentabrera.cat

Diputació
Barcelona